

SČÍTÁNÍ LIDU, DOMŮ A BYTŮ – ANALÝZA VÝSLEDKŮ LIBERECKÝ KRAJ

2021

Sčítání lidu, domů a bytů

Liberec, 31. 10. 2023

Kód publikace: 170351-22

Č. j.: CSU-012999/2023

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Liberci

Ředitel odboru: Dagmar Dvořáková

Kontaktní osoba: Ondřej Beneš, e-mail: ondrej.benes@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 052 673, 274 052 507
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice, tel.: 386 718 440, 386 718 450
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň, tel.: 377 612 108, 377 612 249
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary, tel.: 353 114 525, 353 114 529
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem, tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | nám. Dr. E. Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1, tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3, tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice, tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava, tel.: 567 109 062, 567 109 073
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno, tel.: 542 528 200, 542 528 172
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc, tel.: 585 731 516, 585 731 511
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | třída Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín, tel.: 577 004 936, 577 004 963
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava, tel.: 595 131 223, 595 131 230
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

ISBN 978-80-250-3396-8 (brožováno)

ISBN 978-80-250-3397-5 (pdf)

© Český statistický úřad, Liberec, 2023

Obsah

Předmluva.....	5
Administrativní členění České republiky.....	6
Geografická mapa Libereckého kraje.....	7
Administrativní členění Libereckého kraje.....	7
Osídlení v Libereckém kraji.....	8
Města v Libereckém kraji podle velikosti.....	8
1. Shrnutí.....	9
2. Sídlní struktura.....	15
3. Obyvatelstvo.....	21
3.1 Věková struktura.....	21
3.2 Rodinný stav.....	25
3.3 Plodnost žen.....	26
3.4 Státní občanství.....	28
3.5 Národnost, mateřský jazyk.....	30
3.6 Vztah k náboženské víře.....	32
3.7 Místo bydliště v době narození.....	35
3.8 Vzdělanostní struktura.....	37
3.9 Způsob bydlení.....	41
4. Ekonomická aktivita obyvatelstva.....	43
4.1 Zaměstnaní, nezaměstnaní, obyvatelstvo mimo pracovní sílu.....	43
4.2 Zaměstnaní podle věku a vzdělání.....	47
4.3 Zaměstnaní podle odvětví.....	52
4.4 Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání a postavení v zaměstnání.....	57
4.5 Ekonomická aktivita žen.....	62
5. Vyjíždka a dojíždka do zaměstnání a do školy.....	65
5.1 Vyjíždka a dojíždka do zaměstnání.....	65
5.2 Vyjíždka a dojíždka do školy.....	72
5.3 Úhrnná bilance dojíždky do zaměstnání a do školy.....	77
6. Domácnosti.....	81
6.1 Struktura domácností.....	81
6.2 Rodinné domácnosti.....	85
6.3 Domácnosti jednotlivců.....	97
6.4 Vícečlenné nerodinné domácnosti.....	99
7. Domy a byty.....	101
7.1 Charakteristika domovního fondu.....	101
7.2 Charakteristika bytového fondu.....	105
8. Dlouhodobý vývoj.....	116
Metodické vysvětlivky.....	124

TABULKOVÁ PŘÍLOHA

1. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle krajů.....	134
2. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle okresů Libereckého kraje.....	144
3. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Libereckého kraje.....	154
4. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle měst nad 5 000 obyvatel Libereckého kraje.....	164
5. Vývoj vybraných ukazatelů Libereckého kraje podle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů v letech 1980–2021.....	168

Předmluva

Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB) se uskutečnilo od 27. března do 11. května 2021 na celém území České republiky podle zákona č. 332/2020 Sb., o sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021. Údaje byly zjišťovány podle stavu k rozhodnému okamžiku, kterým byla půlnoc z 26. na 27. března 2021. Sčítání organizoval, řídil a koordinoval Český statistický úřad (ČSÚ), který zajišťoval přípravu a provedení sčítání a také zpracování jeho výsledků. Při přípravě a provedení sčítání ČSÚ úzce spolupracoval s ústředními správními úřady (mj. Ministerstvem obrany, Ministerstvem spravedlnosti, Ministerstvem vnitra, Ministerstvem zahraničních věcí, Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním), obcemi a zejména se smluvně zajištěnými dodavateli služeb.

Sčítání splnilo požadavky Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 763/2008, o sčítání lidu, domů a bytů, které ukládalo členským státům EU povinnost provést sčítání v jednotném referenčním roce a poskytnout údaje ze sčítání ve stanoveném rozsahu, metodickém vymezení, termínu a předepsané formě.

Obsah sčítání (soubor zjišťovaných údajů) byl stanoven zákonem č. 332/2020 Sb. Všechny osoby měly povinnost poskytnout údaje zjišťované sčítáním v rozsahu a způsobem stanoveným tímto zákonem. Tradičně byla použita metoda sebesčítání, kdy obyvatelé sami vyplňovali sčítací formuláře. Více než čtyři pětiny občanů využily možnost poskytnout údaje prostřednictvím elektronického formuláře přes internet. Zbývající část obyvatelstva využila listinnou formu sčítání, a to buď prostřednictvím sčítacích komisařů, nebo občané předávali ČSÚ vyplněné formuláře sami přes tzv. kontaktní místa či poštou. Údaje o bytu poskytl jeho uživatel.

Kromě údajů získaných od obyvatel prostřednictvím elektronických či listinných sčítacích formulářů (tradiční census) byly při sčítání v roce 2021 využity ve větší míře i administrativní zdroje dat (zejména Registr obyvatel, pojištěnců, informační systémy ČSSZ a MPSV a další). Údaje o domech byly poprvé čerpány výhradně z administrativních zdrojů, a to z Informačního systému katastru nemovitostí (ISKN) a z Registru sčítacích obvodů a budov, který vede ČSÚ.

Všechny takto získané informace byly zpracovány podle územního a správního členění státu platného v České republice k 26. březnu 2021, a to podle místa obvyklého pobytu sčítané osoby. Základní výsledky sčítání jsou zveřejněny na internetových stránkách www.scitani.cz, ve Veřejné databázi Českého statistického úřadu, v sadě tištěných publikací a také ve formátu otevřených dat. Úplnou novinkou jsou data v podrobném územním členění zobrazená v mapách ve Statistickém geoportálu dostupném na internetu.

Snahou autorů tohoto speciálního výstupu je předložit uživatelům podrobnější analytický pohled na výsledky sčítání v kraji s přihlédnutím k rozdílnostem ve vývoji jednotlivých regionů. Samotný obsah publikace je členěn do osmi tematických kapitol, kde vedle textové části najdete řadu grafů a kartogramů. Tabulková příloha přináší nejen srovnání okresů a správních obvodů obcí s rozšířenou působností v samotném kraji, ale také mezikrajské srovnání. Dlouhodobý vývoj kraje ve vybraných ukazatelích je možno posoudit v tabulce se srovnatelnou časovou řadou, zpracovanou z výsledků Sčítání lidu, domů a bytů od roku 1980.

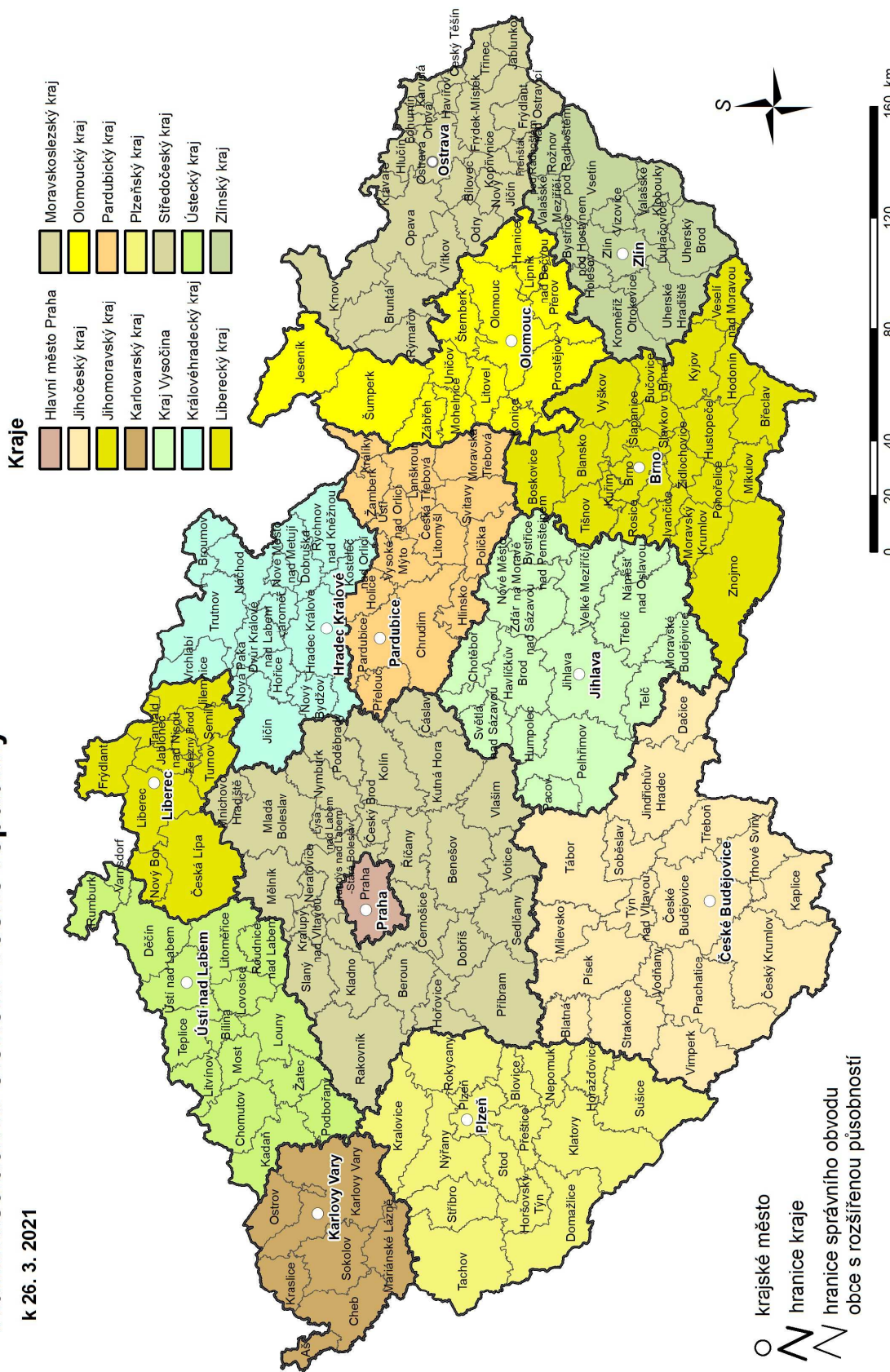
Vzhledem k rozsahu publikace nebylo možné do ní vložit celé bohatství dat i v nejmenších územních detailech. V případě potřeby speciálního datového výstupu jsou k dispozici v každém kraji pracoviště informačních služeb, kde mohou být poskytnuty individuálně připravené výběry dat, samozřejmě při přísném zachování principů ochrany individuálních a důvěrných údajů. Obdobné publikace s obsahově sjednocenou analytickou i tabulkovou částí jsou vydávány ve všech krajích České republiky.

Věříme, že tyto publikace přispějí k uspokojení poptávky po regionálních datech a zároveň budou pro odbornou i laickou veřejnost podnětem k větší míře využívání statistických údajů ve své činnosti.

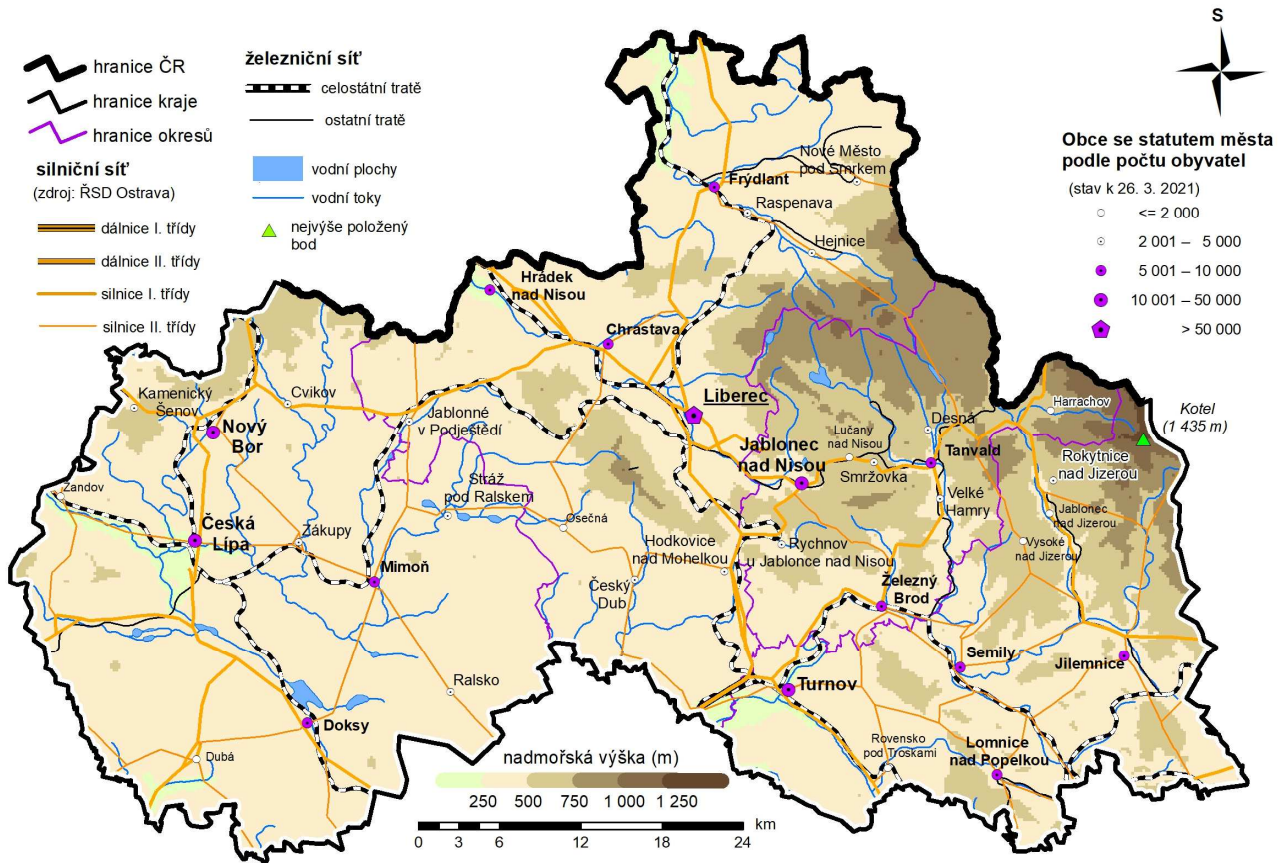
Administrativní členění České republiky

Administrativní členění České republiky

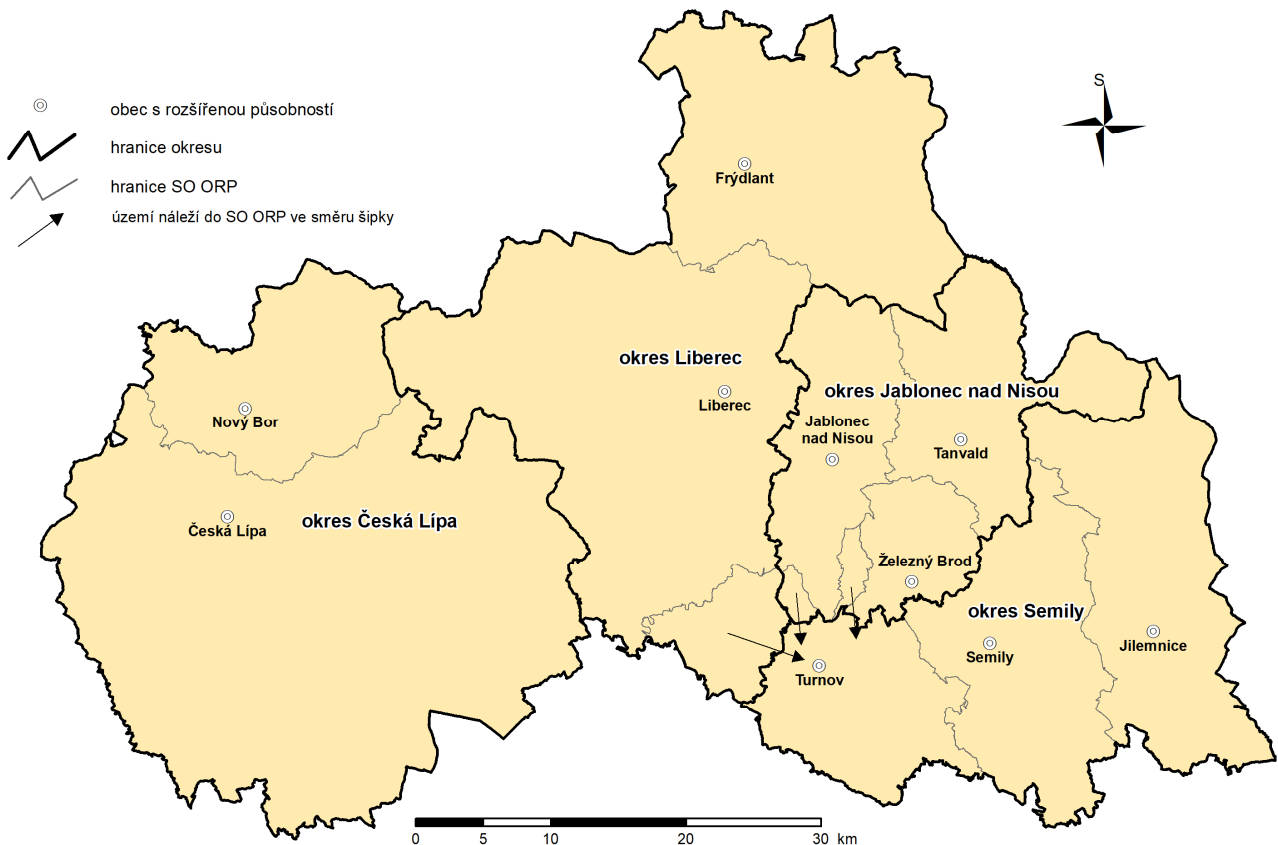
k 26. 3. 2021

Geografická mapa Libereckého kraje

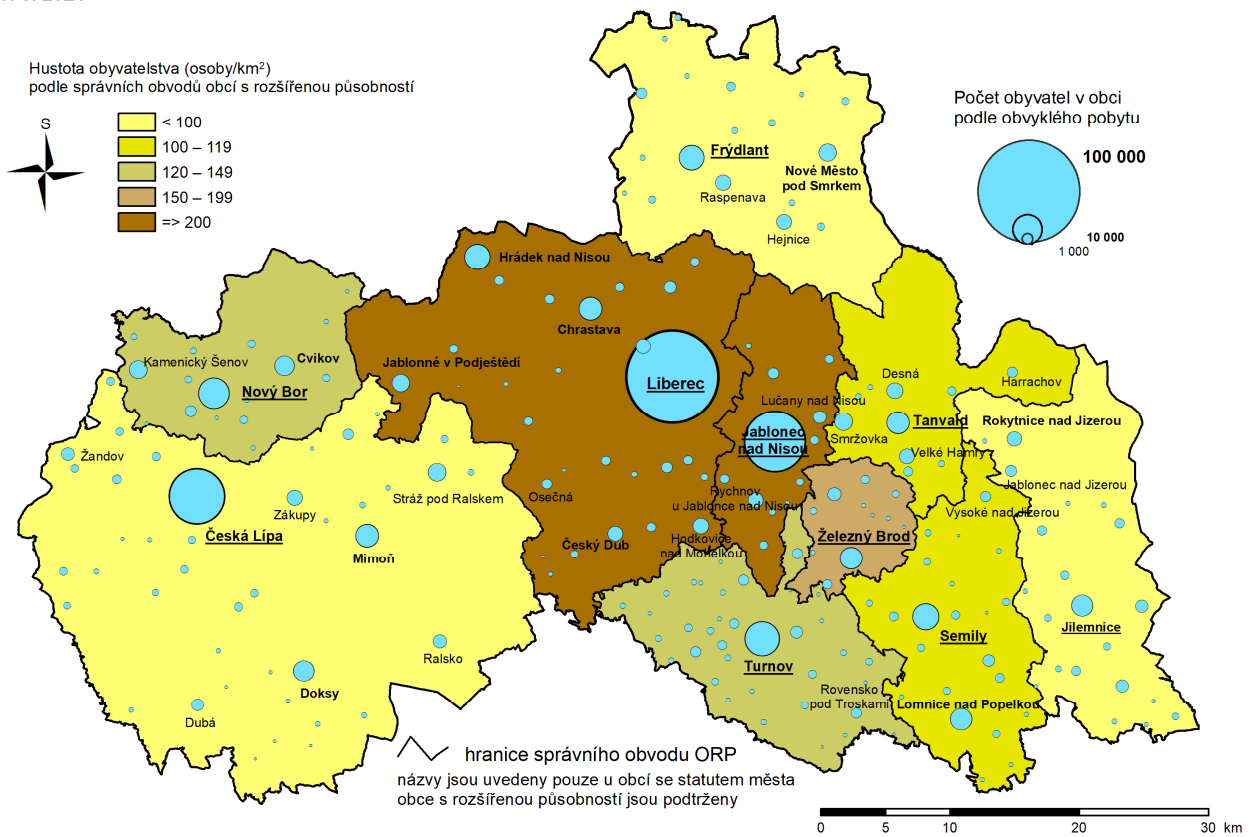

Administrativní členění Libereckého kraje

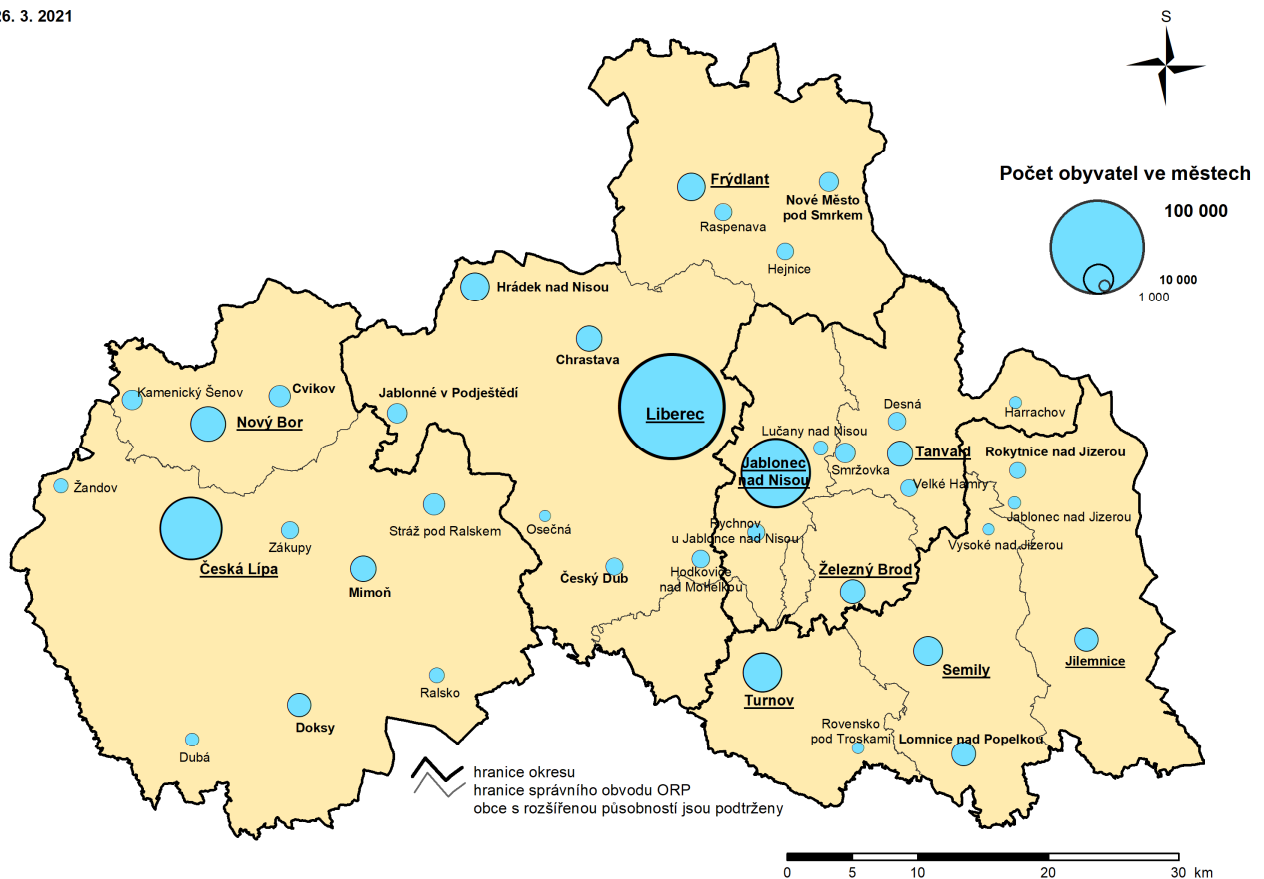
Osídlení v Libereckém kraji

k 26. 3. 2021

Města v Libereckém kraji podle velikosti

k 26. 3. 2021

1. Shrnutí

Sídelní struktura

Kraj tvoří 215 samosprávných obcí, z toho 39 měst. Více než 31 % obcí spadá do velikostní skupiny s méně než 500 obyvateli a žije zde necelých 6 % obyvatel kraje. Naproti tomu do tří největších měst Libereckého kraje je soustředěno 42,4 % obyvatel. Podíl městského obyvatelstva činí 77,0 %, tj. 4. nejvyšší hodnota mezi kraji České republiky. Hustota obyvatel je lehce nadprůměrná.

K 26. 3. 2021 mělo na území Libereckého kraje zároveň obvyklý i registrovaný (dříve trvalý) pobyt 423 011 osob. K registrovanému pobytu je pak v kraji přihlášeno 436 947 osob.

Obyvatelstvo

K 26. 3. 2021 bylo v Libereckém kraji sečteno 435 220 obyvatel s obvyklým pobytem, tj. 4,1% podíl na republikovém počtu obyvatel.

Osoby v produktivním věku 15–64 let tvořily 62,7 % (o 7,0 p. b. méně než při sčítání v roce 2011), obyvatelé starší 65 let 20,9 % (+5,5 p. b.), 16,4 % reprezentovaly děti do 14 let (+1,5 p. b.).

Průměrný věk obyvatel kraje dosáhl 42,7 let, oproti sčítání 2011 se zvýšil o 2 roky a odpovídá průměrnému věku obyvatel České republiky. Index stárí v kraji dosáhl hodnoty 127,8 a pohyboval se nad republikovým průměrem (127,0).

Z hlediska rodinného stavu tvořily největší část obyvatel kraje starších 15 let osoby žijící v manželství (44,3 %), následovali svobodní (31,9 %), rozvedení (15,7 %) a ovdovělí (8,0 %). V registrovaném partnerství žilo 188 osob.

V kraji bylo sečteno 184 947 žen ve věku 15 a více let, na otázku o počtu narozených dětí neodpovědělo 2,3 % z nich. Ženy, které na tuto otázku odpověděly (180 767 osob), přivedly na svět 293 496 živě narozených dětí, v přepočtu na 1 000 žen je to 1 624 živě narozených dětí. Nejčastěji byly zastoupeny ženy se 2 dětmi (44,0% podíl), následovaly ženy bezdětné (20,4 %).

Na území kraje mělo své obvyklé bydliště 19 187 osob s cizím státním občanstvím, tj. 4,4 % obyvatel kraje. Největší skupinu cizinců reprezentovali občané Ukrajiny (32,7 % celkového počtu osob s cizím státním občanstvím a 1,4 % z počtu obyvatel kraje). Následovali občané se slovenským státním občanstvím (19,3% podíl na celkovém počtu cizinců) a s občanstvím Vietnamu (9,5 %).

Možnosti neodpovědět na otázku národnosti v kraji využilo 34,1 % obyvatel. K české národnosti se přihlásilo 94,8 % osob, které otázku na národnost vyplnily. Z dalších národností byla nejčastěji deklarována národnost slovenská (2,0 %) a ukrajinská (1,3 %).

Na dobrovolnou otázku o náboženské víře v kraji neodpovědělo 30,4 % obyvatel. Ke konkrétní církvi, náboženské společnosti nebo směru se hlásí 6,6 % obyvatel kraje a 9,5 % osob, které na otázku odpověděly. Za věřícího nehlásícího se k žádné církvi či náboženské společnosti a směru se označilo 6,9 % obyvatel kraje a 9,9 % osob, které na otázku o víře odpověděly.

V kraji bylo sečteno 211 929 rodáků, tj. 48,7 % z celkového počtu obyvatel.

Obyvatelé kraje měli nejčastěji střední vzdělání včetně vyučení bez maturity (36,7 %), dalších 33,6 % představovaly osoby se středním vzděláním s maturitou, nástavbovým nebo vyšším odborným vzděláním. Vysokoškolské vzdělání deklarovalo 14,2 % populace kraje starší 15 let.

V kraji bylo evidováno 435 091 bydlících osob, z toho 95,8 % z nich žilo v bytech. Osoby bydlící v zařízeních tvořily 2,0 % a osoby mimo byty a zařízení 2,2 % bydlícího obyvatelstva. V kraji bylo sečteno také 129 osob bez domova.

Ekonomická aktivita obyvatelstva

Pracovní sílu tvořilo 225 481 osob, tj. 51,8 % populace kraje. Mimo pracovní sílu se nacházelo 203 599 osob (46,8 % obyvatel kraje), v případě 1,4 % populace se ekonomickou aktivitu nepodařilo zjistit. Téměř 95 % pracovní síly tvořili zaměstnaní, 5,1 % připadlo na nezaměstnané.

Naprostou většinu zaměstnaných reprezentovali ostatní zaměstnaní (84,5 %). Pracující důchodci se na zaměstnaných podíleli 11,3 % (při sčítání 2011 5,5 %), jejich počet je oproti sčítání před deseti lety 2,4krát vyšší.

Mezi osobami mimo pracovní sílu byli nejsilněji zastoupeni nepracující důchodci (47,9 %), následovali žáci a studenti (30,1 %) a dále osoby v domácnosti, děti předškolního věku a ostatní závislé osoby (17,3 %).

Z pohledu věku byly v rámci pracovní síly nejpočetněji zastoupeny osoby 45–49leté (15,5 % pracovní síly kraje). Do této skupiny patřilo 14,6 % mužů a 16,6 % žen. V případě nezaměstnaných vykazují muži nejvyšší podíl nezaměstnaných mezi 40. až 44. rokem (11,6 %), ženy ve věku 55–59 let (13,3 %).

Z hlediska vzdělání je v rámci pracovní síly nejsilněji zastoupena skupina osob s úplným středním vzděláním s maturitou (včetně vyššího odborného a nástavbového vzdělání) s podílem 37,8 % a dále skupina se středním vzděláním bez maturity včetně vyučených (36,3% podíl). Osoby s ukončeným vysokoškolským vzděláním se na pracovní síle podílely 17,8 %.

Největší část zaměstnaných z Libereckého kraje pracovala v odvětví průmyslu (36,7 %), konkrétně ve zpracovatelském průmyslu (33,9 %).

Mezi zaměstnanými převažovali z 83,9 % zaměstnanci, v pořadí druhí byli pracující na vlastní účet (14,9 %), zaměstnavatelé (podnikatelé se zaměstnanci) tvořili 1,1 % zaměstnaných. Muži měli výrazně vyšší zastoupení ve skupině osob pracujících na vlastní účet a ve skupině zaměstnavatelů. Ženy byly častěji v pozici zaměstnance.

Z hlediska hlavních tříd zaměstnání byli v kraji mezi zaměstnanými nejvyšší měrou zastoupeni techničtí a odborní pracovníci (17,4 % zaměstnaných), specialisté a obsluha strojů a zařízení, montéři (shodně 17,3 %), řemeslníci a opraváři (14,7 %) a pracovníci ve službách a prodeji (14,4 %).

Zastoupení žen v rámci pracovní síly kraje se výrazně odlišuje od zastoupení žen v celé populaci kraje. V obyvatelstvu celkem mají ženy vyšší podíl než muži, naopak v pracovní síle převažují muži. Jako důvody vyššího zastoupení žen mezi osobami mimo pracovní sílu lze uvést rodičovskou dovolenou, vyšší zastoupení mezi osobami v domácnosti, odchod do důchodu v nižším věku a také výrazně vyšší podíl žen mezi obyvateli kraje ve věku 65 a více let.

Vyjížd'ka a dojížd'ka do zaměstnání a školy

V době sčítání dojíždělo za prací v rámci obce 142 059 (40,2 %) zaměstnaných osob kraje. Mimo obec obvyklého bydliště vyjíždělo 84 937 zaměstnaných obyvatel Libereckého kraje, z toho 72,5 % denně. Do zahraničí za prací směřovalo 1 879 osob.

Z pohledu prostorového typu vyjížd'ky převažoval v Libereckém kraji pohyb do jiné obce okresu (56,0 % osob z celkového počtu vyjíždějících z obce). Druhým nejrozšířenějším typem vyjížd'ky byla vyjížd'ka do jiného kraje (18 551 osob, tj. 21,8 % vyjíždějících) a třetím do jiného okresu kraje (16 917 osob, 19,9 %).

Ve struktuře vyjíždějících do zaměstnání mimo obec svého obvyklého pobytu převažovaly ze 46,1 % osoby, které pracovaly v průmyslových odvětvích.

K cestě do zaměstnání využívalo 64,6 % dojíždějících osobní automobil. Pouze pěšky do zaměstnání docházelo 13,8 % dojíždějících.

Ve skladbě vyjíždějících i dojíždějících podle nejvyššího dosaženého vzdělání převažovaly z 37,2 %, resp. z 37,6 %, zaměstnané osoby s úplným středním vzděláním s maturitou a vyšším odborným vzděláním (vč. nástavbového, pomaturitního a konzervatoře). Další necelých 35 % migrujících osob za zaměstnáním v obou směrech měla střední vzdělání vč. vyučení bez maturity. Vysokoškolské vzdělání vykazalo 18,5 % vyjíždějících a 17,5 % dojíždějících mimo obec.

Do školy dojíždělo 59 905 žáků a studentů Libereckého kraje, z toho 36 770 osob (61,4 %) v rámci obce, mimo obec obvyklého bydliště vyjíždělo 23 135 žáků a studentů, z toho 64,1 % denně. Do zahraničí za studiem vyjíždělo pouze 287 osob.

Z pohledu prostorového typu vyjížděky převažoval v Libereckém kraji pohyb do jiné obce okresu (12 941 osob, tj. 55,9 % z celkového počtu vyjíždějících z obce). Druhým nejrozšířenějším typem vyjížděky byla vyjížděka do jiného kraje (5 286 osob, tj. 22,8 % vyjíždějících), třetím vyjížděka do jiného okresu kraje (4 621 osob, 20,0 %).

Osobní automobil na cestě do školy využívalo 7 635 dojíždějících, což je více než pětina z 36 924 zjištěných hodnot. Pro žáky a studenty v Libereckém kraji je však dominantní docházka do školy pěšky (29,0 %).

Domácnosti

V Libereckém kraji bylo sečteno celkem 201 102 hospodařících domácností, ve kterých žilo 427 871 osob, jedna domácnost byla v průměru tvořena 2,13 členy.

Více než 58 % hospodařících domácností tvoří domácnosti rodinné, zbývajících 41,5 % připadá na domácnosti nerodinné. V případě rodinných domácností se z 97,8 % jedná o domácnosti tvořené jednou rodinou, nerodinné domácnosti představují především domácnosti jednotlivců (96,1 %).

V rámci rodinných domácností tvořených jednou rodinou převažují úplné rodiny (81,0 %) nad neúplnými (19,0 %). Mezi úplnými rodinami z 57,2 % převažují domácnosti bez závislých dětí, naopak ve většině neúplných rodin (63,0 %) závislé děti žijí.

Většinu úplných rodin v kraji tvoří manželské páry (75,4 %), na faktická manželství (neformální soužití druha a družky) připadá necelá čtvrtina (24,4 %) a podíl registrovaných či faktických partnerství (osob stejného pohlaví) tvoří 0,3 % úplných rodin. Ve struktuře neúplných rodin z 84,8 % převažují osamělé matky.

Více než polovina hospodařících domácností tvořených jednou rodinou v našem kraji nemá v péči žádné závislé dítě, 22,9 % těchto domácností se stará o jedno závislé dítě a zhruba pětina o 2 děti. Tři a více závislé děti vychovává 4,3 % uvedených domácností.

V bytech bydlí 115 645 rodinných domácností, tj. 79,4 % úplných rodin, 18,4 % neúplných rodin tvořených jednou rodinou a 2,2 % domácností tvořených 2 a více rodinami. Úplné rodiny nejčastěji žijí v bytě ve vlastním domě (47,7 %), v případě neúplných rodin je na prvním místě nájemní bydlení (28,9 %) a s mírným odstupem následuje bydlení ve vlastním domě (28,6 %).

V manželství nejčastěji žily ženy ve věku 45–54 let (22,6 % všech manželských párů) a 65–74 let (20,9 %). Mužům je v manželství nejčastěji 65–74 let (23,1 %), až poté 45–54 let (22,3 %). Téměř 61 % manželských párů byla bez závislých dětí. V průměru tak na jeden manželský pár připadlo 0,67 závislých dětí.

V nesezdaných soužitích nejčastěji žily osoby ve věku 25–44 let (v případě mužů 53,5 % a v případě žen 56,9 % faktických manželství). I v tomto případě, i když v menší míře než u manželských párů, se v úhrnu jednalo zejména o rodiny bez závislých dětí (45,4 %). Na jedno faktické manželství připadlo 0,87 závislého dítěte.

Bezmála 46 % mužů žijících v sezdaných a nesezdaných soužitích bylo vyučeno, za nejvyšší dosažené vzdělání větší části manželek a partnerek bylo označeno úplné střední vzdělání s maturitou, vyšší odborné a nástavbové vzdělání (39,8 %). Ženy častěji než muži uváděly základní a neukončené (9,6 % v případě žen a 5,7 % v případě mužů) a vysokoškolské vzdělání (18,4 % u žen, 16,7 % u mužů).

Muži v sezdaných i nesezdaných svazcích oproti ženám vykazují vyšší podíl zaměstnaných (70,9 % mužů vs. 60,5 % žen), nižší podíl nezaměstnaných (1,8 % vs. 2,9 %) a nižší podíl osob mimo pracovní sílu (27,3 % vs. 36,6 %). Z hlediska postavení v zaměstnání pracují muži častěji na vlastní účet (20,7 % zaměstnaných mužů, 10,2 % zaměstnaných žen) a jako zaměstnavatelé (1,8 %, resp. 0,9 %).

Ženy v čele neúplných rodin jsou v průměru mladší než muži – nejčastěji ve věku 35–44 let, u mužů převažuje věková kategorie 45–54 let. V čele neúplné rodiny stojí nejčastěji rozvedená osoba – na straně žen 43,5 %, na straně mužů 49,7 %.

Z hlediska vzdělání osoby v čele neúplné rodiny převažuje u obou pohlaví střední vzdělání včetně vyučení bez maturity. Zastoupení vysokoškolsky vzdělaných osamělých otců a matek je v kraji téměř shodné (12,4 % u mužů a 12,7 % u žen).

Mezi ženami v čele neúplných rodin je oproti mužům vyšší zastoupení osob mimo pracovní sílu (29,4 % žen, 22,7 % mužů). Muži mají naopak převahu v podílu zaměstnaných (73,9 %, ženy 64,7 %), zejména pak v případě osob pracujících na vlastní účet (21,8 % mužů, 8,0 % žen). Podíl nezaměstnaných osamělých žen činí 5,9 %, mužů 3,4 %.

Mezi domácnostmi jednotlivců mají převahu svobodní muži (25,8 %), následují ovdovělé ženy (19,0 %), rozvedené ženy a rozvedení muži (16,8 %, resp. 16,3 %) a svobodné ženy (10,3 %).

Více než 62 % samostatně žijících žen spadá do věkové kategorie 60 a více let, nejvyšší měrou je pak zastoupena kategorie 70–79 let (26,6 %). Naproti u domácností jednotlivců mužů je možné nejvyšší intenzitu sledovat ve věkové skupině 40–49 let (21,9 %).

Samostatně žijící muži byli nejčastěji zaměstnaní (69,2 % domácností jednotlivců-mužů) a o nepracující důchodce se jednalo pouze u 24,0 % těchto domácností. Samostatně žijící ženy byly především nepracující seniorky (56,5 %) a statut zaměstnaná uvedlo 39,4 % těchto domácností.

Převážná většina domácností jednotlivců bydlí samostatně v bytě (85,8 %). Tito jednotlivci užívají především byty nájemní/pronajaté (32,3 %) a průměrná velikost jejich bytu je 65,9 m².

V roce 2021 bylo v našem kraji sečteno 3 260 vícečlenných nerodinných domácností, které byly z 94,0 % dvoučlenné. Prarodiče s vnoučaty představovaly 14,4 %, tj. 468 domácností.

V bytech žije 98,9 % vícečlenných nerodinných domácností a z 95,2 % se jedná o 1 hospodařící domácnost. Z hlediska právního důvodu užívání bytu se pak nejčastěji jedná o byty nájemní/pronajaté (39,0 % vícečlenných domácností).

Domy a byty

Na území kraje bylo sečteno 98 458 domů, z toho 80,7 % představovaly domy obydlené. Největší část obydlených domů tvořily rodinné domy (85,0 %).

Za posledních dvacet let bylo postaveno nebo zrekonstruováno 21,9 % všech sečtených obydlí s byty, u kterých byl údaj o výstavbě či rekonstrukci zjištěn. Nejčastěji však byly obydlí s byty postaveny nebo zrekonstruovány v roce 1919 a dříve (19,8 %).

Průměrné stáří obydlí s byty dosáhlo 60,5 let, tj. o 8,6 roku více, než činil celorepublikový průměr.

Ve struktuře obydlí s byty podle zjištěného vlastníka dominovaly fyzické osoby (87,5 %).

Nejčastěji byly obydlí s byty postaveny z kamene, cihel a tvárnic (82,8 %).

Z hlediska technické vybavenosti obydlí s byty zaostával kraj proti celorepublikovému průměru ve všech základních parametrech.

K 26. 3. 2021 bylo v kraji sečteno 227 144 bytů, z toho 82,6 % bytů bylo obydlí. Více než polovina obydlí se nacházela v bytových domech.

Téměř polovinu obydlí vlastní fyzická osoba – v rámci rodinných domů její zastoupení představuje 96,8 %, u bytových domů pouze 12,6 %. Byty v bytových domech jsou z více než dvou třetin ve spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek).

Z hlediska právního důvodu užívání bytu a zjištěných hodnot bylo 37,7 % obydlí ve vlastním domě, 26,8 % v osobním vlastnictví a 24,0 % bytů představovaly byty nájemní.

Nejvíce obydlí je z období 70. a 80. let minulého století (20,6 %, resp. 17,9 %) s tím, že jednoznačně převažují byty v bytových domech.

Plyn byl zaveden do 56,0 % obydlí, vodovod v bytě byl deklarován v případě 99,4 % bytů a na kanalizaci bylo připojeno 71,2 % obydlí v kraji.

Ve 32,8 % obydlí bylo vytápění řešeno ústředním topením s vlastním zdrojem (v bytě), ústřední domovní vytápění využívalo 28,8 % a ústřední dálkové pak 26,0 % obydlí. V nejmenší míře pak byla evidována lokální topidla (kamna), a to u 9,8 % bytů.

Hlavním zdrojem vytápění je v našem regionu plyn (37,2 %). Teplo z kotelny mimo dům využívalo 27,1 % obydlí, 11,4 % bytů topilo dřevem či dřevěnými peletami, 11,1 % bytů využívalo k topení elektřinu. Uhlí, koks nebo uhelné brikety jako hlavní zdroj energie bylo uvedeno u 9,8 % obydlí v kraji.

Celková plocha na 1 obydlí byt v našem kraji v průměru činila 85,3 m², tj. 112,1 m² v rodinných a 63,7 m² v bytových domech. Průměrná celková plocha bytu připadající na 1 osobu pak v obydlí bytech v našem kraji dosáhla 37,4 m².

Dlouhodobý vývoj

Mezi roky 1980 a 2021 nejvýrazněji vzrostl počet obcí s 200–499 obyvateli.

Počet obyvatel kraje zaznamenal nejvyšší nárůst mezi sčítáními v roce 1980 a 1991 (+3,4 %).

Od roku 1991 klesá počet obyvatel v nejmenších obcích do 199 obyvatel, dále v obcích s 5 000–19 999 obyvateli a 20 000–49 999 obyvateli. Naopak v kategorii obcí s 1 000–4 999 obyvateli byl zaznamenán nárůst počtu obyvatel.

Populace kraje stárne – mezi roky 1980 a 2021 se zastoupení dětí do 14 let v populaci kraje snížilo z 24,5 % na 16,4 %, podíl obyvatel starších 65 let se naopak zvýšil z 12,6 % na 20,9 %.

V populaci narůstá podíl svobodných (mezi roky 1991 a 2021 z 20,4 % na 31,8 %) a klesá zastoupení ženatých a vdaných (z 61,3 % na 44,1 %). Podíl rozvedených narůstá – z 8,8 % na 15,7 %.

Od roku 1980 se zvýšil podíl osob s úplným středním vzděláním s maturitou (z 15,8 % na 31,3 %) a vysokoškolským vzděláním (z 3,8 % na 13,2 %). Podíl osob se základním a neukončeným vzděláním poklesl (ze 46,5 % na 13,7 %).

Počet věřících klesá – v roce 1991 se za věřící považovalo 34,5 % obyvatel z těch, kteří na tuto otázku odpověděli, v roce 2021 to bylo již jen 19,4 % obyvatel.

Počet osob mimo pracovní sílu během posledních 40 let narůstal, od roku 1980 vzrostl o 8,2 %. V roce 2021 tvořili 48 % ekonomicky neaktivních nepracujících senioři, v roce 1980 jejich podíl představoval pouze 33,3 %.

Hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou představovaly v roce 1980 necelých 71 % všech hospodařících domácností, v roce 2021 jejich zastoupení pokleslo na 57,2 %. Snížení jejich podílu způsobil především nárůst domácností jednotlivců, jejich podíl na celkovém počtu hospodařících domácností se zvýšil z 23,8 % v roce 1980 na 39,9 % 2021.

Domovní fond kraje v roce 2021 čítal 98 458 domů, tedy o 19,6 % domů více než v roce 1980.

Bytový fond kraje v roce 2021 reprezentovalo 227 144 bytů, tj. o 38,6 % bytů více než v roce 1980. Počet bytů tak roste mnohem rychleji než počet obyvatel, který za stejné období zaznamenal pouze 5,8% nárůst.

Od roku 1980 dochází k poklesu počtu osob v bytě – v roce 1980 v průměru obývaly byt 2,85 osob, v roce 2021 se počet snížil na 2,22 osob.

2. Sídlní struktura

Poválečné správní uspořádání České republiky, a v té době také již existujícího Libereckého kraje, přetrvávalo až do poloviny roku 1960. V tomto období Liberecký kraj zasahoval do dnešního Středočeského a Ústeckého kraje a zahrnoval 12 okresů (včetně dnešních čtyř). Reformou z roku 1960 část těchto okresů zcela zanikla nebo se stala součástí jiných krajů. Okresy Česká Lípa, Jablonec nad Nisou a Liberec se nově staly součástí Severočeského kraje, okres Semily byl zařazen do kraje Východočeského. Další reforma státní správy z 1. 1. 2000 rozdělila Českou republiku z dřívějších 8 na stávajících 14 krajů. Liberecký kraj byl vytvořen ze čtyř okresů – Česká Lípa, Jablonec nad Nisou, Liberec a Semily.

K 1. 1. 2003 nabyla platnost zatím poslední reforma státní správy, kterou byly ustanoveny územní obvody pověřených obcí II. stupně a správní obvody obcí s rozšířenou působností III. stupně. Území Libereckého kraje je tak dnes rozděleno do 10 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a v rámci nich do 21 územních obvodů pověřených obcí. Reforma zachovala okresy jako územní jednotky NUTS4, správní obvody obcí s rozšířenou působností však územně hraničím okresů neodpovídají.

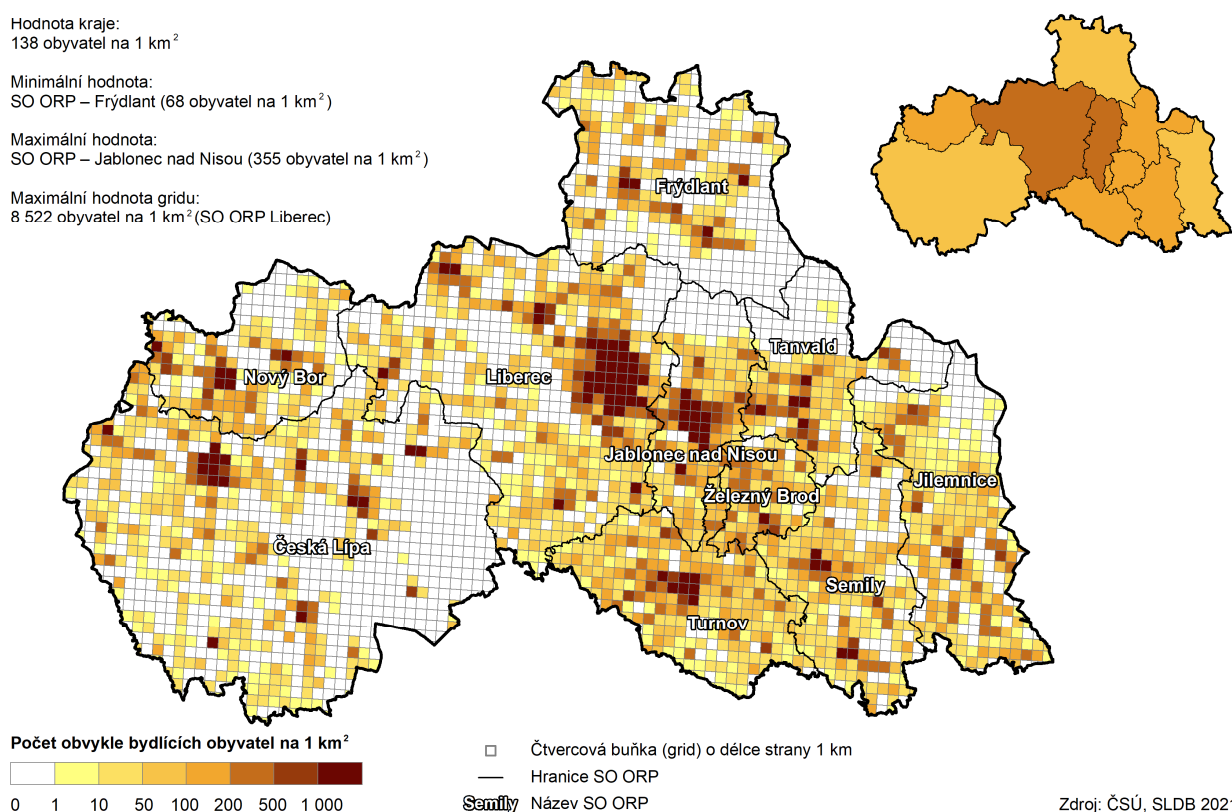
Rozmístění obyvatel a hustota zalidnění v Libereckém kraji

Hodnota kraje:
138 obyvatel na 1 km²

Minimální hodnota:
SO ORP – Frýdlant (68 obyvatel na 1 km²)

Maximální hodnota:
SO ORP – Jablonec nad Nisou (355 obyvatel na 1 km²)

Maximální hodnota gridu:
8 522 obyvatel na 1 km² (SO ORP Liberec)

V důsledku racionalizace státní správy se mezi roky 1961 a 1980 počet obcí Libereckého kraje snížil z 309 na 169 těchto jednotek. Změnou politického uspořádání po roce 1989 došlo k uvolnění centrálního řízení. Tato skutečnost motivovala malé obce k opětovnému osamostatnění. V tomto období je tak možné sledovat nárůst počtu obcí Libereckého kraje – v roce 1991 oproti roku 1980 o 28 obcí, v roce 2001 oproti roku 1991 o 19 obcí na 216 obcí. V současné době Liberecký kraj tvoří 215 obcí. K 1. 1. roku 2005 se obec Častolovice připojila k městu Česká Lípa a obec Velký Valtinov se ze správního obvodu Liberec přemístila do správního obvodu Česká Lípa. K 1. 1. 2007 došlo ke změně okresní příslušnosti u 2 obcí v Libereckém kraji, tj. obce Jablonné v Podještědí a Janovice v Podještědí se z okresu Česká Lípa „přesunuly“ do okresu Liberec. Důvodem byla spádovost těchto obcí pod obec s rozšířenou působností v jiném okrese, než ve kterém se samy nacházely. Poslední územní změna proběhla k 1. lednu 2021 – obec Harrachov se přesunula z okresu Semily do okresu

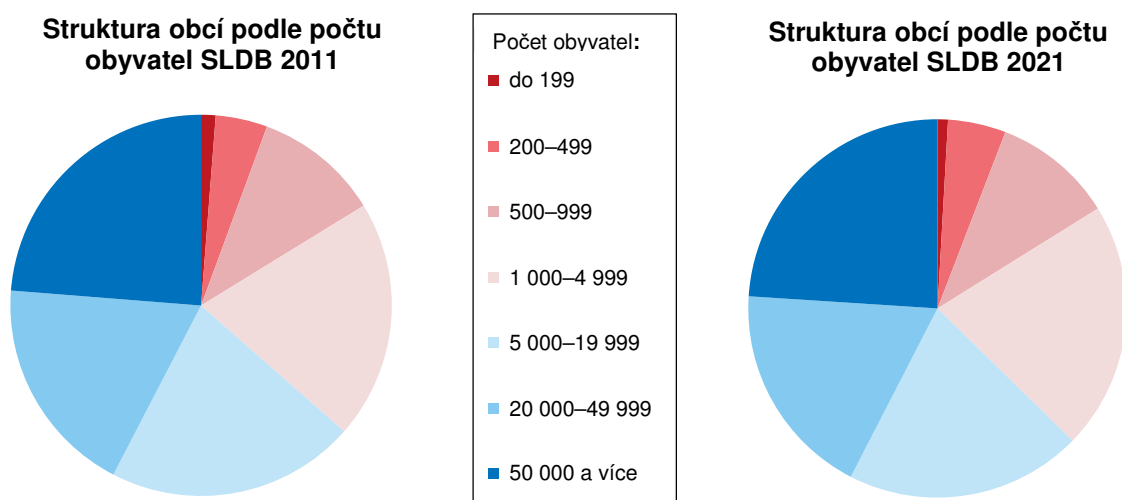
Jablonec nad Nisou a obec Frýdštejn ze správního obvodu Turnov do správního obvodu Jablonec nad Nisou. Do správního obvodu Turnov stále spadají 2 obce z okresu Jablonec nad Nisou a 13 obcí z okresu Liberec. Jedná se o poslední správní obvod v republice, ve kterém není vyřešen nesoulad hranic okresů a správních obvodů.

Tab. 2.1 Základní ukazatele sídelní struktury podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností

Kraj, SO ORP	Počet			Hustota zalidnění (osoby/km ²)	Na 1 obec připadá			Podíl obyvatel žijících (%)	
	obyvatel	obcí			rozloha (km ²)	obyvatel	částí obcí	ve městech	v obci s rozšířenou působností
		celkem	z toho měst						
Liberecký kraj	435 220	215	39	137,6	14,7	2 024,3	3,6	77,0	55,7
Česká Lípa	75 119	41	8	86,1	21,3	1 832,2	3,9	79,9	47,8
Frýdlant	23 696	18	4	67,8	19,4	1 316,4	2,2	68,0	30,6
Jablonec nad Nisou	55 693	12	3	355,2	13,1	4 641,1	3,6	88,3	79,9
Jilemnice	21 225	21	3	76,2	13,3	1 010,7	2,7	43,4	24,7
Liberec	144 998	28	7	250,7	20,7	5 178,5	6,1	88,6	72,0
Nový Bor	25 840	16	3	128,6	12,6	1 615,0	2,3	75,7	44,2
Semily	24 736	22	3	107,5	10,5	1 124,4	3,1	59,2	32,3
Tanvald	19 653	10	5	103,1	19,1	1 965,3	2,7	84,1	29,6
Turnov	32 558	36	2	139,9	6,5	904,4	3,6	47,7	43,7
Železný Brod	11 702	11	1	158,0	6,7	1 063,8	3,5	49,0	49,0

Z celkového počtu 215 obcí se dnes 64 obcí nachází v okrese Semily, 59 obcí v okrese Liberec, 57 obcí v okrese Česká Lípa a 35 obcí v okrese Jablonec nad Nisou. Z hlediska správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP) se nejvíce obcí nachází v obvodu Česká Lípa (41 obcí) a nejméně v obvodu Tanvald (10 obcí). Průměrná velikost obce Libereckého kraje co do rozlohy se v porovnání se sčítáním v roce 2011 nezměnila a činila 14,7 km². V průměru pak v obcích žilo 2 024,3 obyvatel, v roce 2011 to bylo 2 011,3 obyvatel. Z pohledu průměrné rozlohy se největší obce nacházely ve SO ORP Česká Lípa (21,3 km²) a Liberec (20,7 km²), naopak tomu bylo ve SO ORP Turnov (6,5 km²) a Železný Brod (6,7 km²). V průměru nejlidnatější obce pak evidoval SO ORP Liberec s 5 178,5 obyvateli na jednu obec a SO ORP Jablonec nad Nisou s 4 641,1 obyvatel. Na opačném konci tohoto srovnání se s průměrnými 904,4 obyvateli umístil SO ORP Turnov.

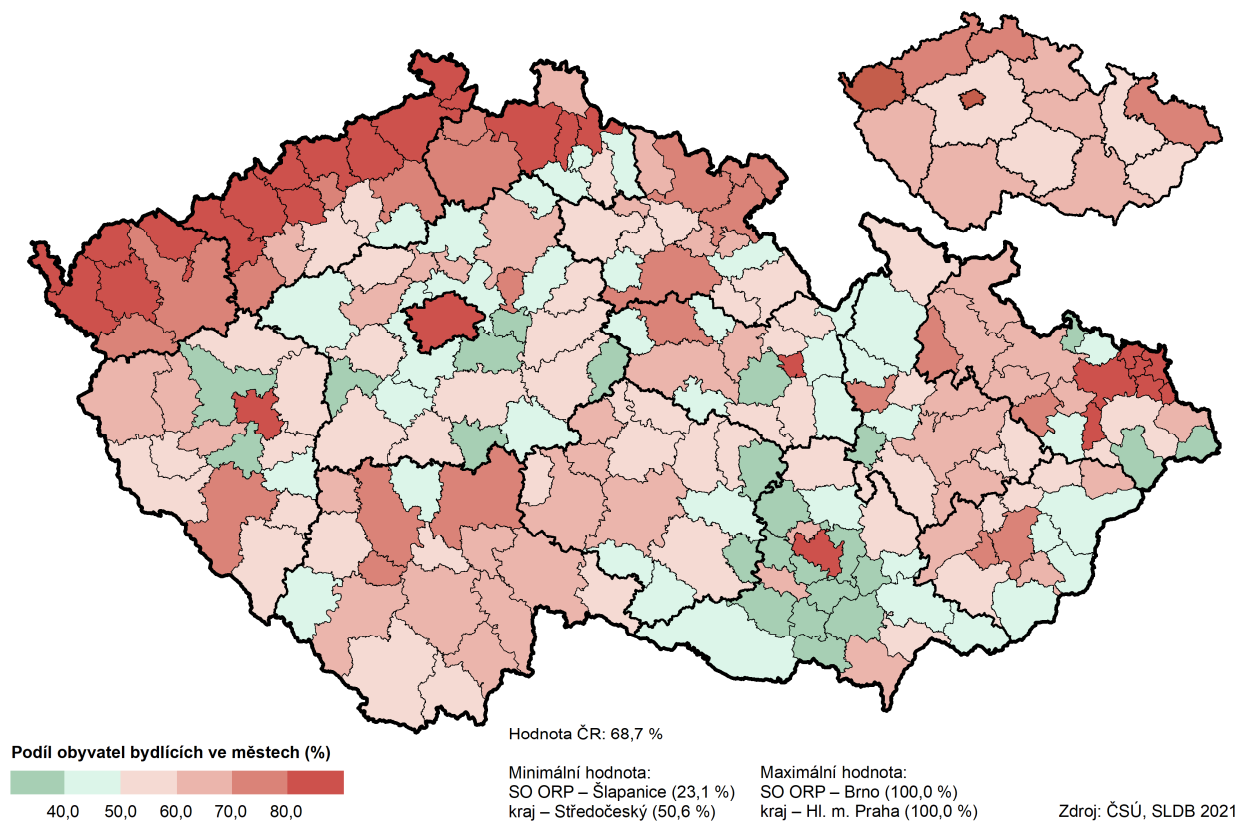
Graf 2.1 Velikostní struktura obcí v Libereckém kraji

V roce 2021 byly obce Libereckého kraje tvořeny 768 částmi¹, od posledního sčítání v roce 2011 se tak jejich počet zvýšil pouze nepatrně, tj. o 2 části. Z dlouhodobého pohledu se počet částí obcí v kraji snižoval od roku 1961 do roku 1991 (ze 798 na 725 částí), během následujícího desetiletí naopak vzrostl na 762. V průměru měla v roce 2021 jedna obec v kraji 3,6 části. V rozdělení podle SO ORP evidoval nejvíce částí obcí obvod Liberec (171 částí, tj. průměrně 6,1 částí na jednu obec), následoval obvod Česká Lípa (160 částí, tj. 3,9 částí na jednu obec) a obvod Turnov (129 částí, tj. 3,6 částí na jednu obec). Naopak absolutně nejméně částí vykázal SO ORP Tanvald (27 částí), v přepočtu na jednu obec to však byl SO ORP Frýdlant (2,2 částí). Pouze jednu část mělo v roce 2021 v Libereckém kraji 80 obcí (stejně jako při sčítání 2011), z toho největší část z nich se nacházela na území okresu Semily (28 obcí), nejméně pak v okrese Jablonec nad Nisou (10 obcí). Nejvíce částí má město Liberec (33 částí), následuje město Dubá s 20 částmi, 15 částí má město Český Dub.

Počet obcí se statutem města narůstá od roku 1961. Při posledním sčítání bylo evidováno 39 měst (stejně jako při sčítání v roce 2011), což je o 15 měst více než v roce 1961. V roce 2021 v uvedených městech žilo 77,0 %, tj. 334 987 obyvatel Libereckého kraje. V porovnání s předchozím sčítáním se tento podíl snížil o 1,2 p. b. Mezi SO ORP vykázal nejvyšší zastoupení městského obyvatelstva obvod Liberec s 88,6 %, nejmenší podíl byl vykázán u správního obvodu Jilemnice (43,4 %).

Městské obyvatelstvo ve správních obvodech ORP a krajích

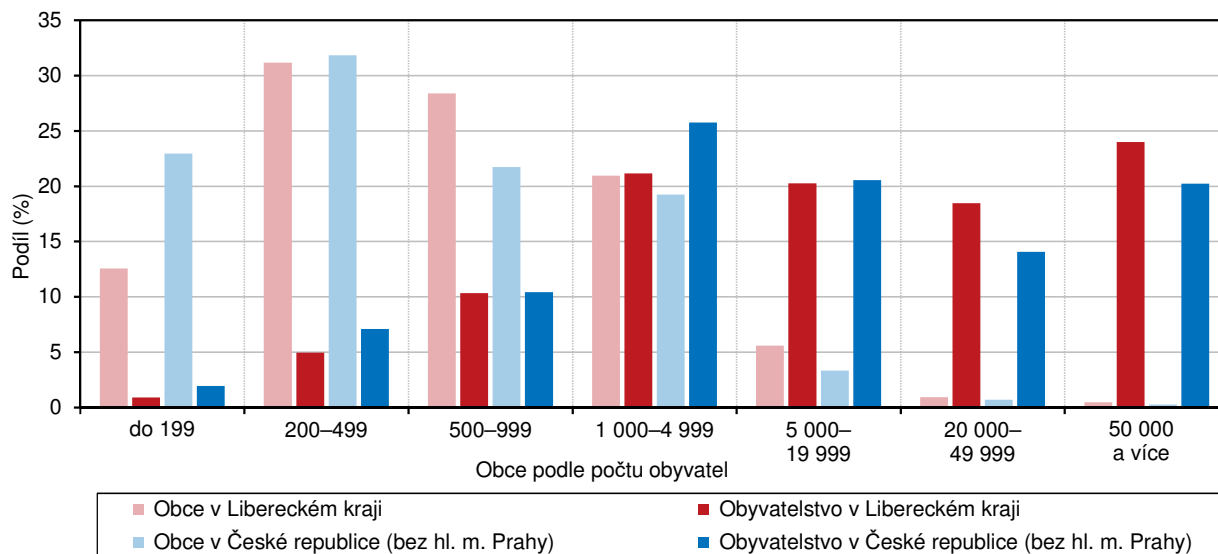

¹ Podle zákona č. 128/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů, o obcích, § 27 odst. 2 se částí obce rozumí „evidenční jednotka vytvářená budovami s čísly popisnými a čísly evidenčními (§ 31) přidělenými v jedné číselné řadě, která leží v jednom souvislém území. Názvy částí obce jsou zpravidla převzaty z názvu zaniklých obcí, osad nebo z názvů historicky vzniklých území, na nichž se tyto části obce nacházejí.“

Tab. 2.2 Sídlní struktura podle velikostních skupin obcí

	Počet obcí	Podíl (%)	Rozloha obcí (km ²)	Podíl (%)	Počet obyvatel	Podíl (%)	Hustota zalidnění (osoby/km ²)
Liberecký kraj	215	100,0	3 163	100,0	435 220	100,0	137,6
v tom obce s počtem obyvatel:							
do 199	27	12,6	140	4,4	3 866	0,9	27,7
200–499	67	31,2	621	19,6	21 550	5,0	34,7
500–999	61	28,4	759	24,0	44 881	10,3	59,2
1 000–1 999	28	13,0	528	16,7	39 569	9,1	74,9
2 000–4 999	17	7,9	581	18,4	52 509	12,1	90,4
5 000–9 999	10	4,7	289	9,1	62 454	14,3	216,3
10 000–19 999	2	0,9	42	1,3	25 675	5,9	609,1
20 000–49 999	2	0,9	97	3,1	80 376	18,5	824,5
50 000–99 999	-	-	-	-	-	-	-
100 000 a více	1	0,5	106	3,4	104 340	24,0	983,5

Zastoupení obcí Libereckého kraje v jednotlivých velikostních skupinách je významně ovlivněno charakterem místní sídlní struktury, která je určena především geografickými podmínkami, tj. existencí horských oblastí, a pro kterou je typický velký počet menších obcí. Na druhé straně představuje významnou roli také proces suburbanizace, tj. stěhování obyvatel do obcí v zázemí velkých měst. V roce 2021 ve struktuře obcí Libereckého kraje převažovaly obce s 200–499 obyvateli (67 obcí, tj. 31,2 % všech obcí kraje), druhé nejvyšší zastoupení zaznamenaly obce s 500–999 obyvateli (61 obcí, tj. 28,4 %). Malé obce do 999 obyvatel převládaly ve struktuře obcí okresu Česká Lípa (44 obcí, tj. 77,2 % místních obcí) a Semily (48 obcí, tj. 75,0 %), naopak nejnižší podíl vykazuje okres Jablonec nad Nisou (21 obcí, 60,0 %). V okrese Liberec se nacházelo 42 takto velkých obcí, tj. 71,2 % celkového počtu obcí v tomto okrese. Více než 100 tis. obyvatel má v kraji pouze město Liberec. Do kategorie 10 000 až 19 999 obyvatel patří města Nový Bor a Turnov, 20 000 až 49 999 obyvatel mají města Česká Lípa a Jablonec nad Nisou.

Graf 2.2 Sídlní struktura obcí

Nejvíce obyvatel bylo v roce 2021 koncentrováno ve městě Liberec (24,0 % obyvatel kraje). Druhou nejlidnatější skupinou byly obce s 20 000–49 999 obyvateli (tzn. města Česká Lípa a Jablonec nad Nisou), ve kterých k okamžiku sčítání obvykle žilo 18,5 % obyvatel kraje. V pořadí třetí místo co do počtu obyvatel obsadily obce spadající do velikostní skupiny 5 000–9 999 obyvatel, ve kterých bylo soustředěno 14,3 % obyvatel Libereckého kraje a jednalo se o města Semily, Hrádek nad Nisou, Frýdlant, Mimoň, Chrastava,

Tanvald, Železný Brod, Lomnice nad Popelkou, Jilemnice a Doksy. Naopak v obcích s 10 000 až 19 999 obyvateli (města Nový Bor a Turnov) žilo pouze 5,9 % obyvatel kraje. Vůbec nejméně obyvatel kraje pak bylo soustředěno v nejmenších obcích do 199 obyvatel (3 866 osob, tedy 0,9 %).

S výjimkou hlavního města Prahy (1 301 432,0 obyvatel na 1 obec) se největší obce nacházejí na území Moravskoslezského kraje – v roce 2021 zde v průměru na 1 obec připadlo 3 876,1 obyvatel. Naopak nejmenší obce je možné najít v Kraji Vysočina, zde průměrná obec čítala 706,9 obyvatel. Průměrná velikost obce v Libereckém kraji, která činila 2 024,3 obyvatel, byla v porovnání s ostatními regiony České republiky 5. nejvyšší.

Podíl městského obyvatelstva se v rámci mezikrajského srovnání pohyboval (vynecháme-li opět hlavní město Praha, které vykazuje pouze městské obyvatelstvo) v rozmezí od 50,6 % ve Středočeském kraji do 81,5 % v kraji Karlovarském. Pozice Libereckého kraje daná hodnotou 77,0 % pak byla čtvrtá nejvyšší.

Pojem registrovaný pobyt ve sčítání 2021 odpovídá pojmu trvalý nebo dlouhodobý pobyt ve sčítání 2011. Zahrnuje tedy trvalý pobyt občana České republiky, trvalý pobyt cizince a různé druhy dlouhodobého pobytu cizince registrované v systémech Ministerstva vnitra. Osoby s registrovaným pobytem celkem jsou osoby, které měly k datu sčítání v daném území místo registrovaného pobytu, bez ohledu na to, kde se nachází jejich místo obvyklého pobytu. Osoby s obvyklým pobytem jsou osoby, které měly k datu sčítání v daném území místo obvyklého pobytu, tj. místo kde osoba obvykle tráví období svého každodenního odpočinku bez ohledu na dočasnou nepřítomnost z důvodu rekreace, návštěv, pracovních cest, pobytu ve zdravotnickém zařízení apod. a které zde jsou členem konkrétní domácnosti. Pro zahrnutí osoby do obvykle bydlicího obyvatelstva České republiky je rozhodující kritérium délky pobytu nejméně 12 měsíců, příp. úmysl dlouhodobého pobytu. Osoby s obvyklým i registrovaným pobytem jsou osoby, které měly k datu sčítání v daném území zároveň místo obvyklého pobytu i místo registrovaného (dříve trvalého) pobytu.

Více než 97 % obyvatel Libereckého kraje (423 011 osob) má v tomto regionu zároveň obvyklý i registrovaný (trvalý) pobyt, zbývajících 2,8 % osob má v našem kraji pouze obvyklý pobyt. K registrovanému pobytu je pak v Libereckém kraji přihlášeno 436 947 osob, tzn., že 1 727 osob (0,4 %) obvykle pobývá v jiném než Libereckém kraji.

Tab. 2.3 Obyvatelstvo podle druhu pobytu a velikostních skupin obcí

	Osoby s obvyklým pobytem celkem	v tom s pobytem (%)		Osoby s registrovaným pobytem celkem	Rozdíl mezi počtem osob s obvyklým a registrovaným pobytem	
		obvyklým i registrovaným	jen obvyklým		celkem	%
Liberecký kraj	435 220	97,2	2,8	436 947	-1 727	-0,4
v tom obce s počtem obyvatel:						
do 199	3 866	89,2	10,8	3 820	46	1,2
200–499	21 550	90,3	9,7	21 569	-19	-0,1
500–999	44 881	92,1	7,9	45 422	-541	-1,2
1 000–1 999	39 569	92,2	7,8	40 159	-590	-1,5
2 000–4 999	52 509	92,1	7,9	52 747	-238	-0,5
5 000–9 999	62 454	94,1	5,9	63 664	-1 210	-1,9
10 000–19 999	25 675	91,8	8,2	25 580	95	0,4
20 000–49 999	80 376	93,7	6,3	81 582	-1 206	-1,5
50 000–99 999	-	-	-	-	-	-
100 000 a více	104 340	92,8	7,2	102 404	1 936	1,9

V rámci většiny velikostních skupin obcí Libereckého kraje byl vykázan převis počtu osob s registrovaným pobytem nad osobami s obvyklým pobytem, výjimkou byly pouze nejmenší obce do 199 obyvatel, obce s 10 000 až 19 999 obyvateli a především město Liberec jako obec s více než 100 tis. obyvateli. V těchto

kategoriích pobývalo více osob, které zde měly obvyklý pobyt, ovšem registrovány (tj. přihlášeny k trvalému pobytu) byly v obci z jiné velikostní skupiny. Osoby s obvyklým a zároveň registrovaným pobytem měly nejvyšší zastoupení v obcích s 5 000 až 9 999 obyvateli (94,1 %), opačně tomu bylo v malých obcích do 199 obyvatel (89,2 %).

V porovnání s ostatními regiony České republiky se podíl osob, které mají v příslušném kraji obvyklý a zároveň registrovaný pobyt, pohybuje v rozmezí od 90,8 % v hlavním městě Praze do 99,1 % v Moravskoslezském kraji. Celorepublikový podíl pak činí 99,7 %. Hodnota za Liberecký kraj je v tomto srovnání 5. nejnižší. Převís počtu osob s obvyklým nad osobami s registrovaným pobytem byl zjištěn v případě čtyř krajů, tj. Středočeský, hlavní město Praha, Jihomoravský a Plzeňský. V ostatních krajích převažuje počet osob, které mají na daném území registrovaný pobyt. V úhrnu za Českou republiku pak bylo sečteno více osob s obvyklým než registrovaným pobytem.

3. Obyvatelstvo

K 26. 3. 2021 bylo v Libereckém kraji sečteno 435 220 obyvatel s obvyklým pobytem, což představuje 4,1% podíl na republikovém počtu 10 524 167 obyvatel. Po Karlovarském kraji (2,7 %) se jedná o druhý nejnižší podíl. Nejvyšší měrou se na populaci České republiky podílel Středočeský kraj (13,4 %), ve kterém k uvedenému datu žilo 1 415 463 obyvatel. Více než 10 % obyvatel republiky bylo soustředěno také v hlavním městě Praze (12,4 %), dále v kraji Jihomoravském (11,4 %) a Moravskoslezském (11,0 %).

V rámci Libereckého kraje bylo nejvíce obyvatel evidováno v okrese Liberec (174 225 osob, tj. 40,0 % populace kraje), naopak nejméně v okrese Semily (70 590 osob, tj. 16,2 %). V případě menšího území, tj. správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP), se největší část obyvatel kraje nacházela ve správním obvodu Liberec (144 998 obyvatel, tj. 33,3 %), více než 10% podíl byl vykázan také ve správním obvodě Česká Lípa (17,3 %) a Jablonec nad Nisou (12,8 %). Nejméně obyvatel bylo evidováno ve správním obvodu Železný Brod (11 702 osob, tj. 2,7 %). Nejlidnatější obcí našeho kraje je město Liberec se 104 340 sečtenými, s výrazným odstupem se na dalších místech umístila města Jablonec nad Nisou (44 486 obyvatel) a Česká Lípa (35 890 obyvatel). Desetitisícovou hranici počtu obyvatel překročilo již jen město Turnov (14 242 obyvatel) a Nový Bor (11 433 obyvatel). Na opačném konci se s 95 sečtenými obyvateli umístila obec Luka z okresu Česká Lípa a současně obec Janovice v Podještědí z okresu Liberec. Méně než 100 obyvatel pak bylo evidováno také v obcích Holenice (96 obyvatel), Troskovice a Rakousy (shodně 97 obyvatel) z okresu Semily.

3.1 Věková struktura

Z celkového počtu 435 220 sečtených obyvatel Libereckého kraje představovaly největší část osoby v produktivním věku 15–64 let, tj. 62,7 % (o 7,0 p. b. méně než při sčítání v roce 2011). Zhruba pětinu populace tvořili obyvatelé starší 65 let (20,9 %), tj. za poslední dekádu +5,5 p. b.), zbývajících 16,4 % reprezentovaly děti do 14 let (od sčítání v roce 2011 +1,5 p. b.).

V porovnání s celorepublikovými průměry se v našem regionu nachází vyšší podíl dětí do 14 let (průměr České republiky 16,1 %) a osob starších 65 let (průměr České republiky 20,4 %), naopak zastoupení obyvatel v produktivním věku je v kraji nižší (průměr České republiky 63,5 %). Mezi kraji České republiky vykázal nejvyšší podíl dětské složky obyvatel Středočeský kraj (17,9 %), nejnižší kraj Karlovarský (15,3 %). Podíl zjištěný v Libereckém kraji je druhý nejvyšší. Zastoupení seniorské části populace se napříč regiony pohybovalo v rozmezí od 18,4 % v hlavním městě Praze do 22,4 % v Královéhradeckém kraji. Liberecký kraj se v tomto případě umístil zhruba uprostřed srovnání, resp. na 7. nejnižší pozici. Podíl osob v produktivním věku 15–64 let dosáhl nejvyšší hodnoty v hlavním městě Praze (66,3 %), naopak tomu bylo v Královéhradeckém kraji (61,9 %). Zastoupení těchto osob v populaci našeho regionu bylo pak 2. nejnižší.

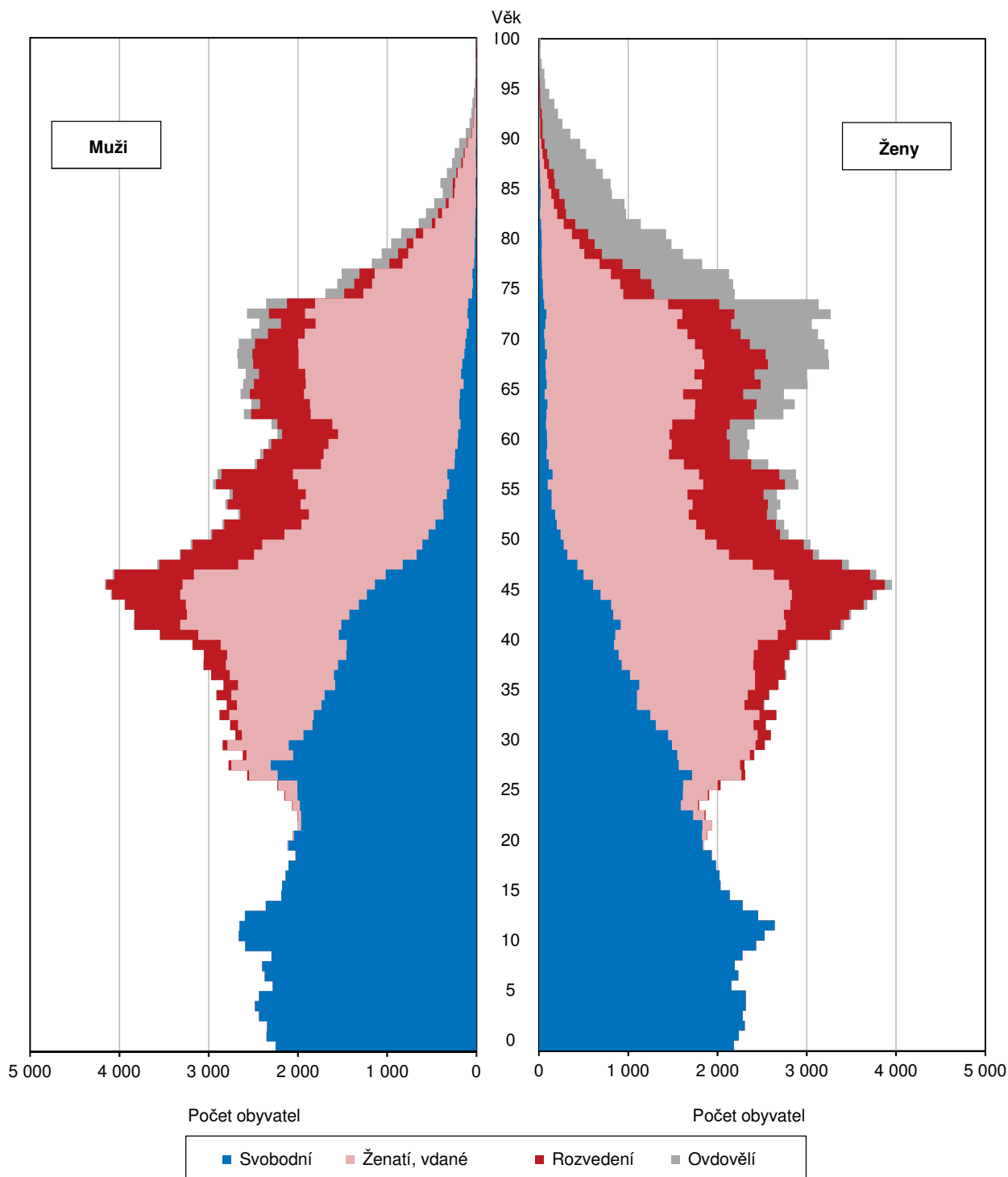
Tab. 3.1.1 Obyvatelstvo podle věku a okresů

Kraj, okresy	Obyvatelstvo celkem	v tom ve věku (%)								
		0–4	5–14	15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65–74	75 a více
Liberecký kraj	435 220	5,3	11,1	9,3	11,6	14,7	15,2	11,9	13,1	7,9
Česká Lípa	100 959	5,1	11,2	9,5	11,5	15,0	15,1	12,4	13,2	6,9
Jablonec nad Nisou	89 446	5,4	11,0	9,0	10,8	14,7	15,3	11,9	13,6	8,3
Liberec	174 225	5,5	11,1	9,4	12,4	14,9	15,2	11,3	12,6	7,6
Semily	70 590	5,2	10,7	9,0	10,7	13,7	15,3	12,7	13,5	9,4

V rámci Libereckého kraje a jeho okresů je z pohledu zastoupení jednotlivých základních věkových skupin situace nejméně příznivá v okrese Semily, ve kterém byl zjištěn jednak nejvyšší podíl seniorské složky populace (22,8 %), jednak nejnižší zastoupení produktivní (61,3 %) a dětské (15,9 %) části obyvatel. Naopak nejlépe se jeví situace v okrese Česká Lípa, který vykázal nejvyšší podíl produktivní složky populace (63,6 %) a zároveň nejnižší zastoupení obyvatel ve věku 65 a více let (20,1 %). Víceméně velmi srovnatelné hodnoty vykázal také okres Liberec – dosáhl nejvyšší podíl dětí do 14 let (16,6 %), produktivní složka tvoří 63,2 % a

seniorská 20,2 % místní populace. V okrese Jablonec nad Nisou byl pak podíl dětí do 14 let v rámci kraje druhý nejvyšší.

Graf 3.1.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a rodinného stavu v Libereckém kraji

Mezi jednotlivými SO ORP Libereckého kraje bylo nejméně dětí evidováno v populaci správního obvodu Nový Bor (15,6 %), následovaly obvody Tanvald a Jilemnice (shodně 15,7 %). V ostatních správních obvodech tento podíl překročil alespoň 16 % s tím, že nejvyšší hodnota byla zjištěna ve správním obvodu Liberec a Jablonec nad Nisou (shodně 16,6 %). Podíl produktivní části populace ve věku 15–64 let se napříč správními obvody pohyboval v rozmezí od 59,8 % v Železném Brodě do 64,2 % v České Lípě. Stejně obvody se na první a poslední příčce umístily také v případě zastoupení osob starších 65 let, v tomto případě hodnoty činily 23,8 %, resp. 19,3 %.

Tab. 3.1.2 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a správních obvodů obcí s rozšířenou působností

Kraj, SO ORP	Obyvatelstvo celkem	z toho ženy (%)	z toho ve věku (%)			Index stáří ¹⁾	Průměrný věk (roky)	
			0–14	15–64	65 a více		muži	ženy
Liberecký kraj	435 220	50,5	16,4	62,7	20,9	127,8	41,3	44,2
Česká Lípa	75 119	50,0	16,5	64,2	19,3	117,0	40,6	43,4
Frydlant	23 696	50,0	16,5	62,2	21,2	128,3	41,6	43,8
Jablonec nad Nisou	55 693	50,8	16,6	62,4	21,0	126,4	41,0	44,3
Jilemnice	21 225	49,8	15,7	60,9	23,4	148,6	42,8	45,6
Liberec	144 998	50,8	16,6	63,4	20,0	120,1	40,6	43,4
Nový Bor	25 840	50,6	15,6	61,8	22,6	145,0	42,4	45,3
Semily	24 736	50,3	16,2	61,0	22,8	141,3	42,3	45,7
Tanvald	19 653	50,6	15,7	61,0	23,3	148,9	42,8	45,7
Turnov	32 558	50,4	16,3	61,8	21,9	135,0	42,0	44,8
Železný Brod	11 702	50,8	16,4	59,8	23,8	145,3	42,7	45,4

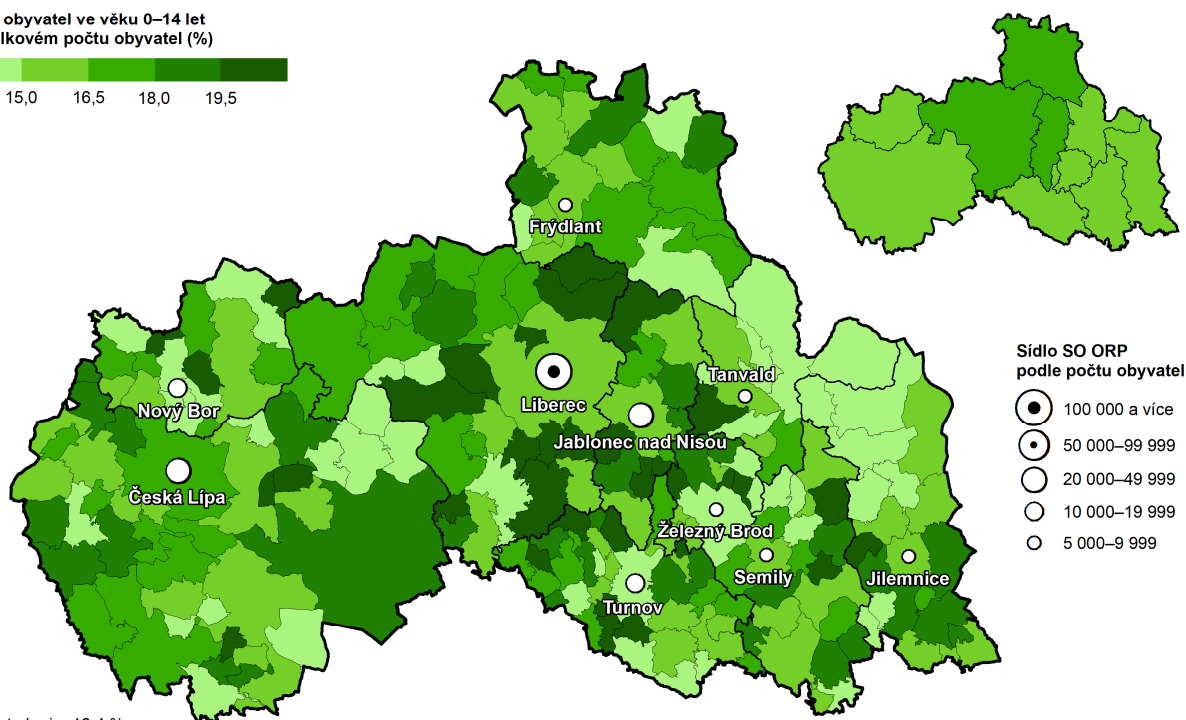
¹⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0–14 let

Z pohledu podrobné věkové struktury představují nejpočetnější skupinu v kraji obyvatelé ve věku 45–54 let (66 103 obyvatel, tj. 15,2 % z celkového počtu obyvatel Libereckého kraje). Jedná se o zástupce silných populačních ročníků sedmdesátých let, kdy se ženy narozené po druhé světové válce stávaly matkami, a vláda v tehdejší Československé socialistické republice přijala několik propopulačních opatření. V pořadí druhou nejvíce zastoupenou skupinou jsou osoby ve věku 35–44 let (63 954 obyvatel, tj. 14,7 %). Třetí je generace, která se narodila po ukončení druhé světové války a která dosáhla v roce 2021 důchodového věku 65–74 let (56 972 obyvatel, 13,1 %). Počet nejmladších dětí v předškolním věku 0–4 let čítal v Libereckém kraji 23 182 osob, tj. 5,3 % obyvatel kraje. Naopak obyvatelé starší 75 let v našem regionu představují necelých 8 % populace (34 186 osob). K 26. 3. 2021 v Libereckém kraji žilo 28 osob ve věku 100 a více let (5 mužů a 23 žen).

Děti v obcích a správních obvodech ORP Libereckého kraje

Podíl obyvatel ve věku 0–14 let na celkovém počtu obyvatel (%)

15,0 16,5 18,0 19,5

Hodnota kraje: 16,4 %

Minimální hodnota:
obec – Jířetín pod Bukovou, SO ORP Tanvald (7,3 %)
SO ORP – Nový Bor (15,6 %)

Maximální hodnota:
obec – Krompach, SO ORP Nový Bor (26,2 %)
SO ORP – Liberec (16,6 %)

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021

Podobně jako v celé republice, tak i v Libereckém kraji, ve struktuře obyvatel podle pohlaví mírně převažují ženy nad muži. Jejich podíl na celkovém počtu obyvatel v našem kraji dosáhl 50,5 %. Mírná převaha žen byla dosažena také ve všech okresech kraje. V okrese Česká Lípa a Semily byly ženy zastoupeny z 50,2 %, v okrese Liberec a Jablonec nad Nisou z 50,7 %. Obdobně tomu bylo také ve všech SO ORP kraje s výjimkou obvodu Jilemnice, ve kterém z 50,2 % převažovali muži. Největší zastoupení žen se shodným podílem 50,8 % měly správní obvody Železný Brod, Liberec a Jablonec nad Nisou s tím, že nejvyšší absolutní rozdíl byl zaznamenán v SO ORP Liberec, kde bylo o 2 412 více žen. Naopak téměř vyrovnané počty obou pohlaví (ovšem s mírnou převahou žen) byly vykázaný ve správním obvodu Česká Lípa a Frýdlant.

Struktura jednotlivých pohlaví z hlediska věku vykazuje určité odlišnosti, které však vycházejí především z biologicky daných skutečností. V případě žen na rozdíl od mužů je tak možné sledovat jejich vyšší zastoupení ve skupině osob starších 65 let – u žen tento podíl činí 23,9 %, naopak u mužů je to pouze 17,9 %. Na druhé straně muži jsou početněji zastoupeni v případě dětské složky (16,9 %, ženy 15,9 %) a produktivní části populace (65,1 %, ženy 60,3 %).

Zastoupení základních věkových skupin podle pohlaví v rámci okresů Libereckého regionu odpovídá krajským výsledkům, tzn., že nejméně příznivá je jak u žen, tak u mužů situace v okrese Semily, ve kterém byl zjištěn nejvyšší podíl osob v seniorském věku, zároveň je zde nejméně zastoupena dětská složka populace a skupina osob ve věku 15–64 let.

Tab. 3.1.3 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a okresů

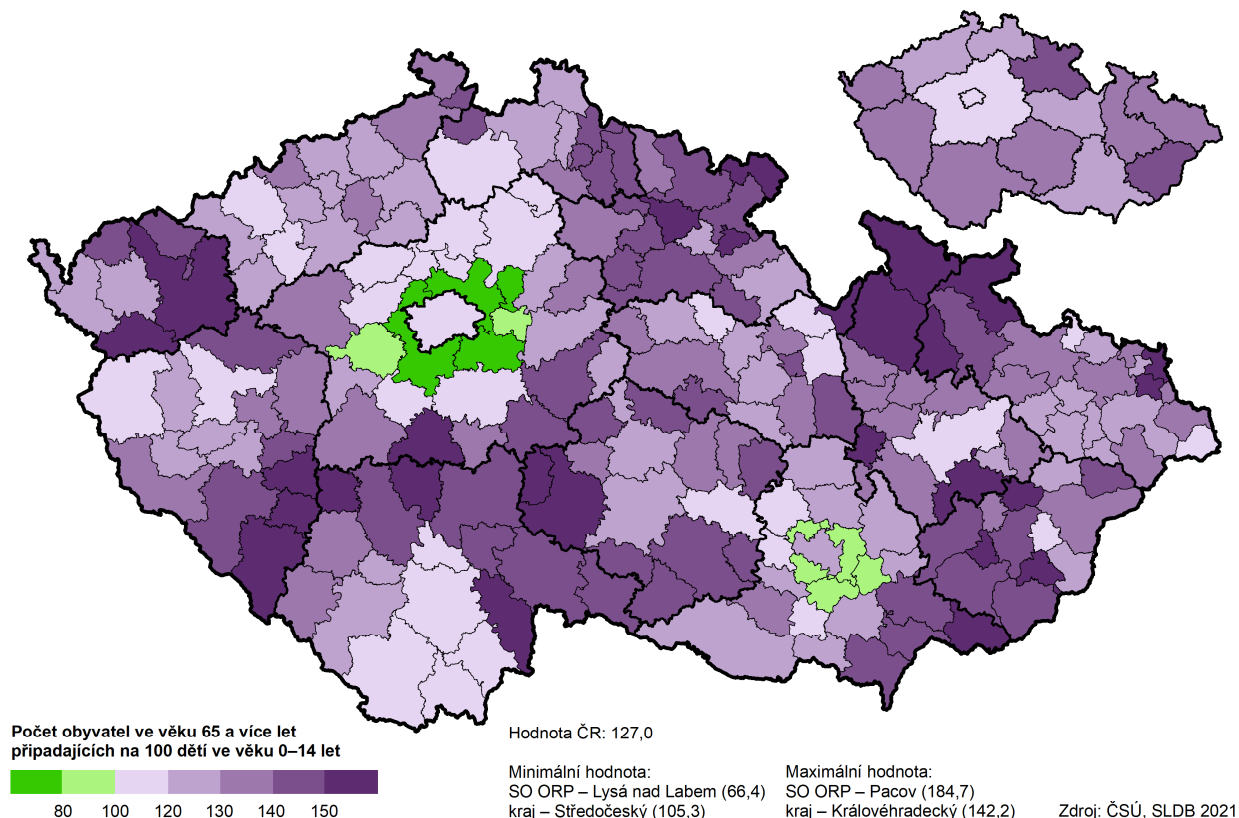
Kraj, okresy	Muži	v tom ve věku (%)			Ženy	v tom ve věku (%)		
		0–14	15–64	65 a více		0–14	15–64	65 a více
Liberecký kraj	215 420	16,9	65,1	17,9	219 800	15,9	60,3	23,9
Česká Lípa	50 311	16,7	66,1	17,2	50 648	15,8	61,1	23,0
Jablonec nad Nisou	44 080	17,1	64,2	18,7	45 366	15,8	59,3	24,9
Liberec	85 904	17,1	65,6	17,3	88 321	16,2	60,8	23,0
Semily	35 125	16,6	63,7	19,7	35 465	15,2	58,8	25,9

Průměrný věk obyvatel Libereckého kraje dosáhl 42,7 let, což je v porovnání krajů 5. nejnižší hodnota a odpovídá průměrnému věku obyvatel České republiky. Oproti SLDB 2011 se průměrný věk obyvatel kraje zvýšil o dva roky. Zatímco průměrný věk obyvatel okresu Česká Lípa (42,5 let) a Liberec (42,2 let) je pod republikovým průměrem, okresy Jablonec nad Nisou (43,2 let) a Semily (44,0 let) jsou nadprůměrné. Průměrný věk mužů v Libereckém kraji (41,3 let) dosáhl 4. nejnižší hodnoty mezi kraji, u žen (44,2 let) je to 5. nejnižší hodnota.

Index stáří v Libereckém kraji ke dni sčítání dosáhl hodnoty 127,8 a pohyboval se tak nad republikovým průměrem (127,0). Ve všech okresech kraje žilo více seniorů než dětí. Pod republikovým průměrem se pohybuje okres Liberec (121,3) a Česká Lípa (123,9), vyšší hodnoty vykazaly okresy Jablonec nad Nisou (132,8) a Semily, ve kterých na 100 dětí připadlo téměř 143,7 seniorů. V porovnání s minulým sčítáním v roce 2011 se index stáří v Libereckém kraji z celkem vyrovnaného stavu 100,5 seniorů na 100 dětí zvýšil o dalších 27,3 seniorů. Z hlediska jednotlivých obcí Libereckého kraje ve 45 obcích žije více dětí než seniorů. Nejnižší hodnoty index stáří dosáhl v Šimonovicích, kde v souvislosti s novou výstavbou na okraji krajského města na 100 dětí připadá 37,0 seniorů. Následují Bohatice s indexem stáří 40,4 a Tachov s hodnotou 52,3. V obci Žernov (100,0) je tento poměr vyrovnaný a ve zbývajících 169 obcích již převažují senioři. Nejvyšších hodnot index stáří dosahuje v Jiřetíně pod Bukovou (467,7), Janovicích v Podještědí (442,9) a Mařenicích (351,6). Mezi kraji České republiky se index stáří pohyboval v rozmezí od 105,3 seniorů na 100 dětí ve Středočeském kraji do 142,2 v Královéhradeckém kraji. Hodnota za Liberecký kraj byla v tomto srovnání 4. nejnižší.

Index stáří ve správních obvodech ORP a krajích

3.2 Rodinný stav

Z hlediska rodinného stavu tvořily největší část obyvatel Libereckého kraje starších 15 let osoby žijící v manželství (44,3 %). Druhou nejpočetnější skupinou byli svobodní (31,9 %), následovali rozvedení (15,7 %) a ovdovělí (8,0 %).

Rozložení populace podle rodinného stavu a pohlaví naznačuje, že podíl svobodných mužů na celkovém počtu mužů starších 15 let byl o 11,2 p. b. vyšší, než tomu bylo u svobodných žen. Uvedený rozdíl byl minimální ve věkové skupině 15–19 let a se zvyšujícím se věkem rostl až do věku 34 let, kdy dosáhl maxima 16,2 p. b. Od věkové skupiny 35–39 let se rozdíl opět začíná snižovat – pravděpodobně v tomto věku začínají do manželství vstupovat muži, kteří jej dosud odkládali.

Podíl ženatých mužů převyšoval podíl vdaných žen o 1,8 p. b., což částečně může souviset se skutečností, že muži po rozvodu uzavírají další manželství častěji než ženy. Tento závěr koresponduje také s faktem, že podíl rozvedených žen byl o 2,9 p. b. vyšší než podíl rozvedených mužů. Zastoupení obou pohlaví ve skupině ženatých, resp. vdaných osob, se pak výrazně mění s věkem. U osob do 24 let je podíl nízký a postupně se navyšuje – v případě žen až do 59 let věku, podíl ženatých mužů narůstá i po dosažení 60leté hranice. Ve věkových skupinách 25–39 let převyšuje podíl vdaných žen podíl ženatých mužů – nejvýraznější rozdíl je patrný u věkové kategorie 30–34 let, kde dosahuje 12,9 p. b. Hlavním důvodem je skutečnost, že muži v tomto věku ještě zůstávají ve skupině svobodných. V následujících věkových skupinách se rozdíl snižuje, srovnatelný podíl ženatých mužů a vdaných žen je evidován v kategorii 50–59letých osob. Zajímavé je sledovat věkovou skupinu 60letých a starších, ve které podíl ženatých mužů výrazně převyšuje podíl vdaných žen. V uvedeném věku totiž jedná o přibývání ovdovělých žen a zároveň starší generace vykazuje výrazně nižší rozvodovost než ta mladší.

Skupina ovdovělých byla ve všech věkových skupinách reprezentována vyšším zastoupením žen než mužů. S rostoucím věkem se podíl ovdovělých žen zvyšoval. U osob starších 70 let převyšoval podíl ovdovělých žen podíl ovdovělých mužů o 32,6 p. b.

Vyšší zastoupení na straně žen bylo v rámci všech věkových skupin zaznamenáno také u rozvedených. Největší rozdíl je možné sledovat u věkové kategorie 40–49letých osob, ve které mezi rozvedené spadalo 17,9 % mužů a 23,4 % žen.

Tab. 3.2.1 Obyvatelstvo v Libereckém kraji podle pohlaví, rodinného stavu a věku

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

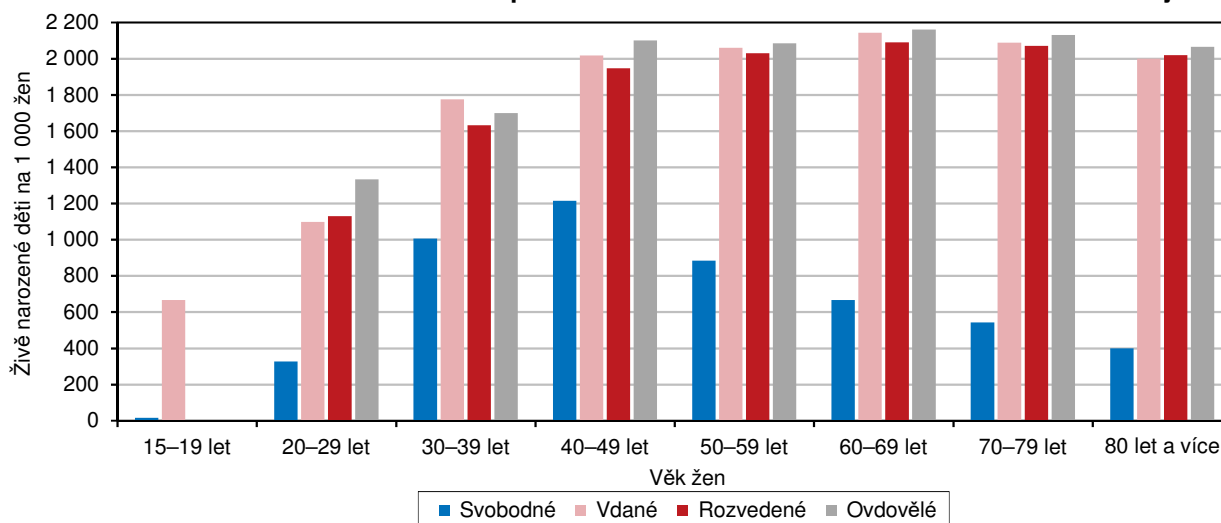
	Muži	z toho podle rodinného stavu (%)				Ženy	z toho podle rodinného stavu (%)			
		svobodní	ženatí	rozvedení	ovdovělí		svobodné	vdané	rozvedené	ovdovělé
Celkem ve věku 15 let a více	178 942	37,6	45,2	14,2	2,9	184 947	26,4	43,4	17,2	13,0
v tom ve věku:										
15–19 let	10 648	100,0	0,0	-	-	10 137	99,9	0,1	-	-
20–24 let	10 276	98,3	1,6	0,1	-	9 381	94,4	5,3	0,3	-
25–29 let	12 413	85,8	13,3	0,9	0,0	11 041	73,3	24,8	1,7	0,0
30–34 let	14 066	67,4	29,4	3,1	0,1	12 959	51,2	42,3	6,1	0,2
35–39 let	14 942	53,1	39,7	7,0	0,0	13 704	37,1	50,8	11,6	0,3
40–49 let	37 765	32,2	49,5	17,9	0,3	35 062	19,5	55,6	23,4	1,4
50–59 let	28 155	13,5	57,0	28,4	1,1	27 404	6,0	57,6	31,2	5,1
60–69 let	25 278	7,0	65,6	23,2	4,2	28 030	3,0	57,1	24,0	15,9
70 let a více let	25 399	3,0	69,5	12,8	14,6	37 229	2,1	35,4	15,3	47,2

V souvislosti se změnou legislativy se při sčítání v roce 2021 podruhé v historii zjišťovalo také registrované partnerství osob stejného pohlaví uzavřené buď podle zákona č. 115/2006 Sb., nebo podle platných právních předpisů v zahraničí. K 26. 3. 2021 mělo v Libereckém kraji obvyklý pobyt 188 osob, které uzavřely registrované partnerství.

3.3 Plodnost žen

V Libereckém kraji bylo sečteno 184 947 žen ve věku 15 a více let, přičemž na otázku o počtu narozených dětí neodpovědělo 2,3 % z nich. Ženy, které na tuto otázku odpověděly (180 767 osob), přivedly na svět 293 496 živě narozených dětí. V přepočtu na 1 000 žen tak připadlo 1 624 živě narozených dětí.

Graf 3.3.1 Počet dětí na 1 000 žen podle rodinného stavu a věku žen v Libereckém kraji

Mezi 15letými a staršími ženami z našeho regionu byly nejčastěji zastoupeny ženy se dvěma dětmi (44,0% podíl), které následovaly ženy bezdětné (20,4 %). Ženy s jedním potomkem byly ve sledované věkové skupině

zastoupeny z 19,0 %. S výrazným odstupem následovaly ženy se třemi dětmi (12,8 %). Čtyři děti uvedlo 2,7 % a 5 a více 1,1 % dotázaných žen.

Z analýzy počtu dětí v závislosti na věku ženy vyplývá, že ve věkové skupině 15–29 let převažovaly v Libereckém kraji bezdětné ženy. Ve věku 20–24 let dosáhl podíl bezdětných téměř 85 % žen. Ve věku 25–29 let zastoupení pokleslo na 54,9 %, přičemž 45,1 % žen mělo v tomto věku alespoň jedno dítě. Změna nastává u věkové skupiny 30–34 let, kdy již 71,6 % mělo alespoň jedno dítě. Ve věku 35–44 let má již více než polovina žen nejméně 2 děti. Od věku 45 let se počty dětí příliš nemění, bezdětných zůstává přibližně 5 % žen.

Tab. 3.3.1 Ženy v Libereckém kraji podle počtu živě narozených dětí a věku

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	v tom s počtem živě narozených dětí (%)						Počet živě narozených dětí na 1 000 žen
		0	1	2	3	4	5 a více	
Ženy ve věku 15 let a více	184 947	20,4	19,0	44,0	12,8	2,7	1,1	1 624
v tom ve věku:								
15–19 let	10 137	98,7	1,1	0,2	0,0	-	-	16
20–24 let	9 381	84,9	11,1	3,2	0,6	0,1	0,0	200
25–29 let	11 041	54,9	27,3	14,7	2,2	0,6	0,2	671
30–34 let	12 959	28,4	32,5	31,2	5,8	1,3	0,8	1 221
35–39 let	13 704	16,1	25,8	44,5	10,2	2,2	1,1	1 606
40–44 let	16 862	10,8	22,0	50,0	13,0	2,8	1,4	1 800
45–49 let	18 200	7,5	21,8	52,6	13,6	3,2	1,4	1 882
50–59 let	27 404	5,4	18,9	54,9	15,8	3,6	1,4	1 981
60–69 let	28 030	4,2	14,3	56,6	19,7	4,0	1,2	2 090
70 let a více let	37 229	4,3	17,0	55,1	18,4	3,7	1,4	2 054

Z porovnání počtu živě narozených dětí na 1 000 žen (míra plodnosti) v nižším a středním věku (ve věku 49 let končí tzv. reprodukční věk ženy) je zřejmé, že mladší ročníky mají méně dětí než starší generace. Věkové kategorie nad 60 let s nejvyšší mírou plodnosti tvoří ženy narozené po druhé světové válce a zároveň se jedná o matky dětí narozených v sedmdesátých letech minulého století, kdy v České republice díky propopulačním opatřením probíhal reprodukční boom.

Tab. 3.3.2 Ženy v Libereckém kraji podle počtu živě narozených dětí a nejvyššího dosaženého vzdělání

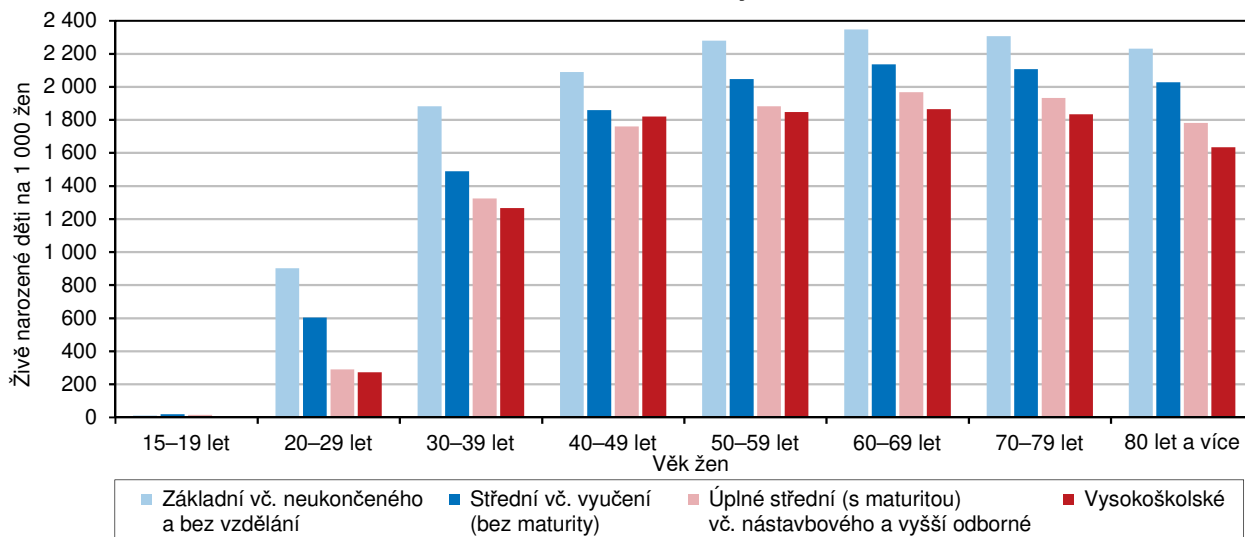
(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Ženy ve věku 15 let a více	v tom s počtem živě narozených dětí (%)						Počet živě narozených dětí na 1 000 žen
		0	1	2	3	4	5 a více	
Celkem	184 947	20,4	19,0	44,0	12,8	2,7	1,1	1 624
z toho vzdělání:								
bez vzdělání	1 363	36,5	12,3	22,9	13,6	8,6	6,1	1 704
základní vč. neukončeného	29 295	36,3	11,8	29,2	15,4	4,9	2,4	1 499
střední vč. vyučení (bez maturity)	54 220	10,7	19,4	49,5	16,2	3,3	1,0	1 854
úplně střední (s maturitou), vč. nástavbového a pomaturitního	60 907	19,7	20,7	47,7	10,2	1,4	0,4	1 541
vyšší odborné, konzervatoř	3 159	24,1	25,0	40,8	8,8	1,1	0,2	1 384
vysokoškolské	25 707	23,6	21,5	44,3	9,0	1,3	0,3	1 438
nezjištěno	10 296	19,2	21,3	33,7	14,5	6,2	5,0	1 864

Výsledky sčítání umožňují srovnání údajů o počtu živě narozených dětí ženám starším 15 let i podle jejich vzdělanostní struktury. Nejvyšší hodnota míry plodnosti v Libereckém kraji byla vykázána u žen se středním

vzděláním bez maturity včetně vyučených (1 854 ‰) a dále u žen bez vzdělání (1 704 ‰). S rostoucí úrovní vzdělání pak míra plodnosti v zásadě klesá, její nejnižší hodnotu však vykazovala skupina žen s vyšším odborným vzděláním včetně absolventek konzervatoří (1 384 ‰). Jedná se ovšem o zcela přirozený trend – ženy s vyšším stupněm vzdělání mají děti až v pozdějším věku, protože se věnují studiu, rozvoji kariéry apod., v souvislosti s tím mají obvykle i méně dětí než ženy s nižším vzděláním.

Graf 3.3.2 Počet dětí na 1 000 žen podle nejvyššího dosaženého vzdělání a věku žen v Libereckém kraji

S výjimkou žen se základním a neukončeným vzděláním (zahrnující i dosud studující) a žen bez vzdělání, které jsou nejčastěji bezdětné (podíl těchto žen výrazně převyšuje krajský průměr), převažují v ostatních stupních vzdělání ženy se dvěma dětmi. Mezi ženami se základním vzděláním vč. neukončeného a ženami bez vzdělání byly nadprůměrně zastoupeny také matky se 3 a 4 a více dětmi. V případě skupiny bez vzdělání tvořily ženy se 4 a více dětmi dokonce 14,7 %, což je o 10,9 p. b. více než činí krajský průměr. Ve skupině žen se středním vzděláním bez maturity včetně vyučených je podprůměrný pouze podíl žen bezdětných a podíl žen s 5 a více dětmi, podíly v ostatních kategoriích počtu dětí naopak krajský průměr převyšovaly. Mezi ženami se středním vzděláním s maturitou a vyšším lze zaznamenat nadprůměrný podíl žen s jedním a dvěma dětmi. Vysokoškolsky vzdělané ženy převyšovaly průměr v případě podílu žen bezdětných, žen s jedním a žen se dvěma dětmi.

3.4 Státní občanství

Podle výsledků sčítání mělo na území Libereckého kraje své obvyklé bydliště 19 187 osob s cizím státním občanstvím, tj. 4,4% podíl na krajské populaci. V celé České republice činil podíl cizinců 4,7 %. Největší zastoupení mají cizinci v hlavní městě Praze (13,9 % místní populace). Na druhé straně mezikrajského žebříčku se nacházejí moravské regiony, přičemž nejmenší zastoupení cizinců vykázal Olomoucký kraj (1,7 %). Podíl za Liberecký kraj byl 5. nejvyšší.

Osoby s cizím státním občanstvím ze zemí Evropské unie v Libereckém kraji tvoří 1,6 % populace (6 828 osob), početněji jsou však zastoupeni cizí státní příslušníci pocházející z ostatních evropských zemí (7 736 osob, tj. 1,8 %). Dále bylo v regionu sečteno 4 623 cizinců se státním občanstvím ze zemí mimo Evropu, tj. 1,1% podíl celkovém počtu obyvatel kraje.

Z hlediska pohlaví tvořili větší část celkového počtu cizinců v našem kraji muži (52,5 %), vyšší podíl mužů je zaznamenán také u cizinců pocházejících z ostatních evropských zemí (54,0 %) a ze zemí mimo Evropu (55,2 %). Naopak mezi cizinci ze zemí Evropské unie převažovaly z 50,9 % ženy.

Věkové složení cizích státních příslušníků žijících na území regionu je u všech skupin podobné a dominantní zastoupení mají cizinci v produktivním věku 15–64 let (v průměru 80,5 %), což odpovídá pracovně motivované integraci. Na druhém místě jsou v případě cizinců ze zemí Evropské unie osoby starší 65 let (12,1 %), zatímco u cizinců z ostatních evropských zemí a ze zemí mimo Evropu tvoří druhou nejpočetnější skupinu děti do 14 let (11,2 % v prvním a téměř čtvrtinu ve druhém případě).

Tab. 3.4.1 Obyvatelstvo v Libereckém kraji podle pohlaví, věku a státního občanství¹⁾

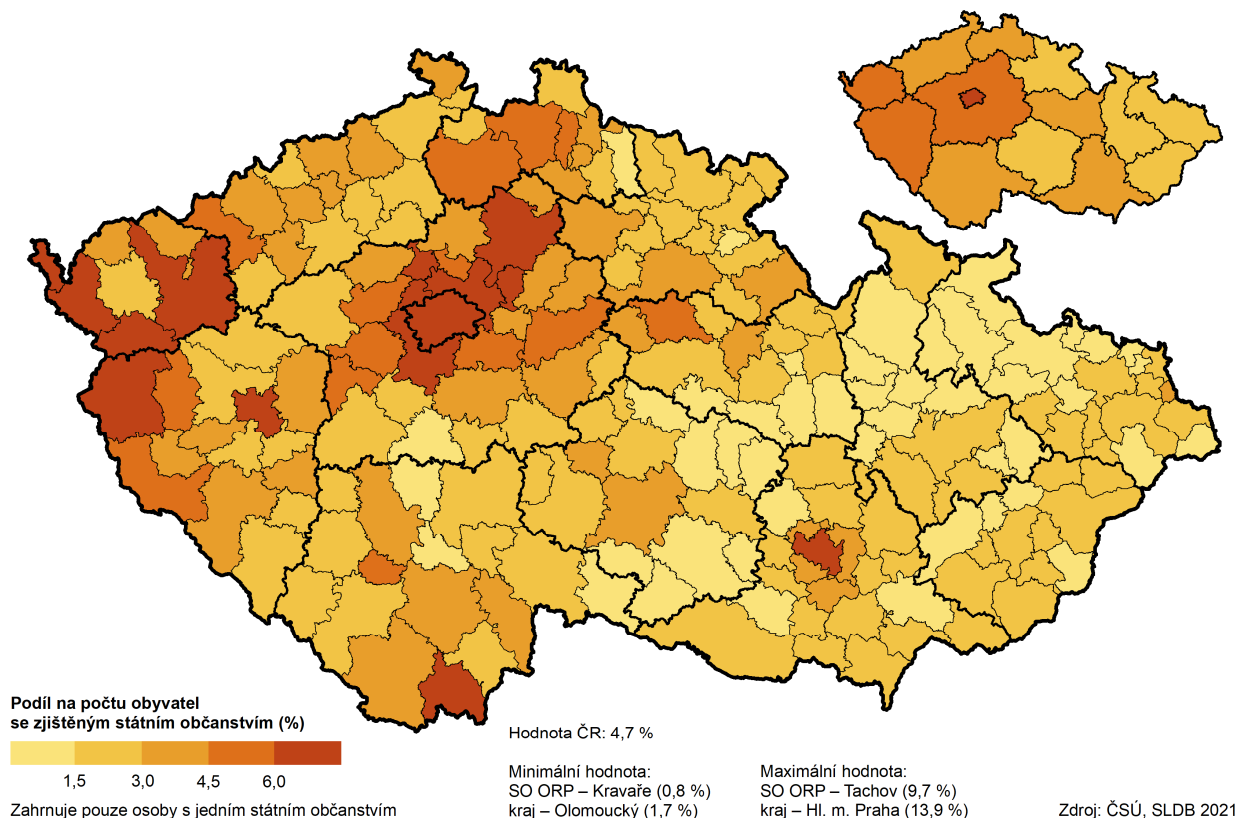
	Celkem	v tom (%)		v tom ve věku (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více
Obyvatelstvo	435 220	49,5	50,5	16,4	62,7	20,9
z toho podle státního občanství:						
Česká republika	415 389	49,3	50,7	16,5	61,8	21,6
cizí státní občanství	19 187	52,5	47,5	13,3	80,5	6,1
země EU mimo ČR	6 828	49,1	50,9	8,3	79,6	12,1
z toho:						
Bulharsko	579	58,5	41,5	8,3	87,2	4,5
Dánsko	73	65,8	34,2	23,3	68,5	8,2
Itálie	41	87,8	12,2	-	70,7	29,3
Maďarsko	270	58,9	41,1	11,9	84,8	3,3
Německo	202	74,8	25,2	4,5	65,3	30,2
Nizozemsko	78	70,5	29,5	1,3	73,1	25,6
Polsko	1 200	24,4	75,6	3,3	50,3	46,5
Rumunsko	480	65,4	34,6	14,4	85,6	-
Slovensko	3 712	49,2	50,8	9,2	87,9	2,9
ostatní evropské země	7 736	54,0	46,0	11,2	85,3	3,5
z toho:						
Bělorusko	138	56,5	43,5	8,0	85,5	6,5
Moldavsko	395	54,7	45,3	15,2	81,3	3,5
Rusko	526	43,9	56,1	9,5	83,7	6,8
Srbsko	84	72,6	27,4	1,2	91,7	7,1
Ukrajina	6 269	53,4	46,6	11,6	85,4	3,0
Velká Británie a Severní Irsko	95	81,1	18,9	1,1	84,2	14,7
země mimo Evropu	4 623	55,2	44,8	24,2	74,0	1,8
z toho:						
Čína	108	63,0	37,0	12,0	88,0	-
Filipíny	80	70,0	30,0	3,8	96,3	-
Gruzie	119	79,8	20,2	4,2	94,1	1,7
Indie	133	90,2	9,8	2,3	97,7	-
Kazachstán	117	50,4	49,6	12,0	78,6	9,4
Mongolsko	1 791	48,1	51,9	31,7	68,3	0,1
Spojené státy americké	49	75,5	24,5	2,0	75,5	22,4
Vietnam	1 828	54,2	45,8	27,2	70,5	2,3
nezjištěno	633	56,9	43,1	15,3	77,1	7,6

¹⁾ Osoby s dvojitým nebo vícenásobným státním občanstvím se zařazují do jednoho státního občanství podle pořadí Česká republika, jiný členský stát EU, jiná země v Evropě, jiná země mimo Evropu.

Největší skupinu cizinců v kraji s ohledem na státní občanství reprezentovali občané Ukrajiny (32,7 % celkového počtu osob s cizím státním občanstvím a 1,4 % z počtu obyvatel kraje). Následovali občané se slovenským státním občanstvím (19,3% podíl na celkovém počtu cizinců) a s občanstvím Vietnamu (9,5 %). Na čtvrté pozici se v tomto srovnání umístili cizinci mongolského státního občanství (9,3 %), následují cizinci polského státního občanství (6,3 %). Více než 1% zastoupení měly také osoby se státním občanstvím Bulharska (3,0 %), Ruska (2,7 %), Rumunska (2,5 %), Moldavska (2,1 %), Maďarska (1,4 %) a Německa (1,1 %). Údaj o státním občanství se nepodařilo zjistit u 633 osob.

Největší část osob s cizím státním občanstvím je soustředěna v okrese Liberec (9 148 osob, tj. 5,3 % populace okresu a 47,7 % všech sečtených cizinců), a to, vzhledem k pracovním příležitostem a univerzitě, především v krajském městě Liberec (7 049 osob, tj. 77,1 % osob s cizím státním občanstvím v okrese, 36,7 % všech cizinců v kraji a 6,8 % populace města). Naopak nejméně cizinců evidoval okres Semily (1 806 osob, tj. 2,6 % místní populace a 9,4 % všech cizinců v kraji). Vyšší zastoupení cizinců z větších měst kraje bylo vykázáno v České Lípě (7,6 % obyvatel města) a Jablonci nad Nisou (5,2 %).

Obyvatelstvo s cizím státním občanstvím ve správních obvodech ORP a krajích

3.5 Národnost, mateřský jazyk

Z hlediska utváření národnostního složení obyvatel Libereckého kraje byly významné především historické události spojené s obdobím kolem 2. světové války a hlavně pohybem obyvatelstva po ní, podstatný vliv měla také příhraniční poloha se sousedním Německem. Obě tyto skutečnosti způsobily velkou koncentraci německého obyvatelstva, které na území dnešního kraje žilo až do konce druhé světové války. Odsun německého obyvatelstva a dosídlení pohraničí po ukončení války následně národnostní složení v této oblasti změnilo.

Údaj o národnosti vyplnil každý podle svého rozhodnutí, bylo možné uvést až dvě národnosti. Vzhledem k tomu, že se jednalo o údaj nepovinný, bylo možné neuvést odpověď na tuto otázku. Této možnosti využilo 34,1 % obyvatel sečtených v roce 2021 v Libereckém kraji.

K české národnosti se v našem kraji přihlásilo 94,8 % osob, které otázku na národnost vyplnily. Z dalších národností byla nejčastěji deklarována národnost slovenská (2,0 %) a ukrajinská (1,3 %). K německé národnosti se přihlásilo 0,6 % sečtených, po 0,5 % uvedlo národnost romskou a polskou. Osoby s vietnamskou a moravskou národností měly v populaci kraje 0,4% zastoupení.

Převaha žen byla patrná v případě osob s českou (51,7 %), slovenskou (56,4 %), ukrajinskou (51,0 %) a především polskou národností, u které muži tvořili pouze 23,6 % této populace. Naopak muži tvořili většinu u osob, které uvedly německou (56,3 %), romskou (51,9 %) a moravskou národnost (57,2 %).

Tab. 3.5.1 Obyvatelstvo v Libereckém kraji podle pohlaví, věku a národnosti

	Celkem	v tom (%)		v tom ve věku (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více
Obyvatelstvo	435 220	49,5	50,5	16,4	62,7	20,9
z toho národnost ¹⁾ :						
česká	271 797	48,3	51,7	14,8	61,2	24,0
slovenská	5 607	43,6	56,4	6,5	63,0	30,5
ukrajinská	3 793	49,0	51,0	10,8	85,8	3,4
německá	1 625	56,3	43,7	6,6	47,1	46,3
romská	1 379	51,9	48,1	21,7	72,4	5,9
polská	1 297	23,6	76,4	4,8	45,1	50,1
moravská	1 053	57,2	42,8	6,0	65,4	28,6
ruská	643	40,4	59,6	11,0	78,2	10,7
maďarská	459	48,6	51,4	7,0	62,7	30,3
čínská	88	59,1	40,9	17,0	83,0	-
slezská	73	72,6	27,4	-	87,7	12,3

¹⁾ Osoby, které uvedly dvě národnosti, jsou započteny v obou národnostech.

Z hlediska věku byly v případě většiny uvedených národností největší měrou zastoupeny osoby v produktivním věku 15–64 let. Tato skutečnost opět dokládá převážně pracovní motivovanou integraci těchto osob. Výjimkou jsou osoby, které uvedly polskou a také německou národnost – u prvně jmenované skupiny převažují z 50,1 % osoby ve věku nad 64 let, které následují osoby v produktivním věku (45,1 %), u populace s německou národností je pak poměr mezi těmito skupinami vyrovnaný s nepatrnou převahou osob ve věku 15–64 let. V tomto případě je možné se domnívat, že se jedná o potomky po válce neodsunutého německého obyvatelstva. Nejvyšší podíl dětské složky obyvatel, tj. více než pětina, je pak patrný v případě osob s romskou národností.

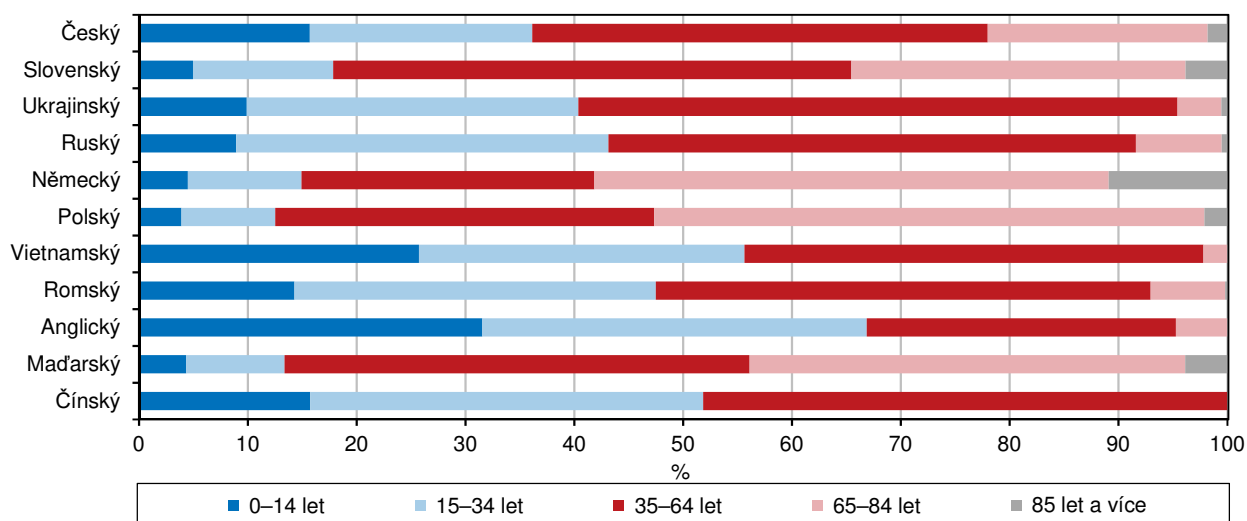
Tab. 3.5.2 Obyvatelstvo v Libereckém kraji podle pohlaví, věku a mateřského jazyka

	Celkem	v tom (%)		v tom ve věku (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více
Obyvatelstvo	435 220	49,5	50,5	16,4	62,7	20,9
z toho mateřský jazyk ¹⁾ :						
český	379 057	48,9	51,1	15,7	62,3	22,0
slovenský	7 987	43,6	56,4	5,0	60,5	34,5
ukrajinský	5 312	48,4	51,6	9,9	85,5	4,6
ruský	2 316	47,1	52,9	8,9	82,7	8,4
německý	2 170	50,3	49,7	4,5	37,3	58,2
polský	2 066	24,1	75,9	3,9	43,4	52,7
vietnamský	1 885	54,5	45,5	25,7	72,1	2,2
romský	1 680	53,6	46,4	14,3	78,7	7,0
anglický	637	63,3	36,7	31,6	63,7	4,7
maďarský	620	48,4	51,6	4,4	51,8	43,9
čínský	108	60,2	39,8	15,7	84,3	-
moravský	64	57,8	42,2	3,1	68,8	28,1
slezský	4	25,0	75,0	-	75,0	25,0

¹⁾ Osoby, které uvedly dva mateřské jazyky, jsou započteny v obou mateřských jazycích.

Dotaz na mateřský jazyk nepatřil k dobrovolným otázkám, proto se podařilo získat odpověď od nesrovnatelně větší části populace. Tuto otázku neodpovědělo pouze 8,4 % sečtených obyvatel kraje. Z osob, které dotaz na mateřský jazyk zodpověděly, uvedlo 95,1 % jako mateřský jazyk češtinu s tím, že z 51,1 % se jednalo o ženy. Druhým nejčastějším jazykem byla slovenština, kterou deklarovalo 2,0 % sečtených osob. Následoval jazyk ukrajinský (1,3 %) a dále ruský (0,6 %). Shodné zastoupení měly v populaci osoby, které jako mateřský jazyk uvedly němčinu, polštinu nebo vietnamštinu (0,5 %). V případě jiných mateřských jazyků než je čeština, převažovala u mužů němčina, vietnamština, romština, u méně zastoupených jazyků pak angličtina, čínština a moravština. Mateřský jazyk z pohledu pohlaví respondentů ukázal nejvýraznější nerovnoměrnost v zastoupení u polštiny, kterou jako svůj mateřský jazyk uvedlo 75,9 % žen a pouze 24,1 % mužů.

Graf 3.5.1 Obyvatelstvo podle vybraného mateřského jazyka a věku v Libereckém kraji¹⁾

¹⁾ zahrnuje osoby s jedním nebo dvěma mateřskými jazyky

Z hlediska věkového složení bylo nejvyšší zastoupení dětí do 14 let zjištěno u osob, které uvedly jako mateřský jazyk vietnamštinu (25,7 %), téměř 32% zastoupení měla tato věková kategorie také u osob uvádějících jako svou mateřštinu anglický jazyk. Osoby s českým a jiným rodným jazykem se převážně nacházely v produktivním věku. V případě německého a polského jazyka bylo 58,2 %, resp. 52,7 % osob, které je uvedly jako rodný jazyk, ve věku 65 a více let. Minimální zastoupení v kategorii osob starších 65 let pak je možné sledovat u osob, které jako rodný jazyk uvedly vietnamštinu, ukrajinštinu, angličtinu, romštinu a ruštinu.

3.6 Vztah k náboženské víře

Charakteristiky týkající se náboženské víry jsou zatíženy velkou mírou nezjištěných odpovědí. Na tuto dobrovolnou otázku v Libereckém kraji neodpovědělo 132 265 respondentů, tzn. 30,4 % obyvatel kraje. V rámci celé České republiky podíl neuvedených odpovědí dosáhl 30,1 %. Důvodem tak vysokého podílu nonresponse je především dobrovolnost otázky a citlivost těchto údajů.

Obecně lze říci, že religiozita v České republice stoupá od severozápadu k jihovýchodu, proto regionem s nejmenším podílem věřících je Ústecký kraj (15,8 %, ze zjištěných hodnot), a naopak regionem s nejvyšším podílem je Zlínský kraj (54,6 %). Průměr za Českou republiku dosáhl 31,7 %. Liberecký kraj s 19,4% podílem věřících (58 784 osob) obsadil druhou nejnižší příčku. Podobná situace nastala také s podílem obyvatel bez náboženské víry, kde nejnižší i nejvyšší hodnotu (45,4 %, resp. 84,2 %) vykazaly stejné kraje, samozřejmě v opačném pořadí. Liberecký kraj s hodnotou 80,6 % se opětovně umístil na druhé nejvyšší pozici. V členění podle pohlaví se na náboženskou víru více obrací ženy, v Libereckém kraji ženy tvořily 55,4 % věřících.

Z celkového počtu obyvatel kraje se 28 648 osob hlásí ke konkrétní církvi, náboženské společnosti nebo směru, tj. 6,6 % obyvatel kraje a 9,5 % osob, které na otázku odpověděly. Největší část z nich se přihlásila k Církvi římskokatolické (36,5 %), dalších 19,4 % se přihlásilo ke katolické víře. Pravoslavnou církev v českých

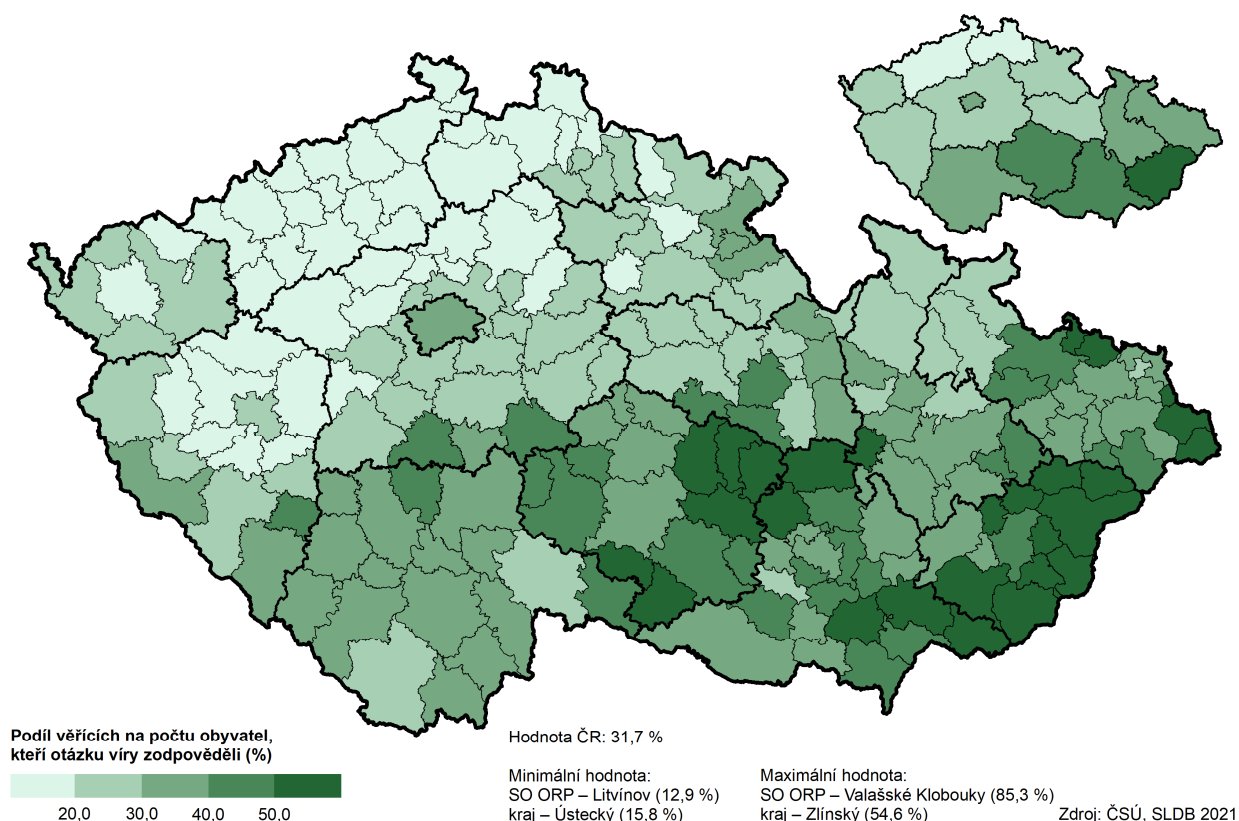
zemích uvedlo 5,6 %, Církev československou husitskou 5,2 % (tj. po Královéhradeckém kraji s 5,5% podílem druhý nejvyšší podíl mezi kraji), křesťanství 4,9 % a Československou církev evangelickou 3,2 %.

Tab. 3.6.1 Obyvatelstvo v Libereckém kraji podle pohlaví, věku a náboženské víry

	Celkem	v tom (%)		v tom ve věku (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více
Obyvatelstvo	435 220	49,5	50,5	16,4	62,7	20,9
z toho podle náboženské víry:						
bez náboženské víry	244 171	50,0	50,0	16,2	64,3	19,5
věřící - hlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru	28 648	45,3	54,7	9,4	54,1	36,5
z toho:						
Církev československá husitská	1 479	35,7	64,3	4,5	31,8	63,8
Církev římskokatolická	10 444	41,8	58,2	10,4	44,7	44,9
Českobratrská církev evangelická	924	44,6	55,4	6,9	43,0	50,1
Náboženská společnost Svědkové Jehovovi	445	41,3	58,7	5,8	68,1	26,1
Pravoslavná církev v českých zemích	1 606	48,8	51,2	13,3	79,5	7,2
věřící - nehlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru	30 136	44,0	56,0	7,6	66,1	26,3
neuveдено	132 265	50,7	49,3	20,3	60,8	18,9

Při sčítání v roce 2021 byla obyvatelům podruhé dána možnost deklarovat se jako věřící nehlásící se k žádné církvi či náboženské společnosti a směru. Této možnosti využilo 30 136 osob, tj. ve srovnání se sčítáním v roce 2011 o 5 575 respondentů více. Uvedený údaj představuje 6,9 % obyvatel kraje a 9,9 % osob, které na otázku odpověděly. Zatímco ve věkových kategoriích 0–14 let, 65 a více let převažovaly mezi věřícími osoby hlásící se k církvi nebo náboženské společnosti, u obyvatel v produktivním věku měly převahu osoby věřící bez konkrétní církve.

Věřící obyvatelstvo ve správních obvodech ORP a krajích

Tab. 3.6.2 Obyvatelstvo v Libereckém kraji podle pohlaví, věku a církve, náboženské společnosti nebo směru

	Celkem	v tom (%)		v tom ve věku (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více
Věřící - hlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru	28 648	45,3	54,7	9,4	54,1	36,5
z toho:						
Církev římskokatolická	10 444	41,8	58,2	10,4	44,7	44,9
katolická víra (katolík)	5 552	40,9	59,1	7,0	45,5	47,5
Pravoslavná církev v českých zemích	1 606	48,8	51,2	13,3	79,5	7,2
Církev československá husitská	1 479	35,7	64,3	4,5	31,8	63,8
křesťanství	1 391	47,2	52,8	12,9	68,8	18,3
Českobratrská církev evangelická	924	44,6	55,4	6,9	43,0	50,1
Jedi	833	80,8	19,2	9,7	89,2	1,1
protestantská/evangelická víra (protestant, evangelík)	584	41,4	58,6	3,8	45,7	50,5
Náboženská společnost Svědkové Jehovovi	445	41,3	58,7	5,8	68,1	26,1
Církev řeckokatolická	396	49,0	51,0	14,4	75,0	10,6

V podílu věřících se projevují velké rozdíly mezi jednotlivými okresy kraje – v okrese Česká Lípa dosáhl 15,3 %, v okrese Liberec 19,4 %, v okrese Jablonec nad Nisou 19,5 % a v okrese Semily 25,2 % (počítáno ze zjištěných hodnot). Jedním z důvodů je věková struktura okresů, kdy starší obyvatelé jsou zpravidla více nábožensky orientovaní než mladší populace. V rámci SO ORP se pak podíl věřících pohyboval v rozmezí od 14,9 % ve správním obvodu Česká Lípa do 28,9 % v obvodu Jilemnice. Vyšší než 20% zastoupení věřících bylo zjištěno ještě také ve správním obvodu Semily (25,6 %), Železný Brod (21,7 %) a Turnov (20,6 %).

Tab. 3.6.3 Obyvatelstvo podle pohlaví, náboženské víry a velikostních skupin obcí

(podíly na celkovém počtu obyvatel)

	Věřící						Bez náboženské víry		Neuvedeno	
	celkem		muži		ženy		počet	%	počet	%
	počet	%	počet	%	počet	%				
Liberecký kraj	58 784	13,5	26 242	44,6	32 542	55,4	244 171	56,1	132 265	30,4
v tom obce s počtem obyvatel:										
do 199	442	11,4	193	43,7	249	56,3	2 196	56,8	1 228	31,8
200–499	2 944	13,7	1 353	46,0	1 591	54,0	11 910	55,3	6 696	31,1
500–999	5 733	12,8	2 600	45,4	3 133	54,6	25 158	56,1	13 990	31,2
1 000–1 999	5 588	14,1	2 476	44,3	3 112	55,7	21 775	55,0	12 206	30,8
2 000–4 999	6 691	12,7	3 038	45,4	3 653	54,6	29 457	56,1	16 361	31,2
5 000–9 999	8 513	13,6	3 675	43,2	4 838	56,8	34 468	55,2	19 473	31,2
10 000–19 999	3 642	14,2	1 573	43,2	2 069	56,8	14 264	55,6	7 769	30,3
20 000–49 999	10 013	12,5	4 510	45,0	5 503	55,0	46 235	57,5	24 128	30,0
50 000–99 999	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
100 000 a více	15 218	14,6	6 824	44,8	8 394	55,2	58 708	56,3	30 414	29,1

Z hlediska velikosti obce byl nejvyšší podíl věřících vykázán ve velikostní skupině 50 000 a více obyvatel (20,6 %), zároveň zde byl zjištěn nejnižší podíl neuvedených odpovědí (29,1 %). Nejvyšší podíl neuvedených odpovědí na otázku náboženské víry zaznamenaly nejmenší obce do 199 obyvatel (31,8 %), ve kterých byl zároveň zaznamenán nejnižší podíl věřících 16,8 %. Procentní rozdíly jsou však v jednotlivých velikostních skupinách obcí poměrně malé. Větší část věřících je i ve všech velikostních skupinách na straně žen, nejvýraznější rozdíl mezi podílem věřících žen a mužů je v obcích s 5 000 až 9 999 obyvateli (13,7 p. b.) a s 10 000 až 19 999 obyvateli (13,6 p. b.).

3.7 Místo bydliště v době narození

Osoby žijící v obci narození, resp. v obci, kde žily po svém narození, nazýváme rodáky. V Libereckém kraji bylo při posledním sčítání v roce 2021 sečteno 211 929 rodáků, tj. 48,7 % z celkového počtu 435 220 obyvatel.

Tab. 3.7.1 Obyvatelstvo v Libereckém kraji podle pohlaví, věku a místa bydliště v době narození

	Celkem	v tom (%)		v tom ve věku (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více
Obyvatelstvo	435 220	49,5	50,5	16,4	62,7	20,9
v tom:						
narození v České republice	408 856	49,6	50,4	17,1	62,1	20,8
v tom:						
v obci obvyklého pobytu	211 929	51,8	48,2	26,7	59,7	13,6
v jiné obci okresu	66 327	46,8	53,2	9,7	69,6	20,6
v jiném okrese kraje	29 198	45,4	54,6	8,5	67,0	24,5
v jiném kraji	84 865	46,2	53,8	4,9	58,3	36,8
v ČR, místo nezjištěno	16 537	58,0	42,0	1,8	72,2	26,0
narození v zahraničí	26 343	47,8	52,2	4,7	72,2	23,2
z toho ve Slovenské republice	9 629	43,9	56,1	.	.	.
nezjištěno	21	57,1	42,9	42,9	47,6	9,5

V jiné obci okresu se narodilo 15,2 % obyvatel, v jiném okrese kraje 6,7 % obyvatel, dohromady se tak v rámci Libereckého kraje narodilo 70,6 % jeho obyvatel. Z ostatních regionů České republiky v našem kraji žilo 19,5 % obyvatel. U 3,8 % obyvatel obvykle bydlicího obyvatelstva se nepodařilo zjistit místo jejich narození, nicméně bylo v současném Česku. V Libereckém kraji také žilo 6,1 % obyvatel narozených v zahraničí, z toho 36,6 % na Slovensku (při minulém sčítání 6,5 % resp. 44,0 %). Sledovaný údaj nebyl zjištěn pouze u 21 osob.

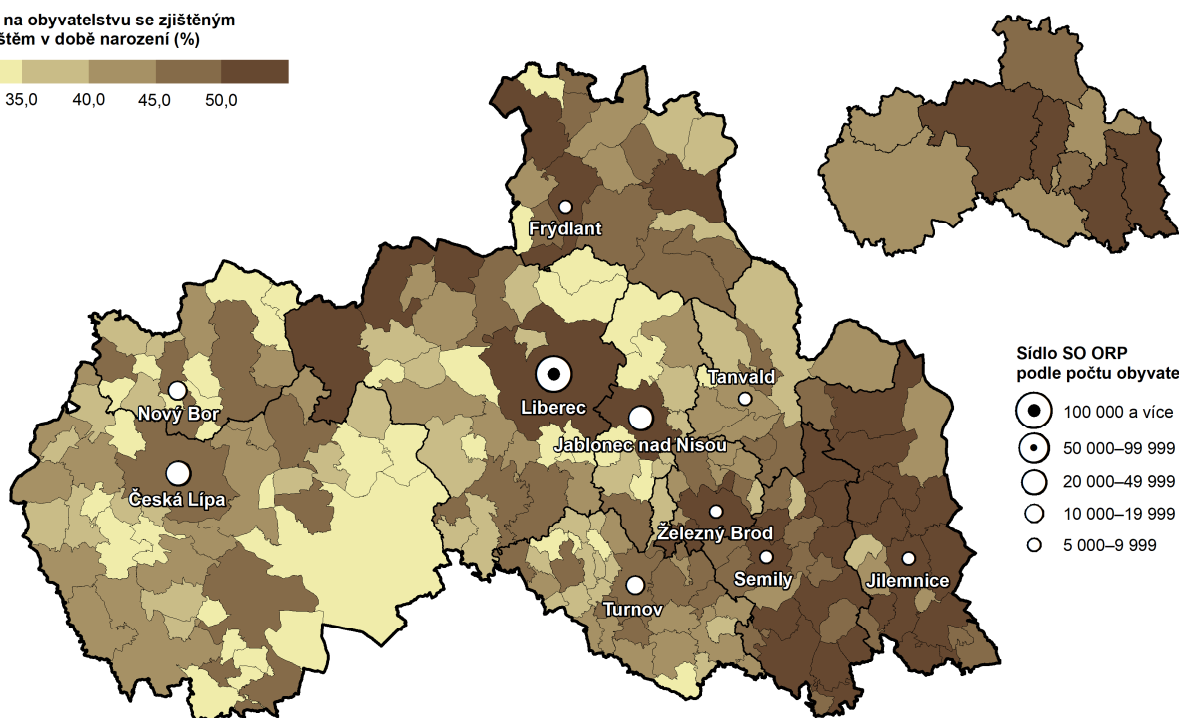
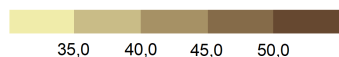
Tab. 3.7.2 Obyvatelstvo v Libereckém kraji podle pohlaví, věku a místa bydliště v době narození

	Celkem	z toho						
		narození v České republice	v tom					narození v zahraničí
			v obci obvyklého pobytu	v jiné obci okresu	v jiném okrese kraje	v jiném kraji	v ČR, místo nezjištěno	
Obyvatelstvo	435 220	408 856	211 929	66 327	29 198	84 865	16 537	26 343
v tom:								
muži	215 420	202 817	109 750	31 021	13 250	39 201	9 595	12 591
ženy	219 800	206 039	102 179	35 306	15 948	45 664	6 942	13 752
v tom ve věku (%):								
0–9 let	46 136	11,1	17,9	5,2	4,9	2,8	1,3	1,3
10–19 let	45 980	11,0	15,8	8,6	6,9	4,0	0,7	0,7
20–29 let	43 111	9,8	11,5	10,5	10,9	6,3	1,6	1,6
30–39 let	55 671	12,4	11,6	13,8	15,0	11,3	17,4	17,4
40–49 let	72 827	16,6	14,8	19,3	17,8	16,8	26,2	26,2
50–59 let	55 559	12,7	10,5	15,1	13,9	14,7	19,2	19,2
60–69 let	53 308	12,2	9,6	14,2	13,6	16,0	15,7	15,7
70 a více let	62 628	14,3	8,4	13,2	17,0	28,1	17,9	17,9

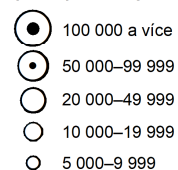
Zajímavostí je, že všechny moravské kraje včetně Pardubického kraje a hlavního města Prahy vykázaly podíl rodáků pohybující se nad 50 %, zatímco ostatní české kraje pod 50 %. Podíl obyvatel s obvyklým bydlištěm v době narození i při sčítání ve stejné obci se tak napříč kraji pohyboval v rozmezí od 41,6 % ve Středočeském kraji do 56,0 % v Moravskoslezském kraji. Republikový průměr podílu rodáků dosáhl 50,4 % a za 10 let se zvýšil o 3,3 p. b. Alespoň ve stejném kraji pak v úhrnu za Českou republiku bydlelo 73,2 % osob. V zahraničí narození obyvatelé České republiky představují 6,5% podíl, v roce 2011 podíl dosáhl 6,7 %. Výrazně však vyčnívá hlavní město Praha s 15,6% podílem. Na druhé straně obecně méně je těchto osob na Moravě, nejméně pak v Kraji Vysočina (2,9 %).

Obyvatelstvo s bydlištěm v době narození v obci obvyklého pobytu v obcích a správních obvodech ORP Libereckého kraje

Podíl na obyvatelstvu se zjištěným bydlištěm v době narození (%)

Sídlo SO ORP podle počtu obyvatel

Hodnota kraje: 48,7 %

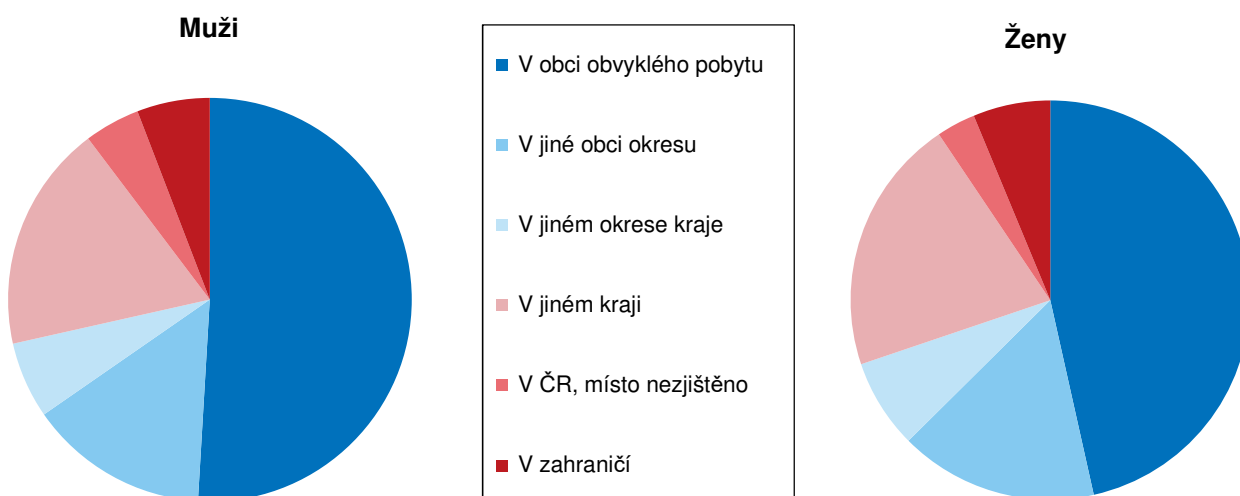
Minimální hodnota:
obec – Blatce, SO ORP Česká Lípa (15,2 %)
SO ORP – Tanvald (43,1 %)

Maximální hodnota:
obec – Studenec, SO ORP Jilemnice (58,6 %)
SO ORP – Semily (52,0 %)

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021

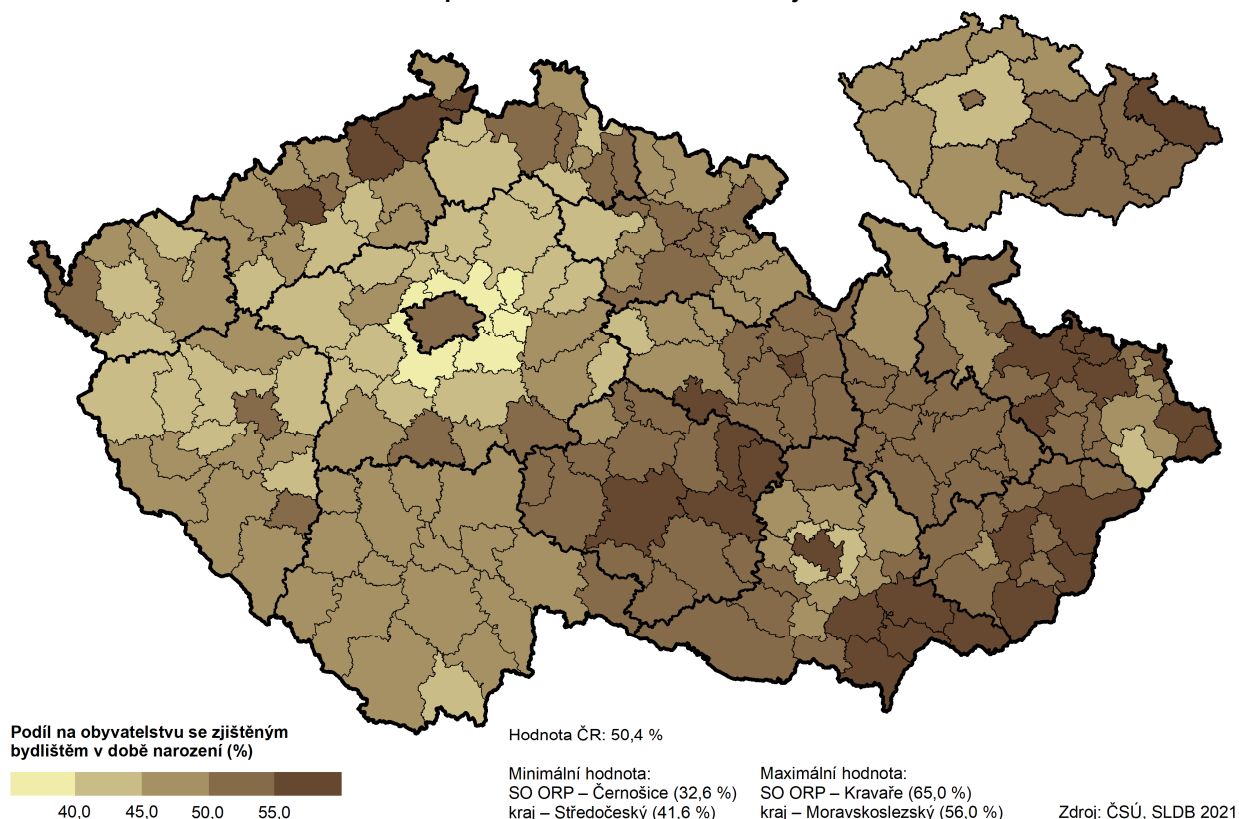
V rámci Libereckého kraje jsou patrné rozdíly v podílu rodáků v jednotlivých okresech. Nejvíce rodáků nalezneme v okrese Liberec (50,9 %), jen o jeden procentní bod méně jich žilo v okrese Semily a o další procentní bod v okrese Jablonec nad Nisou. Tradičně nízký podíl rodáků vykazuje Českolipsko (43,9 %) v souvislosti s poválečným osídlováním a pozdější migrací spojenou s rozvojem těžby uranu. Před 10 lety bylo pořadí okresů na prvních dvou místech prohozené a hodnota okresu Semily byla 46,7 %, okres Česká Lípa dosáhl pouze na 37,7 % rodáků.

Graf 3.7.1 Obyvatelstvo podle místa bydliště v době narození a pohlaví v Libereckém kraji
(ze zjištěných hodnot)

Výsledky sčítání dokazují, že s velikostí obce roste podíl rodáků. V nejmenších obcích do 199 obyvatel představují rodáci pouze 37,6 %, skupiny obcí od 5 tis. obyvatel již vykazují hodnotu nad 50 % a nejvyšší kategorie nad 50 tisíc obyvatel, kterou reprezentuje pouze Liberec, evidovala 54,4 % rodáků.

Obyvatelstvo s bydlištěm v době narození v obci obvyklého pobytu ve správních obvodech ORP a krajích

Podíl rodáků podle pohlaví vyznívá lépe pro muže – v našem kraji jejich zastoupení dosáhlo 50,9 %, podíl žen představoval 46,5 %. Při předchozím sčítání v roce 2011 byl rozdíl ještě o něco větší – muži představovali 46,0 % rodáků a ženy jen 40,8 %. Nejvyšší podíl rodáků je evidován v nižších věkových skupinách, s přibývajícím věkem obyvatel se podíl rodáků snižuje. Výrazněji klesá zejména v období osamostatnění dětí od rodičů, nástupu do zaměstnání, zakládání rodin a v období ukončení produktivního věku a odchodu do důchodu, tyto životní situace jsou zpravidla spojeny s přestěhováním. Zatímco tedy u dětí mladších 10 let hodnota překračuje 82 %, u obyvatel starších 70 let je podíl rodáků pouze 28,4 %.

3.8 Vzdělanostní struktura

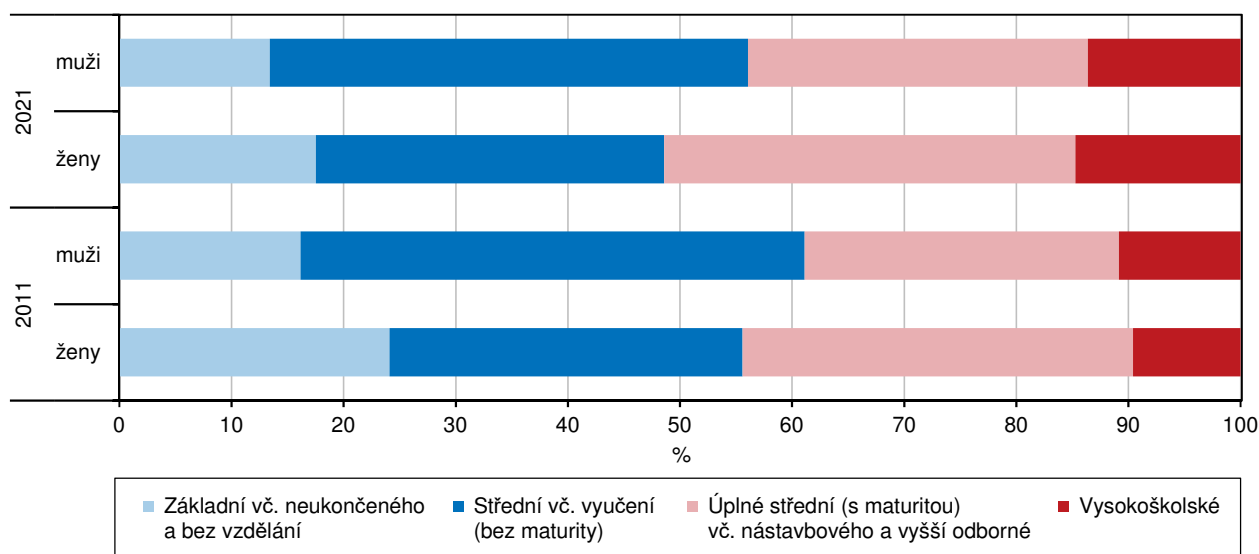
K okamžiku sčítání v roce 2021 uvedlo 36,7 % z celkového počtu obyvatel kraje ve věku 15 a více let, u kterých se údaj o nejvyšším dosaženém vzdělání podařilo zjistit, střední vzdělání včetně vyučení bez maturity. Druhou nejpočetnější vzdělanostní skupinu tvořili obyvatelé se středním vzděláním s maturitou, nástavbovým nebo vyšším odborným vzděláním (33,6 %). Stejně pořadí bylo i při sčítání v roce 2011, jen tehdy byl rozdíl mezi těmito dvěma největšími kategoriemi o něco vyšší (bez maturity 38,0 %, s maturitou či vyšším odborným vzděláním 31,5 %). Vysokoškolské vzdělání deklarovalo 14,2 % populace kraje starší 15 let, tj. o 4,0 p. b. více než v roce 2011.

Zatímco v zastoupení osob se středním vzděláním včetně vyučení bez maturity dosáhl Liberecký kraj 5. nejvyššího podílu mezi kraji, v zastoupení vysokoškoláků vykázal naopak 4. nejnižší hodnotu. U středoškolsky vzdělaných s maturitou a vyšším odborným vzděláním jsou hodnoty v rámci mezikrajského srovnání nejvyrovnanější a podíl za Liberecký kraj byl v tomto žebříčku 6. nejvyšší.

Tab. 3.8.1 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let v Libereckém kraji podle pohlaví, věku a nejvyššího dosaženého vzdělání

	Celkem	z toho ženy (%)	z toho ve věku (%)						
			15–19	20–29	30–39	40–49	50–59	60–69	70 a více
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	363 889	50,8	5,7	11,8	15,3	20,0	15,3	14,6	17,2
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:									
bez vzdělání základní	2 817	48,4	16,1	12,4	15,7	16,2	12,9	15,3	11,4
vč. neukončeného střední vč. vyučení (bez maturity)	49 895	58,7	34,2	10,0	8,5	8,3	6,3	12,4	20,3
124 205	43,7	1,3	8,1	11,9	22,0	17,6	18,4	20,8	
úplné střední (s maturitou), vč. nástavbového a pomaturitního	108 828	56,0	1,1	15,8	15,8	21,3	16,9	13,3	15,8
vyšší odborné, konzervatoř	4 975	63,5	0,0	16,1	35,9	27,4	7,7	5,3	7,6
vysokoškolské	48 054	53,5	x	12,6	25,5	22,3	15,5	12,5	11,6
bakalářské	10 717	62,6	x	32,6	35,8	21,4	7,1	2,2	1,0
magisterské	35 516	51,7	x	7,2	22,5	22,2	18,2	15,5	14,4
doktorské	1 821	35,0	x	1,2	24,3	28,8	13,6	13,8	18,4
nezjištěno	25 115	41,0	1,9	14,6	19,7	22,7	15,9	12,3	12,9

V rámci České republiky má nejvyšší zastoupení obyvatelstvo s úplným středním vzděláním s maturitou, nástavbovým nebo vyšším odborným vzděláním (34,5 %), s 32,9 % následují osoby se vzděláním středním včetně vyučení bez maturity. Vysokoškolské vzdělání uvedlo 18,7 % obyvatelstva staršího 15 let. Z mezikrajského srovnání vyplývá, že s výjimkou hlavního města Prahy, nejsou v regionech patrné příliš velké rozdíly ve vzdělanostní struktuře. Praha má výrazně více obyvatel s vysokoškolským vzděláním (35,9 %), naopak zastoupení obyvatel se středním vzděláním bez maturity zde dosahuje pouze 18,1 % obyvatel. Hodnotu přes 20 % vysokoškolsky vzdělaných najdeme už jen u Jihomoravského kraje (21,8 %), na druhé straně žebříčku se nachází Karlovarský kraj, který jako jediný vykazuje tuto hodnotu pod 11% hranicí.

Graf 3.8.1 Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle nejvyššího dosaženého vzdělání a pohlaví v Libereckém kraji (ze zjištěných hodnot)

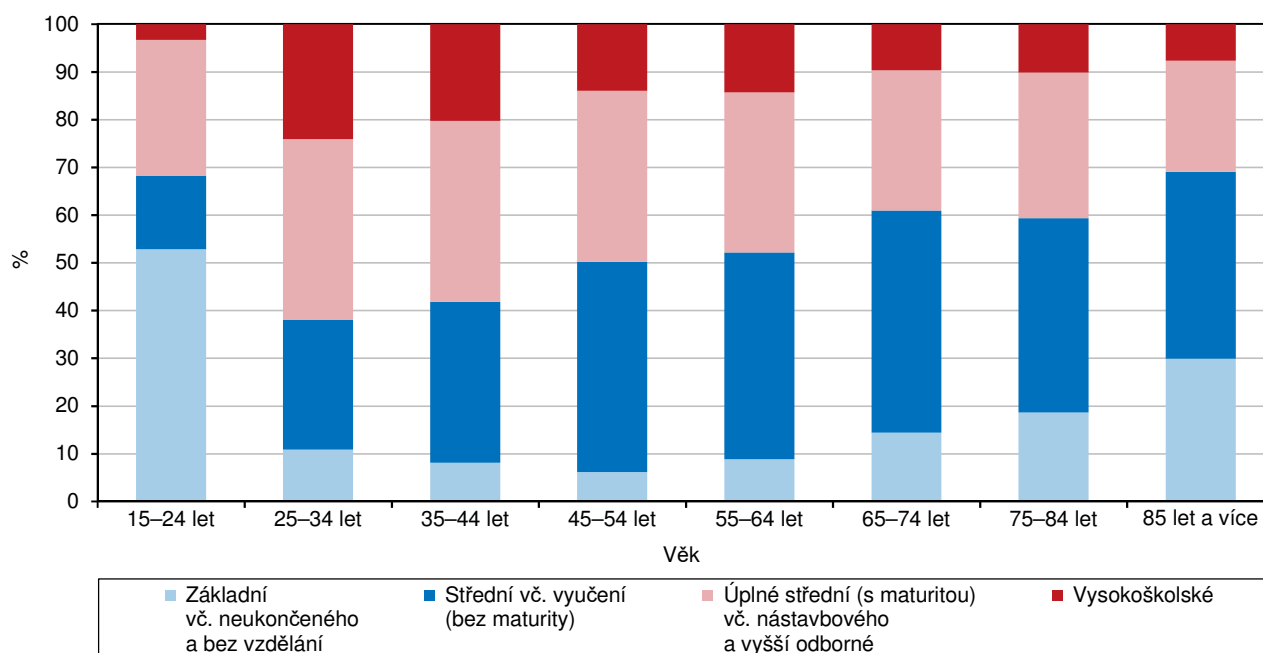
Údaj o nejvyšším dosaženém vzděláním se v našem regionu nepodařilo zjistit u 25 115 osob, tedy u 6,9 % obyvatel kraje starších 15 let. Průměr za Českou republiku v tomto případě činil 5,8 % s tím, že nejvyšší

nonresponse na tuto otázku byl evidován v Karlovarském (8,4 %), s nepatrným odstupem následoval Ústecký kraj (8,3 %). Naopak v Kraji Vysočina nebyla odpověď získána pouze od 4,3 % dotčených osob.

Z hlediska pohlaví tvořily ženy větší část populace starší 15 let (počítáno ze zjištěných hodnot) v případě základního a neukončeného vzdělání, úplného středního vzdělání s maturitou, nástavbového a vyššího odborného vzdělání a také vysokoškolského vzdělání. Muži naopak tvořili většinu 15letých a starších, kteří byli bez vzdělání, a kteří měli střední vzdělání bez maturity. Nejvýraznější rozdíl mezi pohlavími je zaznamenán v kategorii středního vzdělání bez maturity, když podíl takto vzdělaných mužů činil 42,6 % a žen 31,0 %. U středního vzdělání s maturitou včetně vyššího odborného vzdělání dominovaly ženy s 36,7 % proti 30,3 % v případě mužů. V případě základního vzdělání včetně neukončeného podíl žen dosáhl 16,8 %, podíl takto vzdělaných mužů pak 12,6 %. Nejvyrovnanější zastoupení pohlaví je u vysokoškolského vzdělání (14,7 % žen a 13,6 % mužů) a oproti minulým sčítáním ženy poprvé předčily muže.

Graf 3.8.2 Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle nejvyššího dosaženého vzdělání a věku v Libereckém kraji (ze zjištěných hodnot)

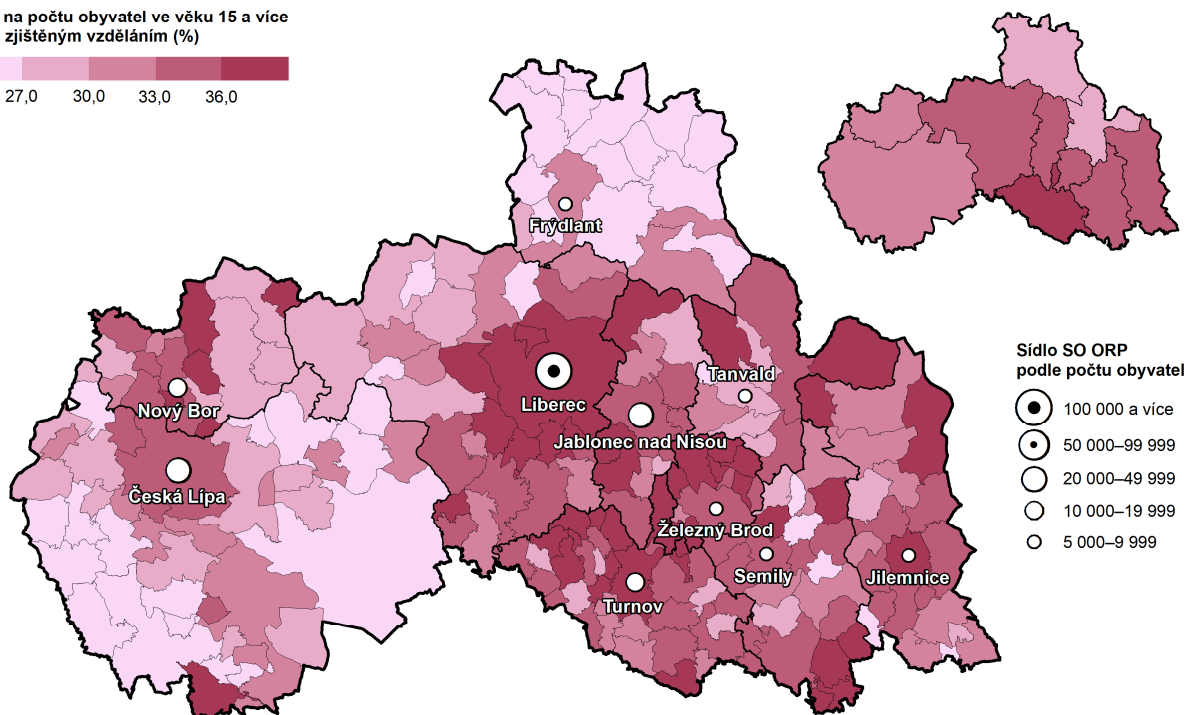
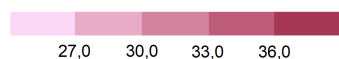

V nejmladší věkové skupině 15 až 19letých logicky převažují osoby se základním vzděláním včetně neukončeného (84,0 %). Ve věkové kategorii 20–39 let tvořily většinu osoby mající nejvýše úplné střední vzdělání s maturitou, nástavbové a vyšší odborné vzdělání (37,4 %). Mezi osobami staršími 40 let jsou pak větší měrou zastoupeny ty, které dosáhly středního vzdělání včetně vyučení bez maturity. Jejich podíl se v populaci s rostoucím věkem zvyšuje – zatímco u osob ve věku 40–49 let jejich zastoupení činí 40,6 %, u osob 60–69 let je to již 45,6 %. Vysokoškolsky vzdělaní pak tvoří největší procento v případě osob ve věku 30–39 let (24,2 %), naopak nejméně osob s akademickým vzděláním bylo zaznamenáno ve skupině 70letých a starších obyvatel kraje (9,4 %).

Vzdělanost obyvatel v zásadě roste s velikostí obce. Nejvyšší zastoupení osob bez vzdělání bylo zjištěno v obcích s 2 000 až 4 999 obyvateli (1,3 %), podíl osob se základním případně neukončeným vzděláním se pak pohyboval v rozmezí od 12,6 % ve městě Liberci (jediná obec v kraji s více než 100 tis. obyvateli) do 17,5 % v obcích s 2 000 až 4 999 obyvateli. Střední vzdělání bez maturity dosáhlo nejvyšší hodnoty v nejmenších obcích do 199 obyvatel, ale také v obcích s 2 000 až 4 999 obyvateli (shodně 42,1 %). Osoby s maturitou či vyšším odborným vzděláním byly nejméně zastoupeny v obcích od 2 000 do 4 999 obyvatel (29,6 %), nejvíce pak v obcích s 10 000 až 19 999 obyvateli (36,4 %) a s mírným odstupem v krajském městě Liberci (36,3 %).

Obyvatelstvo se středním vzděláním s maturitou včetně nástavbového, pomaturitního a vyšší odborného studia v obcích a správních obvodech ORP Libereckého kraje

Podíl na počtu obyvatel ve věku 15 a více let se zjištěným vzděláním (%)

Hodnota kraje: 33,6 %

Minimální hodnota:
obec – Tuhaň, SO ORP Česká Lípa (14,2 %)
SO ORP – Frýdlant (27,5 %)

Maximální hodnota:
obec – Radimovice, SO ORP Turnov (45,8 %)
SO ORP – Turnov (36,5 %)

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021

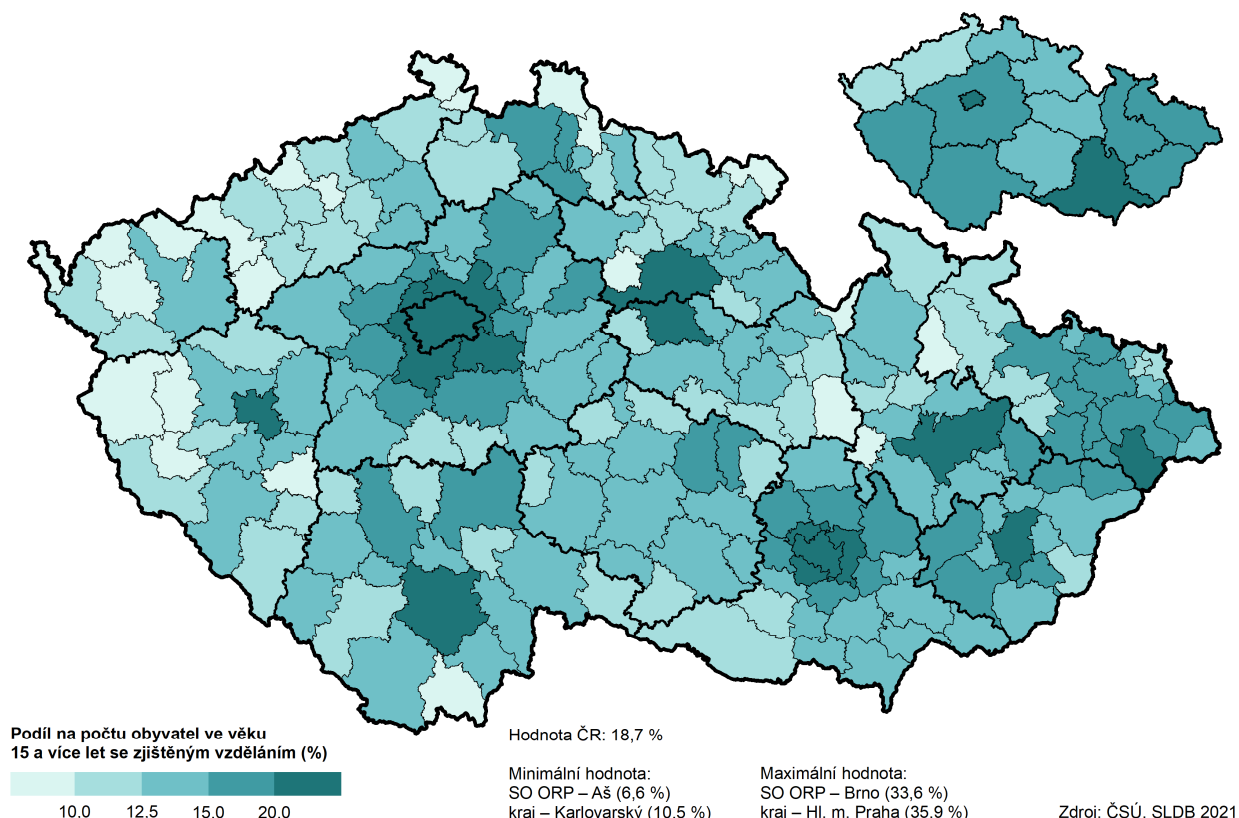
Důvodem horší vzdělanostní skladby menších obcí nemusí být pouze nedostatek kvalifikovaných pracovních příležitostí, ale i starší věková skladba obyvatelstva. Zastoupení vysokoškolsky vzdělané populace bylo nejvyšší ve městě Liberci, ve kterém měl akademický titul zhruba každý pátý obyvatel starší 15 let (20,9 %), naopak v obcích s 2 000 až 4 999 obyvatel dosáhl podíl takto vzdělaných osob pouze 9,4 %. Z výše uvedeného však vyplývá, že nejméně příznivá byla vzdělanostní struktura v obcích s 2 000 až 4 999 obyvateli, naopak nejlépe na tom bylo město Liberec.

Tab. 3.8.2 Obyvatelstvo podle nejvyššího dosaženého vzdělání a velikostních skupin obcí

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Obyvatelstvo ve věku 15 let a více	v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání (%)					
		bez vzdělání	základní vč. neukončeného	střední vč. vyučení (bez maturity)	úplné střední (s maturitou), vč. nástavbového a pomaturitního	vyšší odborné, konzervatoř	vysokoškolské
Liberecký kraj	363 889	0,8	14,7	36,7	32,1	1,5	14,2
v tom obce s počtem obyvatel:							
do 199	3 219	0,7	13,7	42,1	30,8	0,9	11,7
200–499	17 926	0,6	14,5	40,7	30,9	1,4	11,9
500–999	37 015	0,8	14,9	40,7	30,5	1,5	11,6
1 000–1 999	32 712	0,7	14,8	39,0	31,0	1,5	12,9
2 000–4 999	43 926	1,3	17,5	42,1	28,5	1,1	9,4
5 000–9 999	52 470	0,9	16,1	40,3	30,6	1,4	10,8
10 000–19 999	21 881	0,6	12,9	35,3	34,5	1,9	14,7
20 000–49 999	67 268	0,9	15,2	35,2	33,4	1,5	13,9
50 000–99 999	-	-	-	-	-	-	-
100 000 a více	87 472	0,7	12,6	29,5	34,7	1,6	20,9

Obyvatelstvo s vysokoškolským vzděláním ve správních obvodech ORP a krajích

3.9 Způsob bydlení

K okamžiku sčítání bylo v Libereckém kraji evidováno 435 091 bydlících osob, z toho 95,8 % z nich žilo v bytech (5. nejnižší podíl mezi kraji). Nejvyšší podíl osob bydlících v bytech vykázalo hlavní město Praha (97,0 %), naopak tomu bylo v Karlovarském kraji (94,5 %). Osoby bydlící v zařízeních v roce 2021 v našem kraji tvořily 2,0 % bydlícího obyvatelstva, což představuje po kraji Karlovarském (2,2 %) druhý nejvyšší podíl. Nejmenší zastoupení osob bydlících v zařízeních zaznamenal Jihočeský kraj společně s krajem Olomouckým a Zlínským (1,6 %). Mimo byty a zařízení pak bylo sečteno 2,2 % bydlících obyvatel našeho regionu (7. nejnižší podíl). Zastoupení těchto obyvatel se napříč kraji pohybovalo v rozmezí od 1,2 % v hlavním městě Praze do 3,3 % v Karlovarském kraji.

Tab. 3.9.1 Obyvatelstvo v Libereckém kraji podle způsobu bydlení

	Celkem	v tom (%)		v tom ve věku (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více
Bydlící osoby celkem	435 091	49,5	50,5	16,4	62,7	20,9
v tom:						
v bytech	416 993	49,0	51,0	16,7	62,5	20,8
v zařízeních	8 729	54,0	46,0	6,5	55,5	38,0
mimo byty a zařízení	9 369	66,8	33,2	10,2	77,5	12,2
Osoby bez domova	129	82,2	17,8	2,3	79,8	17,8

Zatímco většinu osob bydlících v bytech tvořily ženy (212 650 osob, tj. 51,0 %), v případě ostatních skupin bydlících osob převažovali ve větší míře muži – mezi osobami bydlícími v zařízeních jejich podíl činil 54,0 % a mezi osobami bydlícími mimo byty a zařízení pak dokonce 66,8 %.

Z hlediska věku představovali více než polovinu osob žijících v zařízeních lidé ve věku 15–64 let (55,5 % celkového počtu osob bydlících v zařízeních). Dalším 38,0 % osob, které žily v zařízeních, bylo více než 65 let, zastoupení dětí do 14 let pak činilo 6,5 %. I věk osob bydlících mimo byty a zařízení se nejčastěji pohyboval mezi 15 a 64 lety (77,5 % celkového počtu osob bydlících mimo byty a zařízení), osoby nad 65 let věku byly v této skupině bydlících osob zastoupeny 12,2 % a děti do 14 let představovaly 10,2 %.

Převážná většina osob z Libereckého kraje bydlících v bytech žila v rodinných domech (50,1 %, tj. 209 005 osob), dalších 47,9 % (199 940 osob) bydlelo v bytových domech a zbývajících 1,9 % osob v ostatních budovách. Bydlení v rodinných domech převažovalo také ve většině ostatních krajů, nejvyšší podíl takto bydlících osob byl zjištěn ve Středočeském kraji (68,1 %). Převahu osob bydlících v bytových domech vykázalo pouze hlavní město Praha (83,0 % osob bydlících v bytech) a dále kraj Karlovarský (62,1 %), Ústecký (59,3 %) a Moravskoslezský (51,7 %). Podíl osob bydlících v bytech v ostatních budovách se pohyboval v rozmezí od 0,8 % v hlavním městě Praze do 1,9 % v Libereckém kraji.

V rámci sčítání byly současně zjištěny informace o osobách bez domova. V Libereckém kraji bylo sečteno 129 těchto osob a z 82,2 % (106 osob) se jednalo o muže. Více než ¼ osob bez domova byly ve věku 35–69 let (97 osob). V celé České republice pak bylo sečteno 3 726 těchto osob, téměř pětina z nich na území Moravskoslezského kraje (737 osob, tj. 19,8 % celkového počtu). Dalších 16,4 % (611 osob) žije v hlavním městě Praze, třetí nejvyšší podíl pak vykázal Jihomoravský kraj (11,6 %, tj. 434 osob). Podíl zjištěný v Libereckém kraji ve výši 3,5 % byl 4. nejnižší. Absolutně nejméně osob bez domova bylo sečteno v Plzeňském kraji (67 osob, tj. 1,8% podíl), méně než 100 osob bylo evidováno ještě také v Kraji Vysočina (78 osob, tj. 2,1% podíl).

4. Ekonomická aktivita obyvatelstva

4.1 Zaměstnaní, nezaměstnaní, obyvatelstvo mimo pracovní sílu

K datu sčítání v roce 2021 tvořilo v Libereckém kraji pracovní sílu 225 481 osob, což představovalo 51,8 % populace kraje (republikový průměr 52,9 %). Oproti minulému sčítání se situace zlepšila, v té době pracovní síla v kraji čítala 208 512 osob a podíl se pohyboval pod 50 %. Tento stav neodráží ani tak demografický vývoj jako spíše situaci na trhu práce. Do pracovního procesu je zapojeno mnohem více pracujících důchodců (proti sčítání 2011 +137,7 %) a studentů (+146,4 %), počet osob na mateřské dovolené naopak poklesl (-64,4 %). Je však třeba také zmínit, že uvedené změny mohou do jisté míry souviset také s vyšším využitím administrativních zdrojů dat při posledním sčítání. Mimo pracovní sílu se v roce 2021 nacházelo 203 599 osob (46,8 % obyvatel kraje), tj. o 2,5 % osob více než v roce 2011. V případě 1,4 % populace se ekonomickou aktivitu nepodařilo zjistit, počet těchto osob se v porovnání se sčítáním 2011 snížil, a to čtyřnásobně.

Tab. 4.1.1 Obyvatelstvo v Libereckém kraji podle pohlaví a ekonomické aktivity

	Celkem	v tom		z toho ve věku 15–64		
		muži	ženy	celkem	muži	ženy
Pracovní síla	225 481	123 290	102 191	214 314	116 923	97 391
v tom:						
zaměstnaní	213 877	117 638	96 239	202 794	111 328	91 466
v tom:						
pracující důchodci	24 145	11 999	12 146	13 251	5 822	7 429
pracující žáci a studenti	7 526	3 405	4 121	7 526	3 405	4 121
osoby na mateřské dovolené	1 494	9	1 485	1 494	9	1 485
ostatní zaměstnaní	180 712	102 225	78 487	180 523	102 092	78 431
nezaměstnaní	11 604	5 652	5 952	11 520	5 595	5 925
Osoby mimo pracovní sílu	203 599	88 432	115 167	52 446	19 765	32 681
v tom:						
nepracující důchodci	97 447	39 313	58 134	17 660	7 145	10 515
ostatní s vlastním zdrojem obživy	543	317	226	530	309	221
žáci, studenti	61 204	30 997	30 207	21 457	10 797	10 660
osoby na rodičovské dovolené	9 204	39	9 165	9 204	39	9 165
osoby v domácnosti, děti předškolního věku, ostatní závislé osoby	35 201	17 766	17 435	3 595	1 475	2 120
Nezjištěno	6 140	3 698	2 442	5 971	3 608	2 363

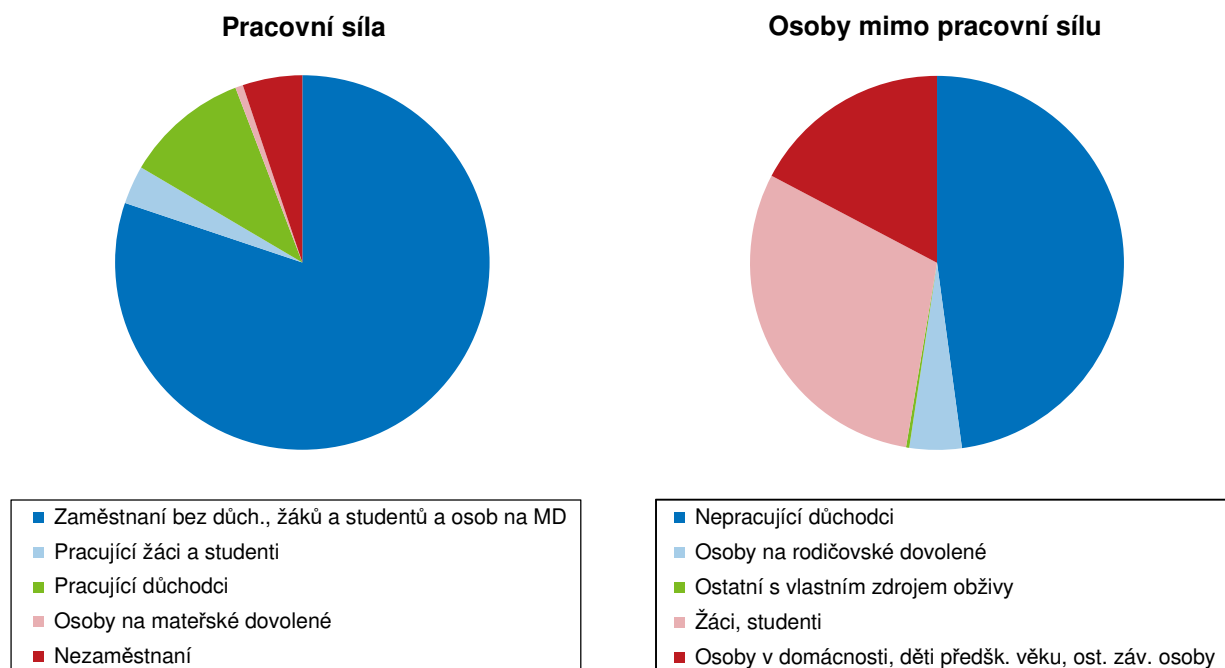
V rámci pracovní síly měli vyšší zastoupení muži (54,7 %), naopak mezi osoby mimo pracovní sílu patřily častěji ženy (56,6 %). Osoby tvořící pracovní sílu byly z 95,0 % v produktivním věku. V případě osob mimo pracovní sílu bylo v produktivním věku 25,8 % z nich, s převažujícím podílem žen (62,3 %). Toto uspořádání lze vysvětlit tím, že skupinu žen mimo pracovní sílu v produktivním věku posilují ženy na rodičovské dovolené a ženy v domácnosti. Na vysoký podíl žen mezi osobami mimo pracovní sílu má vliv také fakt, že ženy obvykle odcházejí do důchodu v nižším věku než muži.

V rámci Libereckého kraje se zastoupení pracovní síly na populaci správních obvodů obcí s rozšířenou působností pohyboval mezi 49,4 % v SO ORP Tanvald a 53,4 % v SO ORP Liberec. Nižší než 50% podíl vykazuje ještě také SO ORP Frýdlant (49,7 %). Podíl osob mimo pracovní sílu dosáhl analogicky nejvyšší hodnoty v SO ORP Tanvald (49,3 %), nejnižší v SO ORP Liberec (45,0 %). Nejvyšší podíl nezjištěných informací o ekonomické aktivitě obyvatel evidoval SO ORP Česká Lípa (1,8 %), opačně tomu bylo v SO ORP Jilemnice (0,7 %).

Téměř 95 % pracovní síly tvořili zaměstnaní (při minulém sčítání necelých 90 %), zbývajících 5,1 % připadlo na nezaměstnané, kterých bylo téměř o polovinu méně než před 10 lety. Převahu mezi zaměstnanými měli muži (117 638 osob, tj. 55,0 %), více než 63 % všech zaměstnaných bylo ve věku 35–59 let s tím, že nejvýrazněji byli zastoupeni zaměstnaní ve věku 45–49 let (15,7 %), kteří reprezentují silné populační ročníky

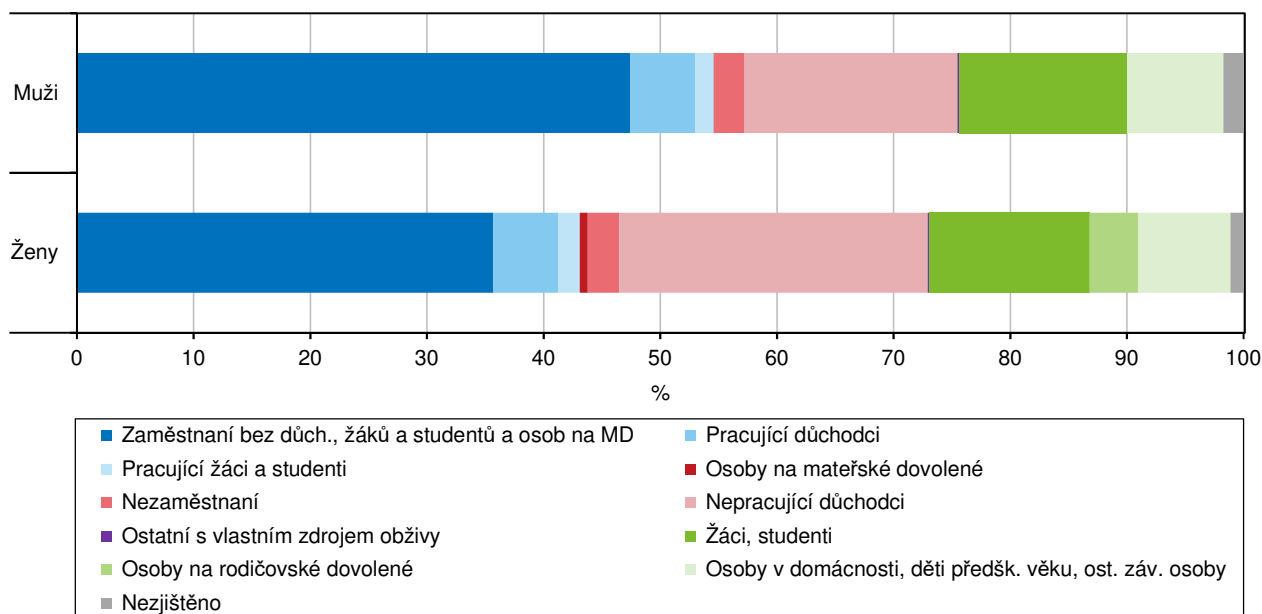
sedmdesátých let 20. století. Mezi nezaměstnanými z 51,3 % převažovaly ženy. Nezaměstnaným bylo nejčastěji 40–49 let a 55–59 let – nezaměstnaní v těchto letech v úhrnu představovali 35,4 % všech nezaměstnaných.

Graf 4.1.1 Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity v Libereckém kraji

Podíl zaměstnaných osob přesahoval ve všech SO ORP našeho kraje 90% hranici. Největší zastoupení však měli zaměstnaní ve správním obvodu Železný Brod (96,2 % místní pracovní síly), naopak ve správním obvodu Tanvald činil tento podíl „pouze“ 92,3 %. Současně v těchto správních obvodech tvořili nejmenší, resp. největší část pracovní síly nezaměstnaní (3,8 %, resp. 7,7 %).

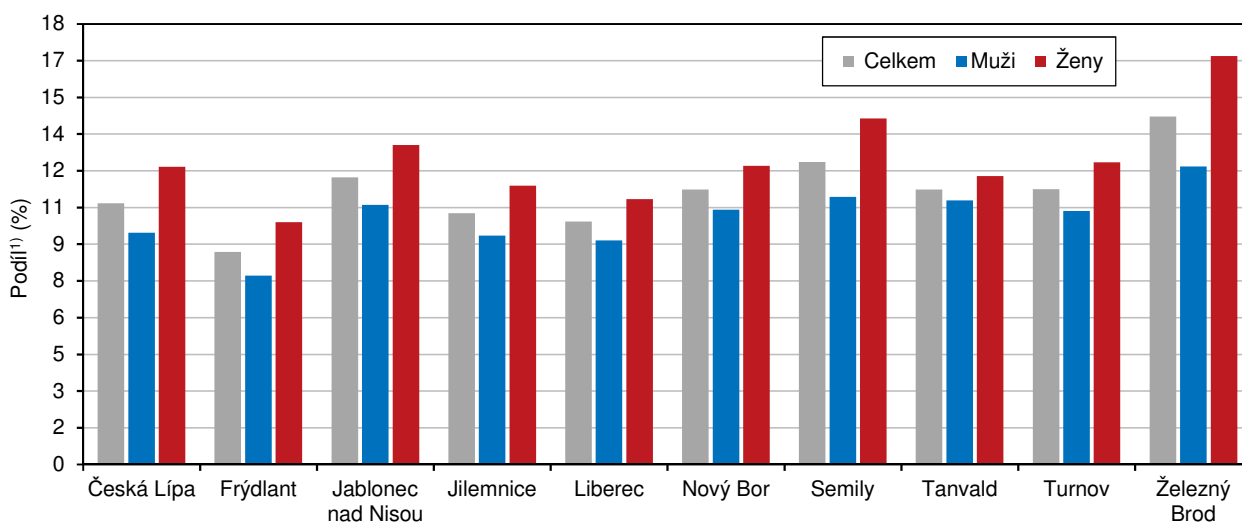
Graf 4.1.2 Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity a pohlaví v Libereckém kraji

Naprostou většinu zaměstnaných reprezentovali ostatní zaměstnaní (84,5 %, tj. o 6,1 p. b. méně než při SLDB 2011), z 56,6 % se jednalo o muže. Nejpočetnější skupina těchto zaměstnaných byla ve věku 40–49 let (61 080 osob, tj. 33,8 % ostatních zaměstnaných).

Pracující důchodci v Libereckém kraji se na zaměstnaných podíleli 11,3 % (při sčítání 2011 5,5 %) a, jak již bylo zmíněno, jejich počet byl oproti sčítání před deseti lety 2,4krát vyšší. V porovnání s ostatními kraji České republiky se jednalo o 4. nejvyšší podíl s tím, že nejvyšší zastoupení měli pracující důchodci v Královéhradeckém (11,9 %) a nejnižší v Moravskoslezském kraji (9,5 %). Celorepublikový podíl dosáhl 10,7 %. V rámci Libereckého kraje byl nejvyšší podíl pracujících důchodců na celkovém počtu zaměstnaných osob zjištěn v okrese Jablonec nad Nisou (12,6 %), nejnižší v okrese Liberec (10,3 %). Napříč SO ORP se tento podíl pohyboval v rozmezí od 9,4 % ve správním obvodu Frýdlant do 14,8 % v obvodu Železný Brod. Z hlediska velikostních skupin bylo nejvyšší hodnoty dosaženo v nejmenších obcích do 199 obyvatel (13,0 %), nejnižší v obcích s 2 000 až 4 999 obyvateli (10,6 %). Mezi pracujícími důchodci měly mírnou převahu ženy (50,3 % pracujících důchodců). Téměř polovinu pracujících seniorů představovaly osoby ve věku 60–69 let (47,1 %), více než pětina těchto seniorů bylo přes 70 let.

Graf 4.1.3 Pracující důchodci podle pohlaví a správních obvodů ORP Libereckého kraje

¹) podíl pracujících důchodců z pracovní síly

Pracující studenti tvořili 3,5 % zaměstnaných (mezi kraji 2. nejnižší podíl) a z 54,8 % se jednalo o dívky. Studentům zapojeným do pracovního procesu bylo nejčastěji 20–24 let (40,5 % všech pracujících studentů), více než pětina pak spadala do kategorie 15–19 let (21,9 %). Zatímco pracující studenti vykazovali vyšší podíl zaměstnaných ve věku 15–19 let (24,3 %, podíl u žen činil 19,9 %), pracující studentky byly větší měrou zastoupeny ve věkové skupině 20–24 let (42,6 %, podíl mužů činil 37,9 %).

V Libereckém kraji byl také vykázan v rámci České republiky 3. nejnižší podíl osob na mateřské dovolené, které tvořily 0,7 % zaměstnaných a mezi kterými dokonce figurovalo 9 mužů. Osoby na mateřské dovolené byly ve věku 15–49 let, z toho nejvíce zastoupena byla věková skupina 30–34 let (36,1 % osob na mateřské dovolené) a 25–29 let (29,2 %). Téměř pětina osob na mateřské dovolené bylo 35–39 let (19,7 %).

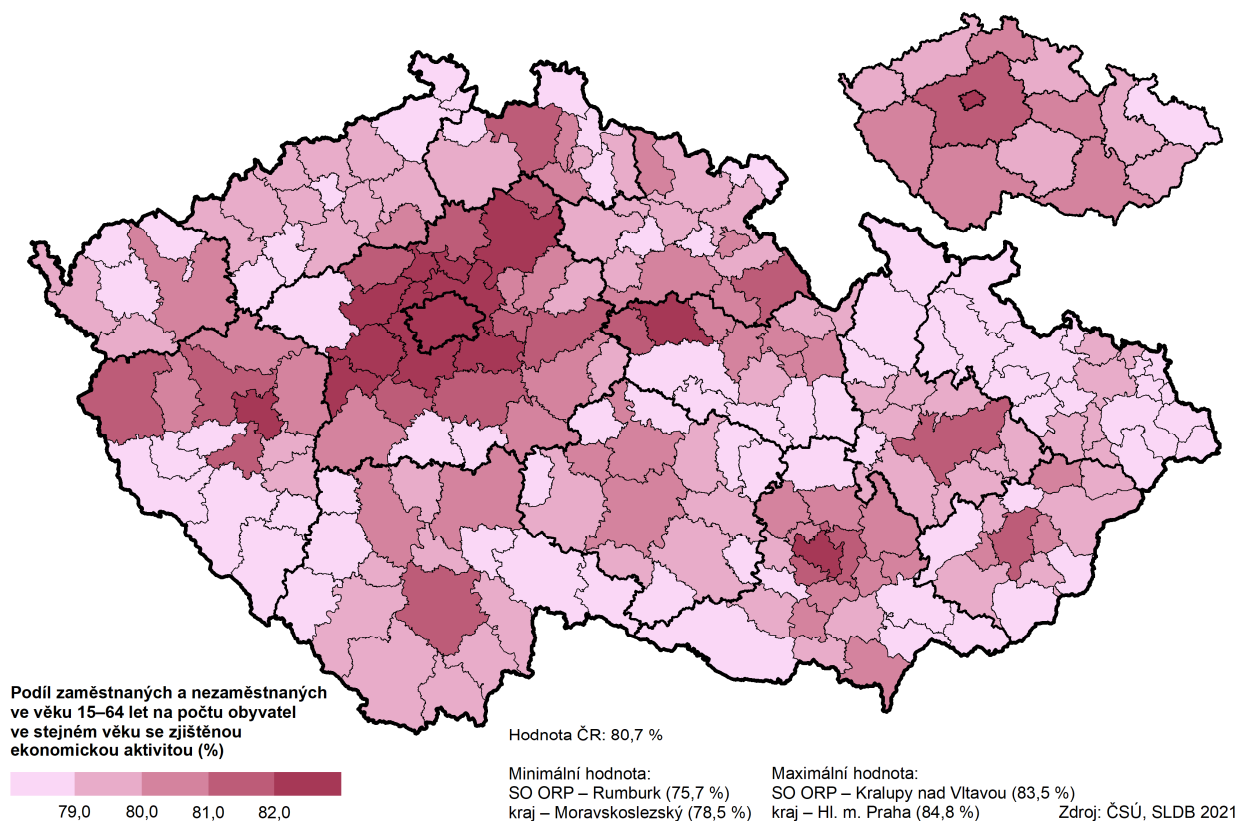
Mezi osobami mimo pracovní sílu byli v roce 2021 nejsilněji zastoupeni nepracující důchodci (47,9 %) s téměř 60% podílem žen. Vyšší podíl ženské složky můžeme přičíst na vrub nižšímu věku žen při odchodu do důchodu a také skutečnosti, že se ženy dožívají vyššího věku. Za 10 let se jejich podíl zvýšil pouze o jednu desetinu procentního bodu. V produktivním věku bylo 18,1 % nepracujících důchodců, většina nepracujících seniorů však spadala do věkové skupiny 65–79 let (63 050 osob, tj. 64,7 %). Při srovnání správních obvodů obcí s rozšířenou působností byl nejvyšší podíl nepracujících důchodců na osobách mimo pracovní sílu vykázan v SO ORP Tanvald (52,2 %), nejnižší v SO ORP Liberec (45,4 %).

Tab. 4.1.2 Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity a správních obvodů obcí s rozšířenou působností

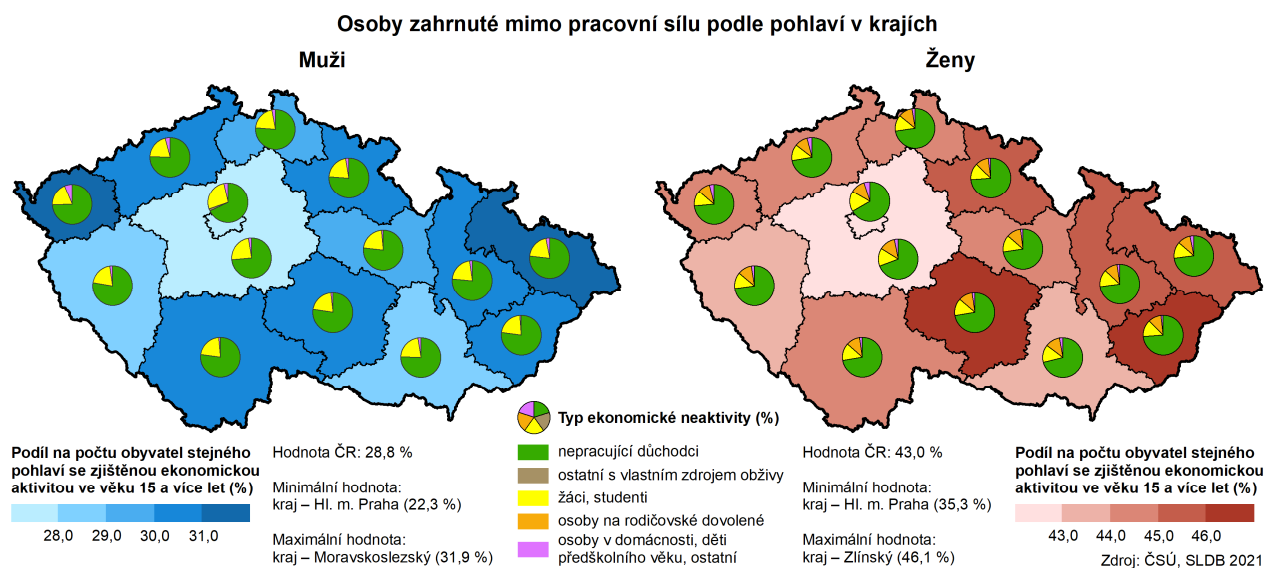
Kraj, SO ORP	Pracovní síla	v tom				Osoby mimo pracovní sílu	z toho		Nezjištěno
		zaměstnaní	z toho		nezaměstnaní		nepracující důchodci	žáci, studenti	
			pracující důchodci	osoby na mateřské dovolené					
Liberecký kraj	225 481	213 877	24 145	1 494	11 604	203 599	97 447	61 204	6 140
Česká Lípa	38 849	36 988	4 146	260	1 861	34 923	16 465	10 666	1 347
Frýdlant	11 782	10 904	1 023	77	878	11 539	5 727	3 310	375
Jablonec nad Nisou	28 818	27 274	3 378	177	1 544	26 094	12 281	7 838	781
Jilemnice	10 753	10 271	1 103	80	482	10 332	5 271	3 100	140
Liberec	77 401	73 586	7 679	544	3 815	65 319	29 661	20 344	2 278
Nový Bor	12 961	12 107	1 455	75	854	12 534	6 436	3 648	345
Semily	12 411	11 867	1 533	75	544	12 107	6 152	3 509	218
Tanvald	9 706	8 961	1 090	54	745	9 680	5 051	2 601	267
Turnov	16 933	16 274	1 904	112	659	15 350	7 491	4 527	275
Železný Brod	5 867	5 645	834	40	222	5 721	2 912	1 661	114

Druhou nejpočetnější skupinou osob mimo pracovní sílu byli žáci a studenti (30,1 % osob mimo pracovní sílu; oproti minulému sčítání -0,4 p. b.), ve které mírně převažovali muži (50,6 %). Zcela logicky největší skupinu představují žáci a studenti ve věku do 14 let (64,9 %), v produktivním věku bylo 35,1 % těchto osob. Nižší podíl studujících na osobách mimo pracovní sílu v porovnání s podílem nepracujících důchodců vypovídá o stárnutí populace, které je spojené s poklesem porodnosti po roce 1989, odchodem silných poválečných ročníků do důchodu a vyšší nadějí dožití. Napříč SO ORP kraje se zastoupení žáků a studentů ve skupině osob mimo pracovní sílu pohybovalo v rozmezí od 26,9 % ve správním obvodu Tanvald do 31,1 % v obvodu Liberec.

Intenzita ekonomické aktivity ve správních obvodech ORP a krajích

V pořadí třetí největší skupinu mimo pracovní sílu tvořily osoby v domácnosti, děti předškolního věku a ostatní závislé osoby (17,3 %), ve které také mírně převažovali muži (50,5 %). V produktivním věku byla v této skupině pouze desetina osob, ve většině případů se jednalo o děti do 9 let (31 498 dětí, tj. 89,5 % všech osob v dané skupině). S výrazným odstupem následovaly osoby na rodičovské dovolené (4,5 % osob mimo pracovní sílu) a ostatní osoby s vlastním zdrojem obživy (0,3 %).

4.2 Zaměstnaní podle věku a vzdělání

Z věkového rozložení osob tvořících pracovní sílu vyplývá, že ve všech věkových skupinách je podíl mužů vyšší než podíl žen, což odpovídá zastoupení obou pohlaví v rámci pracovní síly celkem (tj. 54,7 % mužů a 45,3 % žen). U mladších věkových skupin (s výjimkou nejmladší kategorie 15–19 let) je rozdíl větší, zřejmě vlivem delšího studia a rodičovské dovolené u žen – např. ve věkové skupině 30–34 let zastoupení mužů dosáhlo 59,6 % a žen 40,4 %, tedy rozdíl ve výši 19,3 p. b. Okolo 40 let se rozdíly v podílech snižují pod hranici 10 p. b., nejmenší rozdíl v zastoupení obou pohlaví byl zjištěn u věkové skupiny 55–59 let, ve které byli muži zastoupeni z 50,9 % a ženy ze 49,1 %. Podíl ve prospěch mužů opět narůstá od 60 let, v těchto kategoriích se pak zastoupení mužů blíží k 60% hranici, zatímco podíl žen klesá a pohybuje se jen mírně nad 40 %.

Tab. 4.2.1 Pracovní síla v Libereckém kraji podle pohlaví a věku

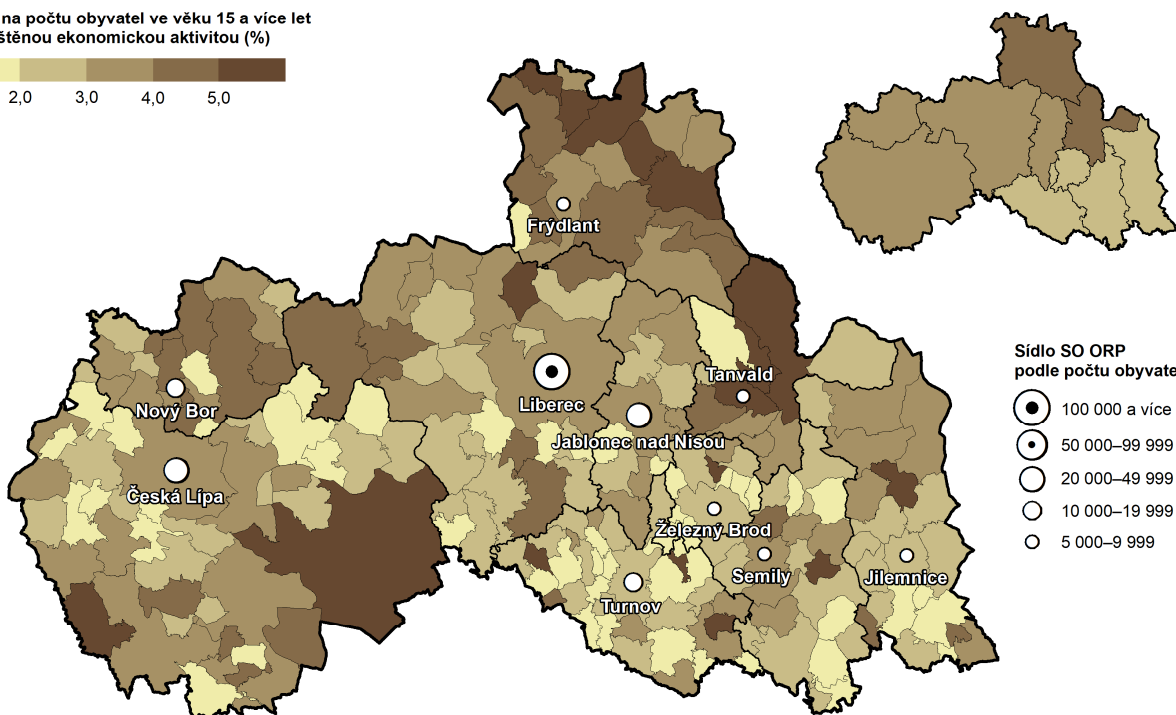
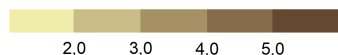
(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	v tom					
		muži	v tom		ženy	v tom	
			zaměstnaní	nezaměstnaní		zaměstnané	nezaměstnané
Pracovní síla	225 481	123 290	117 638	5 652	102 191	96 239	5 952
v tom ve věku (%):							
15–19 let	1,4	1,4	1,2	4,7	1,4	1,3	3,6
20–24 let	6,3	6,5	6,2	11,2	6,0	5,8	8,8
25–29 let	8,5	9,2	9,1	10,7	7,7	7,6	9,6
30–34 let	9,7	10,6	10,6	11,5	8,7	8,5	11,2
35–39 let	11,0	11,3	11,4	10,7	10,5	10,4	12,3
40–44 let	14,3	14,0	14,1	11,6	14,7	14,8	11,9
45–49 let	15,5	14,6	14,8	11,1	16,6	16,8	12,5
50–54 let	11,6	10,8	10,9	8,8	12,5	12,6	11,0
55–59 let	10,7	9,9	9,9	10,2	11,5	11,4	13,3
60–64 let	6,1	6,5	6,4	8,4	5,6	5,7	5,3
65–69 let	2,8	2,9	3,0	0,9	2,7	2,8	0,4
70 a více let	2,2	2,3	2,4	0,1	2,0	2,1	0,1

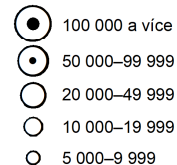
Z pohledu věku byly v roce 2021 v rámci pracovní síly nejpočetněji zastoupeny osoby ve věku 45–49 let, které reprezentovaly 15,5 % pracovní síly kraje. Do této skupiny patřilo 14,6 % mužů a 16,6 % žen. U obou pohlaví tato skupina zároveň představovala kategorii s nejvyšším podílem zaměstnaných, tzn. 14,8 % u mužů a 16,8 % u žen. V případě věkových skupin nezaměstnaných je mezi muži a ženami patrný rozdíl. Zatímco muži vykazují nejvyšší podíl nezaměstnaných mezi 40. až 44. rokem (11,6 %), u žen tomu tak je ve věku 55–59 let (13,3 %).

Nezaměstnaní v obcích a správních obvodech ORP Libereckého kraje

Podíl na počtu obyvatel ve věku 15 a více let se zjištěnou ekonomickou aktivitou (%)

Sídlo SO ORP podle počtu obyvatel

Hodnota kraje: 3,2 %

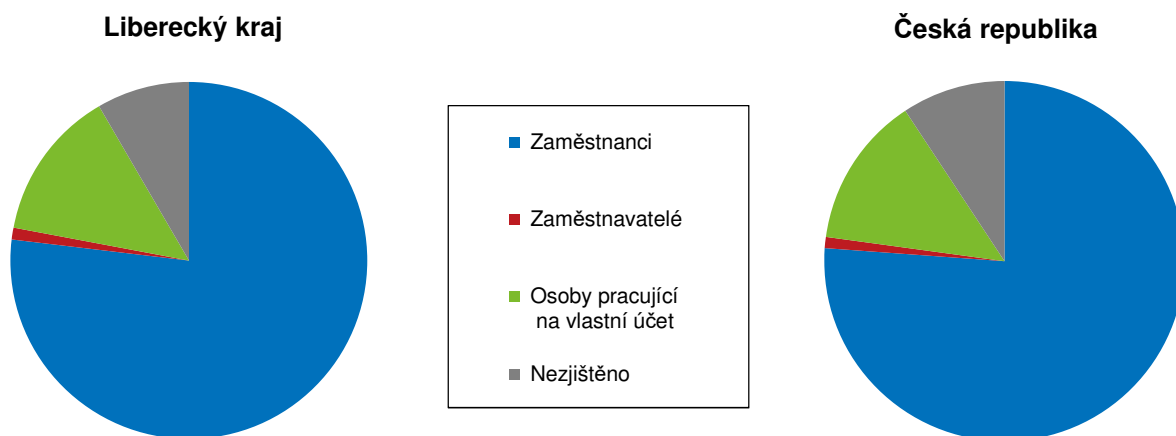
Minimální hodnota:
obec – 3 obce bez nezaměstnaných
SO ORP – Železný Brod (2,3 %)

Maximální hodnota:
obec – Bulovka, SO ORP Frýdlant (9,3 %)
SO ORP – Tanvald (4,6 %)

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021

Z analýzy rozdělení pracovní síly kraje podle nejvyššího ukončeného vzdělání vyplývá, že nejsilněji je zastoupena skupina osob s úplným středním vzděláním s maturitou (včetně vyššího odborného a nástavbového vzdělání) s podílem 37,8 % a dále skupina se středním vzděláním bez maturity včetně vyučených (36,3% podíl). Osoby s ukončeným vysokoškolským vzděláním se na pracovní síle podílely 17,8 %.

Graf 4.2.1 Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání

V souladu se strukturou pracovní síly podle vzdělání představují více než 38 % zaměstnaných v kraji osoby se středním vzděláním s maturitou (včetně vyššího odborného a nástavbového vzdělání), mezi nezaměstnanými pak tvoří 26,4 %. Druhou nejpočetnější skupinou zaměstnaných jsou osoby se středním vzděláním bez maturity a vyučení (36,1 %). V případě nezaměstnaných je tato skupina zastoupena výrazněji, a to 39,5 %. Mezi zaměstnanými v našem kraji podíl vysokoškolsky vzdělaných dosáhl 18,4 %, zatímco u nezaměstnaných pouze 6,6 %. Nejvýraznější rozdíl mezi podílem zaměstnaných a nezaměstnaných je ovšem možné sledovat u osob se základním vzděláním včetně neukončeného, v tomto případě byl zjištěn podíl v případě mužů 6,7 % a v případě žen 25,1 %.

Porovnáme-li strukturu zaměstnaných podle dosaženého vzdělání s celorepublikovými průměry je zřejmé, že nadprůměrné jsou krajské hodnoty v případě nižších stupňů vzdělání, především u podílu zaměstnaných se středním vzděláním bez maturity a vyučením. Krajská hodnota dosáhla 31,4 %, o 4,7 p. b. se pohybovala nad republikovým podílem. Naopak krajský podíl vysokoškolsky vzdělaných se pohybuje pod průměrem České republiky (24,3 %), a to o 5,9 p. b. V případě mezikrajského srovnání vykazuje nejpříznivější vzdělanostní strukturu zaměstnaných hlavní město Praha, naopak je tomu téměř ve všech kategoriích vzdělání u Karlovarského kraje. Podíl zaměstnaných se základním a neukončeným vzděláním se tak pohybuje v rozmezí od 3,6 % v hlavním městě Praze do 9,7 % v Karlovarském kraji. Podobně je tomu také u podílu zaměstnaných bez maturity a vyučených, který se pohybuje mezi 15,5 % (hlavní město Praha) a 38,3 % (Karlovarský kraj), a podílu vysokoškolsky vzdělaných zaměstnaných, kde se hodnoty nacházejí v intervalu od 14,0 % (Karlovarský kraj) do 42,9 % (hlavní město Praha). Pouze v případě zaměstnaných se středním vzděláním s maturitou včetně vyššího odborného a nástavbového studia bylo maximálního podílu dosaženo ve Středočeském kraji (41,0 %), minimálního podílu v Jihomoravském kraji (37,0 %).

Tab. 4.2.2 Pracovní síla v Libereckém kraji podle pohlaví a nejvyššího dosaženého vzdělání

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	v tom		z toho					
		muži	ženy	zaměstnaní			nezaměstnaní		
				celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Pracovní síla	225 481	123 290	102 191	213 877	117 638	96 239	11 604	5 652	5 952
v tom podle vzdělání (%):									
bez vzdělání	0,5	0,6	0,4	0,4	0,5	0,3	2,5	2,9	2,1
základní vč. neukončeného	7,6	7,5	7,7	6,7	6,7	6,8	25,1	26,7	23,6
střední vč. vyučení (bez maturity)	36,3	42,1	29,4	36,1	42,2	28,9	39,5	41,4	37,7
úplné střední (s maturitou)	32,7	29,6	36,3	33,1	30,0	36,9	23,5	20,7	26,0
nástavbové a pomaturitní studium	3,2	2,8	3,7	3,3	2,8	3,8	1,9	1,7	2,0
vyšší odborné, konzervatoř	1,9	1,4	2,5	1,9	1,4	2,6	1,0	0,6	1,4
vysokoškolské	17,8	16,0	19,9	18,4	16,4	20,7	6,6	5,9	7,2
nezjištěno	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Složení pracovní síly vykazuje rozdíly mezi dosaženým vzděláním také podle pohlaví, které se projevují i v zastoupení podle vzdělání mezi zaměstnanými. Zatímco mezi zaměstnanými jsou u mužů nejpočetnější skupinou vyučení (42,2 %), u žen je to skupina s úplným středním vzděláním s maturitou, vyšším odborným a nástavbových studiem (43,3 %).

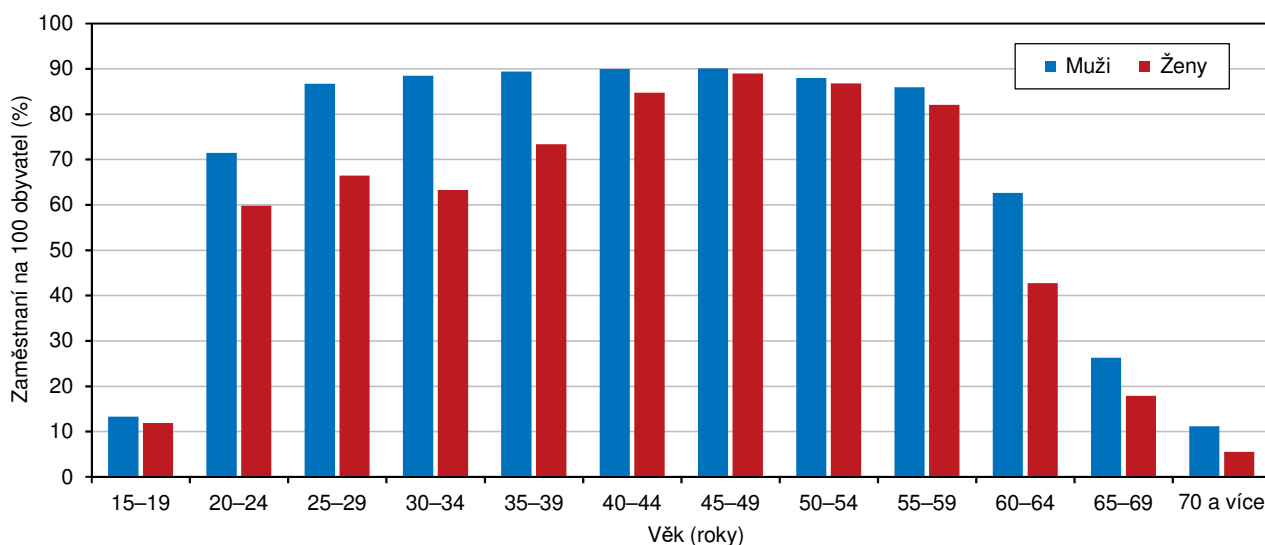
Ve struktuře nezaměstnaných v případě obou pohlaví převažují osoby se středním vzděláním bez maturity vč. vyučení (podíl mužů 41,4 %, podíl žen 37,7 %). Na druhé pozici se u mužů umístily osoby se základním vzděláním vč. neukončeného (26,7 %) a na třetí osoby s úplným středním vzděláním s maturitou včetně vyššího odborného a nástavbového vzdělání (23,0 %). Na rozdíl od mužů reprezentují druhou nejčastěji nezaměstnanou vzdělanostní skupinu na straně žen ženy s maturitou, vyšším odborným a nástavbovým studiem (29,4 %) a až na třetím místě jsou ženy se základním a neukončeným vzděláním (23,6 %).

Tab. 4.2.3 Zaměstnaní a míra zaměstnanosti podle věku a správních obvodů obcí s rozšířenou působností

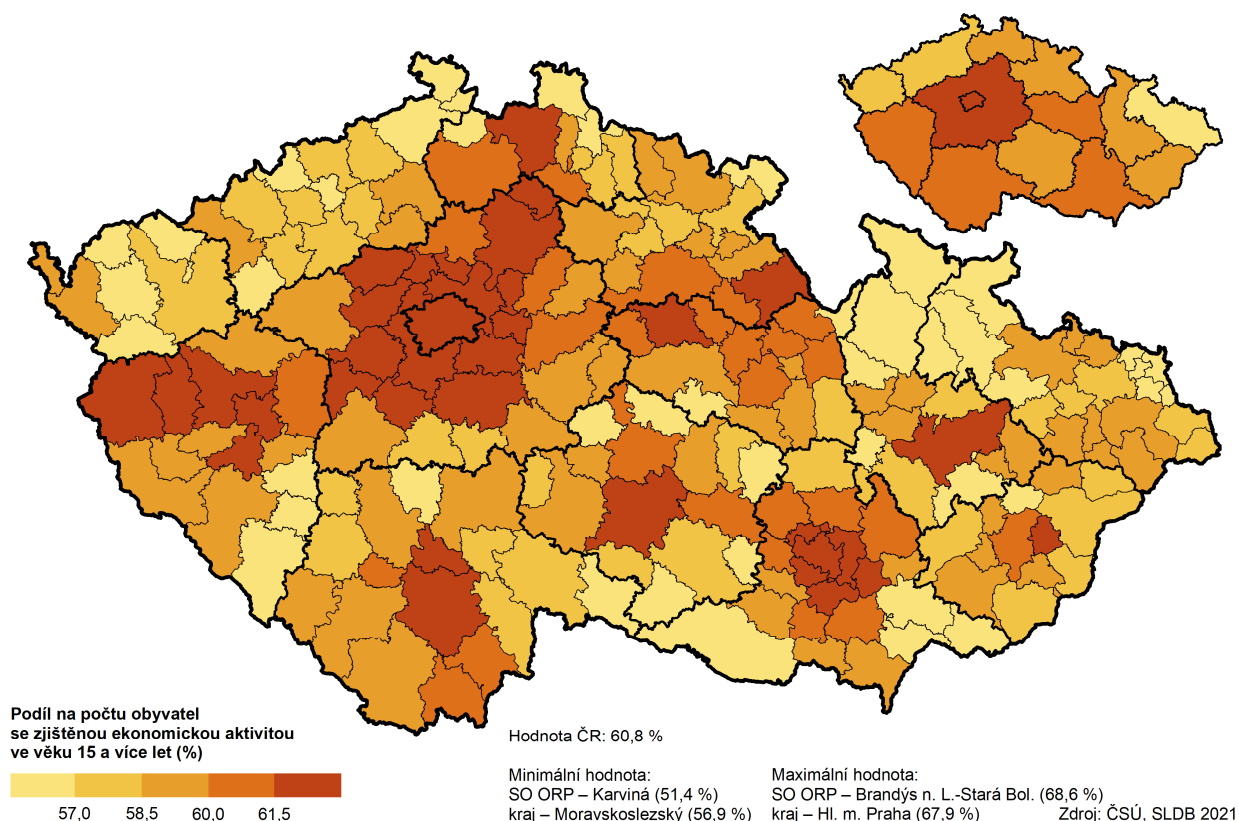
(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

Kraj, SO ORP	Celkem	v tom ve věku				Míra zaměstnanosti ¹⁾ %	v tom ve věku			
		15–29	30–44	45–59	60 a více		15–29	30–44	45–59	60 a více
Liberecký kraj	213 877	33 663	74 924	81 231	24 059	59,8	54,0	84,7	88,8	20,8
Česká Lípa	36 988	6 119	13 345	13 725	3 799	60,2	55,1	85,0	87,7	20,0
Frýdlant	10 904	1 839	3 704	4 330	1 031	56,2	52,0	83,5	86,4	16,1
Jablonec nad Nisou	27 274	4 155	9 577	10 269	3 273	59,7	52,9	83,3	88,5	22,2
Jilemnice	10 271	1 530	3 262	4 258	1 221	57,9	51,1	85,6	90,1	19,6
Liberec	73 586	12 179	26 423	26 973	8 011	62,0	56,8	85,4	90,2	22,1
Nový Bor	12 107	1 728	4 152	4 863	1 364	56,4	49,2	84,0	86,3	18,5
Semily	11 867	1 734	3 942	4 673	1 518	57,8	51,4	84,9	89,1	20,9
Tanvald	8 961	1 258	2 894	3 683	1 126	54,9	48,6	80,4	85,9	19,3
Turnov	16 274	2 385	5 652	6 292	1 945	60,3	53,5	86,1	90,6	21,6
Železný Brod	5 645	736	1 973	2 165	771	58,3	49,6	86,4	88,6	22,3

Z pohledu SO ORP se více než třetina zaměstnaných Libereckého kraje nachází ve správním obvodu Liberec (34,4 %). Více než 10% podíl mají zaměstnaní ještě ve správním obvodu Česká Lípa (17,3 %) a Jablonec nad Nisou (12,8 %). Na opačné straně s 2,6 % zaměstnaných se umístil správní obvod Železný Brod. Z hlediska věku převažují mezi zaměstnanými v kraji osoby 45–49leté (38,0 %) následované 30–44letými (35,0 %). Zastoupení mladých ve věku 15–29 let v tomto případě činí 15,7 % a osoby nad 60 let se podílejí z 11,2 %. Největší část 15–29letých zaměstnaných bylo sečteno v SO ORP Frýdlant (16,9 % místního počtu zaměstnaných osob), opačně tomu bylo v populaci SO ORP Železný Brod, ve kterém osoby tohoto věku tvořily pouze 13,0 % zaměstnaných. V opačném pořadí se zmíněné správní obvody umístily v případě zaměstnaných starších 60 let, tj. nejvyšší podíl zaměstnaných v tomto věku zaznamenal SO ORP Železný Brod (13,7 %) a nejmenší SO ORP Frýdlant (9,5 %). Podíl zaměstnaných ve věku 30–44 let se napříč SO ORP pohyboval v rozmezí od 31,8 % v obvodu Jilemnice do 36,1 % v obvodu Česká Lípa. Zastoupení 45–59letých zaměstnaných osob dosáhlo nejvyšší hodnoty ve správním obvodu Jilemnice (41,5 %) a nejnižší ve správním obvodu Liberec (36,7 %).

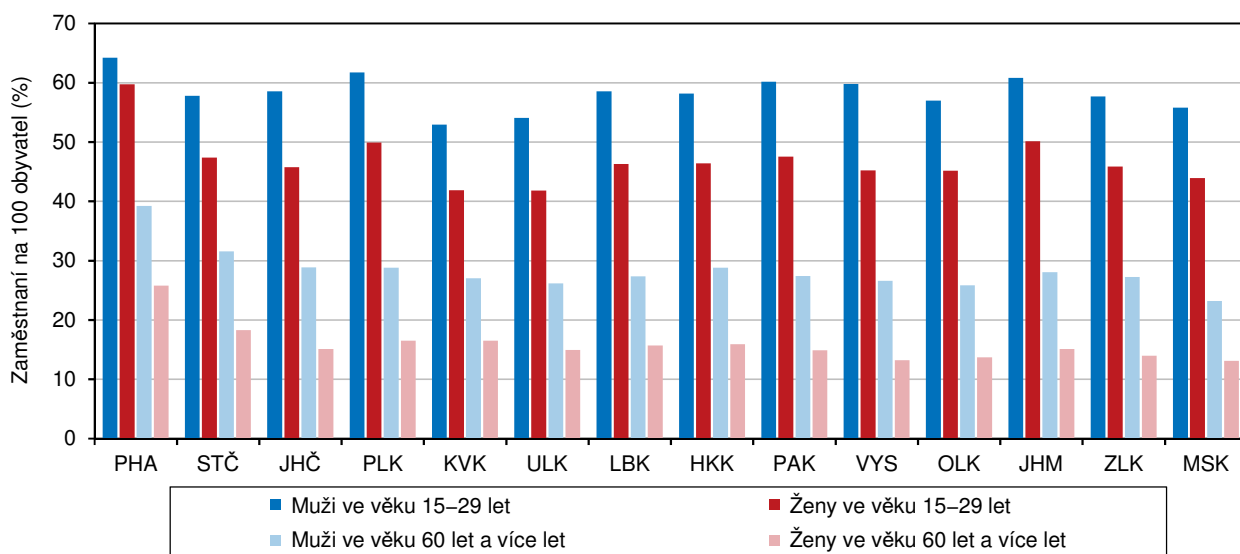
Graf 4.2.2 Míra zaměstnanosti podle pohlaví a věku v Libereckém kraji (ze zjištěných hodnot)

Zaměstnané osoby ve správních obvodech ORP a krajích

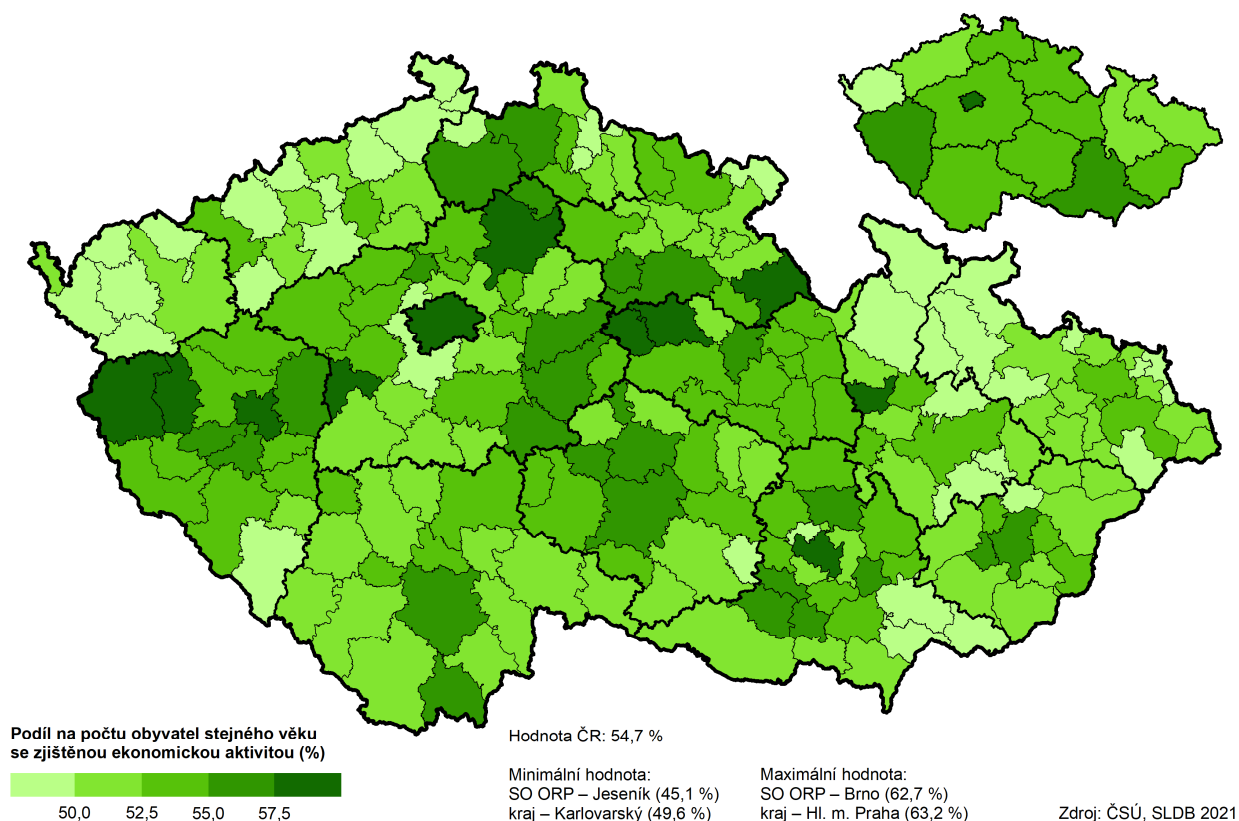
Krajská hodnota míry zaměstnanosti, vyjadřující podíl počtu zaměstnaných na počtu všech osob ve věku 15 a více let se zjištěnou ekonomickou aktivitou, dosáhla 59,8 % (před 10 lety 54,3 %). Hodnota zjištěné míry zaměstnanosti je vyšší u mužů (67,1 %) než u žen (52,7 %). Také v tomto ukazateli dosahují krajské údaje nižších hodnot, než činí průměry za Českou republiku (60,8 % celkem, 67,9 % u mužů, 54,0 % u žen). V rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností se hodnota míry zaměstnanosti pohybovala v rozmezí od 54,9 % ve správním obvodu Tanvald do 62,0 % ve správním obvodu Liberec. Nadprůměrná hodnota pak byla zjištěna ještě ve správním obvodu Turnov (60,3 %) a Česká Lípa (60,2 %).

Graf 4.2.3 Míra zaměstnanosti ve věku 15–29 let a 60 let a více podle pohlaví a krajů (ze zjištěných hodnot)

Z pohledu věku dosáhla míra zaměstnanosti nejvyšší úrovně ve věkové skupině 45–59 let (88,8 %) a bylo tomu tak také ve všech správních obvodech. V SO ORP Turnov její hodnota činila dokonce 90,6 %. Zaměstnaní ve věku 30–44 let tvořili v našem kraji 84,7 % osob starších 15 let, nejvyšší podíl v tomto případě vykázal SO ORP Železný Brod (86,4 %). Krajská míra zaměstnanosti mladých ve věku 15–29 let činila 54,0 % – maxima bylo dosaženo v SO ORP Liberec (56,8 %), naopak v SO ORP Tanvald (48,6 %), Nový Bor (49,2 %) a Železný Brod (49,6 %) hodnota nedosáhla ani 50 %. Osoby starší 60 let vykázaly nejvyšší míru zaměstnanosti v SO ORP Železný Brod (22,3 %), s nepatrným odstupem následoval SO ORP Jablonec nad Nisou (22,2 %) a Liberec (22,1 %). Průměr za kraj činil 20,8 %.

Podíl zaměstnaných osob ve věku 15–29 let ve správních obvodech ORP a krajích

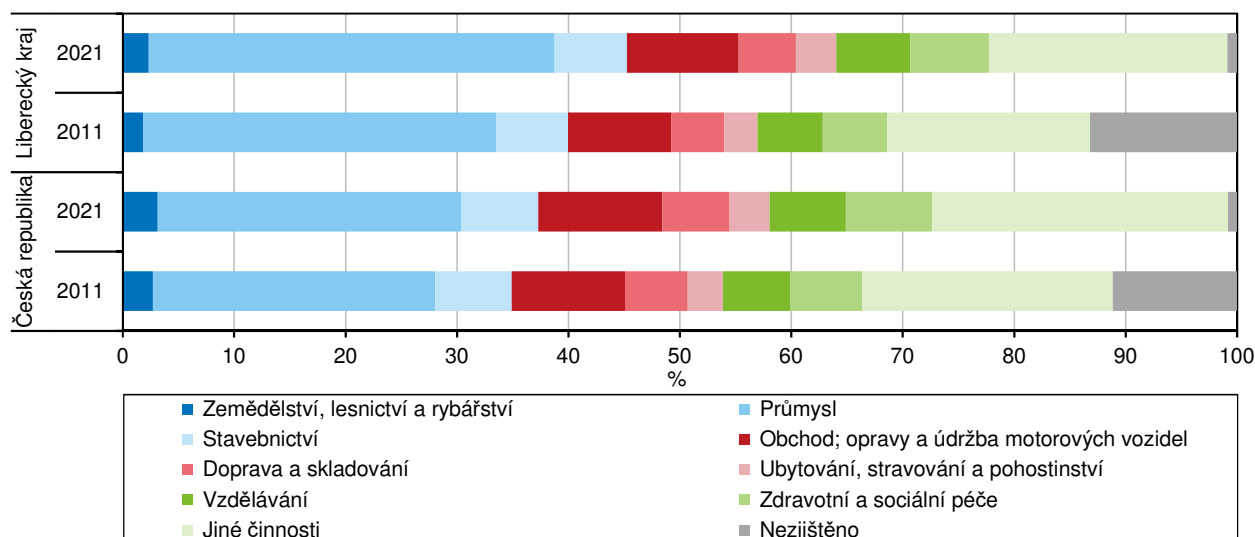

4.3 Zaměstnaní podle odvětví

Největší část zaměstnaných z Libereckého kraje pracovala v roce 2021 v odvětví průmyslu (36,7 %), konkrétně ve zpracovatelském průmyslu (33,9 %). Další 10,1 % populace kraje bylo zaměstnáno v odvětví velkoobchod, maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel, se 7,1 % následovalo zdravotnictví a sociální péče a se 6,7 % vzdělávání. V oboru stavebnictví působilo 6,5 % sečtených obyvatel. Více než 5% zastoupení mělo mezi zaměstnanými ještě odvětví veřejné správy a obrany, povinné sociální zabezpečení (5,6 %) a také odvětví dopravy a skladování (5,2 %). V případě 1 855 zaměstnaných nebyl údaj o odvětví ekonomické činnosti zjištěn. V porovnání s výsledky sčítání z roku 2011 poklesl především podíl osob zaměstnaných ve stavebnictví (-0,9 p. b.) a dále v odvětví peněžnictví a pojišťovnictví a veřejné správě a obraně (shodně -0,8 p. b.), o 0,5 p. b. se snížilo zastoupení zaměstnaných ve velkoobchodu a maloobchodu, opravách a údržbě motorových vozidel.

V porovnání s celorepublikovým (27,5 %) i ostatními krajskými údaji vykazuje Liberecký kraj nejvyšší podíl zaměstnaných v průmyslu. Naopak zaměstnanost v odvětví velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel (10,1 % zaměstnaných stejně jako v Kraji Vysočina, celorepublikový průměr 11,2 %) a v odvětví zdravotnictví a sociální péče (7,1 % zaměstnaných, stejně jako v kraji Středočeském; celorepublikový průměr 7,8 %) patří v našem kraji k nejnižším.

Graf 4.3.1 Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti

Nejméně zaměstnaných v odvětví průmyslu působilo v hlavním městě Praze (9,9 %). Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel byl největší měrou zastoupen mezi zaměstnanými ve Středočeském kraji (12,6 %) a zdravotnictví a sociální péče zase v kraji Karlovarském (8,8 %). Výrazné mezikrajské rozdíly vykazovalo odvětví zemědělství, lesnictví a rybářství, které zaměstnávalo 7,1 % zaměstnaných v Kraji Vysočina, ale pouze 0,7 % zaměstnaných v hlavním městě Praze.

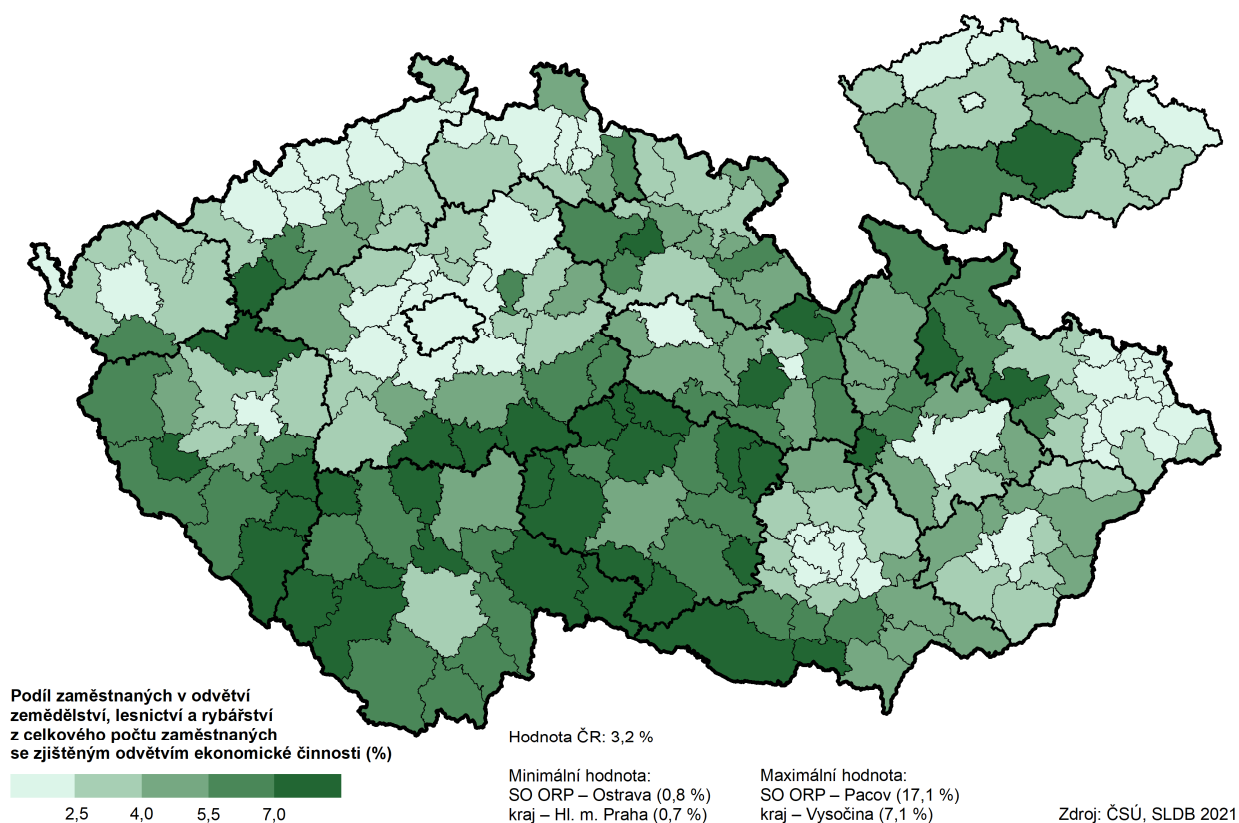
Tab. 4.3.1 Zaměstnaní v Libereckém kraji podle věku a odvětví ekonomické činnosti

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	v tom ve věku					
		15–29	30–39	40–49	50–59	60–64	65 a více
Zaměstnaní	213 877	33 663	44 047	64 467	47 641	12 976	11 083
v tom podle odvětví ekonomické činnosti (%):							
zemědělství, lesnictví, rybářství	2,4	2,4	2,1	2,1	2,4	3,0	4,2
těžba a dobývání	0,7	0,3	0,5	0,7	1,1	1,4	0,6
zpracovatelský průmysl	33,9	37,1	37,6	35,9	31,5	25,5	17,3
výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	0,9	0,8	0,7	0,8	1,1	1,3	1,7
zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	1,2	0,7	1,0	1,2	1,5	1,4	1,1
stavebnictví	6,5	4,8	6,2	7,0	7,2	8,3	5,9
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	10,1	11,9	10,0	9,9	9,6	9,0	9,6
doprava a skladování	5,2	4,8	4,5	5,1	5,9	5,8	6,2
ubytování, stravování a pohostinství	3,6	4,6	3,6	3,4	3,3	3,2	3,9
informační a komunikační činnosti	2,1	3,3	3,1	1,8	1,2	1,2	1,3
peněžnictví a pojišťovnictví	1,5	1,9	1,7	1,5	1,4	1,2	1,2
činnosti v oblasti nemovitostí	0,5	0,2	0,3	0,5	0,6	0,7	1,9
profesní, vědecké a technické činnosti	4,1	4,4	4,6	3,5	3,1	4,0	8,9
administrativní a podpůrné činnosti	3,9	4,5	3,6	3,1	3,8	4,7	7,1
veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	5,6	3,7	5,2	6,0	6,7	6,6	4,8
vzdělávání	6,7	4,3	5,3	6,8	8,2	10,0	8,2
zdravotní a sociální péče	7,1	6,2	6,3	6,9	8,1	8,4	8,7
kulturní, zábavní a rekreační činnosti	1,7	2,2	1,6	1,4	1,3	1,7	3,6
činnosti domácností jako zaměstnavatelů; činnosti domácností produkcující blíže neurčené výr. a sl. pro vlastní potřebu	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,5	0,9
činnosti exterritoriálních organizací a orgánů	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
jiné činnosti	1,8	1,5	1,7	1,9	1,7	2,1	3,0
nežjištěno	x	x	x	x	x	x	x

Z hlediska věkového rozložení pracovníků v jednotlivých odvětvích nejmladší část zaměstnané populace působila ve větší míře, než zaměstnaní v ostatních věkových skupinách, v odvětvích spojených s velkoobchodem a maloobchodem, opravami a údržbou motorových vozidel, v odvětví ubytování, stravování a pohostinství, informační a komunikační činnosti nebo v peněžnictví a pojišťovnictví. Nejvyšší zastoupení v odvětví průmyslu vykázali zaměstnaní ve věku 30–39 let (39,9 %). Naopak zaměstnaní starší 50 let pracovali častěji v zemědělství, lesnictví, rybářství, v oborech spojených s činnostmi v oblasti nemovitostí, profesních, vědeckých a technických oborech, veřejné správě a vzdělávání nebo ve zdravotní a sociální péči.

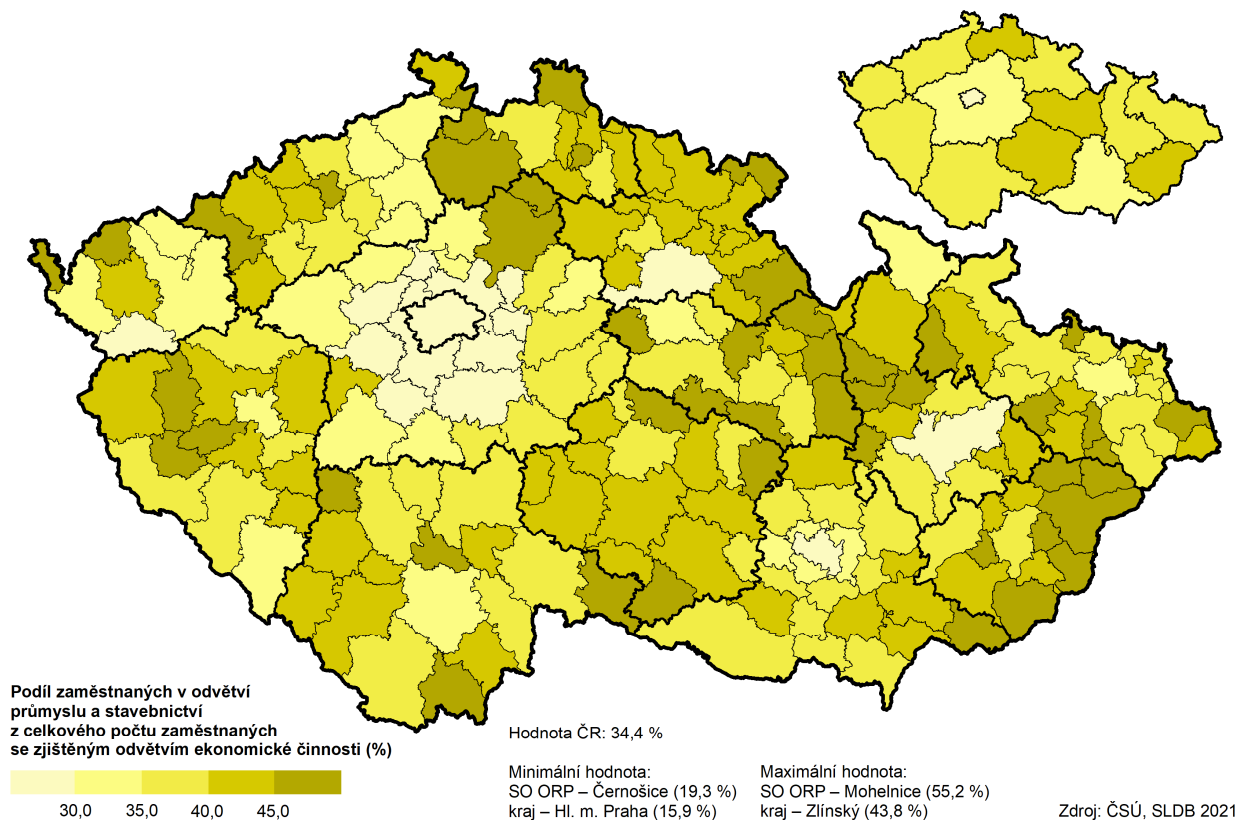
Zaměstnaní v primárním sektoru ve správních obvodech ORP a krajích

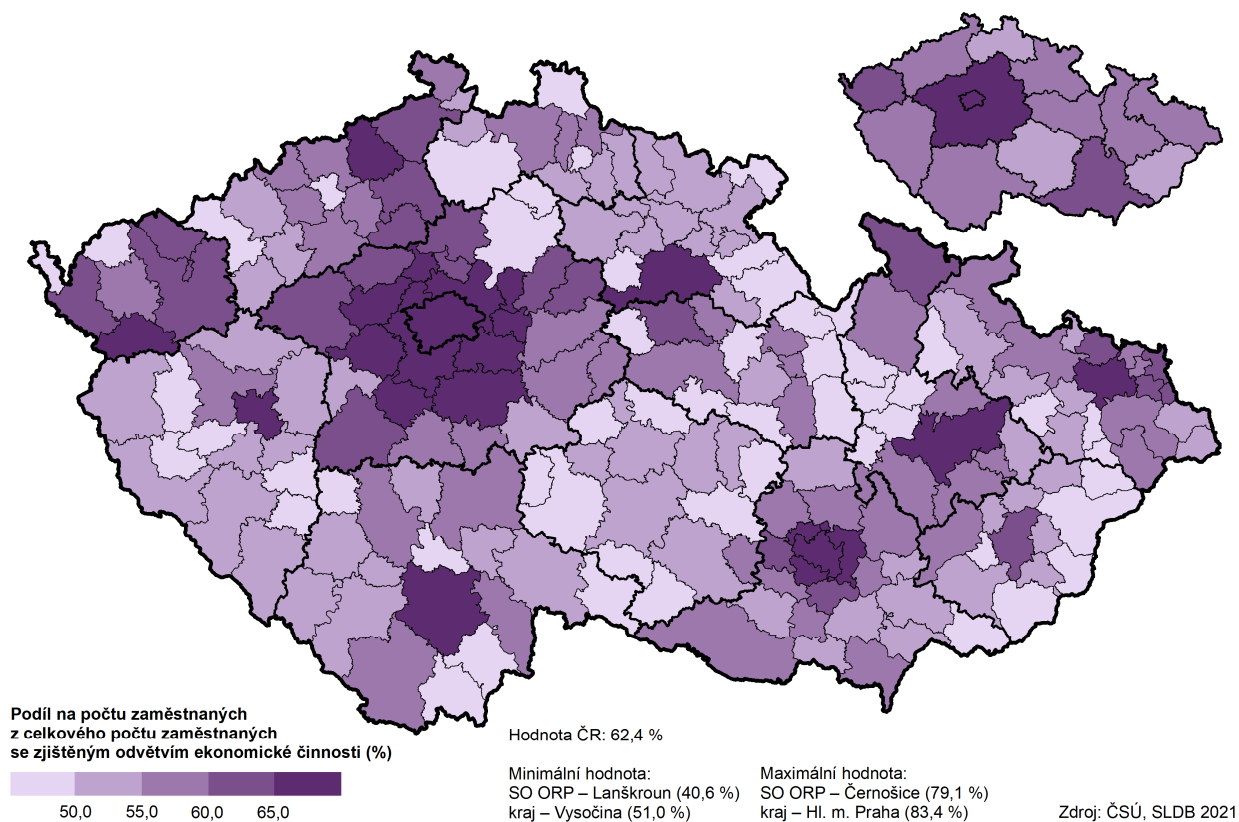
V primárním sektoru bylo v době sčítání 2021 zaměstnáno celkem 5 044 osob, tj. 2,4 % všech zaměstnaných v kraji, u kterých bylo odvětví ekonomické činnosti zjištěno. V porovnání s hodnotou ze sčítání 2011 je údaj o 0,3 p. b. vyšší. V sekundární sféře pracovalo 43,3 % zaměstnaných, tedy o 0,7 p. b. méně než před 10 lety. Posílení zaměstnanosti během poslední dekády zaznamenala terciární sféra, ve které při posledním sčítání působilo 54,3 %, zatímco v roce 2011 to bylo 53,9 % zaměstnaných.

Ve všech okresech kraje převažuje zaměstnanost v průmyslu, nejvyšší podíl je však patrný v okrese Česká Lípa (43,6 %), nejmenší zastoupení „průmyslových“ pracovníků vykázal okres Liberec (33,6 %). Nejvyšší podíl osob zaměstnaných v zemědělství, lesnictví a rybářství je evidován v okrese Semily (4,8 % všech zaměstnaných v okrese), nejnižší vykázal okres Jablonec nad Nisou (1,6 %). V případě odvětví ubytování, stravování a pohostinství můžeme nejvyšší zastoupení sledovat v okrese Jablonec nad Nisou (4,4 %).

Zaměstnaní v sekundárním sektoru ve správních obvodech ORP a krajích

Zaměstnaní v terciárním a kvartérním sektoru ve správních obvodech ORP a krajích

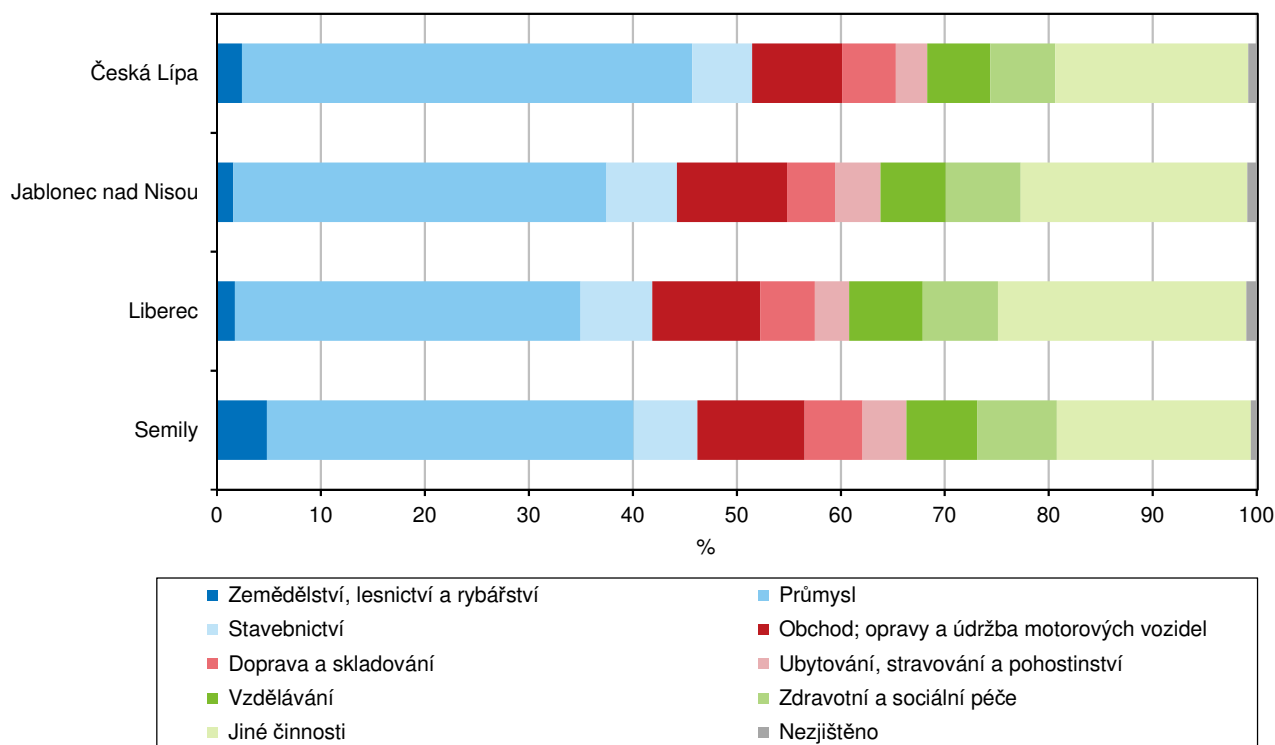

Tab. 4.3.2 Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti a okresů

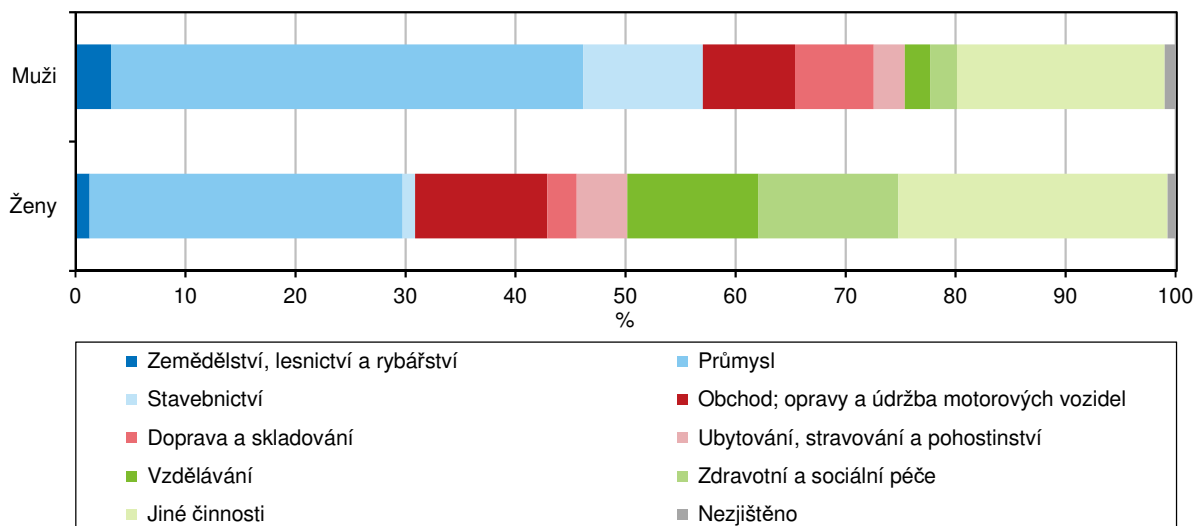
(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

Kraj, okresy	Zaměstnaní celkem	z toho podle odvětví ekonomické činnosti CZ-NACE (%)							
		zemědělství, lesnictví a rybářství	průmysl	stavebnictví	velko- a malo-obchod; opravy motor. vozidel	doprava a skladování	ubytování, stravování a pohostinství	vzdělávání	zdravotní a sociální péče
Liberecký kraj	213 877	2,4	36,7	6,5	10,1	5,2	3,6	6,7	7,1
Česká Lípa	49 095	2,4	43,6	5,8	8,7	5,2	3,0	6,1	6,3
Jablonec nad Nisou	43 077	1,6	36,2	6,8	10,7	4,7	4,4	6,3	7,3
Liberec	87 300	1,8	33,6	7,0	10,5	5,3	3,4	7,2	7,3
Semily	34 405	4,8	35,5	6,2	10,4	5,6	4,2	6,9	7,7

Graf 4.3.2 Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti a okresů Libereckého kraje

Graf 4.3.3 Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti a pohlaví v Libereckém kraji

Z pohledu správních obvodů obcí s rozšířenou působností Libereckého kraje byl nejvyšší podíl zaměstnaných v odvětví průmyslu zjištěn na Českolipsku (44,7 %). Nadprůměrná hodnota byla evidována také v SO ORP Železný Brod (43,1 %), Frýdlant (42,2 %), Nový Bor (40,3 %) a Turnov (39,4 %). Za zemědělský region by z pohledu zaměstnanosti bylo možné označit SO ORP Jilemnice, ve kterém bylo v tomto oboru zaměstnáno 6,2 % osob a také Semily s 5,3% podílem. Výraznější vnitroregionální rozdíly pak byly patrné ještě v odvětví ubytování, stravování a pohostinství, když nejvyšší podíl zaměstnaných v tomto oboru evidoval správní obvod Tanvald (7,6 %) a Jilemnice (6,3 %) tedy obvody, ve kterých se nachází nejvíce hromadných ubytovacích zařízení. Naopak tomu bylo na Železnobrodsku, kde tento obor zaměstnával pouze 2,7 % osob.

Tab. 4.3.3 Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti a správních obvodů obcí s rozšířenou působností

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

Kraj, SO ORP	Zaměstnaní celkem	z toho podle odvětví ekonomické činnosti CZ-NACE (%)							
		zemědělství, lesnictví a rybářství	průmysl	stavebnictví	velko- a malo-obchod; opravy motor. vozidel	doprava a skladování	ubytování, stravování a pohostinství	vzdělávání	zdravotní a sociální péče
Liberecký kraj	213 877	2,4	36,7	6,5	10,1	5,2	3,6	6,7	7,1
Česká Lípa	36 988	2,6	44,7	5,6	8,5	5,4	2,9	5,9	5,9
Frýdlant	10 904	4,0	42,2	6,8	7,8	5,7	3,0	7,4	6,5
Jablonec nad Nisou	27 274	1,3	35,0	6,8	11,2	4,4	3,8	6,4	7,5
Jilemnice	10 271	6,2	33,9	7,2	10,3	4,6	6,3	6,6	8,6
Liberec	73 586	1,3	32,0	7,0	10,9	5,3	3,4	7,2	7,5
Nový Bor	12 107	2,0	40,3	6,4	9,3	4,8	3,5	6,9	7,6
Semily	11 867	5,3	33,5	6,3	10,5	6,4	3,1	7,4	7,7
Tanvald	8 961	2,1	35,2	7,3	10,3	5,4	7,6	5,6	7,7
Turnov	16 274	3,6	39,4	5,2	10,0	5,4	3,4	6,4	6,8
Železný Brod	5 645	2,2	43,1	6,8	9,3	4,8	2,7	6,8	5,5

4.4 Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání a postavení v zaměstnání

V Libereckém kraji žilo ke dni sčítání 213 877 osob, které patřily mezi zaměstnané. Mezi zaměstnanými se zjištěným postavením v zaměstnání převažovali z 83,9 % zaměstnanci (stejně jako v průměru za Českou republiku), druhou nejpočetnější skupinou byly osoby pracující na vlastní účet, v této pozici bylo v regionu sečteno 29 244 osob, tj. 14,9 % (podíl za Českou republiku 15,0 %). Počet zaměstnavatelů (podnikatelé se zaměstnanci) čítal 2 246 subjektů, tedy 1,1 % zaměstnaných se zjištěným postavením v zaměstnání, což odpovídá celorepublikovému údaji.

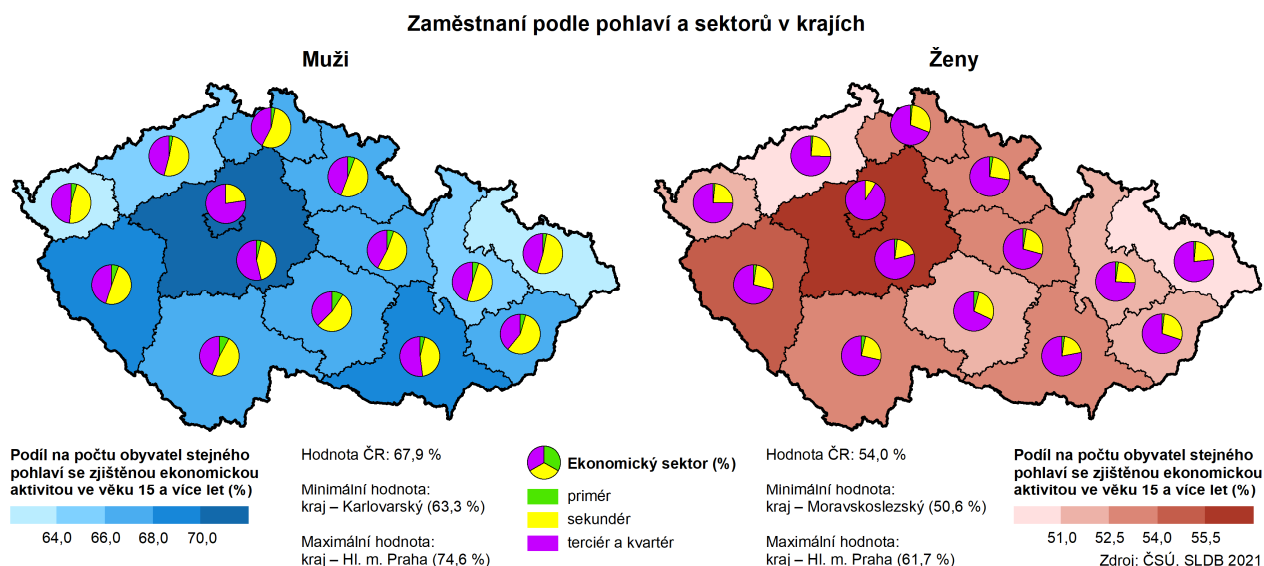
Tab. 4.4.1 Zaměstnaní v Libereckém kraji podle pohlaví a postavení v zaměstnání

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

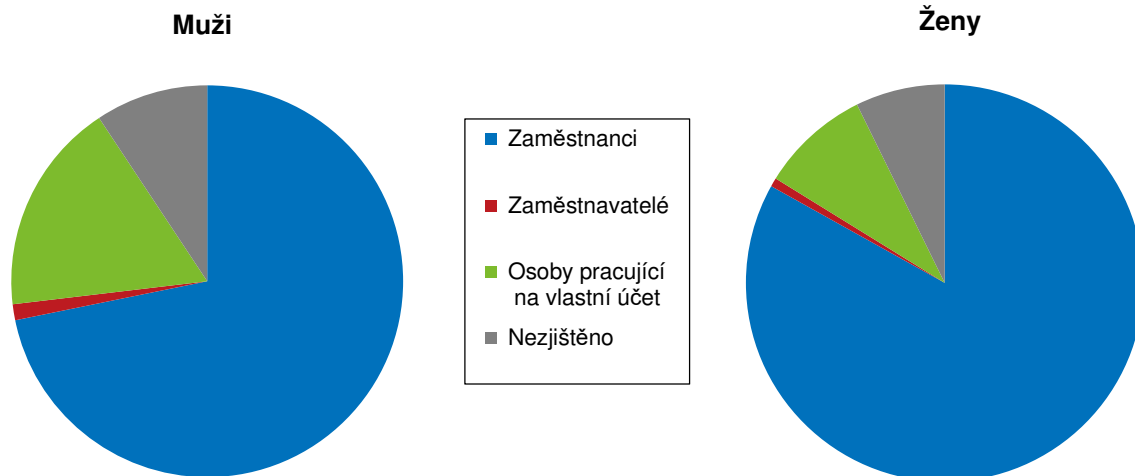
	Celkem	v tom		Struktura zaměstnaných (%)		
		muži	ženy	celkem	muži	ženy
Zaměstnaní	213 877	117 638	96 239	100,0	100,0	100,0
v tom podle postavení v zaměstnání:						
zaměstnanci	164 434	84 473	79 961	83,9	79,2	89,6
zaměstnavatelé	2 246	1 546	700	1,1	1,4	0,8
osoby pracující na vlastní účet	29 244	20 666	8 578	14,9	19,4	9,6
nezjištěno	17 953	10 953	7 000	x	x	x

Z hlediska pohlaví tvořili 55,0 % zaměstnaných osob muži, kteří měli výrazně vyšší zastoupení ve skupině osob pracujících na vlastní účet (19,4 % všech zaměstnaných mužů, tj. o 9,8 p. b. více než žen) a také ve skupině zaměstnavatelů (1,4 %). Ženy byly častěji v pozici zaměstnance (89,6 %, tj. o 10,4 p. b. více než v případě mužů).

Z hlediska struktury zaměstnaných osob podle postavení v zaměstnání a podle krajů se výrazně vymykalo hlavní město Praha, které vykázalo nejvyšší podíl osob pracujících na vlastní účet (20,7 %) a nejnižší podíl osob v postavení zaměstnanců (78,7 %). Na opačném konci pomyslného žebříčku se umístil Moravskoslezský kraj, ve kterém bylo relativní zastoupení osob pracujících na vlastní účet ze všech krajů nejnižší (12,0 %) a zaměstnanců naopak nejvyšší (86,7 %). Podíl zjištěný v Libereckém kraji byl v případě zaměstnanců 4. nejnižší a v případě osob pracujících na vlastní účet naopak 4. nejvyšší. Podíl osob v postavení zaměstnavatele se pak pohyboval v rozmezí od 0,6 % v hlavním městě Praze do 1,4 % v Karlovarském kraji.

Graf 4.4.1 Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání a pohlaví v Libereckém kraji

Tab. 4.4.2 Zaměstnaní v Libereckém kraji podle postavení v zaměstnání a okresů

Kraj, okresy	Celkem	v tom podle postavení v zaměstnání			
		zaměstnanci	zaměstnavatelé	osoby pracující na vlastní účet	nezjištěno
Liberecký kraj	213 877	164 434	2 246	29 244	17 953
Česká Lípa	49 095	38 880	518	5 604	4 093
Jablonec nad Nisou	43 077	32 247	489	6 590	3 751
Liberec	87 300	67 347	729	11 618	7 606
Semily	34 405	25 960	510	5 432	2 503

Z hlediska okresů Libereckého kraje vykazuje nejvyšší podíl zaměstnaných v pozici zaměstnance okres Česká Lípa (86,4 % místních zaměstnaných osob), naopak v okrese Semily činí tento podíl 81,4 %. Pracující na vlastní účet jsou největší měrou zastoupeni ve struktuře zaměstnaných okresu Semily (17,0 %), kde byl zjištěn také nejvyšší podíl zaměstnavatelů (1,6 %). V okrese Česká Lípa podíl osob pracujících na vlastní účet činí pouze 12,5 %, zaměstnavatelé pak měli nejnižší zastoupení v okrese Liberec (0,9 %).

Tab. 4.4.3 Zaměstnaní v Libereckém kraji podle postavení v zaměstnání a věku

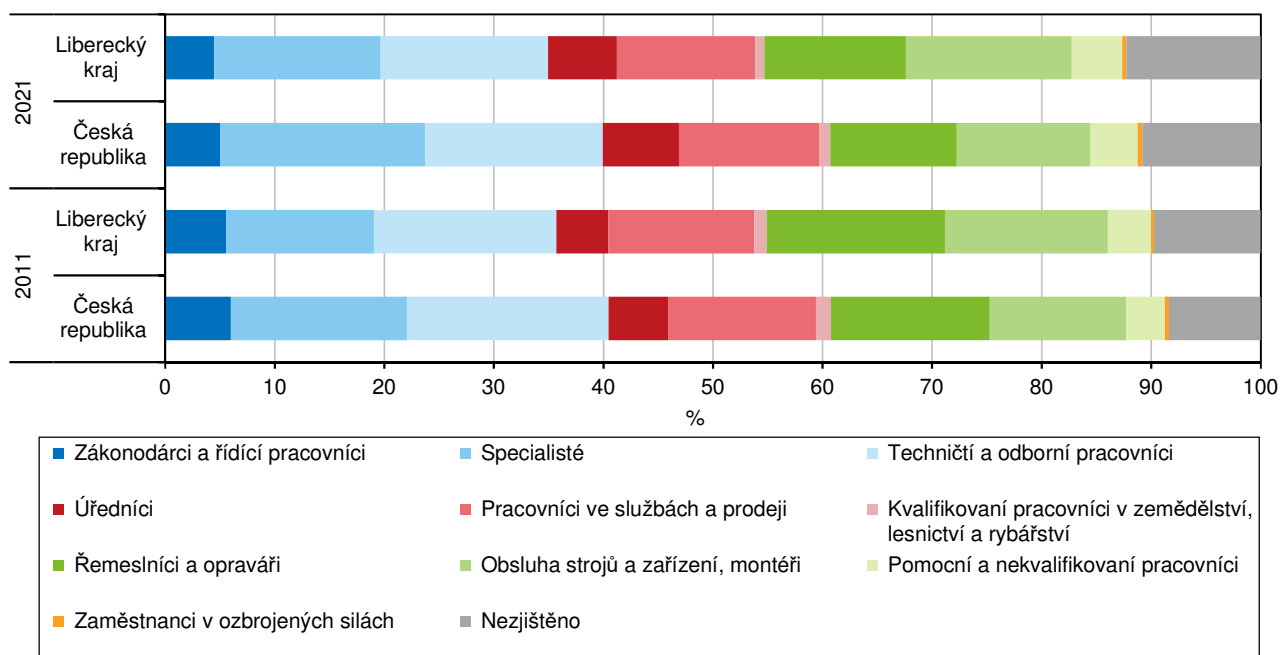
	Celkem	v tom podle postavení v zaměstnání			
		zaměstnanci	zaměstnavatelé	osoby pracující na vlastní účet	nezjištěno
Zaměstnaní	213 877	164 434	2 246	29 244	17 953
v tom ve věku (%):					
15–24 let	7,3	6,8	0,4	3,7	18,5
25–34 let	18,1	18,9	5,8	14,3	18,3
35–44 let	25,4	26,1	19,5	24,4	21,2
45–54 let	27,4	28,3	34,0	27,7	17,5
55–64 let	16,7	16,8	26,2	18,3	11,2
65 let a více let	5,2	3,0	14,0	11,6	13,3

Z hlediska věku tvoří největší část zaměstnanců, zaměstnavatelů i osob pracujících na vlastní účet osoby ve věku 45–54 let s tím, že nejvyšší podíl zaměstnaných v tomto věku se nachází ve skupině zaměstnavatelů (34,0 %). V pořadí jako druzí jsou zaměstnaní ve všech postaveních ve věku 35–44 let. Zaměstnaní nad 65 let věku jsou nejvyšší měrou zastoupeni mezi zaměstnavateli (14,0 %), naopak v případě zaměstnanců tvoří pouze 3,0 %. Mladí lidé ve věku 15–24 let jsou pak nejčastěji v pozici zaměstnance (6,8 %) nebo pracují na vlastní účet (3,7 %), ve skupině zaměstnavatelů představují 0,4 %.

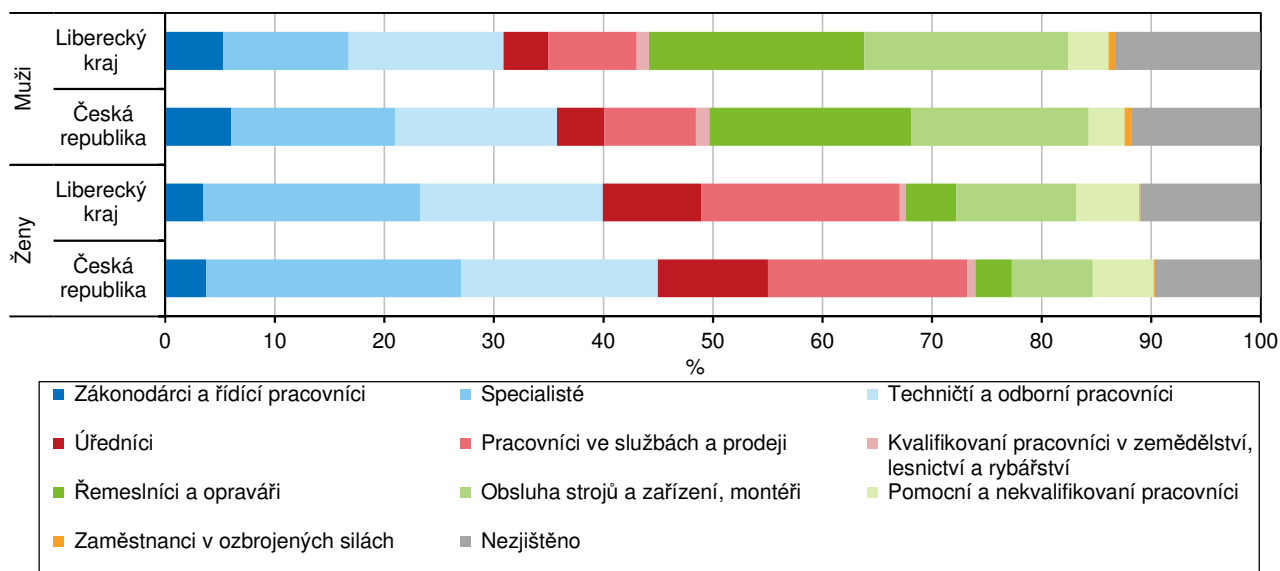
Tab. 4.4.4 Zaměstnaní v Libereckém kraji podle hlavních tříd zaměstnání a ekonomické aktivity

	Celkem	v tom			
		pracující důchodci	pracující žáci a studenti	osoby na mateřské dovolené	ostatní zaměstnaní
Zaměstnaní	213 877	24 145	7 526	1 494	180 712
v tom hlavní třídy zaměstnání:					
zákonodárci a řídicí pracovníci	9 599	853	156	29	8 561
specialisté	32 501	3 131	1 842	326	27 202
techničtí a odborní pracovníci	32 684	2 674	1 145	231	28 634
úředníci	13 423	1 262	649	120	11 392
pracovníci ve službách a prodeji	26 997	3 304	1 253	164	22 276
kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	1 780	215	39	2	1 524
řemeslníci a opraváři	27 620	1 873	286	45	25 416
obsluha strojů a zařízení, montéři	32 415	2 269	336	130	29 680
pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	9 861	2 137	344	20	7 360
zaměstnanci v ozbrojených silách	779	2	92	-	685
nezjištěno	26 218	6 425	1 384	427	17 982

Z hlediska hlavních tříd zaměstnání byli v Libereckém kraji mezi zaměstnanými nejvyšší měrou zastoupeni techničtí a odborní pracovníci (17,4 % zaměstnaných ze zjištěných hodnot), následovali specialisté a obsluha strojů a zařízení, montéři (shodně 17,3 %). Řemeslníci a opraváři v našem kraji tvořili 14,7 % zaměstnaných, srovnatelný byl podíl pracovníků ve službách a prodeji (14,4 %). Naopak nejnižší podíl vykazali zaměstnanci v ozbrojených silách (0,4 %), méně než jednoprocenní zastoupení mezi zaměstnanými měli také kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství (0,9 %).

Graf 4.4.2 Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání

Absolutně nejvyšší počet pracujících důchodců z pohledu hlavních tříd zaměstnání byl zaznamenán mezi pracovníky ve službách a prodeji (3 304 osob, tj. 12,2 % zaměstnaných v této třídě), relativně nejvíce však byli pracující senioři zastoupeni mezi pomocnými a nekvalifikovanými profesemi (22,0 %, tj. 2 137 osob). Nejvíce žáků a studentů bylo zaměstnáno ve skupině specialistů (1 842 osob), početná je také jejich skupina v případě pracovníků ve službách a prodeji (1 253 osob). Více než 1 000 žáků a studentů si přivydělávalo také na pozicích určených technickým a odborným pracovníkům. Osoby na mateřské dovolené byly nejčastěji zastoupeny mezi specialisty (326 osob) a technickými a odbornými pracovníky (231 osob).

Graf 4.4.3 Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání a pohlaví v Libereckém kraji a ČR

Ve struktuře zaměstnaných podle hlavních tříd zaměstnání v 8 krajích převažují specialisté – jejich nejvyšší podíl vykazalo hlavní město Praha (34,8 % místních zaměstnaných osob). Výjimkou je kraj Liberecký a Kraj Vysočina, ve kterých se na první pozici umístili techničtí a odborní pracovníci, a dále kraj Karlovarský a Ústecký, ve kterých největší část zaměstnaných spadá do skupiny pracovníků ve službách a prodeji, resp. obsluhy strojů a zařízení včetně montérů. V kraji Jihočeském a Plzeňském byl podíl zaměstnaných specialistů a podíl technických a odborných pracovníků stejně vysoký. Nejvyšší podíl řemeslníků a opravářů vykazal Kraj

Vysočina a Zlínský kraj (shodně 16,6 % místních zaměstnaných osob), naopak tomu bylo v hlavním městě Praze (6,2 %), průměr za Českou republiku činil 12,9 % zaměstnaných. Pracovníci ve službách a prodeji tvořili největší část zaměstnaných v Karlovarském kraji (18,7 %), nejméně 12,9 % v hlavním městě Praze. Podíl úředníků se pak pohyboval mezi 9,2 % shodně v hlavním městě Praze a Středočeském kraji a 6,2 % ve Zlínském kraji.

Tab. 4.4.5 Zaměstnaní v Libereckém kraji podle hlavní třídy zaměstnání a okresů

	Liberecký kraj	v tom okresy			
		Česká Lípa	Jablonec nad Nisou	Liberec	Semily
Zaměstnaní	213 877	49 095	43 077	87 300	34 405
v tom hlavní třídy zaměstnání:					
zákonodárci a řídicí pracovníci specialisté	9 599	1 796	2 098	4 103	1 602
techničtí a odborní pracovníci	32 501	5 931	6 502	14 944	5 124
úředníci	32 684	6 424	6 742	14 464	5 054
pracovníci ve službách a prodeji	13 423	3 051	2 630	5 716	2 026
pracovníci ve službách a prodeji	26 997	6 022	5 770	10 759	4 446
kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	1 780	423	229	602	526
řemeslníci a opraváři	27 620	6 896	5 790	10 062	4 872
obsluha strojů a zařízení, montéři	32 415	9 375	5 963	11 886	5 191
pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	9 861	2 899	1 767	3 664	1 531
zaměstnanci v ozbrojených silách	779	126	137	464	52
nezjištěno	26 218	6 152	5 449	10 636	3 981

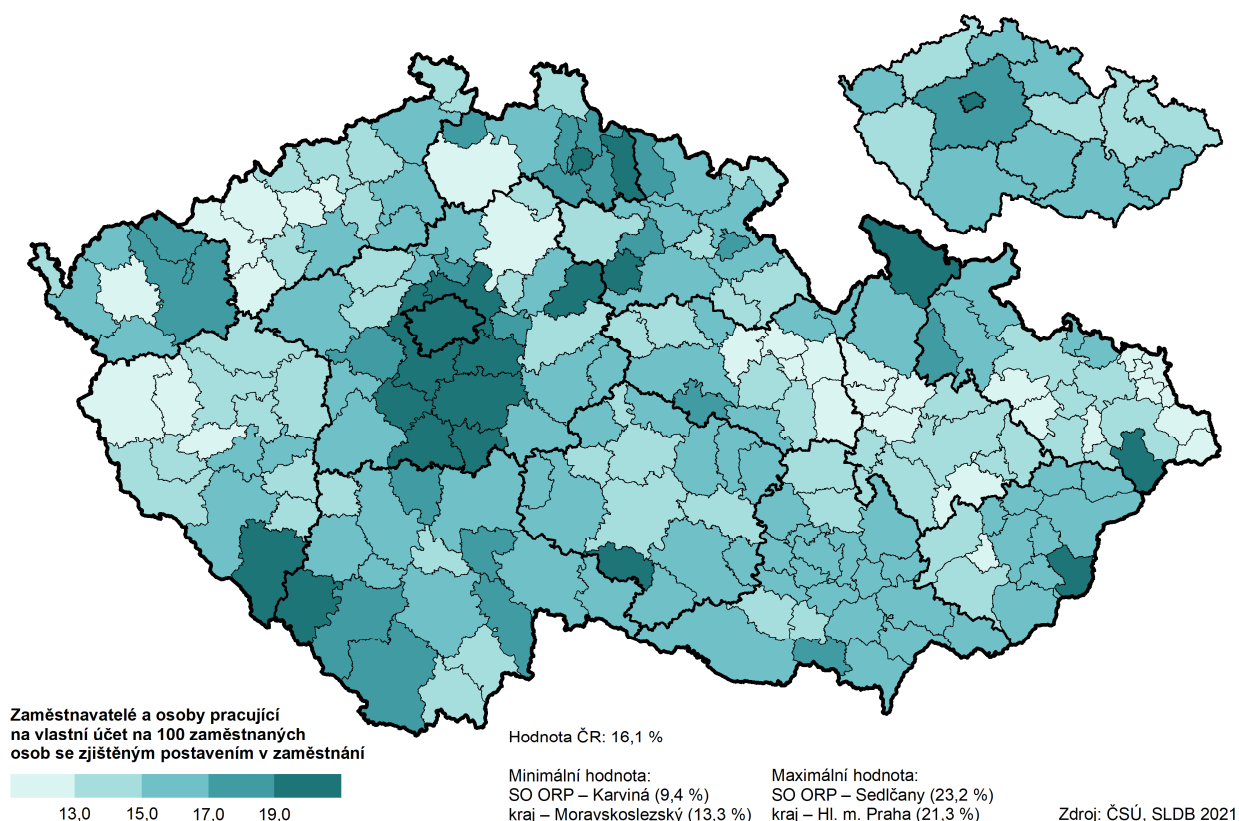
Rozložení zaměstnaných podle hlavních tříd zaměstnání vykazuje rozdíly také v rámci okresů Libereckého kraje. V okrese Česká Lípa a Semily převažují mezi zaměstnanými osoby spadající do třídy obsluha strojů a zařízení, montéři (21,8 %, resp. 17,1 % místních zaměstnaných), v okrese Liberec jsou to specialisté (19,5 %) a v okrese Jablonec nad Nisou techničtí a odborní pracovníci (17,9 %). Řemeslníci a opraváři, obsluha strojů a zařízení, montéři a pomocní a nekvalifikovaní pracovníci mají nejvyšší zastoupení mezi zaměstnanými v okrese Česká Lípa. V okrese Jablonec nad Nisou je v porovnání se strukturou v ostatních okresech evidován nejvyšší podíl zaměstnaných zákonodárců a řídicích pracovníků a pracovníků ve službách a prodeji. Okres Liberec vykázal nejvyšší zastoupení specialistů, technických a odborných pracovníků, úředníků a zaměstnanců ozbrojených sil. V okrese Semily pak bylo nejvyšší zastoupení kvalifikovaných pracovníků v zemědělství, lesnictví a rybářství.

Tab. 4.4.6 Podnikatelé v Libereckém kraji podle nejvyššího dosaženého vzdělání a věku

	Celkem	v tom podle vzdělání						
		bez vzdělání	základní vč. neukončeného	střední vč. vyučení (bez maturity)	úplné střední (s maturitou), vč. nástavbového a pomaturitního	vyšší odborné, konzervatoř	vysokoškolské	nezjištěno
Počet podnikatelů	31 490	79	1 205	11 384	11 115	416	5 356	1 935
v tom:								
zaměstnavatelé	2 246	3	52	743	747	18	587	96
osoby pracující na vlastní účet	29 244	76	1 153	10 641	10 368	398	4 769	1 839
z toho ve věku:								
18–29 let	2 882	14	214	761	1 210	32	459	192
30–39 let	5 672	18	298	1 586	1 989	143	1 201	437
40–49 let	9 536	28	339	4 013	3 112	150	1 233	661
50–59 let	7 175	11	176	2 902	2 571	42	1 046	427
60–69 let	4 452	8	129	1 664	1 489	26	967	169
70 let a více let	1 772	-	48	458	744	23	450	49

Skupinu podnikatelů tvoří zaměstnavatelé a osoby pracující na vlastní účet. Většina podnikatelů v Libereckém kraji však pracovala na vlastní účet (92,9 %), zbývajících 7,1 % byli zaměstnavatelé. Největší část podnikatelů spadala do věkové skupiny 40–49 let (30,3 %), více než pětina pak bylo mezi 50–59 lety. Úroveň vzdělání podnikatelů byla víceméně srovnatelná s úrovní vzdělanosti celé populace kraje. Méně byla zastoupena vzdělanostní skupina základní vzdělání včetně neukončeného (zahrnuje také žáky starší 14 let, učně a studenty). Nadprůměrný podíl měly všechny vyšší vzdělanostní skupiny, největší rozdíl je patrný v případě středního vzdělání včetně vyučení bez maturity (38,5 %, tj. o 2,2 p. b. více než celokrajský průměr). Zastoupení podnikatelů s úplným středním vzděláním s maturitou včetně nástavbového a pomaturitního studia dosáhl 37,6 % (podíl za kraj 35,9 %), podíl vysokoškolsky vzdělaných podnikatelů činil 18,1 % (údaj za kraj 17,8 %). Naopak mezi podnikateli bylo méně osob bez vzdělání než v celém kraji (0,3 %).

Podnikatelé ve správních obvodech ORP a krajích

4.5 Ekonomická aktivita žen

Z celkového počtu žen ve věku 15 a více let s obvyklým pobytem v Libereckém kraji (184 947 osob) patřila více než polovina mezi pracovní sílu (55,3 %), 43,4 % bylo mimo pracovní sílu a u 1,3 % žen se nepodařilo ekonomickou aktivitu zjistit. Jak již bylo zmíněno v předcházející části analýzy, zastoupení žen v rámci pracovní síly kraje se výrazně odlišuje od zastoupení žen v celé populaci kraje. V obyvatelstvu celkem mají ženy vyšší podíl než muži, a to o 1,0 p. b. Naopak v pracovní síle o 9,4 p. b. převažují muži. Jako důvody vyššího zastoupení žen mezi osobami mimo pracovní sílu lze uvést rodičovskou dovolenou, vyšší zastoupení mezi osobami v domácnosti, odchod do důchodu v nižším věku a také výrazně vyšší podíl žen mezi obyvateli kraje ve věku 65 a více let.

Z 102 191 žen tvořících pracovní sílu bylo 94,2 % zaměstnaných. Mezi zaměstnanými převažovaly zaměstnankyně (83,1% podíl), následovala skupina žen, které pracovaly na vlastní účet (8,9 %), nejnižší zastoupení měly zaměstnavatelky (0,7% podíl).

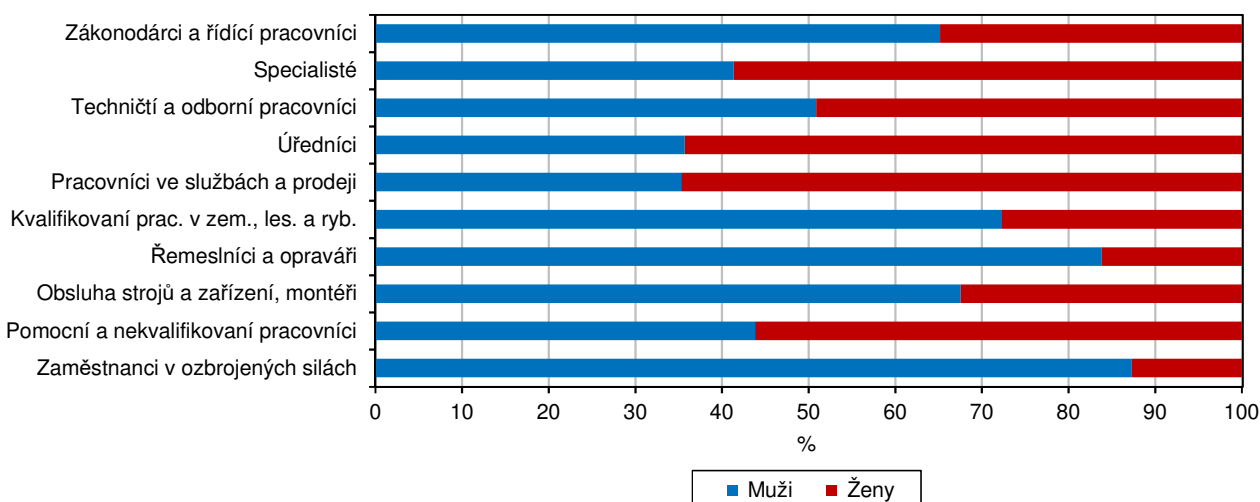
Z hlediska počtu živě narozených dětí v závislosti na ekonomické aktivitě žen je patrné, že ve všech stupních ekonomické aktivity mají ženy nejčastěji dvě děti. Podíl žen se 2 dětmi se pohybuje v rozmezí od 32,9 % u nezaměstnaných žen do 55,1 % u žen v postavení zaměstnavatelky. U žen mimo pracovní sílu je patrný vyšší podíl žen, které mají 3 a více dětí (23,9 %) než u žen tvořících pracovní sílu (13,7 %). To lze vysvětlit tím, že ve skupině žen mimo pracovní sílu je zastoupena starší generace žen, která měla více dětí, než je současný standard. Nezaměstnané ženy měly ve srovnání se zaměstnanými ženami častěji tři a více dětí (20,9 % nezaměstnaných, 13,3 % zaměstnaných), méně často dvě děti (32,9 % nezaměstnaných, 44,6 % zaměstnaných). Mezi podnikatelkami bylo nejméně bezdětných žen (7,7 %), častěji měly dvě děti (55,1 %) než celá populace žen 15letých a starších (44,0 %).

Tab. 4.5.1 Ženy ve věku 15 a více let v Libereckém kraji podle ekonomické aktivity, postavení v zaměstnání a počtu živě narozených dětí

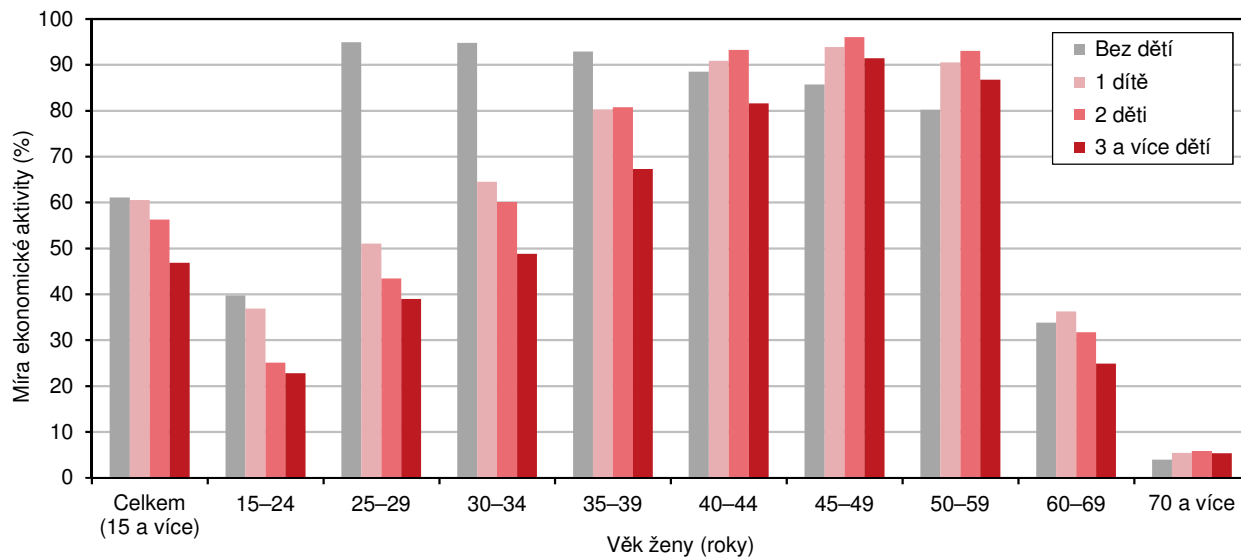
	Pracovní síla	v tom					Osoby mimo pracovní sílu	Nezjištěná ekonomická aktivita
		zaměstnané	z toho postavení v zaměstnání			nezaměstnané		
			zaměstnankyně	zaměstnavatelky	osoby pracující na vlastní účet			
Ženy ve věku 15 a více let	102 191	96 239	79 961	700	8 578	5 952	80 350	2 406
v tom s počtem živě narozených dětí:								
0	22 268	20 814	16 959	54	1 347	1 454	14 198	405
1	20 463	19 208	16 133	149	1 739	1 255	13 360	532
2	44 400	42 472	35 616	385	4 147	1 928	34 526	557
3 a více	13 866	12 640	10 268	111	1 251	1 226	15 723	469
nezjištěno	1 194	1 105	985	1	94	89	2 543	443
Průměrný počet dětí	1,53	1,53	1,53	1,81	1,66	1,64	1,74	1,76

V mezikrajském porovnání počtu živě narozených dětí v závislosti na ekonomické aktivitě žen vystupuje především hlavní město Praha a Kraj Vysočina. Hlavní město Praha eviduje u všech typů ekonomické aktivity vždy nejvyšší podíl bezdětných žen a naopak nejnižší podíly u žen se dvěma, třemi a více dětmi. Podíl žen majících jedno dítě dosahuje v hlavním městě Praze nejvyšší hodnoty v případě zaměstnavatelek, nezaměstnaných a žen mimo pracovní sílu. Naopak Kraj Vysočina vykazuje nejvyšší podíly, prakticky ve všech kategoriích, u žen se dvěma a více dětmi. Bezdětné ženy byly nejmenší měrou zastoupeny v rámci pracovní síly, zaměstnaných (zaměstnankyň, zaměstnavatelek i osob pracujících na vlastní účet) a nezaměstnaných v Karlovarském nebo Ústeckém kraji. V případě žen mimo pracovní sílu vykázal nejnižší podíl bezdětných Plzeňský kraj.

Graf 4.5.1 Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání a pohlaví v Libereckém kraji (ze zjištěných hodnot)

Graf 4.5.2 Míra ekonomické aktivity žen podle věku a počtu živě narozených dětí v Libereckém kraji
(ze zjištěných hodnot)

Pozn.: podíl pracovní síly žen celkem v daném věku a s daným počtem dětí na celkovém počtu žen se zjištěnou ekonomickou aktivitou v daném věku a s daným počtem dětí.

5. Vyjíždka a dojíždka do zaměstnání a do školy

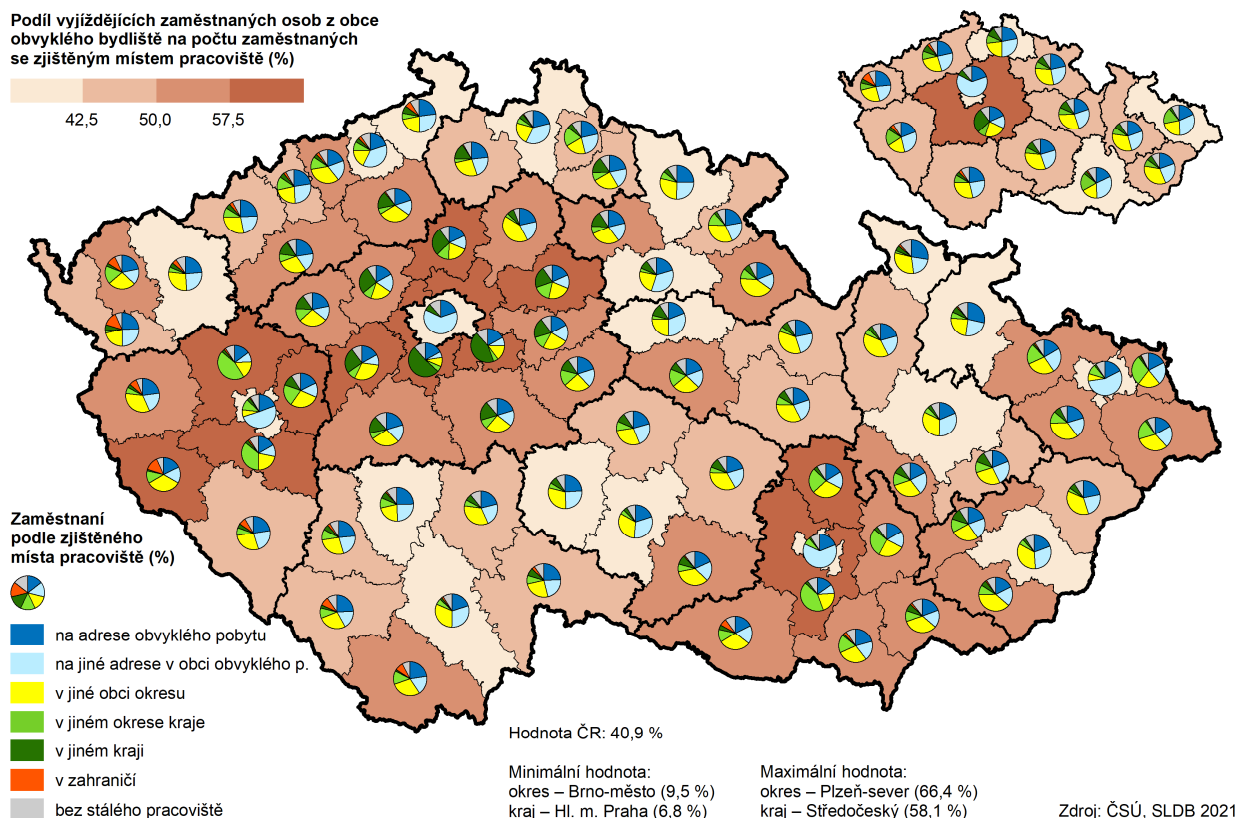
Dojíždka je nejvýznamnější formou prostorové mobility a je ovlivňována společensko-ekonomickými změnami. Poprvé se dojíždka při sčítání lidu, domů a bytů zjišťovala v roce 1970, údaje o dojíždce do zaměstnání či školy se tak při cenzu v roce 2021 zjišťovaly již pošesté.

Vzhledem ke změně metodiky nejsou plně srovnatelné ani údaje za poslední dvě sčítání. Na rozdíl od roku 2011 údaje o dojíždce do zaměstnání z posledního sčítání zahrnují také údaje za pracující žáky a studenty. Frekvence dojíždky byla v roce 2021 zjišťována také u dojíždění v rámci obce, sledovány byly i odlišné kategorie. Dopravní prostředek používaný při cestě do práce/školy byl určen jeden hlavní a k tomu mohly být uvedeny nejvýše dva doplňkové prostředky. Zatímco v roce 2011 bylo možné určit až tři dopravní prostředky bez rozlišení jejich významu a nezjišťovala se doba dojíždění. Společné pro obě dvě sčítání je např. to, že osoby, které místo výkonu zaměstnání často mění, byly zařazeny do kategorie „zaměstnaní bez stálého pracoviště“. V případě místa pracoviště se uváděla adresa místa výkonu práce, nikoliv např. sídlo firmy. Výsledky v roce 2021 mohla do jisté míry ovlivnit dva faktory, a to opatření týkající se infekčního onemocnění covid-19 a častější výkon práce z domova, a to i přesto, že respondenti měli údaje vyplňovat jako při běžném stavu.

5.1 Vyjíždka a dojíždka do zaměstnání

V Libereckém kraji bylo při SLDB 2021 sečteno 213 877 zaměstnaných osob (včetně pracujících žáků a studentů), přičemž do údajů za dojíždku nebyly započítány tři kategorie – pracující na adrese obvyklého pobytu (44 983 osob, tj. 21,0 % všech zaměstnaných), zaměstnaní bez stálého pracoviště (19 108 osob, 8,9 %) a také osoby s nezjištěným údajem o místě pracoviště (7 727 osob, 3,6 %). V roce 2011 uvedlo shodnou adresu bydliště a pracoviště 14,7 % zaměstnaných osob.

Zaměstnaní podle místa pracoviště v okresech a krajích

Zbýlých 142 059 zaměstnaných osob Libereckého kraje v době sčítání dojíždělo, z toho 57 122 osob (40,2 %) v rámci obce. V mezikrajském srovnání v tomto směru na jedné straně zcela logicky vynikalo hlavní město Praha (90,1 %) a na druhé straně Středočeský kraj (18,8 %). Podíl za Českou republiku představoval 42,3 % a náš kraj dosáhl po Jihomoravském a Moravskoslezském kraji čtvrtou nejvyšší hodnotu. Mezi okresy Libereckého kraje se jednoznačně nejvíce dojíždělo v rámci obce v okrese Liberec (52,2 %), což je dáno samozřejmě velkým počtem pracovních příležitostí v krajském městě. Nejméně dojíždějících v rámci obce vykázal okres Semily (28,4 %).

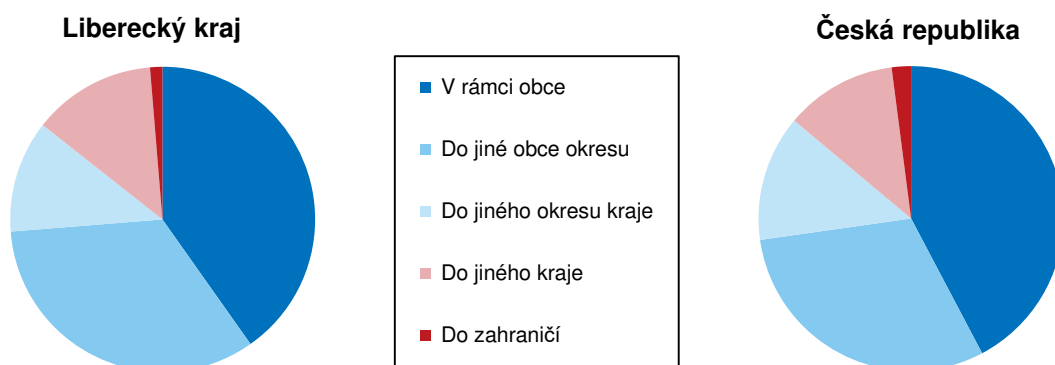
Tab. 5.1.1 Základní ukazatele dojížděky do zaměstnání podle okresů

Kraj, okresy	Vyjíždějící z obce				Dojíždějící do obce				Dojíždějící v rámci obce	Pracující na adrese obvyklého pobytu
	celkem	v tom		z toho 5x týdně a častěji	celkem	v tom		z toho 5x týdně a častěji		
		muži	ženy			muži	ženy			
Liberecký kraj	84 937	48 238	36 699	61 588	71 821	38 875	32 946	53 537	57 122	44 983
Česká Lípa	22 117	12 861	9 256	16 650	15 909	8 546	7 363	12 286	9 994	10 906
Jablonec nad Nisou	18 540	10 218	8 322	13 258	12 186	6 254	5 932	9 059	10 135	8 946
Liberec	27 857	16 131	11 726	19 993	29 960	16 781	13 179	21 975	30 478	17 902
Semily	16 423	9 028	7 395	11 687	13 766	7 294	6 472	10 217	6 515	7 229

Mimo obec obvyklého bydliště vyjíždělo 84 937 zaměstnaných obyvatel Libereckého kraje, z toho 72,5 % denně, respektive 5x týdně a častěji. Mezi vyjíždějícími z 56,8 % převažovali muži a v meziokresním srovnání dominovali také ve všech čtyřech okresech – nejvíce v okrese Česká Lípa (58,1 %), nejméně v okrese Semily (55,0 %). Převážná většina vyjížděky z obce byla realizována uvnitř České republiky (97,8 %). Do zahraničí za prací směřovalo 1 879 osob, z toho 857 osob z okresu Liberec. Nejvyšší podíl vyjíždějících do zahraničí mezi ostatními kraji České republiky vykázal Karlovarský kraj (19,0 %), dále hlavní město Praha (8,3 %), Plzeňský kraj (8,2 %), Jihočeský kraj (6,9 %), Ústecký kraj (6,5 %) a přes podíl za Českou republiku ve výši 3,5 % se dostal ještě Jihomoravský kraj (3,9 %). Nejnižší vyjížděku do zahraničí vykázal Středočeský kraj (0,8 %).

Z hlediska frekvence vyjížděky převažovala denní vyjížděka, tedy minimálně 5x týdně. Z obcí i v rámci obcí Libereckého kraje takto vyjíždělo 104 724 osob, tj. 79,1 % ze zjištěných hodnot. Z hlediska okresů kraje vykázaly nadprůměrnou hodnotu okresy Česká Lípa (80,9 %) a Liberec (79,3). Mezi kraji České republiky nejvyšší podíl denně vyjíždějících zaznamenal Zlínský kraj (81,1 %), nejnižší hlavní město Praha (66,2 %). Pod 75% hranicí se ještě pohyboval kraj Středočeský a Ústecký. Dalších 15,0 % zaměstnaných osob v našem kraji dojíždělo 1x–4x týdně, necelých 5 % pak nepravidelně.

Graf 5.1.1 Struktura vyjížděky do zaměstnání podle typu vyjížděky (ze zjištěných hodnot)

Z pohledu prostorového typu vyjížděky převažoval v Libereckém kraji pohyb do jiné obce okresu (47 590 osob, tj. 56,0 % z celkového počtu vyjíždějících z obce). Totéž platilo i u okresů našeho kraje – podíl těchto

vyjíždějících dosáhl v okrese Liberec 65,2 %, na druhé straně v okrese Jablonec nad Nisou podíl nepřekročil 50% hranici (44,6 %). Druhým nejrozšířenějším typem vyjížděky byla vyjížděka do jiného kraje (18 551 osob, tj. 21,8 % vyjíždějících), třetím vyjížděka do jiného okresu kraje (16 917 osob, 19,9 %). Tyto dva typy pak jsou z pohledu okresů do značné míry ovlivněny jejich polohou. Zatímco u okresu Česká Lípa a Semily převažovala mezikrajská vyjížděka, u okresu Jablonec nad Nisou meziokresní. V okrese Liberec byly tyto hodnoty těchto ukazatelů téměř vyrovnané s tím, že o 2,6 p. b. se více vyjíždělo do jiného okresu.

Pomineme-li hlavní město Prahu, pak nejvyšší podíl vyjíždějících do zaměstnání do jiné obce okresu vykázal Zlínský kraj (71,3 %), nejnižší Středočeský kraj (38,9 %). U vyjížděky do jiného okresu kraje dominoval s 45,5% podílem Jihomoravský kraj a na druhé straně žebříčku se umístil s 13,5% podílem vyjíždějících Kraj Vysočina. Do jiného kraje České republiky směřuje 91,7 % z celkového počtu vyjíždějících do zaměstnání mimo obec z hlavního města Prahy, druhou nejvyšší hodnotu vykázal kraj Středočeský (45,5 %), třetí kraj Liberecký. V Moravskoslezském kraji podíl mezikrajské vyjížděky dosáhl pouze 6,6 %.

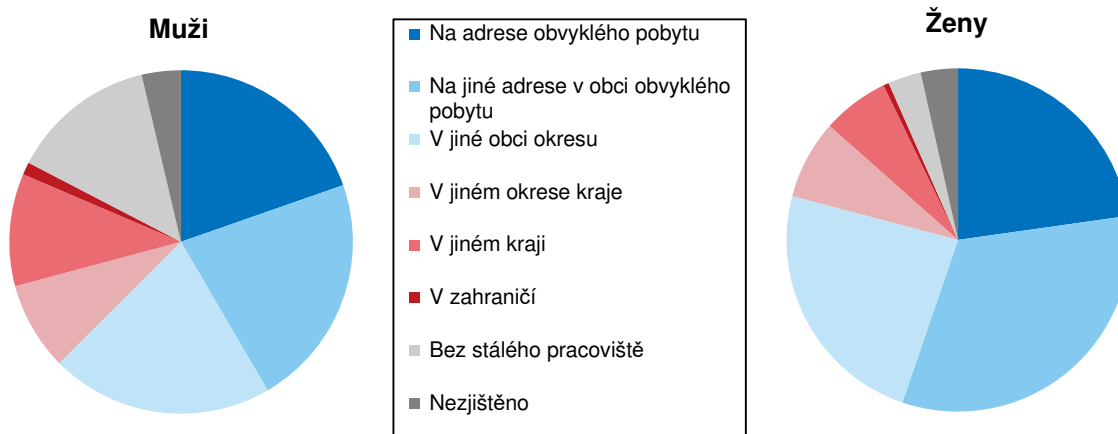
Tab. 5.1.2 Dojížděka do zaměstnání podle typu a okresů

Kraj, okresy	Vyjíždějící z obce	v tom				Dojíždějící do obce	v tom		
		do jiné obce okresu	do jiného okresu kraje	do jiného kraje	do zahraničí		z jiné obce okresu	z jiného okresu kraje	z jiného kraje
Liberecký kraj	84 937	47 590	16 917	18 551	1 879	71 821	47 590	16 917	7 314
Česká Lípa	22 117	12 656	1 831	7 137	493	15 909	12 656	1 097	2 156
Jablonec nad Nisou	18 540	8 266	7 771	2 161	342	12 186	8 266	3 419	501
Liberec	27 857	18 156	4 786	4 058	857	29 960	18 156	9 412	2 392
Semily	16 423	8 512	2 529	5 195	187	13 766	8 512	2 989	2 265

Do některé obce Libereckého kraje za svým zaměstnáním dojíždělo 71 821 osob, z toho 3/4 z nich alespoň 5x týdně. Mezi dojíždějícími opět z 54,1 % převažovali muži. Z prostorového hlediska bezmála dvě třetiny zaměstnaných dojížděly z jiné obce okresu, 23,6 % z jiného okresu kraje a desetina z jiného kraje. Okres Česká Lípa vykázal nadprůměrný podíl zaměstnaných osob dojíždějících z jiné obce okresu (79,6 %), okres Liberec pak vysoké zastoupení dojíždějících z jiného okresu kraje (31,4 %), v tomto směru nezaostal ani okres Jablonec nad Nisou (28,1 %). Krajní okresy Česká Lípa a Semily vykázaly nejvyšší hodnoty dojíždějících osob z jiných krajů (13,6 %, resp. 16,5 %).

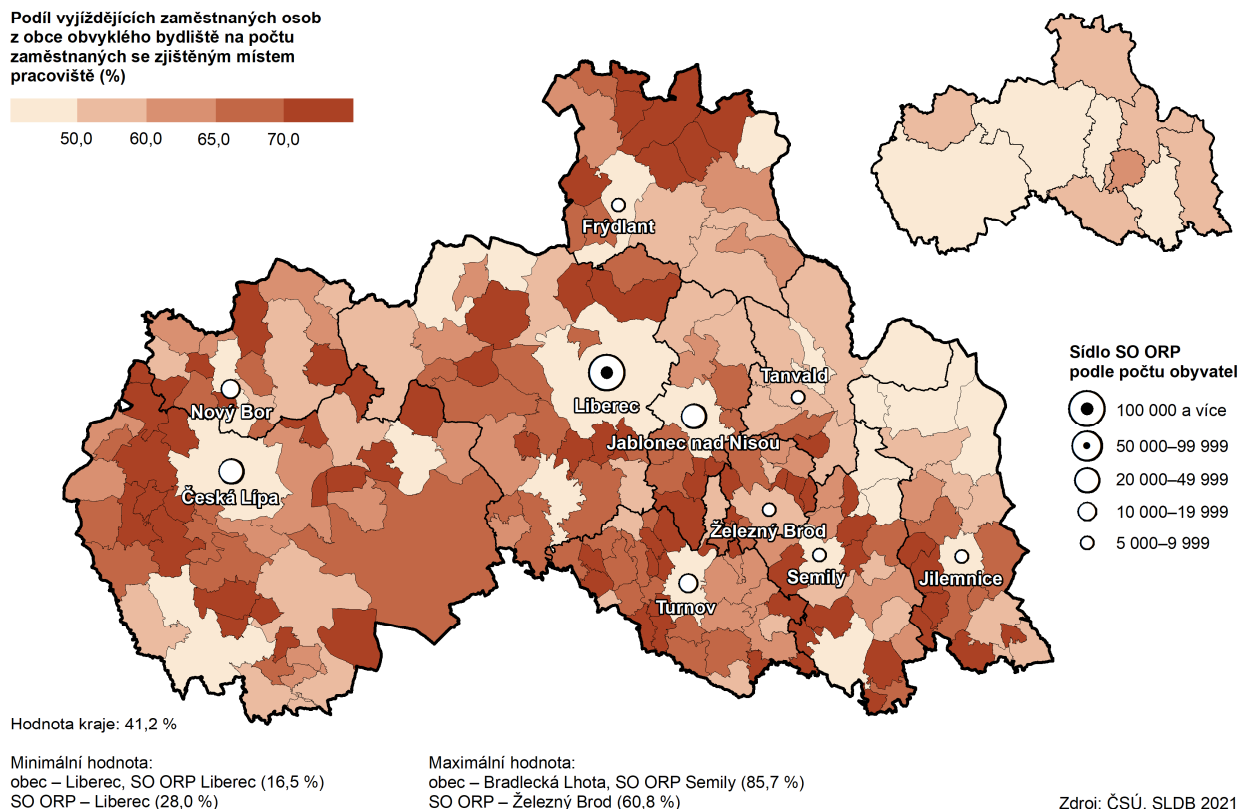
Nejvíce dojíždějících osob u meziokresní dojížděky v rámci kraje směřovalo do okresu Liberec, jejich podíl dosáhl 55,6 %. Pouhých 6,5 % zaměstnaných dojíždělo do okresu Česká Lípa. Do našeho kraje z kraje jiného 7 314 osob, přičemž jsou rovnoměrně rozděleni do třech okresů Liberec, Semily a Česká Lípa (od 29,5 % do 32,7), zbylých necelých 7 % jich dojíždí do okresu Jablonec nad Nisou.

Graf 5.1.2 Zaměstnaní s obvyklým pobytem v Libereckém kraji podle místa pracoviště a pohlaví

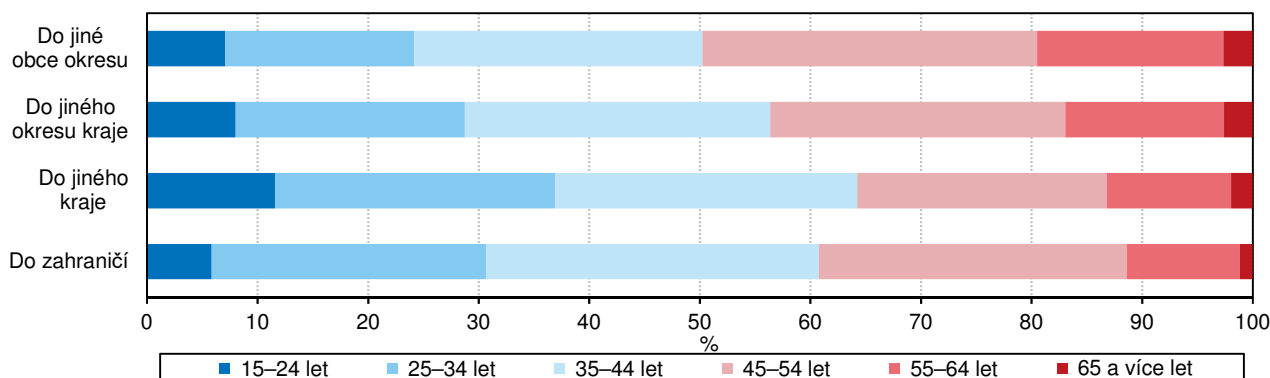
Ženy více dojížděly, případně docházely v rámci obce (54,7 %) a hlavním důvodem je péče o děti a domácnost. Ve všech typech prostorové vyjížděky pak převažovali muži. Z celkového počtu vyjíždějících do jiné obce okresu muži představovali 51,7 %, podíl mužů do jiného okresu kraje činil 57,7 %, do jiného kraje 67,3 % a do zahraničí 73,7 %.

Vyjížděka do zaměstnání v obcích a správních obvodech ORP Libereckého kraje

Intenzita vyjížděky, měřená podílem vyjíždějících zaměstnaných osob z obce obvyklého bydliště na celkovém počtu zaměstnaných se zjištěným místem pracoviště, dosáhla v Libereckém kraji 41,2 % a je 3. nejnižší v rámci mezikrajského srovnání. Kromě hlavního města Prahy (6,8 %), které je v tomto ohledu specifické, vykázal nejmenší hodnotu Jihomoravský kraj (41,0 %). Nejvyšší hodnotu vykázal Středočeský kraj, když překročil 50% hranici (58,1 %), druhý nejvyšší podíl zaznamenal Zlínský kraj (47,6%). Z okresů Libereckého kraje nejnižší podíl vyjíždějících dosáhl okres Liberec, a to 33,1 %. Ostatní tři okresy se pohybovaly v rozmezí od 44,6 % v okrese Jablonec nad Nisou do 49,1 % v okrese Semily. Z obcí našeho kraje nejnižší podíl vyjíždějících připadl na město Liberec (16,5 %), druhý nejnižší podíl pak překvapivě vykázal Harrachov (17,2 %), naopak přes 80 % se dostalo 7 velmi malých obcí.

Graf 5.1.3 Vyjíždějící z obce do zaměstnání podle věku a typu vyjížděky v Libereckém kraji
(ze zjištěných hodnot)

Mobilita zaměstnaných osob přes hranice obce je závislá také na věku – s rostoucím věkem se zvyšuje zastoupení vyjíždějících, a to od 8,2 % ve věku 15–24 let do 27,8 % ve věku 45–54 let. V následujících věkových skupinách dochází k výraznému poklesu podílu vyjíždějících. Stejná situace je i na úrovni okresů. Z hlediska typu vyjížděky vyplývá, že nejmladší věkové skupiny relativně více vyjíždějí na delší vzdálenosti, nejvíce za hranice kraje, naopak nejstarší věkové skupiny častěji dojíždějí za prací zejména v rámci okresu či kraje.

Tab. 5.1.3 Vyjíždějící do zaměstnání podle věku a okresů

Kraj, okresy	Vyjíždějící z obce	v tom ve věku					
		15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65 a více
Liberecký kraj	84 937	7 000	16 797	22 703	23 639	12 715	2 083
Česká Lípa	22 117	1 948	4 343	5 959	6 037	3 333	497
Jablonec nad Nisou	18 540	1 482	3 549	4 960	5 217	2 823	509
Liberec	27 857	2 292	5 716	7 530	7 753	3 919	647
Semily	16 423	1 278	3 189	4 254	4 632	2 640	430

Ve struktuře vyjíždějících do zaměstnání mimo obec svého obvyklého pobytu převažovaly ze 46,1 % osoby, které pracovaly v průmyslových odvětvích. Jedná se o nejvyšší hodnotu ze všech krajů. Také ve všech ostatních krajích dominuje průmysl, jeho zastoupení je však odlišné. Na druhém místě mezikrajského žebříčku se umístil Zlínský kraj (43,6 %), naopak nejméně se za zaměstnáním v průmyslu vyjíždělo z hlavního města Prahy a ze Středočeského kraje (24,3 %, resp. 25,6 %). Výrazné rozdíly můžeme pozorovat mezi okresy Libereckého kraje. Zatímco v okrese Jablonec nad Nisou podíl vyjíždějících do průmyslu dosáhl 41,2 %, v okrese Česká Lípa byl o 11,8 p. b. vyšší. Druhým nejsilnějším odvětvím z pohledu vyjížděky v kraji je obchod a opravy motorových vozidel s podílem 8,6 %, na třetím místě figuruje zdravotní a sociální péče (7,6 %).

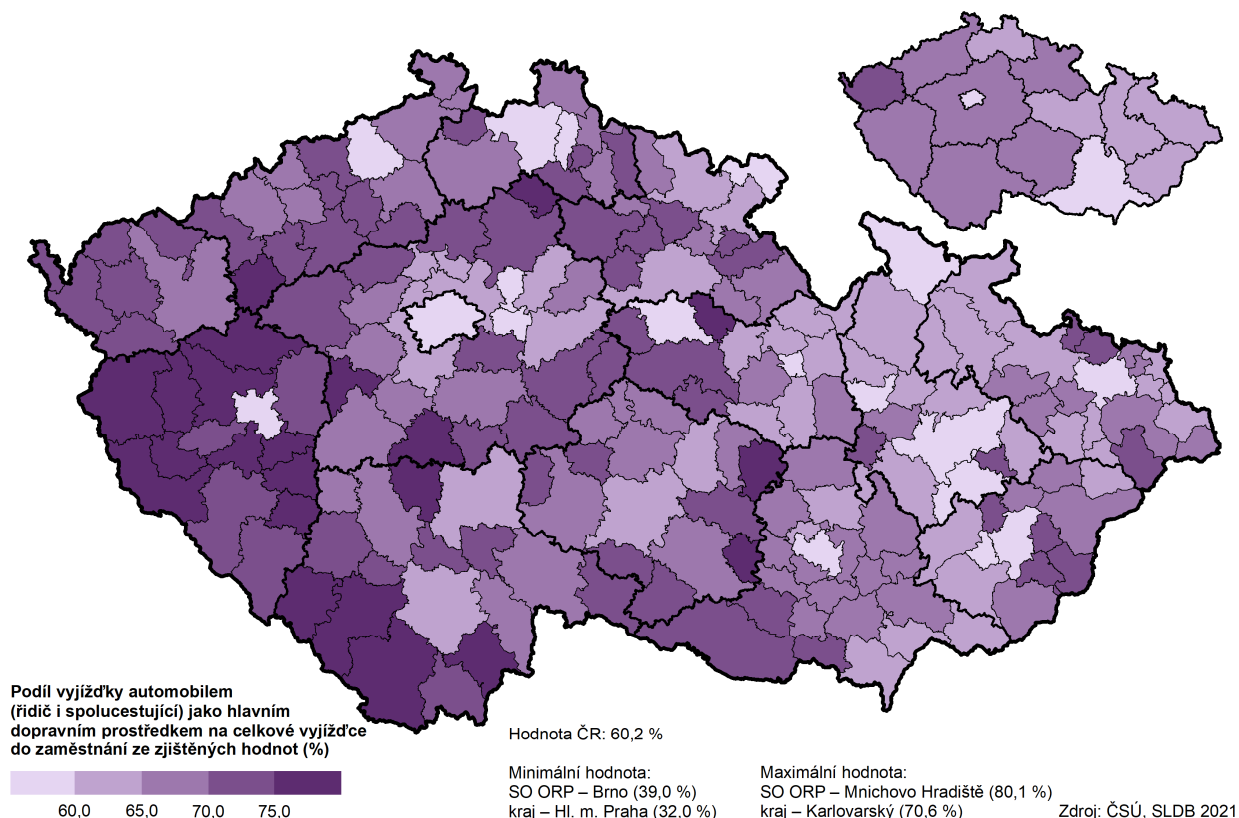
Tab. 5.1.4 Vyjíždějící do zaměstnání podle odvětví a okresů

Kraj, okresy	Vyjíždějící z obce	z toho odvětví						
		zemědělství, lesnictví a rybářství	průmysl	stavebnictví	velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motor. vozidel	doprava a skladování	vzdělávání	zdravotní a sociální péče
Liberecký kraj	84 937	1 498	39 117	2 858	7 337	4 668	5 017	6 480
Česká Lípa	22 117	386	11 723	669	1 551	1 262	1 140	1 436
Jablonec nad Nisou	18 540	199	7 640	683	1 816	970	1 151	1 595
Liberec	27 857	385	12 675	1 049	2 437	1 526	1 621	2 026
Semily	16 423	528	7 079	457	1 533	910	1 105	1 423

Vyjížděku můžeme také hodnotit z pohledu hlavního použitého dopravního prostředku. Osobní automobil na cestě do zaměstnání využívalo 85 577 dojíždějících, což představuje 64,6 % ze zjištěných hodnot, tj. 6. nejvyšší podíl mezi kraji České republiky. Nejvyšší zastoupení vykázal kraj Karlovarský (70,6 %) a dále Kraj Vysočina (69,2 %), nejnižší hlavní město Praha (32,0 %). V okresech našeho regionu se automobil nejvíce využívá v okrese Semily a Česká Lípa (69,5 %, resp. 68,8 % vyjíždějících), o něco méně pak v okrese Jablonec nad Nisou a Liberec (63,5 %, resp. 60,7 %).

Využívání jiných dopravních prostředků je závislé zejména od hustoty autobusových či vlakových spojů a možností regionální integrované dopravy či ve větších městech využívání městské hromadné dopravy. I proto v hlavním městě Praze převažuje právě MHD s 55,7 %. Nezanedbatelnou položkou je docházení do zaměstnání pouze pěšky. Podíl v našem kraji dosáhl 13,8 %, nejvyšší pak byl v okrese Jablonec nad Nisou (15,9 %), nejnižší v okrese Česká Lípa (12,5 %). Z mezikrajského porovnání vychází nejlépe Kraj Vysočina, ve kterém do práce chodilo pěšky 14,0 % zaměstnaných osob, na 2. místě se umístil Liberecký kraj. Na druhém konci žebříčku se nachází hlavní město Praha (7,6 %) a Středočeský kraj (8,1 %).

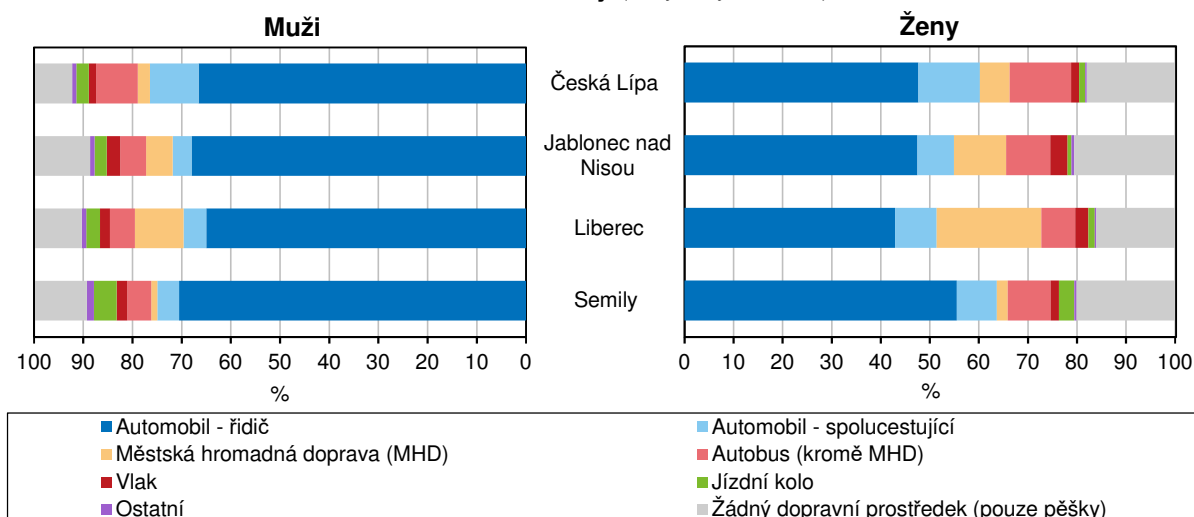
Vyjíždka do zaměstnání automobilem ve správních obvodech ORP a krajích

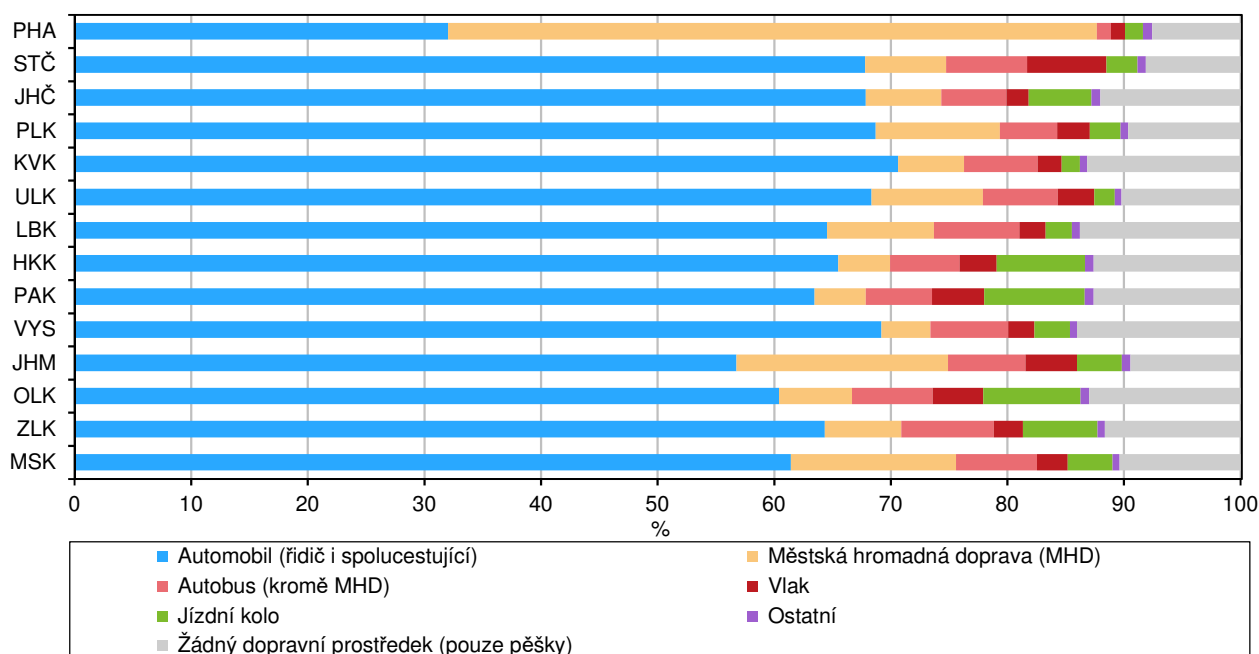
Tab. 5.1.5 Vyjíždějící do zaměstnání podle hlavního dopravního prostředku a okresů

Kraj, okresy	Vyjíždějící celkem	v tom hlavní dopravní prostředek							nezjištěno
		automobil (řidič i spolucestující)	městská hromadná doprava (MHD)	autobus (kromě MHD)	vlak	jízdní kolo	ostatní dopravní prostředky	žádný dopravní prostředek (pouze pěšky)	
Liberecký kraj	142 059	85 577	12 141	9 705	2 998	2 982	922	18 238	9 496
Česká Lípa	32 111	20 801	1 255	3 132	473	581	183	3 791	1 895
Jablonec nad Nisou	28 675	16 929	2 121	1 893	830	443	199	4 229	2 031
Liberec	58 335	32 861	8 392	3 222	1 282	1 115	339	6 928	4 196
Semily	22 938	14 986	373	1 458	413	843	201	3 290	1 374

Zajímavé je porovnání dojíždění automobilem podle okresů, pohlaví a řidiče či spolucestujícího. Zatímco muži řidiči nevykazují velké rozdíly a jejich podíl se pohybuje od 65,0 % v okrese Liberec do 70,5 % v okrese Semily ze všech hlavních použitých dopravních prostředků, tak žen řidiček je výrazně méně a dosahují podílu od 42,9 % do 55,5 % ve stejných okresech. O něco více se do zaměstnání nechávají vozit ženy (v průměru za kraj o 3,4 p. b.). Nejobsazenější automobily při dojíždění mají v okrese Česká Lípa, neboť zastoupení mužů spolucestujících zde dosáhlo 9,9 % a žen 12,5 %. Výrazně méně se muži a ženy nechávají vozit v ostatních třech okresech, nejméně v okrese Jablonec nad Nisou (3,8 %, resp. 7,4 %). Muži při dojíždění do práce více využívají také jízdní kolo nebo ostatní dopravní prostředky, ženy častěji cestují městskou i příměstskou dopravou a přibližně 2x více jich chodí do práce pěšky.

Graf 5.1.4 Vyjíždějící do zaměstnání podle hlavního dopravního prostředku, okresů a pohlaví v Libereckém kraji (ze zjištěných hodnot)

Vzdělanostní struktura vyjíždějících do zaměstnání je ovlivněna jednak vzdělanostní strukturou obyvatelstva, jednak kvalifikačními požadavky zaměstnavatelů. Ve skladbě vyjíždějících i dojíždějících podle nejvyššího dosaženého vzdělání převažovaly z 37,2 %, resp. z 37,6 %, zaměstnané osoby s úplným středním vzděláním s maturitou a vyšším odborným vzděláním (vč. nástavbového, pomaturitního a konzervatoře). Dalších necelých 35 % migrujících osob za zaměstnáním v obou směrech měla střední vzdělání vč. vyučení bez maturity. Vysokoškolské vzdělání vykázalo 18,5 % vyjíždějících a 17,5 % dojíždějících mimo obec. Jedná se o 4. a 3. nejnižší hodnotu v rámci mezikrajského srovnání krajů. Nejnižší mobilitu vysokoškolsky vzdělaných osob vykázaly pouze Karlovarský kraj (13,4 %, resp. 15,0 %), Ústecký kraj a u vyjíždějících také Plzeňský kraj. Na druhé straně žebříčku v obou směrech se nachází hlavní město Praha s 36,9 %, resp. 39,0 %, se značným odstupem je na dalším místě u vyjíždějících Středočeský kraj, u dojíždějících Jihomoravský kraj.

Graf 5.1.5 Vyjíždějící do zaměstnání podle hlavního dopravního prostředku a krajů (ze zjištěných hodnot)

Z hlediska okresů našeho kraje výrazněji více vyjíždějí i dojíždějí za zaměstnáním mimo obec lidé s vysokoškolským vzděláním z/do okresů Liberec a Jablonec nad Nisou. Nejnižší hodnoty vykázal okres Česká Lípa, ve kterém naopak výrazněji zaznamenáno zejména vyjíždění osob středního vzdělání bez maturity. Okres Semily zase dosahuje nejvyšší hodnoty u osob s maturitou včetně vyššího odborného vzdělání.

Tab. 5.1.6 Dojíždka do zaměstnání podle nejvyššího dosaženého vzdělání a okresů

Kraj, okresy	Vyjíždějící z obce					Dojíždějící do obce				
	celkem	z toho nejvyšší dosažené vzdělání				celkem	z toho nejvyšší dosažené vzdělání			
		základní a bez vzdělání	střední včetně vyučení (bez maturity)	úplné střední (s maturitou) a vyšší odborné ¹⁾	vysokoškolské		základní a bez vzdělání	střední včetně vyučení (bez maturity)	úplné střední (s maturitou) a vyšší odborné ¹⁾	vysokoškolské
Liberecký kraj	84 937	5 144	29 577	31 626	15 716	71 821	4 387	25 136	27 009	12 573
Česká Lípa	22 117	1 686	9 002	7 913	2 844	15 909	1 114	6 041	5 933	2 307
Jablonec nad Nisou	18 540	1 060	5 776	7 163	3 857	12 186	659	4 047	4 655	2 327
Liberec	27 857	1 713	9 200	10 039	5 903	29 960	1 979	9 833	11 108	5 793
Semily	16 423	685	5 599	6 511	3 112	13 766	635	5 215	5 313	2 146

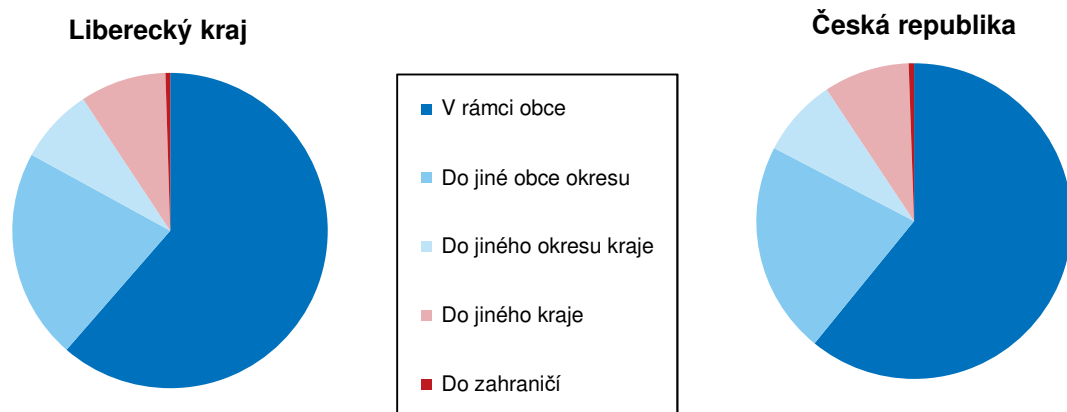
¹⁾ vč. nástavbového, pomaturitního a konzervatoře

Při meziobecní dojíždce bylo v rámci našeho kraje zjištěno 4 676 dojíždčkových proudů (z toho 1 933 proudů s jedním dojíždějícím), za prací do zahraničí se vyjíždělo ze 174 obcí (ve 48 případech pouze jedna osoba). Nejsilnějšími proudy jsou trasy Jablonec nad Nisou – Liberec (3 241 osob) a Liberec – Jablonec nad Nisou (1 578 osob). Přes tisíc dojíždějících bylo zjištěno ještě z Chrastavy do Liberce (1 206 osob) a z Nového Boru do České Lípy (1 031 osob). Do zahraničí nejvíce osob směřovalo z Liberce (453 osob), Jablonce nad Nisou (171 osob) a České Lípy (149 osob). Dále bylo zjištěno 3 404 vyjíždčkových proudů z Libereckého kraje (z toho 2 150 proudů s jedním vyjíždějícím), těmi nejvytíženějšími jsou Česká Lípa – Mladá Boleslav (1 162 osob), Liberec – Praha (1 030 osob) a Liberec – Mladá Boleslav (727 osob). Opačným směrem do Libereckého kraje směřuje 2 658 proudů (z toho 1 921 proudů s jedním dojíždějícím), ten nejsilnější je z Prahy do Liberce s 259 dojíždějícími. Do třech obcí Libereckého kraje vůbec nikdo nedojíždí (Luka, Vlastiboř a Klokočí).

5.2 Vyjíždka a dojíždka do školy

V Libereckém kraji bylo při SLDB 2021 zjištěno 61 204 žáků a studentů (tedy bez pracujících žáků a studentů). Do dojíždky nezapočítáváme studující na adrese obvyklého pobytu (26 osob, tj. 0,04 %) a studující s nezjištěným údajem o místě školy (1 273 osob, 2,1 %). Zbýlých 59 905 žáků a studentů Libereckého kraje do školy dojíždělo, z toho 36 770 osob (61,4 %) v rámci obce. Mezi okresy Libereckého kraje se jednoznačně nejvíce v rámci obce dojíždělo v okrese Liberec (70,2 %). Nejméně dojíždějících v rámci obce vykázal okres Semily s 47,7 % a jako jediný z okresů se s podílem pohyboval pod 50 %. V mezikrajském srovnání dosahují v tomto směru krajní hodnoty celkem logicky hlavní město Praha (95,4 %) a Středočeský kraj (44,9 % – také jako jediný z krajů podíl pod 50 %). Podíl za Českou republiku dosáhl 60,9 % a náš kraj vykázal po Moravskoslezském, Ústeckém a Jihomoravském kraji 5. nejvyšší hodnotu.

Graf 5.2.1 Struktura vyjíždky do školy podle typu vyjíždky (ze zjištěných hodnot)

Mimo obec obvyklého bydliště vyjíždělo 23 135 žáků a studentů Libereckého kraje, z toho 64,1 % denně, respektive 5x týdně a častěji. Mezi vyjíždějícími z 50,7 % převažovaly ženy (dívky), v meziokresním srovnání měly ženy (dívky) nadpoloviční většinu ve dvou okresech – v okrese Liberec (52,1 %), v okrese Česká Lípa (50,9 %). Převážná většina vyjížděky z obce byla realizována uvnitř České republiky (98,8 %). Do zahraničí za studiem vyjíždělo pouze 287 osob, z toho 155 osob z okresu Liberec. Nejvyšší podíl vyjíždějících do zahraničí mezi ostatními kraji České republiky vykázalo hlavní město Praha (29,2 %), s velkým odstupem následoval Karlovarský kraj (2,2 %). Podíl za Českou republiku ve výši 1,4 % překročil už pouze Jihomoravský kraj (shodně 1,4 %). Nejnižší vyjížděku do zahraničí vykázal Pardubický kraj a Kraj Vysočina (shodně 0,6 %).

Tab. 5.2.1 Základní ukazatele dojížděky do školy podle okresů

Kraj, okresy	Vyjíždějící z obce				Dojíždějící do obce				Dojíždějící v rámci obce	Studující na adrese obvyklého pobytu
	celkem	v tom		z toho 5x týdně a častěji	celkem	v tom		z toho 5x týdně a častěji		
		muži	ženy			muži	ženy			
Liberecký kraj	23 135	11 399	11 736	14 820	20 571	10 307	10 264	14 036	36 770	26
Česká Lípa	5 921	2 906	3 015	3 711	4 363	2 164	2 199	3 200	7 962	4
Jablonec nad Nisou	4 906	2 471	2 435	3 165	2 958	1 432	1 526	2 049	7 251	1
Liberec	7 150	3 426	3 724	4 615	8 450	4 280	4 170	5 223	16 844	18
Semily	5 158	2 596	2 562	3 329	4 800	2 431	2 369	3 564	4 713	3

Z hlediska frekvence vyjížděky převažuje vyjížděka denní, tedy minimálně 5x týdně. Z obcí i v rámci obcí Libereckého kraje takto vyjíždělo 31 928 studujících, tj. 86,8 % z 36 781 studujících, u kterých se podařilo zjistit hodnoty. Z hlediska okresů kraje vykazují nadprůměrnou hodnotu okresy Liberec (88,7 %) a Jablonec nad Nisou (87,5 %), nejnižší hodnotu zaznamenal okres Semily (83,5 %). Nejvyšší podíl denně vyjíždějících vykazuje Středočeský kraj (89,8 %), nejnižší Jihočeský kraj (84,1 %). Téměř 7 % žáků a studentů v našem kraji dojíždělo 1x–4x týdně, 2,6 % pak nepravidelně. V této souvislosti je nutné upozornit na skutečnost, že v tomto ukazateli byla zaznamenána vysoká míra nezjištěnosti, a to více než 35 % za celou Českou republiku. V našem kraji u 38,6 % žáků a studentů ze všech vyjíždějících do školy nebyl údaj k dispozici (3. třetí nejvyšší hodnota mezi kraji).

Tab. 5.2.2 Vyjíždějící do školy podle frekvence vyjížděky

Kraj, okresy	Vyjíždějící celkem	v tom frekvence vyjížděky					
		5x týdně a častěji	1x–4x týdně	pravidelně, ale méně než 1x týdně	nepravidelně	z jiného místa než z obvyklého bydliště	nezjištěno
Liberecký kraj	59 905	31 928	2 529	432	947	945	23 124
Česká Lípa	13 883	6 846	614	96	201	263	5 863
Jablonec nad Nisou	12 157	6 612	488	79	189	186	4 603
Liberec	23 994	13 043	825	167	374	295	9 290
Semily	9 871	5 427	602	90	183	201	3 368

Z pohledu prostorového typu vyjížděky převažoval v Libereckém kraji pohyb do jiné obce okresu (12 941 osob, tj. 55,9 % z celkového počtu vyjíždějících z obce). Totéž platilo i u okresů našeho kraje kromě Jablonce nad Nisou, ve kterém počet vyjíždějících do jiného okresu kraje převýšil o pouhých 5 žáků a studentů (podíl 41,5 %) vyjížděku do jiné obce okresu. Podíl vyjíždějících do jiné obce okresu je tedy nejvyšší v okrese Česká Lípa (62,3 %), na druhé straně nejnižší v okrese Jablonec nad Nisou (41,4 %). Druhým nejrozšířenějším typem vyjížděky byla vyjížděka do jiného kraje (5 286 osob, tj. 22,8 % vyjíždějících), třetím vyjížděka do jiného okresu kraje (4 621 osob, 20,0 %). Tyto dva typy pak jsou z pohledu okresů stejně jako u vyjížděky do zaměstnání do značné míry ovlivněny jejich polohou. Zatímco u okresů Česká Lípa a Semily výrazně převažovala mezikrajská vyjížděka, u okresu Jablonec nad Nisou meziokresní. Okres Liberec vykázal tyto hodnoty nejvyrovnanější s tím, že o 3,1 p. b. se více vyjíždí do jiného kraje.

Pomineme-li hlavní město Prahu, pak nejvyšší podíl vyjíždějících do školy do jiné obce okresu vykázal Olomoucký kraj (66,3 %), nejnižší Středočeský kraj (49,0 %). U vyjížděky do jiného okresu kraje dominuje s 37,8% podílem Jihomoravský kraj a na druhé straně žebříčku se umístil s 10,7% podílem vyjíždějících Středočeský kraj. Do jiného kraje České republiky směřuje 70,8 % z celkového počtu vyjíždějících do školy mimo obec z hlavního města Prahy, druhou nejvyšší hodnotu zaznamenal kraj Středočeský (39,4 %), třetí Kraj Vysočina (25,2 %) a čtvrtou Liberecký kraj. V Jihomoravském kraji podíl mezikrajské vyjížděky dosáhl pouze 10,4 %.

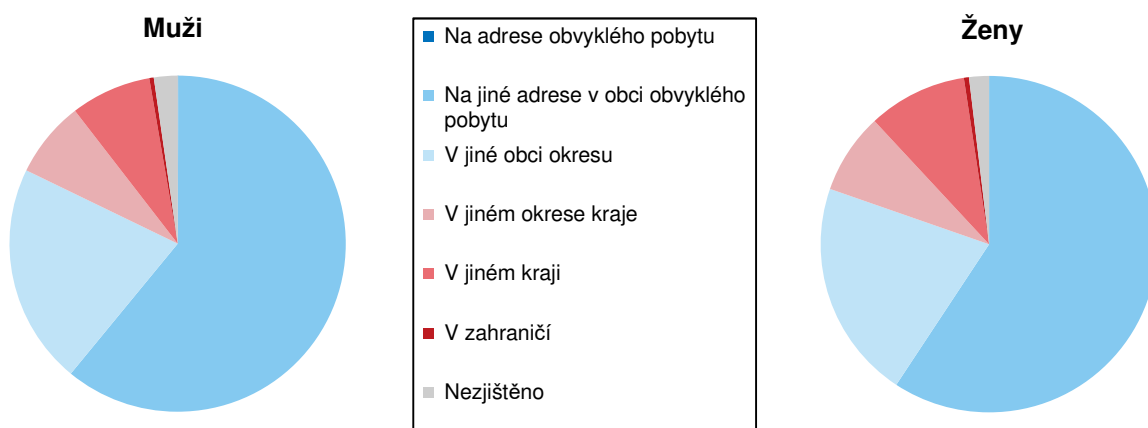
Tab. 5.2.3 Dojížděka do školy podle typu a okresů

Kraj, okresy	Vyjíždějící z obce	v tom				Dojíždějící do obce	v tom		
		do jiné obce okresu	do jiného okresu kraje	do jiného kraje	do zahraničí		z jiné obce okresu	z jiného okresu kraje	z jiného kraje
Liberecký kraj	23 135	12 941	4 621	5 286	287	20 571	12 941	4 621	3 009
Česká Lípa	5 921	3 687	717	1 456	61	4 363	3 687	153	523
Jablonec nad Nisou	4 906	2 033	2 038	796	39	2 958	2 033	728	197
Liberec	7 150	4 362	1 204	1 429	155	8 450	4 362	2 488	1 600
Semily	5 158	2 859	662	1 605	32	4 800	2 859	1 252	689

Počet dojíždějících do své školy či univerzity do některé obce Libereckého kraje dosáhl 20 571 osob, z toho 68,2 % cestovalo alespoň 5x týdně. Mezi dojíždějícími tentokrát z 50,1 %, převažovali muži, stejně jako v okresech Liberec a Semily. Z prostorového hlediska 62,9 % studujících dojíždělo z jiné obce okresu, 22,5 % z jiného okresu kraje a 14,6 % z jiného kraje. Okres Česká Lípa vykázal nadprůměrný podíl studujících osob dojíždějících z jiné obce okresu (84,5 %), okres Liberec pak vysoké zastoupení dojíždějících z jiného okresu kraje (29,4 %), jen o něco menší hodnoty zde mají zbývající dva okresy. Nejvyšší podíl dojíždějících osob z jiných krajů zaznamenal okres Liberec (18,9 %).

Překvapením není, že u meziokresní dojížděky v rámci kraje směřovalo nejvíce žáků a studentů opět do okresu Liberec, jejich podíl dosáhl 53,8 %. Pouhých 3,3 % pak dojíždělo do okresu Česká Lípa. Z jiného kraje k nám dojíždělo 3 009 osob, přičemž více než polovina cestovala do okresu Liberec, na druhé pouze necelých 7 % směřovalo do okresu Jablonec nad Nisou.

Graf 5.2.2 Žáci a studenti s obvyklým pobytem v Libereckém kraji podle místa školy a pohlaví

V delších typech prostorové vyjížděky převažují ženy (dívky), více vyjížděly přes hranice okresu v rámci kraje (50,7 %), přes hranice kraje (54,5 %) i do zahraničí (52,6 %). Na kratší vzdálenosti pak převažují muži (chlapci) – z celkového počtu vyjíždějících do jiné obce okresu jejich podíl představoval 50,9 %, v rámci obce 51,3 %.

Intenzita vyjížděky, měřená podílem vyjíždějících do školy z obce obvyklého bydliště z úhrnu studujících se zjištěným místem školy, dosáhla v Libereckém kraji 38,6 %, tj. 4. nejnižší hodnota v mezikrajském srovnání. Kromě hlavního města Prahy (4,6 %), která je v tomto ohledu specifická, vykázaly nízké hodnoty Ústecký a Jihomoravský kraj (37,6 %, resp. 37,9 %), přes 50% hranici se naopak dostal pouze Středočeský kraj

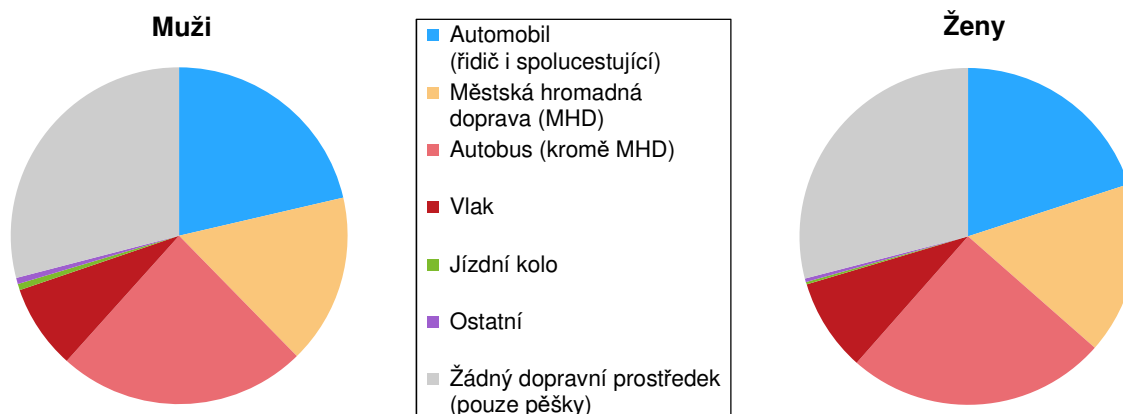
(55,1 %). Z okresů našeho kraje zaznamenal nejnižší podíl vyjíždějících okres Liberec, a to 29,8 %, podíl v ostatních třech okresech se pohybovaly v rozmezí od 40,4 % v okrese Jablonec nad Nisou do 52,2 % v okrese Semily. Tento ukazatel výrazně ovlivňuje (ne)existence základní školy v malých obcích, kterých se nejvíce nachází v okrese Semily. Nejnižší podíl z obcí Libereckého kraje vykázalo město Liberec (11,6 %), druhý nejnižší podíl Česká Lípa (15,5 %). Naopak 100% intenzitu vyjížděky do školy dosáhlo 89 obcí, ve kterých není škola a nikdo se nevzdělává v domácím prostředí.

Tab. 5.2.4 Vyjíždějící do školy podle hlavního dopravního prostředku a okresů

Kraj, okresy	Vyjíždějící celkem	v tom hlavní dopravní prostředek							nezjištěno
		automobil (řidič i spolucestující)	městská hromadná doprava (MHD)	autobus (kromě MHD)	vlak	jízdní kolo	ostatní dopravní prostředky	žádný dopravní prostředek (pouze pěšky)	
Liberecký kraj	59 905	7 635	6 056	9 050	3 139	153	172	10 719	22 981
Česká Lípa	13 883	1 610	817	2 551	679	18	32	2 343	5 833
Jablonec nad Nisou	12 157	1 486	1 310	1 494	750	22	52	2 476	4 567
Liberec	23 994	3 074	3 499	2 612	1 124	60	61	4 320	9 244
Semily	9 871	1 465	430	2 393	586	53	27	1 580	3 337

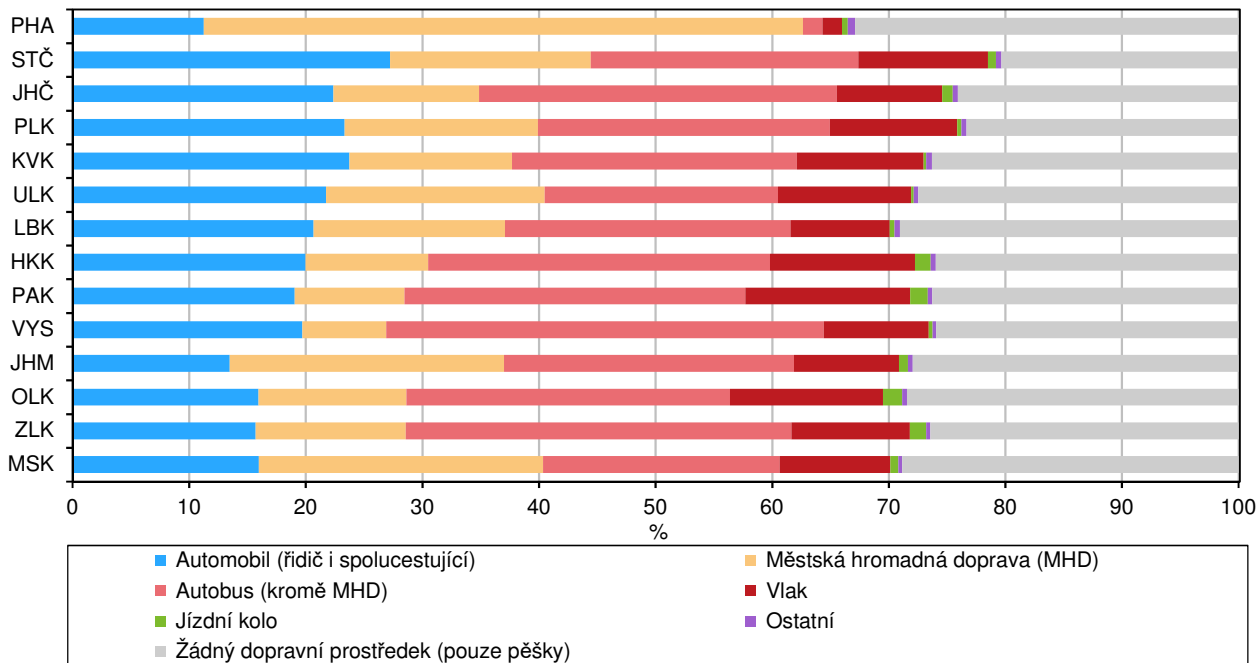
Také vyjížděka žáků a studentů z pohledu hlavního použitého dopravního prostředku je zatížena podobně velkou měrou nezjištěnosti jako frekvence dojíždění. V případě Libereckého kraje dosáhl nonresponse 38,4 %, tj. třetí nejvyšší hodnota mezi kraji. Osobní automobil na cestě do školy využívalo 7 635 dojíždějících, což je více než pětina z 36 924 zjištěných hodnot a 6. nejvyšší hodnota podílu mezi kraji České republiky. Nejvyšší zastoupení vykázal Středočeský kraj (27,2 %), následoval kraj Karlovarský (23,8 %). Nejnižší podíl zaznamenalo hlavní město Praha (11,3 %), druhý nejnižší Jihomoravský kraj (13,5 %). V okresech našeho regionu se automobil nejvíce využíval v okrese Semily (22,4 % vyjíždějících), nejméně pak v okrese Jablonec nad Nisou (19,6 %).

Graf 5.2.3 Vyjíždějící do školy podle hlavního dopravního prostředku a pohlaví v Libereckém kraji
(ze zjištěných hodnot)

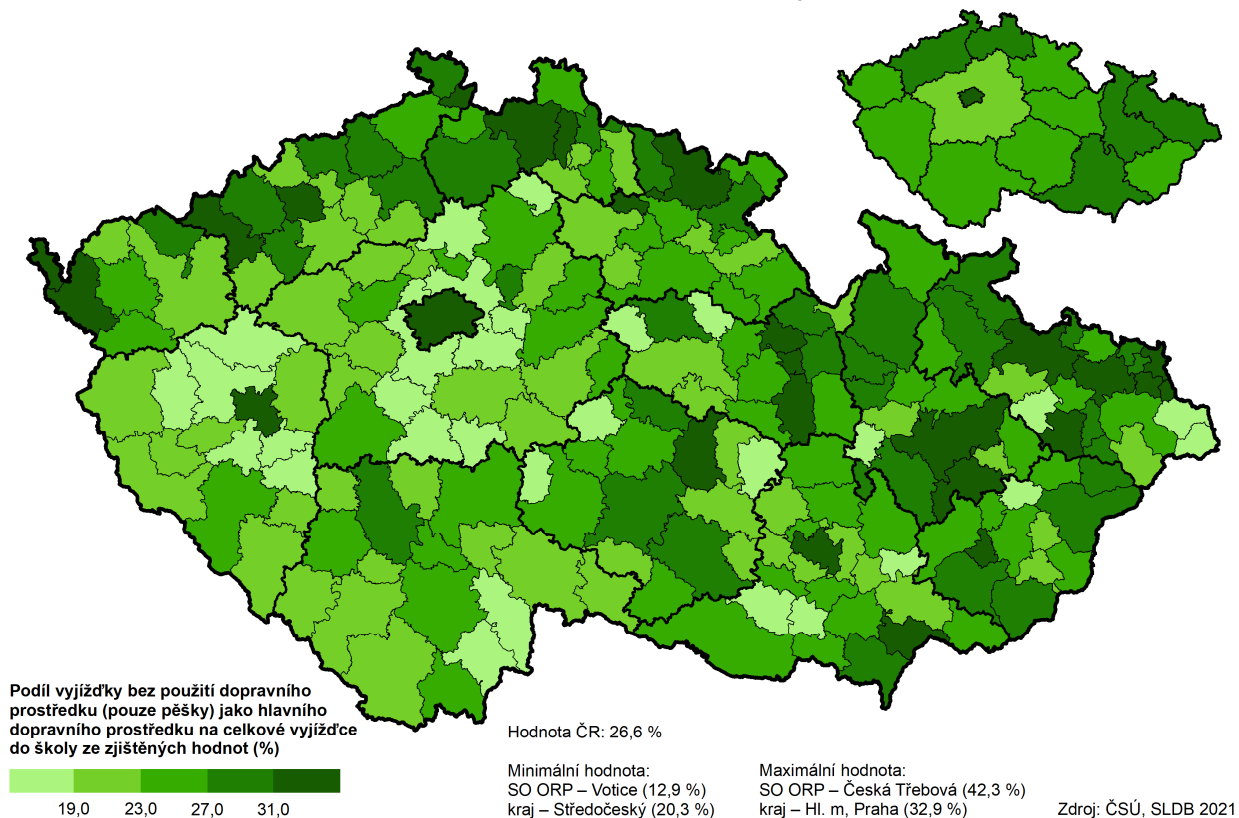
Pro žáky a studenty v Libereckém kraji je však dominantní docházka do školy pěšky. Ta se v našem regionu týkala 10 719 studujících, tedy 29,0 %. Nejméně se do školy chodilo pěšky v okrese Semily (24,2 %), v okresech Česká Lípa a Liberec podíl překročil 29 %. Nejvyšší podíl pěší docházky do školy vykázal okres Jablonec nad Nisou (32,6 %). Při krajském porovnání byla docházka nejméně zastoupena ve Středočeském kraji (20,3 %), druhý nejnižší podíl vykázal Plzeňský kraj (23,3 %). Na druhém konci žebříčku se umístilo hlavní město Praha (32,9 %), ve kterém nicméně dominuje MHD s 51,4 %. Ve Středočeském kraji se do školy nejvíce dojíždělo automobilem, autobusem v Jihočeském, Plzeňském, Královéhradeckém, Pardubickém, Zlínském kraji a v Kraji Vysočina. Pěších bylo nejvíce zaznamenáno ve zbylých pěti krajích. V okresech našeho kraje 2x dominovala dojížděka autobusem (v okresech Česká Lípa a Semily), v ostatních dvou okresech převažovala pěší docházka.

Graf 5.2.4 Vyjíždějící do školy podle hlavního dopravního prostředku a krajů (ze zjištěných hodnot)

Při meziobecní dojížděce bylo v rámci našeho kraje zjištěno 1 655 dojížděčkových proudů (z toho 544 proudů s jedním dojížděčkým), do zahraničí se vyjíždělo za studiem ze 75 obcí (v 37 případech pouze jedna osoba). Mezi nejsilnější proudy patří trasy Jablonec nad Nisou – Liberec (744 osob), Liberec – Jablonec nad Nisou (281 osob), přes 200 dojížděčkových bylo zjištěno ještě ze Šimonovic do Liberce (271 osob), z Nového Boru do České Lípy (253 osob), z Hrádku nad Nisou do Liberce (253 osob) a z Chrástavy do Liberce (241 osob).

Vyjíždka do školy bez použití dopravního prostředku (pouze pěšky) ve správních obvodech ORP a krajích

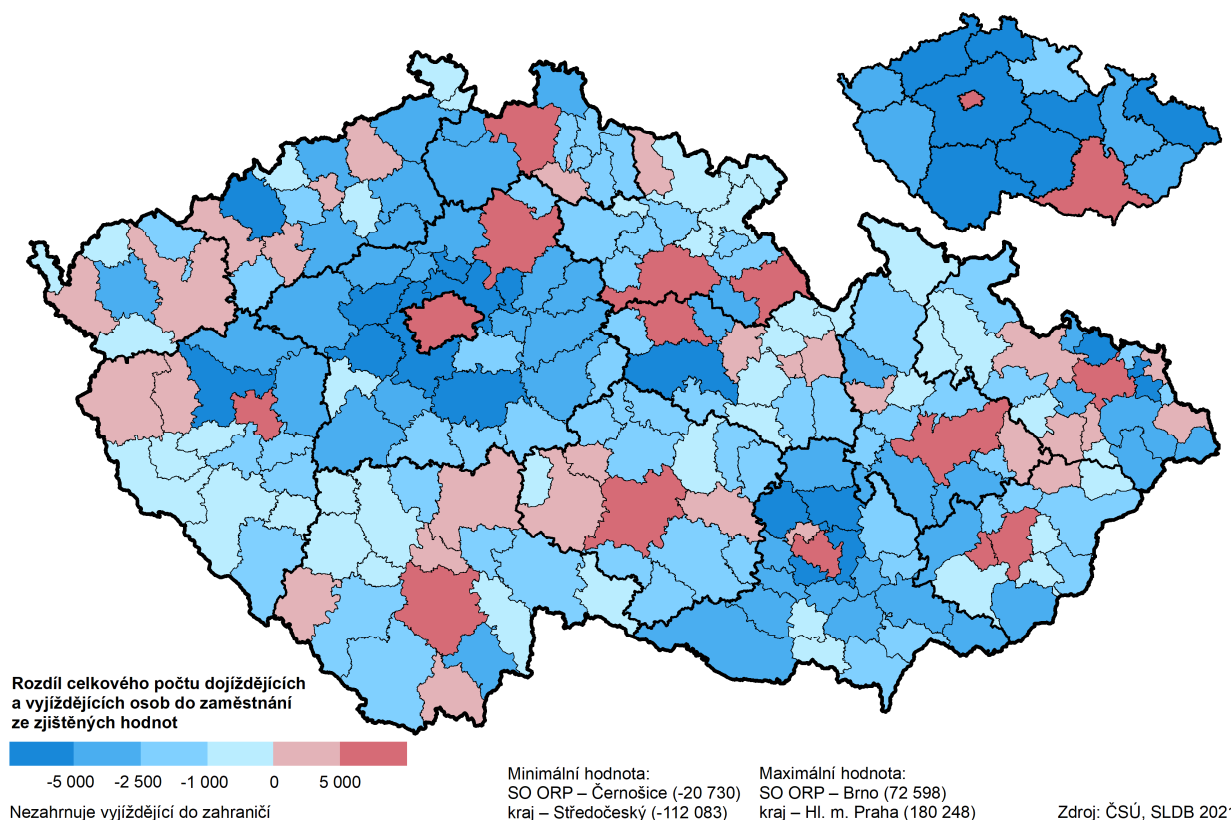

Do zahraničí se nejvíce jezdilo z Liberce (120 osob) a Jablonce nad Nisou (20 osob). Dále bylo zaznamenáno 1 654 vyjížďkových proudů z Libereckého kraje (z toho 1 009 proudů s 1 osobou), přičemž čtyři nejvytíženější proudy směřují do Prahy z Liberce (393 osob), Jablonce nad Nisou (168 osob), České Lípy (101 osob) a Turnova (81 osob). Opačným směrem, tedy do Libereckého kraje, směřovalo 1 254 proudů. Ten nejsilnější mířil z Prahy do Liberce a vykázal 119 dojíždějících. Jedinou dojíždějící osobu zaznamenalo 837 proudů.

5.3 Úhrnná bilance dojížděky do zaměstnání a do školy

Z Libereckého kraje do jiných krajů vyjíždělo za zaměstnáním 18 551 osob, z toho nejvíce do sousedního Středočeského kraje (9 447 osob, tj. 50,9 % z celkového počtu vyjíždějících). Další 21,1 % směřovalo do hlavního města Prahy, 17,3 % do Královéhradeckého kraje a do Ústeckého kraje za prací vyjíždělo 7,3 % osob. Z jiných krajů do Libereckého kraje zamířilo 7 314 zaměstnaných osob. Nejvíce těchto osob dojíždělo z Ústeckého kraje (2 559 osob, tj. 35,0 %), následoval kraj Královéhradecký (27,0 %) a Středočeský (20,5 %). Zápornou bilanci vykázal náš kraj se šesti kraji – se Středočeským (-7 945 osob), s hlavním městem Prahou (-3 294 osob), s Královéhradeckým (-1 240 osob) a s Plzeňským, Pardubickým a Jihomoravským krajem (v řádu desítek osob). U ostatních krajů dosáhla kladná salda také jen řádu desítek osob, kromě Ústeckého kraje (1 203 osob).

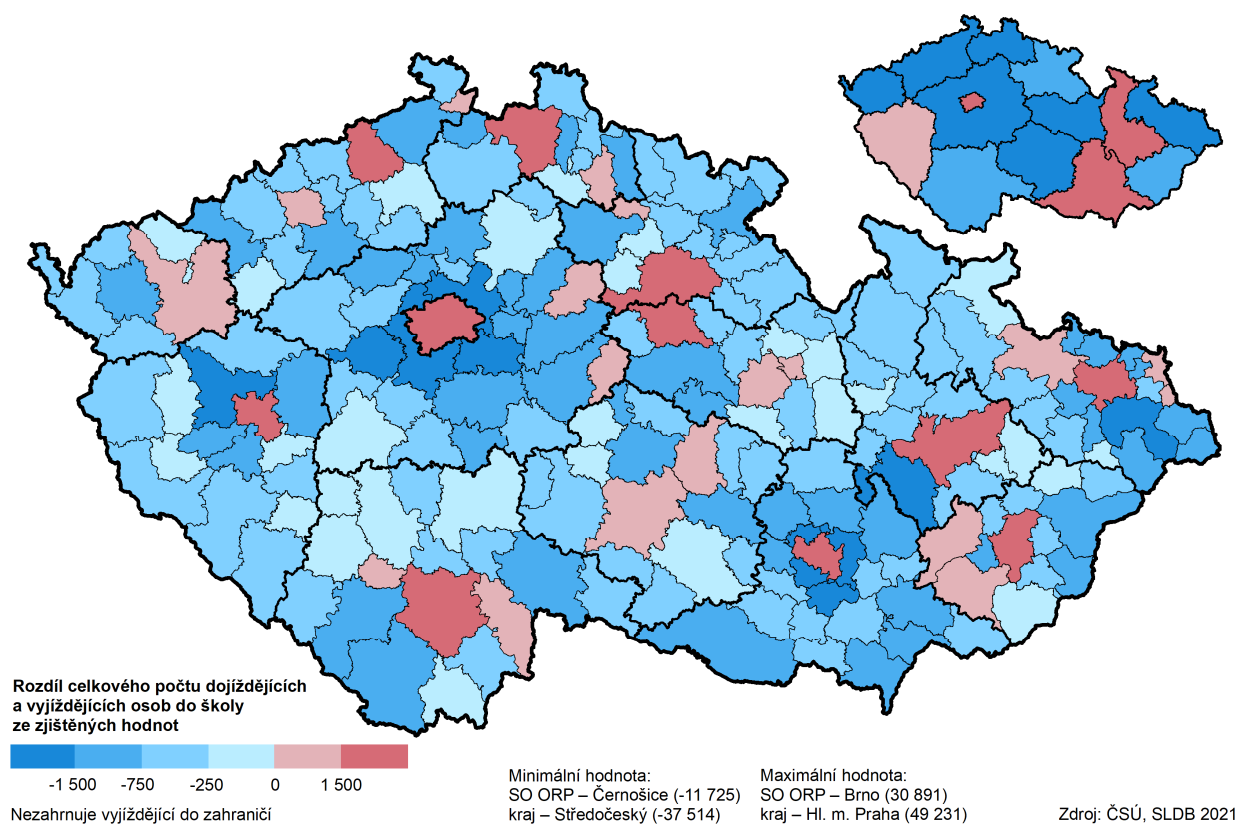
Saldo vyjížděky a dojížděky do zaměstnání ve správních obvodech ORP a krajích

Z Libereckého kraje do jiných krajů vyjíždělo za studiem 5 286 osob, nejčetnější byla vyjížděka do hlavního města Prahy (1 611 osob, tj. 30,5 % z celkového počtu vyjíždějících). Další 21,9 % směřovalo do Královéhradeckého kraje, 16,8 % do Ústeckého kraje a 15,9 % do Středočeského kraje. Z jiných krajů do Libereckého kraje směřovalo 3 009 žáků a studentů. Nejvíce osob dojíždělo z Ústeckého kraje (888 osob, tj. 29,5 %), poté z Královéhradeckého (27,4 %) a Středočeského kraje (25,6 %). Zápornou bilanci má Liberecký kraj s devíti kraji – nejvyšší s hlavním městem Prahou (-1 405 osob). Nejvyšší kladné saldo, ale ve výši pouhých 25 osob, vykázal Liberecký kraj s krajem Karlovarským. Další kladná salda byla s kraji Vysočinou, Moravskoslezským a Ústeckým.

Počet vyjíždějících za zaměstnáním a do školy z Libereckého kraje do ostatních krajů České republiky reprezentuje 23 837 osob. Mezi kraji se jedná o 7. nejnižší hodnotu, vůbec nejnižší údaj vykázal Karlovarský kraj (8 736 osob), nejvyšší Středočeský kraj (231 837 osob). Přestože Liberecký kraj patří k příhraničním regionům, v podobné situaci je také vyjízdka do zahraničí a počet 2 166 osob mezi ostatními regiony České republiky je 4. nejnižším údajem. Méně osob za zaměstnáním a studiem za hranice České republiky vyjíždí jen z krajů Královéhradeckého, Pardubického a z Kraje Vysočina. Z pohledu počtu 10 323 dojíždějících osob se Liberecký kraj řadí také na 4. nejnižší místo pomyslného srovnání. Nejvíce dojíždějících logicky směřuje do místa s největší nabídkou pracovních a studijních příležitostí, tj. do hlavního města Prahy (279 884 osob), nejméně pak do Karlovarského kraje (3 268 osob). Vyjíždějící osoby nad osobami dojíždějícími v Libereckém kraji tak převážily o 13 514 osob, což je 4. nejvyšší záporné saldo. Kladné saldo dojížděky evidovaly pouze dva kraje – hlavní město Praha (+229 479 osob) a Jihomoravský kraj (+16 932 osob). Nejvyšší záporné saldo bylo zjištěno v případě Středočeského kraje (-149 597 osob).

Saldo vyjížděky a dojížděky do školy ve správních obvodech ORP a krajích

Liberecký kraj v celkové bilanci dojíždění a vyjíždění s jednotlivými kraji ztrácí s devíti kraji, nejvíce se Středočeským krajem (-8 015 osob), ve kterém je soustředěn automobilový průmysl. Se čtyřmi kraji se záporné saldo pohybuje do sta osob. Nejvíce kraj získal s Ústeckým krajem (+1 205 osob), dále pak s Moravskoslezským krajem (+111 osob), s Karlovarským krajem (+43 osob) a s Krajem Vysočinou (24 osob). Meziokresní celková dojížděka v rámci kraje samozřejmě dominuje v okrese Liberec (+5 910 osob, z toho +4 438 osob s okresem Jablonec nad Nisou). Okres Semily vykázal kladnou bilanci jak s okresem Jablonec nad Nisou (+1 196 osob), tak s okresem Česká Lípa (+54 osob) a celkově po odečtu s okresem Liberec (-200 osob) vykázal kladné saldo ve výši 1 050 osob. Okres Česká Lípa získal pouze s okresem Jablonec nad Nisou (+28 osob), celkově však ztratil 1 298 pracujících či studujících. Okres Jablonec nad Nisou pozbyl zaměstnané i studující se všemi třemi okresy, celkově záporné saldo činilo 5 662 osob.

Při srovnání správních obvodů obcí s rozšířenou působností ještě lépe vynikly regionální rozdíly. Pouze tři obvody dosáhly kladného salda celkové dojížděky v rámci kraje, a to obvod Liberec (+9 856 osob), Česká Lípa

(+1 607 osob) a Turnov (1 251 osob). Poměrně dobrá situace je v obvodu Jilemnice (záporné saldo s pouze -271 osobami) a dále obvod Semily (-768 osob), přičemž tyto dva správní obvody těží ze své okrajové polohy v rámci kraje a vzdálenějšího Liberce. Naopak obvod Jablonec nad Nisou v těsném sousedství s Libercem bilančně ztratil 1 069 osob. Nejvíce pracujících či studujících ztrácí obvod Frýdlant (-3 343 osob). Nejsilnější interakce mezi správními obvody Libereckého kraje jsou do obvodu Liberec z Frýdlantska (3 251 osob) a Jablonecka (3 050 osob), dále z Novoborska do obvodu Česká Lípa (2 186 osob) a přes tisíc migrujících směřuje ještě z Tanvaldska do obvodu Jablonec nad Nisou (1 207 osob).

Tab. 5.3.1 Počet dojíždějících/vyjíždějících do/z obce a saldo dojížděky podle SO ORP

Kraj, SO ORP	Dojíždějící do obce			Vyjíždějící z obce			Saldo dojížděky		
	celkem	do zaměstnání	do školy	celkem	do zaměstnání	do školy	celkem	do zaměstnání	do školy
Liberecký kraj	92 392	71 821	20 571	108 072	84 937	23 135	-15 680	-13 116	-2 564
Česká Lípa	16 089	12 747	3 342	19 947	15 831	4 116	-3 858	-3 084	-774
Frýdlant	3 856	2 748	1 108	7 647	6 103	1 544	-3 791	-3 355	-436
Jablonec nad Nisou	9 711	7 958	1 753	12 342	9 693	2 649	-2 631	-1 735	-896
Jilemnice	4 832	3 955	877	6 832	5 186	1 646	-2 000	-1 231	-769
Liberec	32 952	25 757	7 195	24 850	19 889	4 961	8 102	5 868	2 234
Nový Bor	4 183	3 162	1 021	8 091	6 286	1 805	-3 908	-3 124	-784
Semily	5 230	3 439	1 791	7 320	5 585	1 735	-2 090	-2 146	56
Tanvald	3 343	2 702	641	5 932	4 710	1 222	-2 589	-2 008	-581
Turnov	10 694	8 272	2 422	10 900	8 324	2 576	-206	-52	-154
Železný Brod	1 502	1 081	421	4 211	3 330	881	-2 709	-2 249	-460

Při jiném pohledu na bilanci dojíždějících a vyjíždějících včetně vyjížděky do zahraničí a součtu hodnot za jednotlivé obce v rámci správního obvodu opět vyniká obvod Liberec, který v tomto ohledu jako jediný vykázal kladné saldo dojížděky (+8 102 osob), a to jak v případě dojížděky do zaměstnání (+ 5 868 osob), tak v případě dojížděky do škol (+ 2 234 osob). Správní obvod Turnov celkově ztratil pouze 206 osob, nejvyšší záporné hodnoty vykázaly oba dva obvody z okresu Česká Lípa – Nový Bor (-3 908 osob) a Česká Lípa (-3 858 osob) a obvod Frýdlant (-3 791 osob). Vedle obvodu Liberec vykázal obvod Semily kladnou salda v případě dojížděky do školy (+56 osob). Hodnoty salda podle okresů jsou následující: Liberec +3 403 osob, Semily -3 015 osob, Česká Lípa -7 766 osob a Jablonec nad Nisou -8 302 osob. Celý Liberecký kraj dosahuje záporného salda ve výši 15 680 osob. Nižší záporné saldo vykázalo dalších 5 krajů, nejvyšší ztrátu zaznamenal Středočeský kraj (-154 035 osob). Kladnou hodnotu zaznamenaly pouze dva kraje, a to hlavní město Praha (+223 207 osob) a Jihomoravský kraj (+6 673 osob).

Tab. 5.3.2 Obce s největším počtem dojíždějících, vyjíždějících a saldem dojížděky

(řazeno dle "do zaměstnání")

Obec	Dojíždějící do obce		Obec	Vyjíždějící z obce		Obec	Saldo dojížděky	
	do zaměstnání	do školy		do zaměstnání	do školy		do zaměstnání	do školy
Liberec	18 015	6 258	Liberec	8 462	1 627	Liberec	9 553	4 631
Česká Lípa	6 829	2 166	Jablonec nad Nisou	6 188	1 443	Turnov	2 938	1 456
Jablonec nad Nisou	6 652	1 533	Česká Lípa	4 874	760	Česká Lípa	1 955	1 406
Turnov	5 184	1 950	Nový Bor	2 368	594	Stráž pod Ralskem	1 634	-137
Stráž pod Ralskem	2 338	64	Turnov	2 246	494	Stráž nad Nisou	1 171	-152
Jilemnice	1 964	549	Mimoň	1 728	242	Cvikov	-686	-226
Stráž nad Nisou	1 948	50	Chrastava	1 683	314	Nové Město p. S.	-718	-137
Nový Bor	1 755	650	Frýdlant	1 613	263	Doksy	-917	-190
Semily	1 527	865	Hrádek nad Nisou	1 576	370	Železný Brod	-932	-41
Hrádek nad Nisou	1 405	79	Železný Brod	1 409	299	Mimoň	-1 274	136

Při ještě podrobnějším pohledu do úrovně obcí lze zjistit poměrně zajímavé údaje. Pokud se na území menší obce nachází průmyslová nebo obchodní zóna, která nabízí mnoho pracovních příležitostí, ovlivní hodnotu a výši salda dojížděky. To jsou případy zejména města Liberec a dále také např. Stráže pod Ralskem a Stráže nad Nisou. Na druhé straně i některá větší města (zejména Mimoň) mohou mít saldo záporné. Důvodem zmíněného záporného salda není ani tak nedostatek pracovních příležitostí na území obce, ale například snadná dostupnost Mladé Boleslavi nebo krajského města. Naproti tomu saldo dojížděky do školy mnohem více koreluje s velikostí obce.

6. Domácnosti

6.1 Struktura domácností

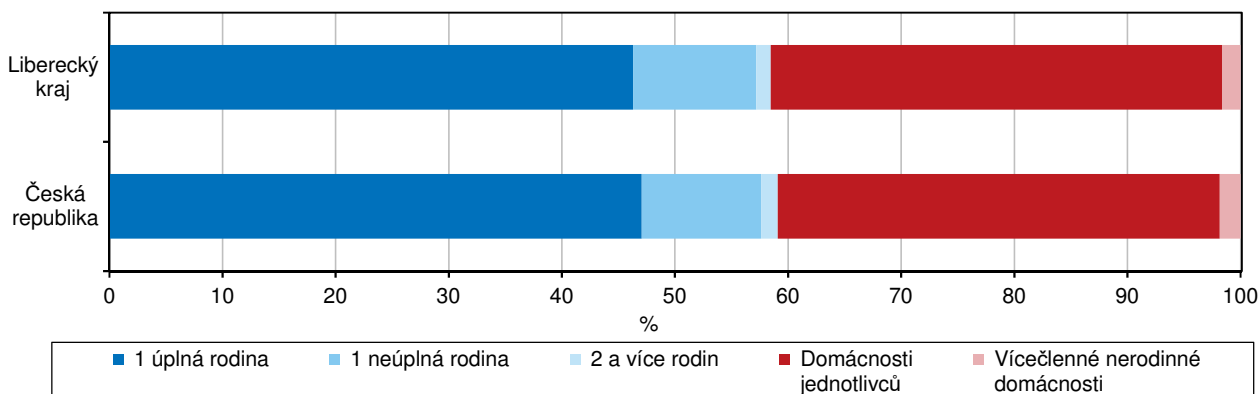
Podle výsledků sčítání 2021 bylo v Libereckém kraji sečteno 187 627 bytových domácností. Většina z nich byla tvořena 1 hospodařící domácností (97,1 % všech bytových domácností). Dvě hospodařící domácnosti byly zjištěny ve 2,7 % případů, tři a více pak pouze u 0,2 % bytových domácností. Podíl našeho regionu na celkovém počtu bytových domácností v České republice (tj. 4 480 139 domácností) činil 4,2 %. Také v rámci České republiky převažovaly bytové domácnosti tvořené 1 hospodařící domácností, jejich zastoupení však bylo nepatrně nižší (96,8 %). Při mezikrajském srovnání se hodnota pohybuje od 95,5 % ve Zlínském kraji do 97,8 % v Ústeckém kraji. Náš kraj vykázal 4. nejvyšší podíl. V rámci Libereckého kraje se největší část bytových domácností nacházela v okrese Liberec (76 317 domácností, tj. 40,7 % krajského počtu), nejmenší pak v okrese Semily (29 322 domácností, tj. 15,6 %), ve kterém byl současně zaznamenán nejvyšší podíl bytových domácností tvořených 2 a více hospodařícími domácnostmi (4,0 %). V ostatních třech okresech kraje se zastoupení těchto domácností pohybuje od 2,6 % do 2,9 %.

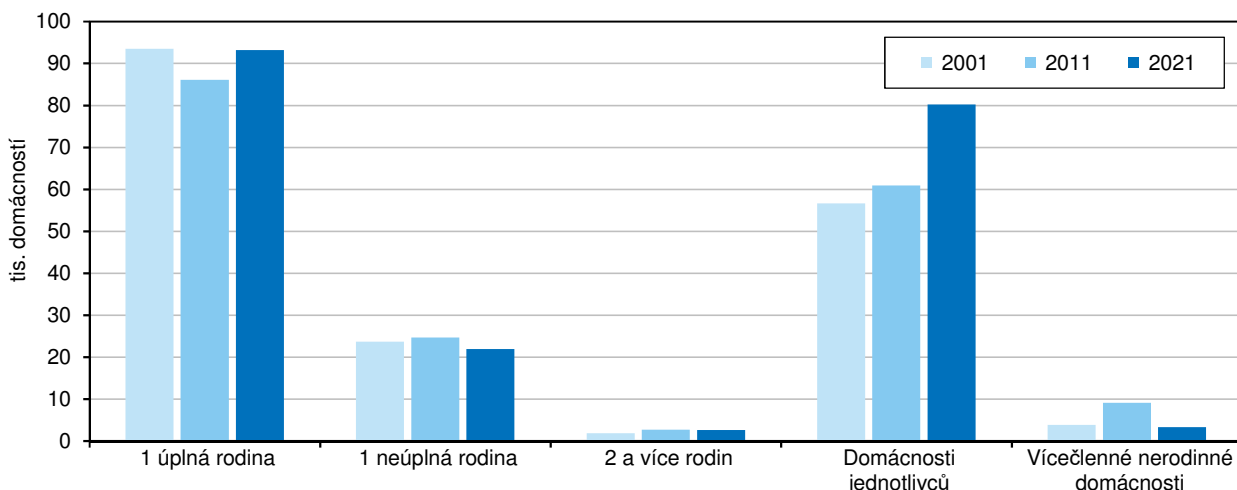
Tab. 6.1.1 Základní údaje o hospodařících domácnostech v Libereckém kraji

	Hospodařící domácnosti celkem	v tom					
		rodinné domácnosti			nerodinné domácnosti		
		celkem	v tom tvořené		celkem	v tom	
			1 rodinou	2 a více rodinami		domácnosti jednotlivců	vícečlenné nerodinné domácnosti
Počet domácností	201 102	117 614	115 005	2 609	83 488	80 228	3 260
%	100,0	58,5	97,8	2,2	41,5	96,1	3,9
Počet členů domácností	427 871	340 871	326 846	14 025	87 000	80 228	6 772
Průměrný počet členů	2,13	2,90	2,84	5,38	1,04	1,00	2,08

K rozhodnému okamžiku sčítání bylo v Libereckém kraji sečteno celkem 201 102 hospodařících domácností, tj. 4,2 % jejich republikového úhrnu 4 823 103 domácností. Více než 58 % hospodařících domácností představovaly domácnosti rodinné a téměř výhradně se jednalo o domácnosti tvořené jednou rodinou (97,8 %). Převážná většina těchto rodinných domácností pak byla tvořena úplnou rodinou (93 141 domácností, tj. 81,0 %), tj. osobami žijícími v partnerství, nejčastěji v manželství (75,4 % úplných rodin). Podíl faktických manželství dosáhl 24,4 %, zbylých 0,3 % tvořila registrovaná a faktická partnerství. Neúplné rodiny (tj. jeden rodič žijící s dětmi) představovaly necelou pětinu rodinných domácností (19,0 %), z 84,8 % se jednalo o osamělé matky, zbývajících 15,2 % připadlo na osamělé otce. Nejnižší podíl rodinných domácností v mezikrajském srovnání byl zaznamenán v hlavním městě Praze (dokonce těsně pod 50% hranicí), nejvyšší v Kraji Vysočina (65,2 %), zatímco republikový podíl dosáhl 59,1 %. Zastoupení úplných rodin bylo nejnižší v Karlovarském kraji (78,9 % z celkového počtu rodinných domácností), nejvyšší opět v Kraji Vysočina (84,1 %). Hodnota za celou Českou republiku činila 81,7 %.

Graf 6.1.1 Hospodařící domácnosti podle typu domácnosti

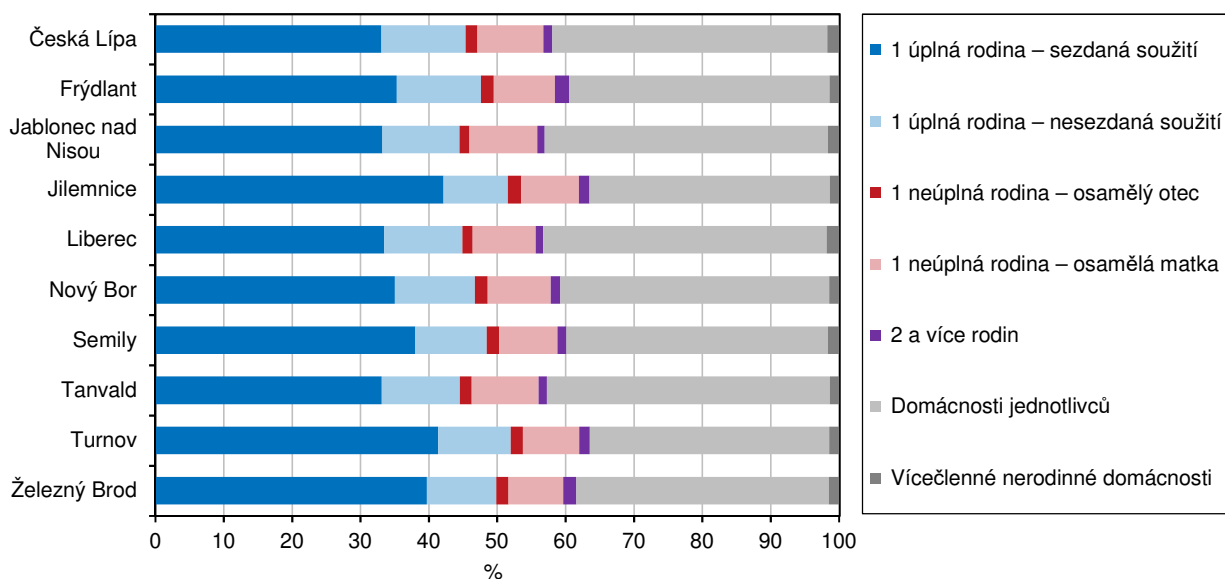

Graf 6.1.2 Hospodařící domácnosti podle typu domácnosti v Libereckém kraji

Také v tomto případě se okres Semily výrazněji odlišuje od ostatních třech okresů – podíl rodinných domácností překročil průměr kraje (61,9 %), podíl úplných rodin dosáhl 82,9 % a zastoupení osamělých matek v neúplných rodinách byl naopak nejnižší, a to 82,1 %. Nejnižší podíl rodinných domácností zaznamenal okres Liberec (57,5 %), úplných rodin shodně okres Česká Lípa a Jablonec nad Nisou (80,2 %), v kterém byl vykázán nejvyšší podíl osamělých matek s dětmi (85,9 %).

Tab. 6.1.2 Hospodařící domácnosti podle typu domácnosti a okresů

Kraj, okresy	Hospodařící domácnosti celkem	v tom domácnosti					
		celkem	rodinné		celkem	nerodinné	
			v tom tvořené			v tom	
			1 rodinou	2 a více rodinami		domácnosti jednotlivců	vícečlenné domácnosti
Liberecký kraj	201 102	117 614	115 005	2 609	83 488	80 228	3 260
Česká Lípa	46 631	27 228	26 602	626	19 403	18 642	761
Jablonec nad Nisou	41 772	24 182	23 678	504	17 590	16 948	642
Liberec	81 308	46 769	45 741	1 028	34 539	33 136	1 403
Semily	31 391	19 435	18 984	451	11 956	11 502	454

Graf 6.1.3 Hospodařící domácnosti podle typu domácnosti a správních obvodů ORP Libereckého kraje

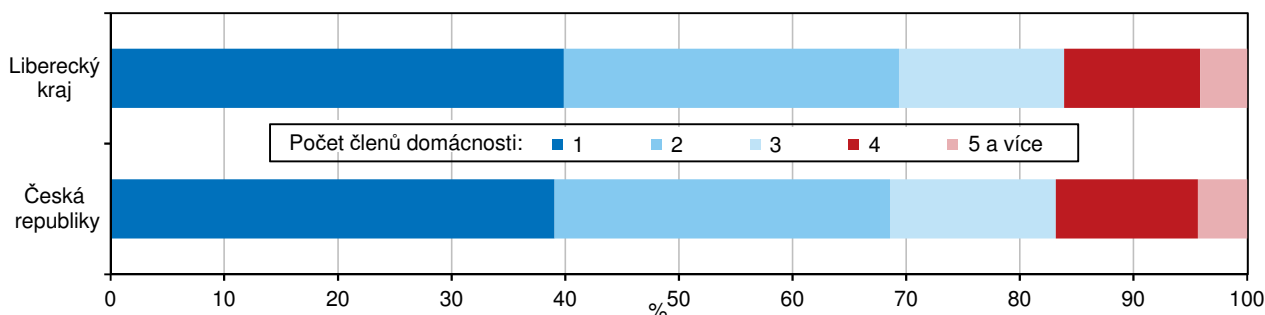
V Libereckém kraji bylo sečteno 83 488 nerodinných domácností, které prezentují především domácnosti jednotlivců (80 228 domácností, tj. 96,1 %). Jejich podíl na celkovém počtu hospodařících domácností činil 39,9 %, v průměru za Českou republiku jejich zastoupení dosáhlo 39,1 %. Nejvyšší podíl vykazovalo hlavní město Praha (46,9 %), nejnižší Kraj Vysočina (33,5 %). Domácnosti jednotlivců byly největší měrou zastoupeny v okrese Liberec (40,8 %), nejméně v okrese Semily (36,6 %). Vícečlenné nerodinné domácnosti tvořily v Libereckém kraji pouze 1,6 % všech domácností, v České republice pak 1,8 %.

Tab. 6.1.3 Hospodařící domácnosti podle počtu členů domácnosti a okresů

Kraj, okresy	Hospodařící domácnosti celkem	v tom hospodařící domácnosti s počtem členů					Počet členů hospodařících domácností celkem	Průměrný počet členů hospodařící domácnosti
		1	2	3	4	5 a více		
Liberecký kraj	201 102	80 228	59 298	29 187	24 087	8 302	427 871	2,13
Česká Lípa	46 631	18 642	13 867	6 904	5 200	2 018	98 952	2,12
Jablonec nad Nisou	41 772	16 948	12 393	5 919	4 893	1 619	87 924	2,10
Liberec	81 308	33 136	23 616	11 609	9 837	3 110	171 408	2,11
Semily	31 391	11 502	9 422	4 755	4 157	1 555	69 587	2,22

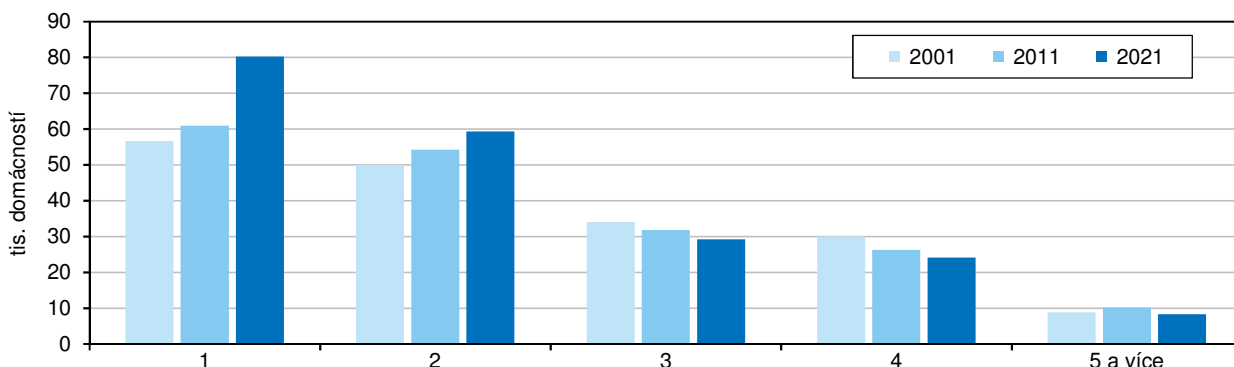
Ve výše uvedených hospodařících domácnostech Libereckého kraje žilo 427 871 osob, což znamená, že jedna domácnost byla v průměru tvořena 2,13 členy. Průměr za Českou republiku činil 2,15 členů. Pod hodnotu 2 členů se dostalo pouze hlavní město Praha (1,95 členů), na druhém konci žebříčku se umístil Kraj Vysočina (2,32 členů). Náš kraj vykázal 5. nejnižší hodnotu a nad jeho průměr vyčnívá pouze okres Semily (2,22 členů). V ostatních okresech nebylo krajské hodnoty dosaženo s tím, že nejnižší údaj byl zjištěn v okrese Jablonec nad Nisou (2,10 členů).

Graf 6.1.4 Hospodařící domácnosti podle počtu členů domácnosti

Ve více než 69 % hospodařících domácností v Libereckém kraji žila jedna osoba (39,9 %) nebo dvě osoby (29,5 %). Téměř 96 % domácností pak mělo čtyři a méně členů. Pouze 4,1 % domácností představovaly domácnosti s pěti a více členy. Pořadí krajů na obou koncích žebříčku je již tradičně shodné, stejně tak okres Semily (pouze 36,6 % hospodařících domácností s jednou osobou a naopak 5,0 % s 5 a více osobami) se odlišuje od ostatních třech okresů.

Graf 6.1.5 Hospodařící domácnosti podle počtu členů v Libereckém kraji

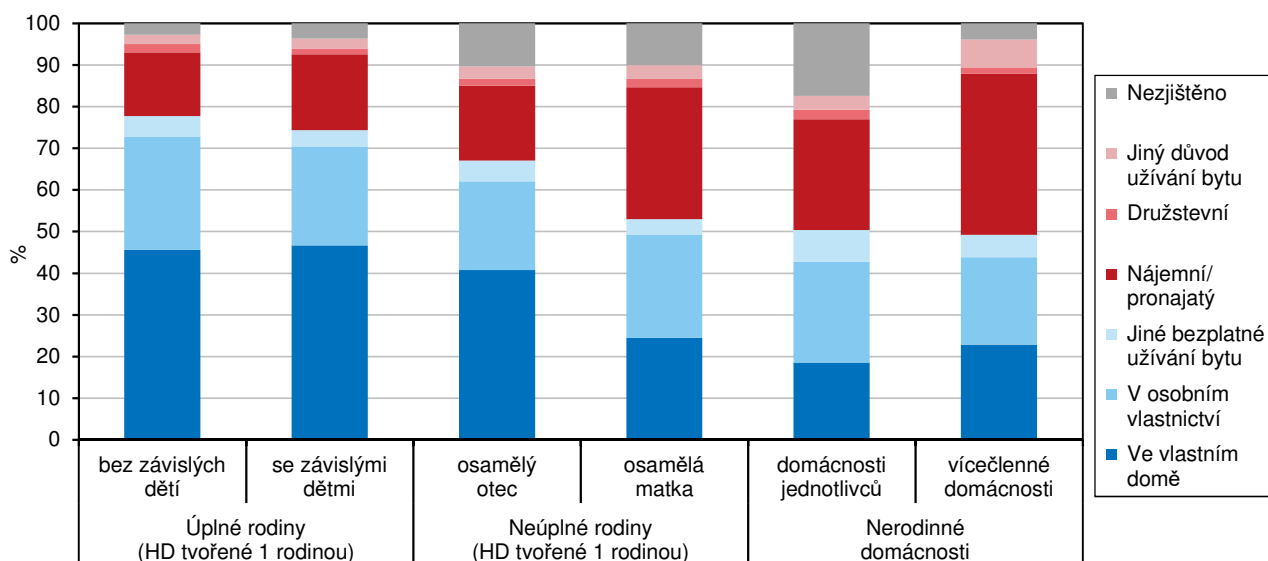

V hospodařících domácnostech v Libereckém kraji tvořených jednou rodinou žilo podle výsledků sčítání celkem 87 093 závislých dětí, což v průměru znamená 0,76 závislých dětí na jednu hospodařící domácnost tohoto typu. Ve více než polovině hospodařících domácností tvořených jednou rodinou nebylo vychovááno žádné závislé dítě (53,4 %). Druhou nejčetnější skupinou byly domácnosti s jedním závislým dítětem (22,9 % domácností). Dvě závislé děti žily ve zhruba pětině těchto domácností, tři a více závislých dětí pak v 4,3 % domácností. Nejvyšší průměrný počet závislých dětí na jednu hospodařící domácnost tvořené jednou rodinou vykázal Středočeský kraj (0,81), nejnižší Plzeňský kraj (0,71). Ve všech krajích je více než polovina těchto rodin bez závislých dětí a podíl se pohybuje od 50,9 % ve Středočeském kraji do 56,9 % v Kraji Vysočina. V rámci okresního srovnání byl nejvyšší podíl rodin bez závislých dětí vykázán v okrese Semily (55,6 %), nejnižší v okrese Liberec (52,5 %). V těchto dvou okresech najdeme i krajní hodnoty průměrného počtu závislých dětí na jednu domácnost tvořené jednou rodinou (0,74 dětí, resp. 0,77 dětí).

Tab. 6.1.4 Základní údaje o bydlení hospodařících domácností v Libereckém kraji

	Celkem	v tom					
		tvořené 1 rodinou			tvořené 2 a více rodinami	domácnosti jednotlivců	vícečlenné nerodinné domácnosti
		celkem	bez závislých dětí	se závislými dětmi			
Hospodařící domácnosti	201 102	115 005	61 383	53 622	2 609	80 228	3 260
v tom podle způsobu bydlení:							
bydlící v bytech	193 683	113 063	60 352	52 711	2 582	74 815	3 223
z toho podle právního důvodu užívání bytu:							
ve vlastním domě	68 347	49 838	27 875	21 963	1 610	16 104	795
v osobním vlastnictví	46 622	27 920	16 090	11 830	267	17 776	659
jiné bezplatné užívání bytu	10 626	4 866	2 877	1 989	103	5 482	175
nájemní/pronajatý	41 512	20 773	9 202	11 571	361	19 168	1 210
družstevní	3 721	1 974	1 191	783	22	1 675	50
bydlící mimo byty	6 860	1 391	716	675	20	5 413	36
bydlící v zařízeních	559	551	315	236	7	x	1

Graf 6.1.6 Hospodařící domácnosti bydlící samostatně v bytě podle typu domácnosti a právního důvodu užívání bytu v Libereckém kraji

Většina hospodařících domácností v Libereckém kraji v šetření uvedla, že žije v bytě (193 683 domácností, tj. 96,3 %), z toho 182 103 domácností (97,1 %) žije samostatně v bytě. Bydlení mimo byt uvedlo 3,4 % a v zařízeních 0,3 % hospodařících domácností. Z hlediska okresů našeho kraje byl nejvyšší podíl

hospodařících domácností bydlících mimo byty zjištěn v okrese Česká Lípa (4,3 %), naopak nejnižší v okrese Semily (2,2 %). Podíl hospodařících domácností, které žily v zařízeních, byl v rámci okresů velmi vyrovnaný, tzn., že v okresech Česká Lípa, Jablonec nad Nisou a Semily činil 0,3 %, v okrese Liberec 0,2 %. Nejnižší podíl domácností bydlících v bytech byl mezi regiony České republiky zaznamenán v Karlovarském kraji (94,9 %), pod 96% hranicí podílu se pohyboval také kraj Středočeský a Plzeňský, na druhém konci žebříčku bylo s jasným náskokem hlavní město Praha (97,8 %).

Tab. 6.1.5 Základní údaje o bydlení hospodařících domácností bydlících samostatně v bytech v Libereckém kraji

	Celkem	v tom						
		hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou				hospodařící domácnosti tvořené 2 a více rodinami	nerodinné domácnosti	
		úplné rodiny		neúplné rodiny			domácnosti jednotlivců	vícečlenné nerodinné domácnosti
		bez závislých dětí	se závislými dětmi	osamělý otec	osamělá matka			
Hospodařící domácnosti v bytech	182 103	49 463	37 847	3 069	17 311	2 532	68 813	3 068
v tom:								
v rodinných domech	77 528	25 931	20 795	1 576	5 798	1 826	20 568	1 034
z toho podle právního důvodu užívání bytu:								
ve vlastním domě	57 958	21 693	16 988	1 203	4 023	1 532	11 852	667
nájemní/pronajatý	4 882	913	1 191	88	649	78	1 837	126
v bytových domech	100 423	22 764	16 396	1 439	11 170	670	46 036	1 948
z toho podle právního důvodu užívání bytu:								
v osobním vlastnictví	44 038	13 171	8 672	626	4 199	254	16 486	630
nájemní/pronajatý	32 803	6 185	5 358	436	4 591	271	14 965	997
družstevní	3 584	996	533	49	343	22	1 594	47
v ostatních budovách	4 152	768	656	54	343	36	2 209	86
Průměrná celková plocha (m ²)								
na 1 byt	84,3	90,4	105,0	91,0	80,3	117,1	65,9	74,9
na 1 osobu	37,8	40,1	27,4	38,7	32,4	21,9	65,9	36,1
Průměrný počet osob na 1 byt	2,18	2,25	3,84	2,36	2,50	5,39	1,00	2,08

6.2 Rodinné domácnosti

Jak již bylo zmíněno, ve struktuře 117 614 rodinných domácností sečtených v roce 2021 v Libereckém kraji z 97,8 % převažují domácnosti tvořené jednou rodinou (podíl za Českou republiku 97,5 %). V rámci uvedených domácností převažují úplné rodiny (81,0 %) nad neúplnými (19,0 %). V porovnání s republikovým průměrem (81,7 %) je v našem kraji vykázan mírně nižší podíl úplných rodin, naopak podíl rodin neúplných (18,3 %) je mírně vyšší. Mezi úplnými rodinami z 57,2 % převažují domácnosti bez závislých dětí (tj. osobami mimo pracovní sílu do 25 let), naopak ve většině neúplných rodin (63,0 %) závislé děti žijí. Na celkovém počtu rodinných domácností tvořených jednou rodinou se tak největší měrou podílejí úplné rodiny bez závislých dětí (46,3 %), úplné rodiny se závislými dětmi tvoří 34,7 %, neúplné rodiny se závislými dětmi 12,0 % a neúplné rodiny bez závislých dětí pouze 7,0 % těchto domácností. Stejnou strukturu je možné sledovat také na republikové úrovni s tím, že zastoupení úplných (46,8 %) i neúplných rodin bez závislých dětí (7,4 %) a úplných rodin se závislými dětmi (34,9 %) je mírně vyšší. Na druhé straně podíl neúplných rodin se závislými dětmi je v našem regionu oproti republikovému průměru (10,9 %) vyšší.

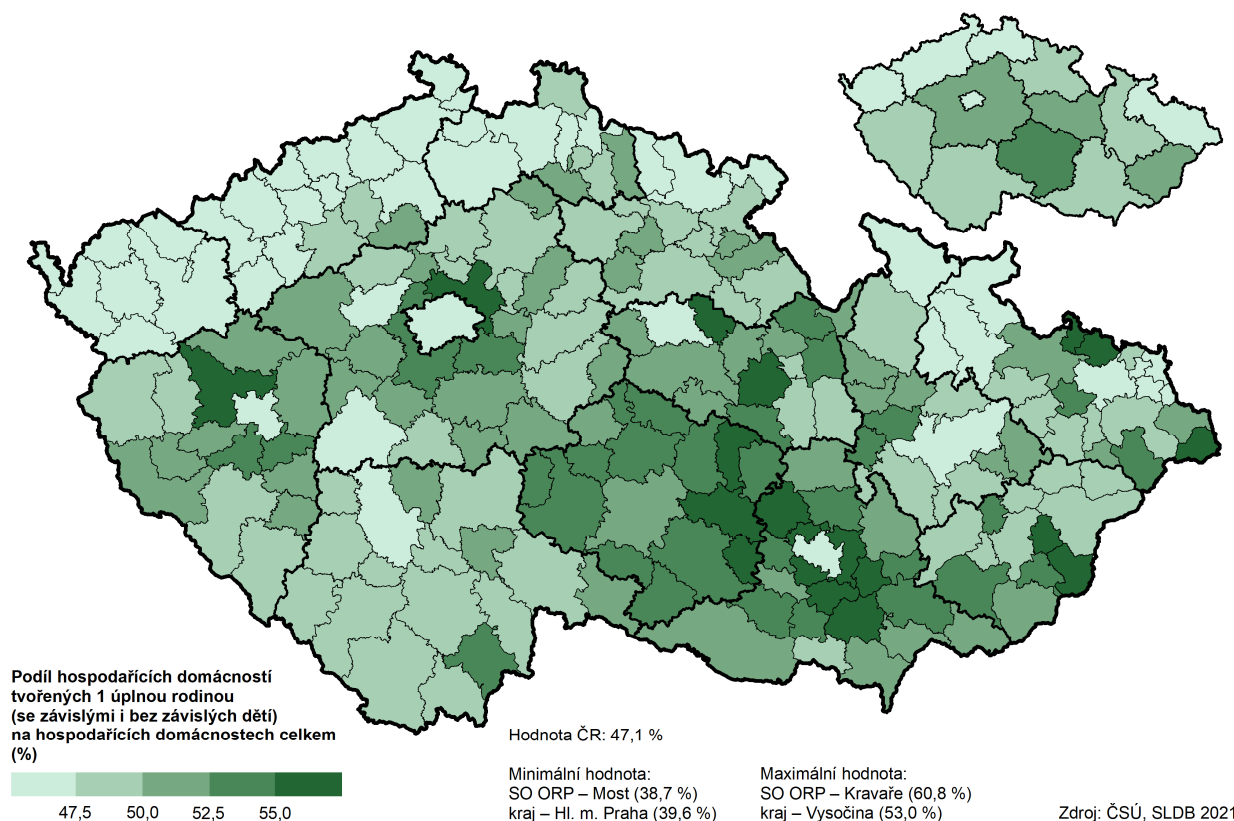
Podíl úplných rodin na celkovém počtu hospodařících domácností vykazuje v rámci České republiky významné regionální rozdíly, které jsou způsobeny především ekonomickými, sociálními, ale např. i náboženskými vlivy. V případě krajů se podíl pohybuje v rozmezí od 39,6 % v hlavním městě Praze do 53,0 % v Kraji Vysočina. Liberecký kraj se s hodnotou 46,3 % umístil na 4. nejnižší pozici. Při srovnání správních obvodů obcí

s rozšířenou působností panuje nejpříznivější situace ve SO ORP Kravaře z Moravskoslezského kraje (60,8 %), naopak je tomu v SO ORP Most (38,7 %). Napříč SO ORP Libereckého kraje se zastoupení úplných rodin pohybuje mezi 44,5 % v obvodu Jablonec nad Nisou a Tanvald a 52,0 % v obvodu Turnov. Mezi obcemi našeho regionu vykazuje nejvyšší podíl úplných rodin obec Radvanec z okresu Česká Lípa a SO ORP Nový Bor (70,0 %), nejnižší hodnota byla zjištěna v obci Jestřabí v Krkonoších z okresu Semily a SO ORP Jilemnice (31,0 %).

Tab. 6.2.1 Rodinné domácnosti (vč. partnerství osob stejného pohlaví) v Libereckém kraji podle počtu členů a podle typu domácnosti

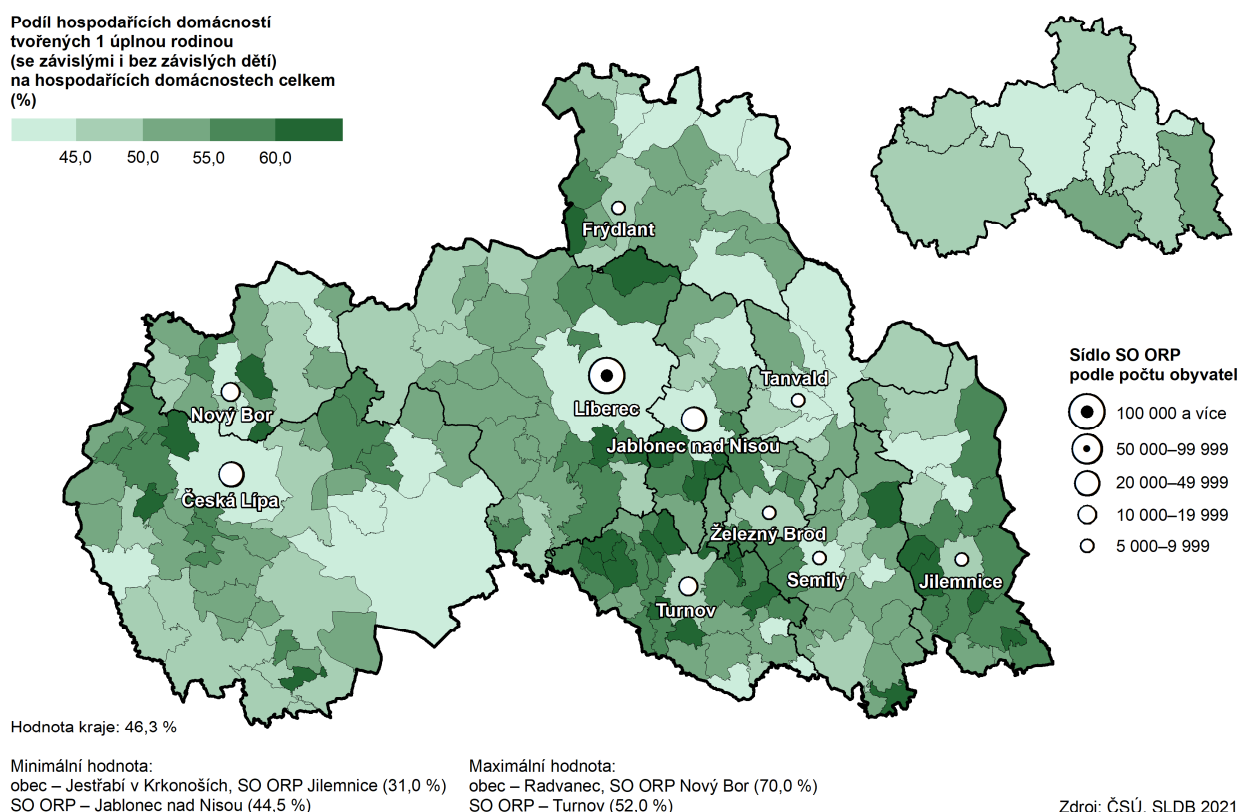
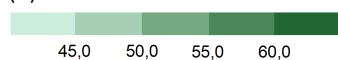
	Celkem	v tom s počtem členů (%)				Počet členů hospodařících domácností celkem	Průměrný počet členů hospodařící domácnosti
		2	3	4	5 a více		
Rodinné domácnosti	117 614	47,8	24,7	20,5	7,0	340 871	2,90
v tom:							
tvořené 1 rodinou	115 005	48,9	25,2	20,2	5,6	326 846	2,84
úplné rodiny	93 141	45,8	24,1	23,5	6,6	272 718	2,93
v tom:							
bez závislých dětí	53 287	80,0	16,0	3,5	0,5	119 687	2,25
se závislými dětmi	39 854	x	35,0	50,3	14,7	153 031	3,84
neúplné rodiny	21 864	62,3	30,0	6,2	1,6	54 128	2,48
v tom:							
bez závislých dětí	8 096	82,8	15,3	1,7	0,1	17 749	2,19
se závislými dětmi	13 768	50,2	38,6	8,8	2,4	36 379	2,64
tvořené 2 a více rodinami	2 609	x	x	30,6	69,4	14 025	5,38

Úplné rodiny ve správních obvodech ORP a krajích

Úplné rodiny v obcích a správních obvodech ORP Libereckého kraje

Podíl hospodařících domácností tvořených 1 úplnou rodinou (se závislými i bez závislých dětí) na hospodařících domácnostech celkem (%)

Většinu z 93 141 úplných rodin v Libereckém kraji tvoří manželské páry (75,4 %). V porovnání s celorepublikovým průměrem je to však o 1,8 p. b. méně a v rámci mezikrajského srovnání se jedná o 4. nejnižší hodnotu. Nejnižší zastoupení manželských párů evidovalo hlavní město Praha (68,7 %), ve kterém jako v jediném kraji tento podíl nedosáhl ani 70 %. Na opačném konci srovnání se s 83,6% podílem umístil Kraj Vysočina. Na faktická manželství (neformální soužití druha a družky) připadá necelá čtvrtina úplných rodin v kraji (24,4 %), podíl za Českou republiku představoval 22,5 %. Podíl registrovaných či faktických partnerství (osob stejného pohlaví) činil 0,3 %.

Mezi okresy našeho kraje vykazuje nejvyšší podíl manželských párů na celkovém počtu úplných rodin v domácnostech tvořených jednou rodinou okres Semily (79,6 %), nejnižší zastoupení těchto soužití je vykázano v okrese Česká Lípa (73,4 %). Opačné pořadí těchto okresů je pak zřejmé u faktických manželství – 20,3 % v okrese Semily a 26,4 % v okrese Česká Lípa. Mezi SO ORP se krajskému průměru co do podílu manželských páru vymyká obvod Jilemnice s jejich 81,7% zastoupením, naopak ve správním obvodu Česká Lípa byl zjištěn nejvyšší podíl faktických manželství (26,9 %).

Tab. 6.2.2 Hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou podle typu domácnosti a okresů

Kraj, okresy	Rodinné domácnosti celkem	úplné rodiny			neúplné rodiny		
		celkem	z toho		celkem	v tom	
			manželské páry	faktická manželství		osamělý otec	osamělá matka
Liberecký kraj	115 005	93 141	70 194	22 690	21 864	3 323	18 541
Česká Lípa	26 602	21 329	15 658	5 629	5 273	830	4 443
Jablonec nad Nisou	23 678	18 996	14 331	4 616	4 682	660	4 022
Liberec	45 741	37 086	27 680	9 259	8 655	1 251	7 404
Semily	18 984	15 730	12 525	3 186	3 254	582	2 672

Ve struktuře neúplných rodin v našem kraji i v celorepublikovém průměru z 84,8 % převažují osamělé matky. Hodnota tohoto ukazatele se v rámci krajů pohybuje v rozmezí od 83,1 % v Kraji Vysočina do 85,9 % v hlavním městě Praze. Analogicky tak nejvyšší podíl osamělých otců eviduje Kraj Vysočina (16,9 %), nejméně takovýchto neúplných rodin žije v hlavním městě (14,1 %).

Nadprůměrný podíl osamělých matek na celkovém počtu zde žijících neúplných rodin byl zaznamenán v okrese Jablonec nad Nisou (85,9 %), s mírným odstupem následoval okres Liberec (85,5 %). Naopak jejich zastoupení v okrese Semily dosáhlo „pouze“ 82,1 %. Napříč SO ORP kraje byl pak nejvyšší podíl osamělých otců zjištěn ve správním obvodu Jilemnice (18,7 %) a nejnižší v obvodu Jablonec nad Nisou (12,9 %).

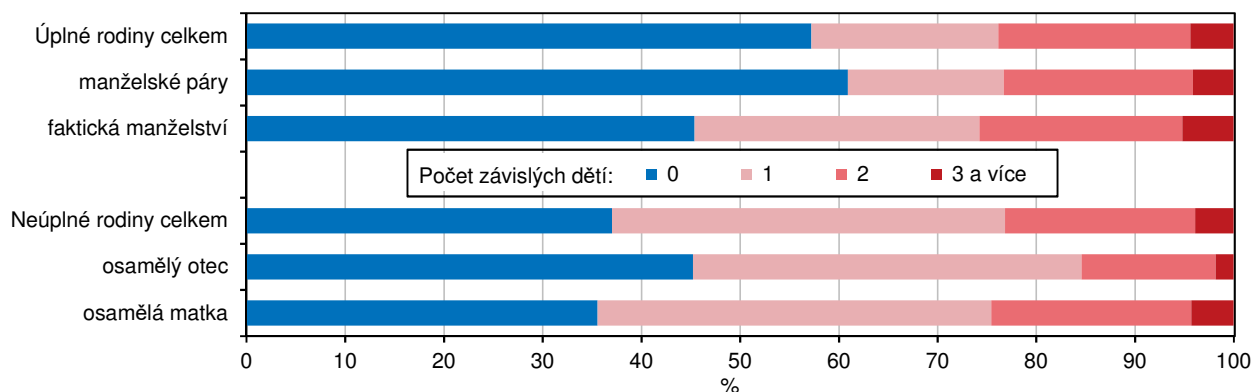
Tab. 6.2.3 Hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou podle počtu závislých dětí a okresů

Kraj, okresy	Hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou celkem	v tom podle počtu závislých dětí				Počet závislých dětí celkem	Průměrný počet závislých dětí v domácnosti	Průměrný počet závislých dětí v domácnosti s dětmi
		0	1	2	3 a více			
Liberecký kraj	115 005	61 383	26 364	22 310	4 948	87 093	0,76	1,62
Česká Lípa	26 602	14 178	6 491	4 745	1 188	19 952	0,75	1,61
Jablonec nad Nisou	23 678	12 635	5 427	4 617	999	17 939	0,76	1,62
Liberec	45 741	24 014	10 625	9 226	1 876	35 080	0,77	1,61
Semily	18 984	10 556	3 821	3 722	885	14 122	0,74	1,68

Více než polovina hospodařících domácností tvořených jednou rodinou v našem kraji nemá v péči žádné závislé dítě, 22,9 % těchto domácností se stará o jedno závislé dítě a zhruba pětina o 2 děti. Tři a více závislé děti vychovává 4,3 % uvedených domácností. Velmi podobná je tato struktura i na celorepublikové úrovni s tím, že krajský podíl vykazuje nepatrně vyšší hodnoty v případě zastoupení domácností s jedním dítětem (+0,9 p. b.) a se 3 a více závislými dětmi (+0,1 p. b.). V případě domácností bez závislých dětí a domácností majících v péči 2 závislé děti jsou naopak krajské hodnoty mírně podprůměrné (o -0,8 p. b., resp. o -0,2 p. b.).

S ohledem na výše uvedené připadá v Libereckém kraji na jednu domácnost s dětmi 1,62 závislých dětí. Průměr za Českou republiku činí 1,63 dětí a v rámci 14 krajů se hodnota ukazatele pohybuje mezi 1,57 dětmi v hlavním městě Praze a Karlovarským kraji a 1,72 dětmi v Kraji Vysočina. Mezi okresy Libereckého kraje eviduje nejvyšší hodnotu tohoto ukazatele okres Semily (1,68 závislých dětí), nejnižší hodnota byla zjištěna v okrese Česká Lípa a Liberec (1,61 dětí). Napříč SO ORP kraje pak ukazatel nabývá hodnoty od 1,59 závislých dětí ve správním obvodu Nový Bor do 1,71 dětí shodně ve správních obvodech Semily a Jilemnice.

Graf 6.2.1 Hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou podle počtu závislých dětí v Libereckém kraji

Z analýzy počtu závislých dětí u hospodařících domácností tvořených jednou rodinou je možné z hlediska úplnosti těchto rodin zaznamenat určité rozdíly. Zatímco úplné rodiny vykazují víceméně srovnatelnou strukturu (tj. 57,2 % rodin nepečuje o žádné závislé dítě, 19,0 % pečuje o jedno závislé dítě, 19,4 % o dvě

a 4,4 % o tři a více závislé děti), v případě neúplných rodin je složení mírně odlišné. Neúplná rodina tak má nejčastěji v péči jedno závislé dítě (39,8 %), v 37,0 % případech je bez závislých dětí, podíly u 2 a 3 a více závislých dětí jsou pak již velmi podobné (19,3 % rodin pečuje o dvě a 3,9 % o tři a více závislých dětí). V případě manželských párů je možné sledovat vyšší podíl rodin bez závislých dětí (60,9 %) než je tomu u faktických manželství (45,4 %). Zastoupení rodin s více než jedním závislým dítětem je pak naopak logicky vyšší na straně faktických manželství. Osamělí otcové častěji než osamělé matky nemají v péči žádné závislé dítě (45,2 % u otců, 35,6 % u matek), analogicky v rodinách osamělých matek je pak častěji alespoň jedno závislé dítě než v rodinách osamělých otců.

Bydlení domácností ovlivňuje řada faktorů, především charakter výstavby domů. Neméně významným faktorem je také příjmová situace domácností.

V bytech bydlí 115 645 rodinných domácností, tj. 79,4 % úplných rodin, 18,4 % neúplných rodin tvořených jednou rodinou a 2,2 % domácností tvořených 2 a více rodinami. Rodinné domácnosti obecně nejčastěji žijí v bytech ve vlastním domě (44,5 % rodinných domácností bydlících v bytech), druhá pozice patří bydlení v bytech v osobním vlastnictví (24,4 %) a třetí v bytech nájemních (18,3 %). Zajímavostí je, že při minulém sčítání v roce 2011 obsadilo bydlení v nájmech druhou a bydlení v bytech v osobním vlastnictví až třetí pozici. Ve srovnání s průměry za Českou republiku byl v našem kraji zaznamenán především vyšší podíl nájemního bydlení (podíl za Českou republiku 15,9 %), podíl domácností bydlících ve vlastním domě a nepatrně také v bytech v osobním vlastnictví naopak vykázal podprůměrné hodnoty (podíl za Českou republiku 46,1 %, resp. 24,9 %).

Tab. 6.2.4 Rodinné domácnosti v Libereckém kraji podle typu domácnosti a právního důvodu užívání a velikosti bytu

	Celkem	v tom hospodařící domácnosti tvořené								2 a více rodinami
		1 rodinou								
		úplné rodiny				neúplné rodiny				
		celkem	s počtem závislých dětí			celkem	s počtem závislých dětí			
0	1		2 a více	0	1		2 a více			
Rodinné domácnosti	117 614	93 141	53 287	17 662	22 192	21 864	8 096	8 702	5 066	2 609
z toho:										
bydlící v bytech	115 645	91 766	52 384	17 457	21 925	21 297	7 968	8 429	4 900	2 582
z toho podle právního důvodu užívání bytu:										
ve vlastním domě	51 448	43 749	24 807	7 630	11 312	6 089	3 068	1 853	1 168	1 610
v osobním vlastnictví	28 187	22 855	13 772	4 377	4 706	5 065	2 318	1 863	884	267
jiné bezplatné užívání bytu	4 969	4 047	2 538	686	823	819	339	314	166	103
nájemní/pronajatý	21 134	14 625	7 683	3 501	3 441	6 148	1 519	2 946	1 683	361
družstevní	1 996	1 571	1 026	252	293	403	165	167	71	22
z toho podle počtu obytných místností bytu:										
1	892	614	486	82	46	268	95	148	25	10
2	7 913	5 535	3 763	1 136	636	2 301	747	1 212	342	77
3	19 745	15 165	9 149	3 115	2 901	4 330	1 522	1 898	910	250
4	39 114	31 806	18 124	6 193	7 489	6 746	2 720	2 438	1 588	562
5 a více	42 901	35 752	19 396	6 362	9 994	5 601	2 583	1 764	1 254	1 548
bydlící mimo byty	1 411	990	618	171	201	401	98	199	104	20

Stejná struktura platí také v případě úplných rodin. S rostoucím počtem závislých dětí se však snižuje podíl domácností bydlících v bytě v osobním vlastnictví, podíl domácností využívajících jiné bezplatné užívání bytu a podíl domácností žijících v družstevním bytě. Podíl úplných rodin bydlících ve vlastním domě je nejvyšší v případě domácností se dvěma a více závislými dětmi, nájemní bydlení využívají v největší míře úplné rodiny s jedním závislým dítětem.

Bydlení neúplných rodin vykazuje určité odlišnosti. Obecně u nich převažuje bydlení v nájemních bytech (28,9 %), až poté následuje bydlení ve vlastním domě (28,6 % neúplných rodin), na třetím místě jsou pak byty v osobním vlastnictví. Výrazná převaha nájemního bydlení je zřejmá u neúplných rodin se závislými dětmi. Naopak neúplné rodiny bez závislých dětí bydlí nejčastěji v bytech ve vlastním domě, na druhém místě je u těchto rodin bydlení v bytě v osobním vlastnictví.

Z hlediska velikosti bytu obývá 37,1 % rodinných domácností bydlících v bytech velké byty s 5 a více pokoji, dalších 33,8 % žije v bytech čtyřpokojových. Obdobně je tomu také v případě úplných rodin a podíl domácností žijících v 5 a více pokojových bytech se s počtem závislých dětí zvyšuje. Naopak neúplné rodiny nejčastěji žijí ve čtyřpokojových bytech. Oproti úplným rodinám bydlí neúplné rodiny mnohem častěji v bytech menších, tj. s méně než čtyřmi pokoji, což obvykle souvisí s jejich méně příznivou finanční situací.

Tab. 6.2.5 Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou podle typu domácnosti a okresů

Kraj, okresy	Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou	v tom			
		manželské páry	faktická manželství	registrovaná partnerství	faktická partnerství
Liberecký kraj	93 141	70 194	22 690	68	189
Česká Lípa	21 329	15 658	5 629	9	33
Jablonec nad Nisou	18 996	14 331	4 616	18	31
Liberec	37 086	27 680	9 259	34	113
Semily	15 730	12 525	3 186	7	12

V manželství nejčastěji žily ženy ve věku 45–54 let (22,6 % všech manželských párů) a 65–74 let (20,9 %). Mužům je v manželství nejčastěji 65–74 let (23,1 %) a až teprve poté 45–54 let (22,3 %). Téměř 61 % manželských párů bylo bez závislých dětí. O jedno závislé dítě pečovalo 15,8 % párů, 19,1 % párů se staralo o 2 závislé děti a ve 4,1 % manželství žily tři a více závislé děti. V průměru tak na jeden manželský pár připadlo 0,67 závislých dětí.

Tab. 6.2.6 Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou – manželské páry a faktická manželství v Libereckém kraji podle věku ženy a počtu závislých dětí

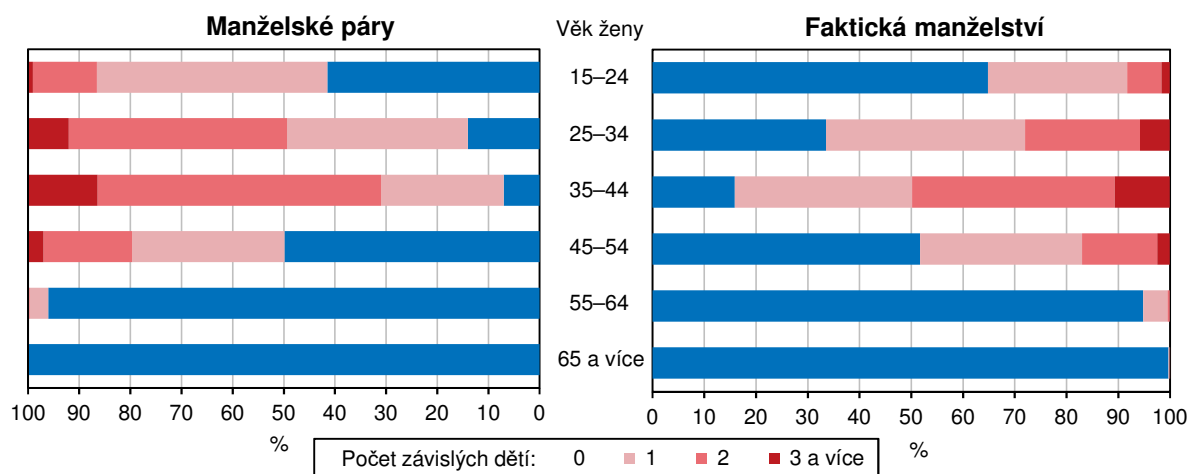
	Celkem	v tom podle věku ženy						
		15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65–74	75 a více
Manželské páry a faktická manželství	92 884	1 943	13 384	20 178	20 051	15 805	16 138	5 385
%	100,0	2,1	14,4	21,7	21,6	17,0	17,4	5,8
v tom podle počtu závislých dětí:								
bez závislých dětí	53 064	1 187	3 169	1 972	10 074	15 147	16 131	5 384
1 dítě	17 638	579	4 938	5 484	6 031	599	6	1
2 děti	18 093	147	4 357	10 166	3 367	55	1	-
3 děti	3 375	24	712	2 135	500	4	-	-
4 a více dětí	714	6	208	421	79	-	-	-
Průměrný počet závislých dětí	0,72	0,50	1,25	1,69	0,73	0,05	0,00	0,00

Z pohledu věku ženy spadalo nejvíce manželských párů bez závislých dětí do kategorie 55 a více let, bez závislých dětí byla již také téměř polovina párů ve věku 45–54 let, u 41,5 % párů bez závislých dětí byla žena ve věku 15–24 let. Naopak o žádné závislé dítě se nestaralo pouze 7,0 % párů, ve kterých byla žena ve věku 34–44 let. Nejvyšší podíl manželství s jedním závislým dítětem byl zjištěn ve skupině 15–24letých žen (45,0 % manželských párů, kde byla žena v daném věku). O dvě děti se nejčastěji staraly páry ve věku 35–44 let (55,5 %) a u stejné věkové skupiny bylo dosaženo maximální zastoupení také v případě 3 a 4 a více závislých dětí (11,5 %, resp. 2,1 %). S ohledem na uvedené skutečnosti tak byl nejvyšší průměrný počet závislých dětí zjištěn u manželství, ve kterých ženě bylo 35–44 let (1,78 dětí), více než jedno závislé dítě připadlo také na páry ve věkové skupině 25–34 let (1,47 dětí).

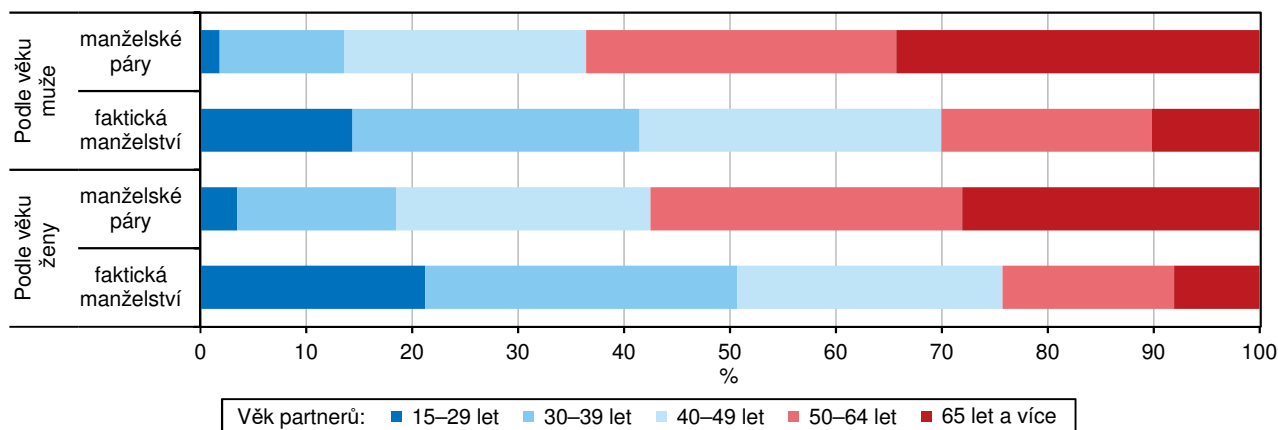

Tab. 6.2.7a Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou – manželské páry v Libereckém kraji podle věku ženy a počtu závislých dětí

	Celkem	v tom podle věku ženy						
		15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65–74	75 a více
Manželské páry	70 194	311	6 751	13 890	15 892	13 654	14 669	5 027
%	100,0	0,4	9,6	19,8	22,6	19,5	20,9	7,2
v tom podle počtu závislých dětí:								
bez závislých dětí	42 767	129	945	972	7 921	13 107	14 667	5 026
1 dítě	11 086	140	2 385	3 328	4 732	498	2	1
2 děti	13 431	39	2 883	7 703	2 761	45	-	-
3 děti	2 461	3	445	1 597	412	4	-	-
4 a více dětí	449	-	93	290	66	-	-	-
Průměrný počet závislých dětí	0,67	0,73	1,47	1,78	0,74	0,04	0,00	0,00

Graf 6.2.2 Manželské páry a faktická manželství podle věku ženy a počtu závislých dětí v Libereckém kraji (hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou)

V nesezdaných soužitích nejčastěji žily osoby ve věku 25–44 let (v případě mužů 53,5 % a v případě žen 56,9 % faktických manželství) s tím, že muži měli vyšší zastoupení mezi 35–44letými, ženy naopak mezi 25–34letými. I v tomto případě, i když v menší míře než u manželských párů, se v úhrnu jednalo zejména o rodiny bez závislých dětí (45,4 %). Jedno závislé dítě vychovávalo 28,9 % těchto soužití, dvě děti 20,5 % párů a více než 3 děti uvedlo 5,2 % párů. Na jedno faktické manželství pak připadlo 0,87 závislých dětí, tedy o 0,20 dětí více než u manželských párů.

Graf 6.2.3 Manželské páry a faktická manželství podle věku partnerů v Libereckém kraji (hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou)

Struktura faktických manželství podle věku ženy a počtu závislých dětí byla v zásadě podobná této struktuře v případě manželských párů. Na straně faktických manželství je však ve všech věkových kategoriích (s výjimkou kategorie 55–74 let) patrné jednak vyšší zastoupení rodin bez závislých dětí a dále také rodin s jedním závislým dítětem (výjimkou je kategorie 15–24 let). V průměru nejvíce závislých dětí připadlo i v případě faktických manželství na rodiny, ve kterých byla žena ve věku 35–44 let, hodnota však byla o 0,31 dětí nižší a činila 1,47 dětí.

Tab. 6.2.7b Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou – faktická manželství v Libereckém kraji podle věku ženy a počtu závislých dětí

	Celkem	v tom podle věku ženy						
		15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65–74	75 a více
Faktická manželství	22 690	1 632	6 633	6 288	4 159	2 151	1 469	358
%	100,0	7,2	29,2	27,7	18,3	9,5	6,5	1,6
v tom podle počtu závislých dětí:								
bez závislých dětí	10 297	1 058	2 224	1 000	2 153	2 040	1 464	358
1 dítě	6 552	439	2 553	2 156	1 299	101	4	-
2 děti	4 662	108	1 474	2 463	606	10	1	-
3 děti	914	21	267	538	88	-	-	-
4 a více dětí	265	6	115	131	13	-	-	-
Průměrný počet závislých dětí	0,87	0,46	1,03	1,47	0,68	0,06	0,00	-

Vzdělání partnerů v případě manželských a faktických párů vykazuje určité odlišnosti. Bezmála 46 % mužů žijících v sezdáných a nesezdáných soužitích bylo vyučeno, dalších 31,8 % mužů mělo úplné střední vzdělání s maturitou včetně vyššího odborného a nástavbového vzdělání. V případě vzdělanostní struktury žen byla proporce obrácená – za nejvyšší dosažené vzdělání větší části manželek a partnerek bylo označeno úplné střední vzdělání s maturitou, vyšší odborné a nástavbové vzdělání (39,8 %), zatímco ženám s vyučením patřilo až druhé místo s 31,8 %. Ženy však častěji než muži uváděly základní a neukončené (9,6 % v případě žen a 5,7 % v případě mužů) a vysokoškolské vzdělání (18,4 % u žen, 16,7 % u mužů).

Tab. 6.2.8 Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou – manželské páry a faktická manželství v Libereckém kraji podle nejvyššího dosaženého vzdělání partnerů

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	v tom		Struktura (%)		
		manželské páry	faktická manželství	celkem	manželské páry	faktická manželství
Manželské páry a faktická manželství	92 884	70 194	22 690	100,0	100,0	100,0
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání muže:						
bez vzdělání	346	201	145	0,4	0,3	0,7
základní vč. neukončeného	5 142	3 142	2 000	5,7	4,6	9,1
střední vč. vyučení (bez maturity)	40 811	30 797	10 014	45,4	45,3	45,7
úplné střední (s maturitou)	25 203	19 091	6 112	28,0	28,1	27,9
nástavbové a pomaturitní studium	2 363	1 766	597	2,6	2,6	2,7
vyšší odborné, konzervatoř	1 030	739	291	1,1	1,1	1,3
vysokoškolské	15 040	12 298	2 742	16,7	18,1	12,5
nezjištěno	2 949	2 160	789	x	x	x
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání ženy:						
bez vzdělání	380	218	162	0,4	0,3	0,7
základní vč. neukončeného	8 634	6 142	2 492	9,6	9,0	11,3
střední vč. vyučení (bez maturity)	28 560	21 495	7 065	31,8	31,7	32,2
úplné střední (s maturitou)	30 548	23 399	7 149	34,0	34,5	32,6
nástavbové a pomaturitní studium	3 223	2 581	642	3,6	3,8	2,9
vyšší odborné, konzervatoř	2 002	1 401	601	2,2	2,1	2,7
vysokoškolské	16 486	12 635	3 851	18,4	18,6	17,5
nezjištěno	3 051	2 323	728	x	x	x

Srovnáme-li nejvyšší dosažené vzdělání podle pohlaví samostatně za manželské páry a faktická manželství, je zřejmé, že ženatí muži vykázali vyšší zastoupení pouze u vysokoškoláků (18,1 %), v případě ostatních vzdělanostních kategorií byly vyšší podíly zjištěny na straně mužů v nesezdaných soužitích s tím, že nejvyšší rozdíl byl patrný u základního vzdělání včetně neukončeného (tj. ženatí muži 4,6 %, muži v nesezdaných svazcích 9,1 %). V případě žen dosahovaly jednoznačně vyššího vzdělání ženy vdané, u kterých byl evidován jednak vyšší podíl u středního vzdělání s maturitou včetně vyššího odborného a nástavbového vzdělání a dále také u vysokoškolského vzdělání. Také u žen byl největší rozdíl zjištěn v případě základního vzdělání včetně neukončeného, když podíl takto vzdělaných na straně vdaných žen činil 9,0 %, zatímco u žen ve faktickém manželství dosáhl 11,3 %.

Určité rozdíly jsou patrné také u ekonomické aktivity mužů a žen žijících v manželství nebo nesezdaných soužitích. Obecně muži oproti ženám vykazují vyšší podíl zaměstnaných (70,9 % v případě mužů vs. 60,5 % v případě žen), nižší podíl nezaměstnaných (1,8 % vs. 2,9 %) a nižší podíl osob mimo pracovní sílu (27,3 % vs. 36,6 %). Z hlediska postavení v zaměstnání pracují muži častěji na vlastní účet (20,7 % zaměstnaných mužů, 10,2 % zaměstnaných žen) a jako zaměstnavatelé (1,8 %, resp. 0,9 %). Naopak ženy jsou oproti mužům ve větší míře v postavení zaměstnanec (88,9 % žen, 77,5 % mužů). Tyto základní trendy je možné sledovat také u obou pohlaví v členění na manželské páry i faktická manželství.

Muži i ženy žijící ve faktických svazcích evidují vyšší podíl zaměstnaných osob s tím, že osoby ve faktických manželstvích jsou častěji v zaměstnaneckém poměru než osoby v manželství. Naopak mezi muži i ženami žijícími v manželství je patrný vyšší podíl osob pracujících na vlastní účet než je tomu u obou pohlaví v manželstvích faktických. Současně sezdané páry vykazují vyšší zastoupení osob mimo pracovní sílu a častěji jsou také v pozici zaměstnavatele. Faktická manželství pak uvádějí vyšší míru nezaměstnanosti.

Tab. 6.2.9 Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou – manželské páry a faktická manželství v Libereckém kraji podle ekonomické aktivity partnerů

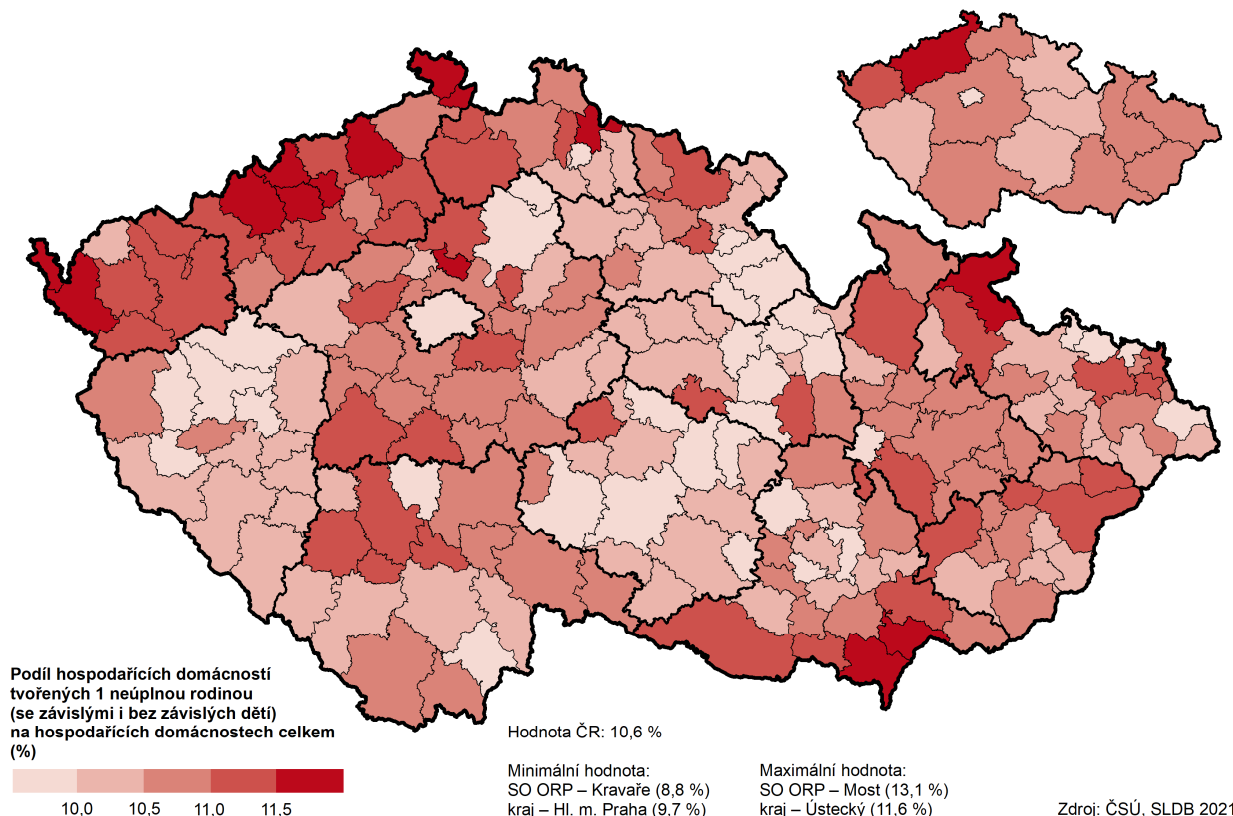
(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	v tom		Struktura (%)		
		manželské páry	faktická manželství	celkem	manželské páry	faktická manželství
Manželské páry a faktická manželství	92 884	70 194	22 690	100,0	100,0	100,0
v tom podle ekonomické aktivity muže:						
zaměstnaní	65 632	46 541	19 091	70,9	66,4	84,5
v tom podle postavení v zaměstnání:						
zaměstnanci	47 079	33 131	13 948	77,5	76,5	79,9
zaměstnavatelé	1 115	859	256	1,8	2,0	1,5
osoby pracující na vlastní účet	12 545	9 294	3 251	20,7	21,5	18,6
nezjištěno	4 893	3 257	1 636	x	x	x
nezaměstnaní	1 663	869	794	1,8	1,2	3,5
osoby mimo pracovní sílu	25 334	22 636	2 698	27,3	32,3	11,9
nezjištěno	255	148	107	x	x	x
v tom podle ekonomické aktivity ženy:						
zaměstnaní	55 800	40 646	15 154	60,5	58,2	67,5
v tom podle postavení v zaměstnání:						
zaměstnanci	47 059	34 140	12 919	88,9	88,1	91,3
zaměstnavatelé	452	359	93	0,9	0,9	0,7
osoby pracující na vlastní účet	5 396	4 252	1 144	10,2	11,0	8,1
nezjištěno	2 893	1 895	998	x	x	x
nezaměstnaní	2 685	1 609	1 076	2,9	2,3	4,8
osoby mimo pracovní sílu	33 816	27 585	6 231	36,6	39,5	27,7
nezjištěno	583	354	229	x	x	x

Neúplné rodiny tvoří největší část hospodařících domácností v Ústeckém kraji (11,6 %). Více než 11% zastoupení má tento typ domácnosti také ještě v kraji Karlovarském (11,3 %). Za Českou republiku tento podíl činí 10,6 %, v Libereckém kraji pak 10,9 % (tj. mezi kraji 3. nejvyšší podíl). Z porovnání správních obvodů obcí

s rozšířenou působností našeho regionu vyplývá, že uvedené rodiny jsou největší měrou zastoupeny v SO ORP Tanvald (11,5 %) a nejméně v SO ORP Želený Brod (9,8 %). Napříč všemi správními obvody obcí s rozšířenou působností České republiky se zastoupení neúplných rodin pohybuje v rozmezí od 8,8 % ve správním obvodu Kravaře do 13,1 % ve správním obvodu Most.

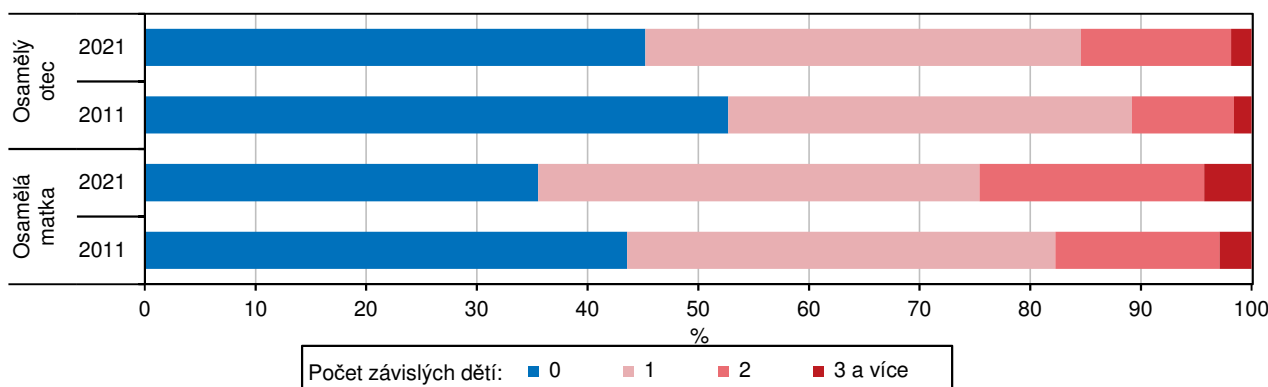
Neúplné rodiny ve správních obvodech ORP a krajích

V Libereckém kraji bylo v roce 2021 sečteno 21 864 neúplných rodin, tj. 18 541 osamělých matek a 3 323 osamělých otců. V čele neúplných rodin tvořených vždy soužitím jednoho z rodičů s alespoň jedním dítětem stojí nejčastěji žena – v kraji v 86,8 % (shodně s republikovým průměrem). Více než 45 % neúplných rodin v čele s mužem (45,2 %, tj. 2,9 p. b. pod hodnotou České republiky) je bez závislých dětí, přitom v rodinách v čele s ženou tento podíl dosahuje 35,6 % (o 3,6 p. b. méně než činí podíl za Českou republiku). Zastoupení osamělých mužů pečujících o 1 závislé dítě je srovnatelné s tímto podílem u žen (39,4 %, resp. 39,9 %). Naopak osamělé ženy mají častěji v péči 2 a více závislých dětí (24,6 %) než je tomu u osamělých mužů (15,4 %).

Graf 6.2.4 Neúplné rodiny podle počtu závislých dětí v Libereckém kraji

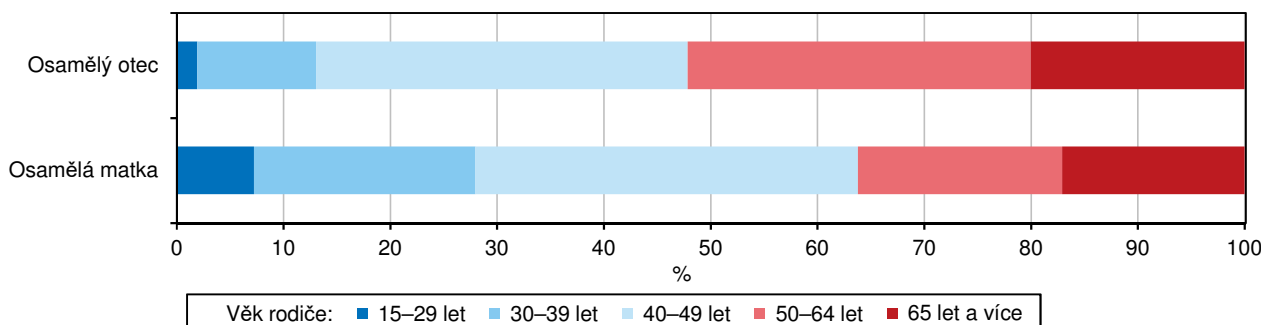
(hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou)

Tab. 6.2.10 Domácnosti tvořené 1 neúplnou rodinou v Libereckém kraji podle počtu závislých dětí, věku a rodinného stavu rodiče

	Osamělý otec	v tom s počtem závislých dětí			Osamělá matka	v tom s počtem závislých dětí		
		0	1	2 a více		0	1	2 a více
Neúplné rodiny	3 323	1 503	1 308	512	18 541	6 593	7 394	4 554
v tom podle věku rodiče:								
15–24 let	11	-	11	-	362	-	267	95
25–34 let	188	-	134	54	2 667	1	1 608	1 058
35–44 let	708	61	425	222	5 374	278	2 682	2 414
45–54 let	1 160	406	548	206	5 249	1 709	2 576	964
55–64 let	591	400	165	26	1 719	1 439	257	23
65–74 let	391	364	24	3	1 649	1 645	4	-
75 let a více	274	272	1	1	1 521	1 521	-	-
z toho podle rodinného stavu rodiče:								
svobodní, svobodné	606	87	406	113	5 547	467	3 314	1 766
ženatí, vdané	478	151	194	133	1 785	337	694	754
rozvedení	1 647	783	636	228	8 059	3 042	3 126	1 891
ovdovělí	585	479	68	38	3 115	2 728	248	139
nezjištěno	7	3	4	-	23	17	3	3

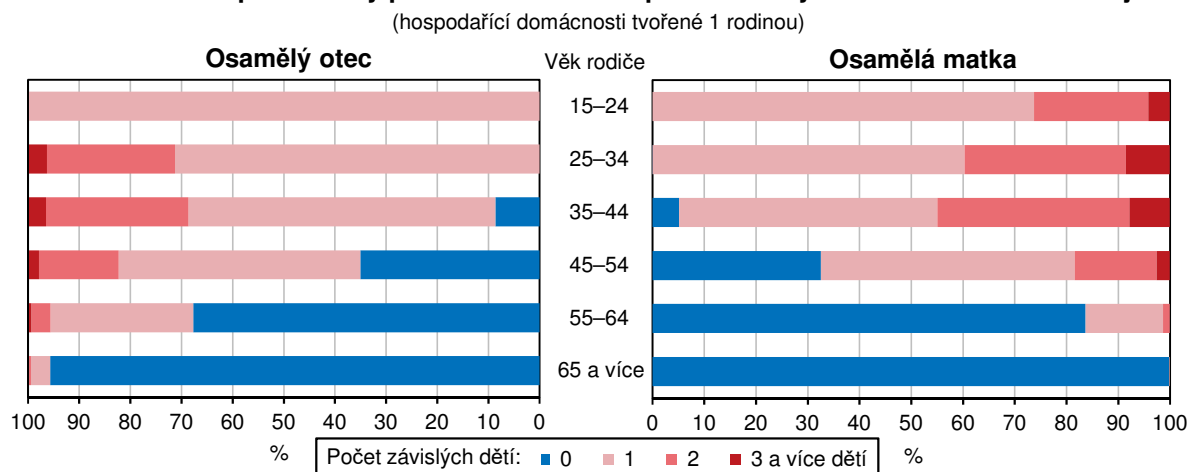
Ženy v čele neúplných rodin jsou v průměru mladší než muži – nejčastěji ve věku 35–44 let, u mužů převažuje věková kategorie 45–54 let. V čele neúplné rodiny stojí nejčastěji rozvedená osoba (ve 44,5 % případů v kraji a 43,4 % v České republice) – na straně žen 43,5 %, na straně mužů 49,7 %. Mezi muži přitom oproti ženám zjišťujeme nejen vyšší podíl rozvedených, ale také ženatých a ovdovělých. Naopak podíl svobodných osamělých žen činí 30,0 %, což je o 11,7 p. b. více než je tomu u osamělých mužů.

Graf 6.2.5 Neúplné rodiny podle věku rodiče v Libereckém kraji (hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou)**Tab. 6.2.11 Domácnosti tvořené 1 neúplnou rodinou v Libereckém kraji podle počtu závislých dětí a nejvyššího dosaženého vzdělání rodiče**

	Osamělý otec	v tom s počtem závislých dětí			Osamělá matka	v tom s počtem závislých dětí		
		0	1	2 a více		0	1	2 a více
Neúplné rodiny	3 323	1 503	1 308	512	18 541	6 593	7 394	4 554
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání rodiče:								
bez vzdělání	20	11	8	1	171	80	46	45
základní vč. neukončeného	196	93	73	30	2 340	1 194	659	487
střední vč. vyučení (bez maturity)	1 466	808	506	152	6 046	2 625	2 310	1 111
úplné střední (s maturitou)	784	332	322	130	5 149	1 720	2 173	1 256
nástavbové a pomaturitní studium	74	27	33	14	538	148	234	156
vyšší odborné, konzervatoř	20	5	11	4	325	41	180	104
vysokoškolské	364	121	158	85	2 116	443	975	698
nezjištěno	399	106	197	96	1 856	342	817	697

Z hlediska vzdělání osoby v čele neúplné rodiny převažuje střední vzdělání včetně vyučení bez maturity (38,3 % v kraji, 34,6 % v České republice). Podíl osamělých mužů s tímto vzděláním v našem kraji je však výrazně vyšší (50,1 %) než u osamělých žen (36,2 %). S odstupem (především u mužů) následují samoživitelé (26,8 %) a samoživitelky (30,9 %) s úplným středním vzděláním s maturitou. Zastoupení vysokoškolsky vzdělaných osamělých otců a matek je v kraji téměř shodné, když činí 12,4 % u mužů a 12,7 % u žen. Za Liberecký kraj podíl dosahuje 12,6 %, celorepublikový průměr činí 16,3 %.

Graf 6.2.6 Neúplné rodiny podle věku rodiče a počtu závislých dětí v Libereckém kraji

Většina osamělých mužů i žen majících střední vzdělání včetně vyučení (bez maturity) neměla v péči žádné závislé dítě (55,1 % mužů a 43,4 % žen s tímto vzděláním). Rodiny bez závislých dětí převažují také u osamělých mužů s úplným středním vzděláním, naopak takto vzdělané osamělé ženy se starají obvykle o jedno závislé dítě. Ve skupině vysokoškolsky vzdělaných osamělých mužů i žen již největší část tvoří rodiny s jedním závislým dítětem. V případě všech vzdělanostních stupňů je však patrné, že ženy častěji než muži mají v péči více než 2 závislé děti.

Z hlediska ekonomické aktivity nacházíme mezi ženami v čele neúplných rodin oproti mužům vyšší zastoupení osob mimo pracovní sílu (29,4 % žen, 22,7 % mužů), mezi nimiž jsou nejen ženy na rodičovské dovolené, ale i nepracující důchodkyně. Muži mají naopak převahu v podílu zaměstnaných (73,9 %, ženy 64,7 %), zejména pak v případě osob pracujících na vlastní účet (21,8 % mužů, 8,0 % žen). Podíl nezaměstnaných osamělých žen činí 5,9 %, mužů 3,4 %.

Tab. 6.2.12 Domácnosti tvořené 1 neúplnou rodinou v Libereckém kraji podle počtu závislých dětí a ekonomické aktivity rodiče

	Osamělý otec	v tom s počtem závislých dětí			Osamělá matka	v tom s počtem závislých dětí		
		0	1	2 a více		0	1	2 a více
Neúplné rodiny	3 323	1 503	1 308	512	18 541	6 593	7 394	4 554
v tom podle ekonomické aktivity rodiče:								
zaměstnaní	2 387	814	1 131	442	11 582	2 875	5 573	3 134
v tom podle postavení v zaměstnání:								
zaměstnanci	1 687	558	807	322	9 967	2 460	4 856	2 651
zaměstnavatelé	45	18	19	8	84	19	33	32
osoby pracující na vlastní účet	483	177	221	85	876	213	396	267
nezjištěno	172	61	84	27	655	183	288	184
nezaměstnaní	109	39	55	15	1 050	184	507	359
osoby mimo pracovní sílu	732	629	75	28	5 266	3 499	990	777
nezjištěno	95	21	47	27	643	35	324	284

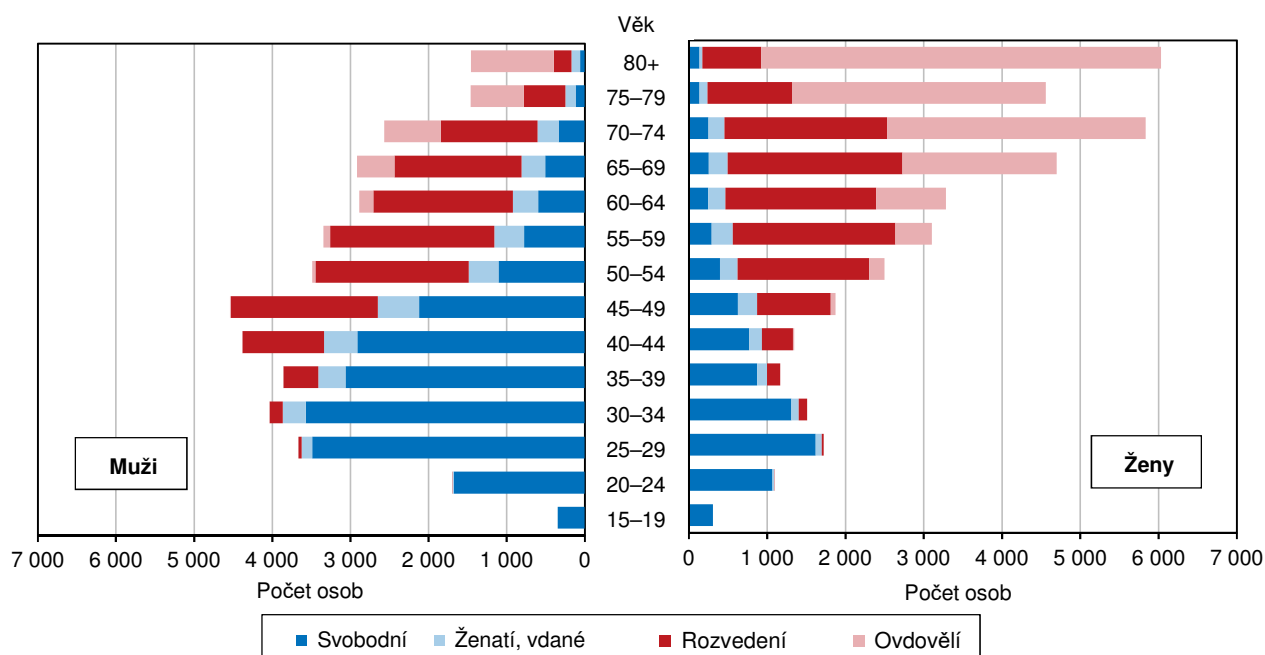
6.3 Domácnosti jednotlivců

V Libereckém kraji do kategorie domácnosti jednotlivců patřilo celkem 80 228 osob s tím, že mezi nimi z 51,1 % převažují muži. Mezi domácnostmi jednotlivců mají jednoznačnou převahu svobodní muži – v kraji 25,8 %, následují ovdovělé ženy s 19,0% podílem, rozvedené ženy a rozvedení muži s 16,8%, resp. 16,3% zastoupením a svobodné ženy s 10,3 %. Struktura domácností jednotlivců v členění podle rodinného stavu se však v případě mužů a žen poměrně výrazně odlišuje. Zatímco samostatně žijící muži jsou nejčastěji svobodní (50,4 % domácností jednotlivců mužů) a rozvedení (31,9 %), ženy jsou téměř z 39 % ovdovělé, 34,3 % z nich je rozvedených a pouze 21,1 % svobodných.

Tab. 6.3.1 Domácnosti jednotlivců v Libereckém kraji podle pohlaví, rodinného stavu a věku

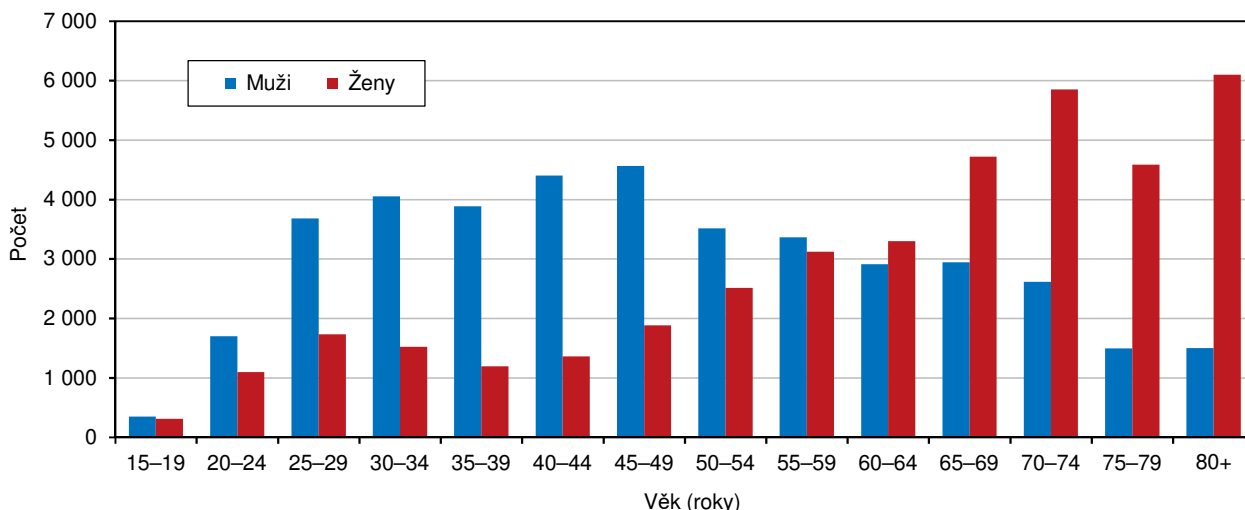
	Muži celkem	z toho rodinný stav				Ženy celkem	z toho rodinný stav			
		svobodní	ženatí	rozvedení	ovdovělí		svobodné	vdané	rozvedené	ovdovělé
Domácnosti jednotlivců	40 961	20 663	3 643	13 053	3 270	39 267	8 298	2 034	13 468	15 255
v tom podle věku:										
do 29 let	5 728	5 509	150	45	-	3 140	3 001	96	32	-
30–39 let	7 937	6 630	643	616	2	2 709	2 182	224	273	5
40–49 let	8 968	5 027	955	2 926	13	3 242	1 397	408	1 339	78
50–59 let	6 876	1 880	761	4 064	128	5 628	691	496	3 760	660
60–69 let	5 849	1 103	627	3 408	660	8 014	502	465	4 155	2 864
70–79 let	4 105	453	397	1 771	1 404	10 437	389	308	3 155	6 544
80 let a více	1 498	61	110	223	1 063	6 097	136	37	754	5 104

Graf 6.3.1 Věkové složení domácností jednotlivců podle pohlaví a rodinného stavu v Libereckém kraji

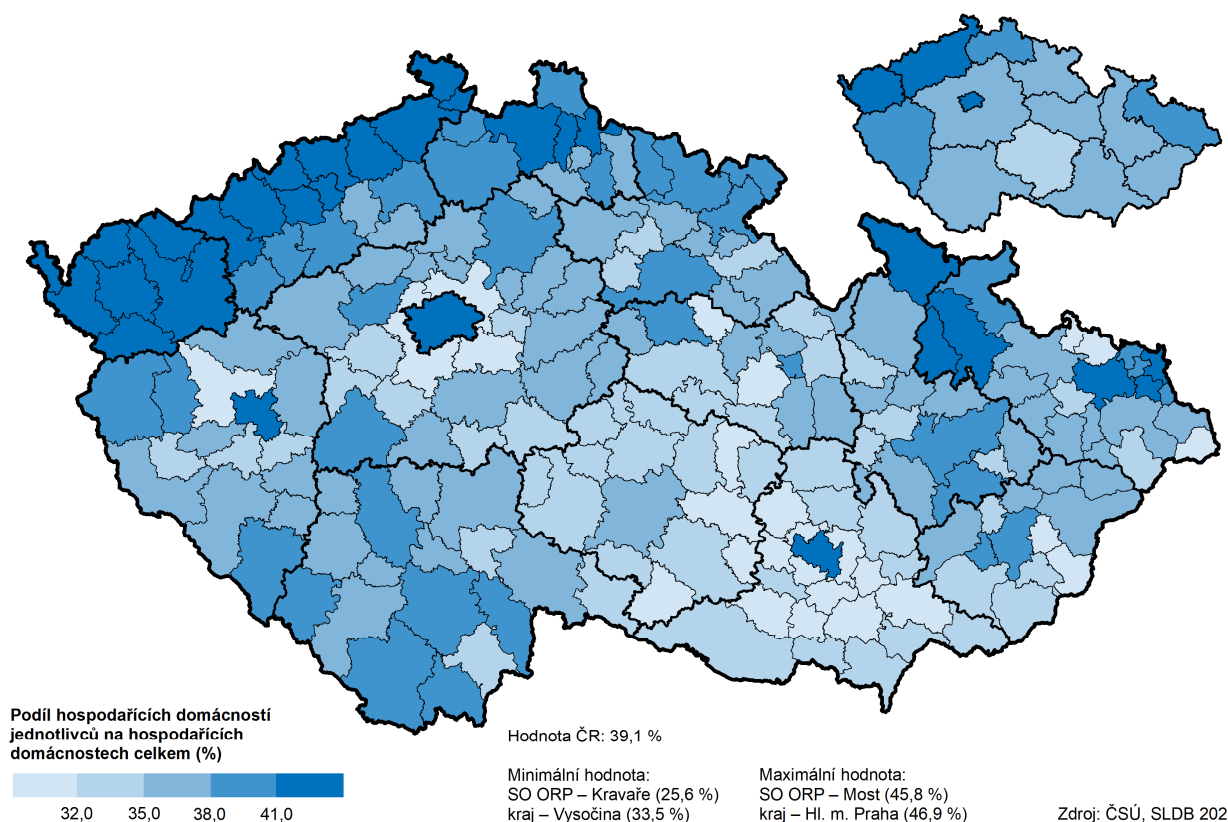
Z pohledu věkových kategorií dosahují jednotlivci nejčastěji věku 50 a více let, přitom sedmdesátiletí a starší se na všech domácnostech jednotlivců v kraji podíleli 27,6 % a v této nejvyšší věkové skupině připadaly v roce 2021 na jednoho muže zhruba 3 ženy. Více než 62 % samostatně žijících žen spadá do věkové kategorie 60 a více let, nejvyšší měrou je pak zastoupena kategorie 70–79 let (26,6 %). Naproti tomu věkové složení domácností jednotlivců mužů je mnohem rovnoměrnější a nejvyšší intenzitu je možné sledovat ve věkové skupině 40–49 let (21,9 %).

Graf 6.3.2 Věkové složení domácností jednotlivců podle pohlaví v Libereckém kraji

Zastoupení domácností jednotlivců se napříč kraji České republiky pohybuje v rozmezí od 33,5 % v Kraji Vysočina do 46,9 % v hlavním městě Praze. Podíl za Liberecký, který dosáhl 39,9 %, je 4. nejvyšší (po kraji Karlovarském – 43,7 % a Ústeckém – 42,3 %). Hodnota tohoto ukazatele za Českou republiku činila 39,1 %. Nad celorepublikovou hodnotou se tak umístil ještě Moravskoslezský kraj (39,9 %). Mezi SO ORP České republiky vykázal nejvyšší hodnotu správní obvod Most (45,8 %), naopak nejnižší správní obvod Kravaře (25,6 %). Mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností našeho kraje se ukazatel pohyboval mezi 35,0 % v obvodu Turnov do 41,5 % v obvodu Liberec.

Domácnosti jednotlivců ve správních obvodech ORP a krajích

Z celkového počtu domácností jednotlivců (se zjištěnou aktivitou) bylo 54,2 % zaměstnaných, 42,2 % se nacházelo mimo pracovní sílu a 3,6 % bylo nezaměstnaných. Do kategorie samostatně žijících nepracujících

důchodců patřilo 30 853 domácností, tj. 40,4 % celkového počtu domácností jednotlivců se zjištěnou aktivitou a 95,7 % domácností jednotlivců mimo pracovní sílu. Odlišně je tomu ale v případě jednotlivých pohlaví. Samostatně žijící muži byli nejčastěji zaměstnaní (69,2 % domácností jednotlivců-mužů) a o nepracující důchodce se jednalo pouze u 24,0 % těchto domácností. Naproti tomu samostatně žijící ženy byly především nepracující seniorky (56,5 %) a statut zaměstnaná uvedlo 39,4 % těchto domácností.

Tab. 6.3.2 Domácnosti jednotlivců v Libereckém kraji podle způsobu bydlení a podle ekonomické aktivity a postavení v zaměstnání

	Celkem	v tom podle způsobu bydlení			
		bydlící v bytech	v tom bydlící		bydlící mimo byty
			samostatně v bytě	v bytě s další hospodařící domácností	
Domácnosti jednotlivců	80 228	74 815	68 813	6 002	5 413
v tom podle ekonomické aktivity:					
zaměstnaní	41 433	38 885	35 305	3 580	2 548
v tom podle postavení v zaměstnání:					
zaměstnanci	31 182	29 398	26 850	2 548	1 784
zaměstnavatelé	388	376	348	28	12
pracující na vlastní účet	6 082	5 614	5 113	501	468
nezjištěno	3 781	3 497	2 994	503	284
nezaměstnaní	2 758	2 297	2 064	233	461
osoby mimo pracovní sílu	32 224	31 298	29 133	2 165	926
z toho nepracující důchodci	30 853	30 126	28 181	1 945	727
nezjištěno	3 813	2 335	2 311	24	1 478

Převážná většina domácností jednotlivců bydlí samostatně v bytě (85,8 %). Byt společně s další hospodařící domácností obývá 7,5 % domácností jednotlivců a mimo byty žije 6,7 % těchto domácností. Pokud domácnost jednotlivce užívá samostatný byt, jedná se z 53,1 % o osobu zaměstnanou, nejčastěji ve věku 40–59 let (47,9 % těchto domácností). Více než pětinu tvoří také domácnosti jednotlivců ve věku 25–34 let (21,1 %). Dalších 43,8 % domácností jednotlivců žijících v samostatném bytě představují domácnosti osob mimo pracovní sílu (resp. v 42,4 % se jedná o samostatně žijícího nepracujícího důchodce) – v tomto případě je drtivá většina těchto osob starší 65 let (více než 80 %). Zbývajících 3,1 % domácností jednotlivců žijících samostatně v bytě tvoří domácnosti nezaměstnaných – těm je nejčastěji 55–59 let (18,0 %). Jednotlivci žijící samostatně v bytě užívají především byty nájemní/pronajaté (32,3 %), následují byty v osobním vlastnictví (29,4 %) a byty ve vlastním domě (22,4 %). Průměrná velikost takového bytu je 65,9 m², resp. 3,25 místnosti.

6.4 Vícečlenné nerodinné domácnosti

Do skupiny vícečlenných nerodinných domácností jsou zahrnuty domácnosti prarodičů s vnoučaty (kromě prarodičů tvořících pár – úplnou rodinu) a ostatní vícečlenné nerodinné domácnosti, tj. dvě nebo více osob příbuzných i nepříbuzných, společně hospodařících, které netvoří rodinnou domácnost.

V roce 2021 bylo v našem kraji sečteno 3 260 vícečlenných nerodinných domácností, které byly z 94,0 % dvoučlenné. V úhrnu v těchto domácnostech žilo 6 772 osob a průměrnou domácnost tohoto typu reprezentovaly 2,08 osob. Prarodiče s vnoučaty představovaly 14,4 %, tj. 468 domácností (tj. o 2,5 p. b. více než činí republikový podíl).

V rámci těchto domácností byli mezi pracovní sílu zařazeni nejčastěji dva její členové (59,6 % celkového počtu vícečlenných nerodinných domácností), v další více než čtvrtině do kategorie pracovní síly spadal jeden člen (26,6 %). Naopak 364 domácností (11,2 %) nemělo žádného člena, který by tvořil pracovní sílu.

V bytech žije 98,9 % vícečlenných nerodinných domácností a z 95,2 % se jedná o 1 hospodařící domácnost. Z hlediska právního důvodu užívání bytu se pak nejčastěji jedná o byty nájemní/pronajaté (39,0 % vícečlenných domácností), byty ve vlastním domě (25,6 %) a byty v osobním vlastnictví (21,2 %). Z hlediska

velikosti převažují u vícečlenných nerodinných domácností čtyřpokojevé byty (28,9 % všech domácností bydlících v bytech). Dalších 25,3 % těchto domácností obývá byty třípokojevé, 5 a více pokojů uvedlo 20,9 % domácností.

Tab. 6.4.1 Vícečlenné nerodinné domácnosti v Libereckém kraji podle počtu členů a počtu osob zařazených mezi pracovní sílu

	Celkem	v tom s počtem členů				Počet členů hospodařících domácností celkem	Průměrný počet členů hospodařící domácnosti
		2	3	4	5 a více		
Vícečlenné nerodinné domácnosti	3 260	3 065	157	25	13	6 772	2,08
z toho domácnosti prarodičů s vnoučaty	468	401	56	5	6	1 022	2,18
v tom s počtem osob zařazených mezi pracovní sílu:							
0	364	358	5	1	-	735	2,02
1	868	808	50	5	5	1 813	2,09
2	1 942	1 899	40	2	1	3 931	2,02
3	64	x	62	2	-	194	3,03
4 a více	22	x	x	15	7	99	4,50

Ve srovnání s rodinnými domácnostmi se nerodinné domácnosti vyznačují vyšším podílem bydlících mimo byty – mezi jednotlivci jejich zastoupení dosáhlo 6,7 % (5 413 domácností), mezi vícečlennými nerodinnými domácnostmi však jen 1,1 % (36 domácností), tedy stejně jako tomu bylo u úplných rodinných domácností tvořených jednou rodinou. Z hlediska právního důvodu užívání bytu využívají rodinné domácnosti oproti nerodinným v mnohem větší míře bydlení ve vlastním domě (46,5 % vs. 25,7 %), opačný poměr je patrný v případě nájemního bydlení (19,1 % vs. 31,0 %).

7. Domy a byty

7.1 Charakteristika domovního fondu

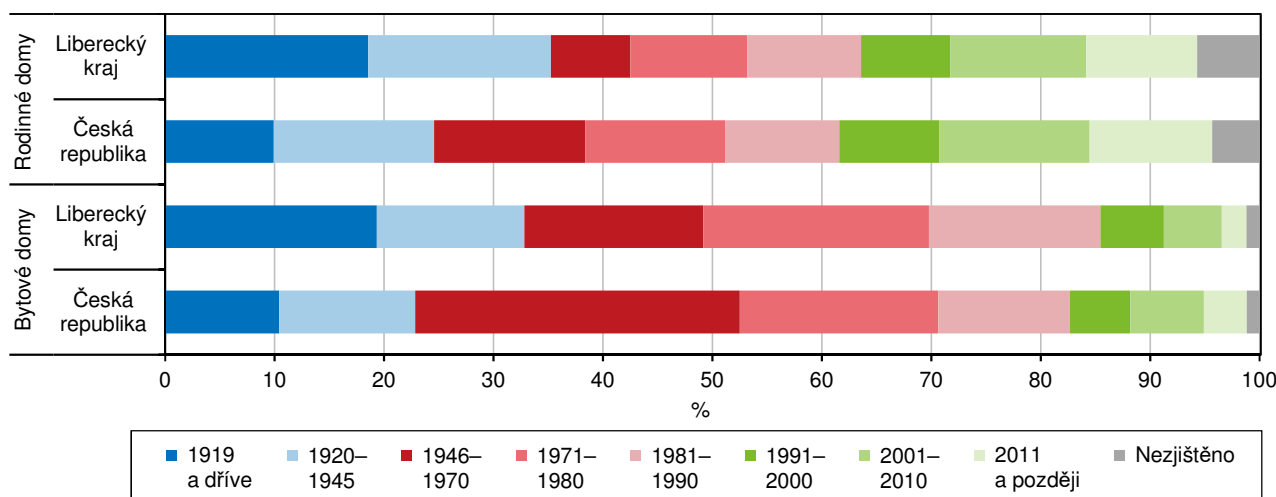
Při sčítání lidu, domů a bytů 2021 bylo na území Libereckého kraje sečteno 98 458 domů, z toho 80,7 % (79 493 domů) představovaly obydlené domy. V České republice byl tento podíl o 3,5 p. b. vyšší a nižší hodnoty vykázaly pouze dva kraje – Kraj Vysočina (79,8 %) a Jihočeský kraj (76,3 %). Naopak nejvyšší hodnotu vykázalo hlavní město Praha (92,5 %) a následoval Moravskoslezský kraj (90,1 %). Nejvyšší podíl obydlených domů byl v rámci našeho regionu zjištěn v okrese Liberec (88,2 %), nejnižší v okrese Semily (70,1 %), což souvisí s jeho rekreačním charakterem.

Tab. 7.1.1 Domovní fond podle okresů

Kraj, okresy	Domy celkem	v tom								
		obydlené							neobydlené	
		celkem	v tom						celkem	%
			rodinné domy		bytové domy		ostatní budovy			
počet	%	počet	%	počet	%	počet	%			
Liberecký kraj	98 458	79 493	67 533	85,0	9 720	12,2	2 240	2,8	18 965	19,3
Česká Lípa	21 258	17 524	14 854	84,8	2 207	12,6	463	2,6	3 734	17,6
Jablonec nad Nisou	19 309	15 405	12 749	82,8	2 076	13,5	580	3,8	3 904	20,2
Liberec	33 049	29 143	24 088	82,7	4 342	14,9	713	2,4	3 906	11,8
Semily	24 842	17 421	15 842	90,9	1 095	6,3	484	2,8	7 421	29,9

Rodinné domy se na celkovém počtu obydlených domů podílely z 85,0 % (67 533 domů), bytové domy představovaly 12,2 % (9 720 domů). Zbývajících 2 240 domů (2,8 %) tvořily ostatní budovy. V průměru za Českou republiku tvořily rodinné domy 87,6 % a bytové domy 10,6 % všech sečtených obydlených domů (1 952 668 budov). Relativně méně rodinných domů vykázaly tři kraje, a to hlavní město Praha (62,3 %), Karlovarský (76,7 %) a Ústecký kraj (81,8 %). Na druhé straně žebříčku jsou kraje Středočeský (92,6 %), Zlínský (92,5 %) a Kraj Vysočina (91,7 %). Nejvyšší podíl rodinných domů byl v našem kraji vykázán v okrese Semily (90,9 %), bytové domy měly nejvýraznější zastoupení v okrese Liberec (14,9 %).

Graf 7.1.1 Obydlené domy s byty podle období výstavby nebo rekonstrukce a druhu domu

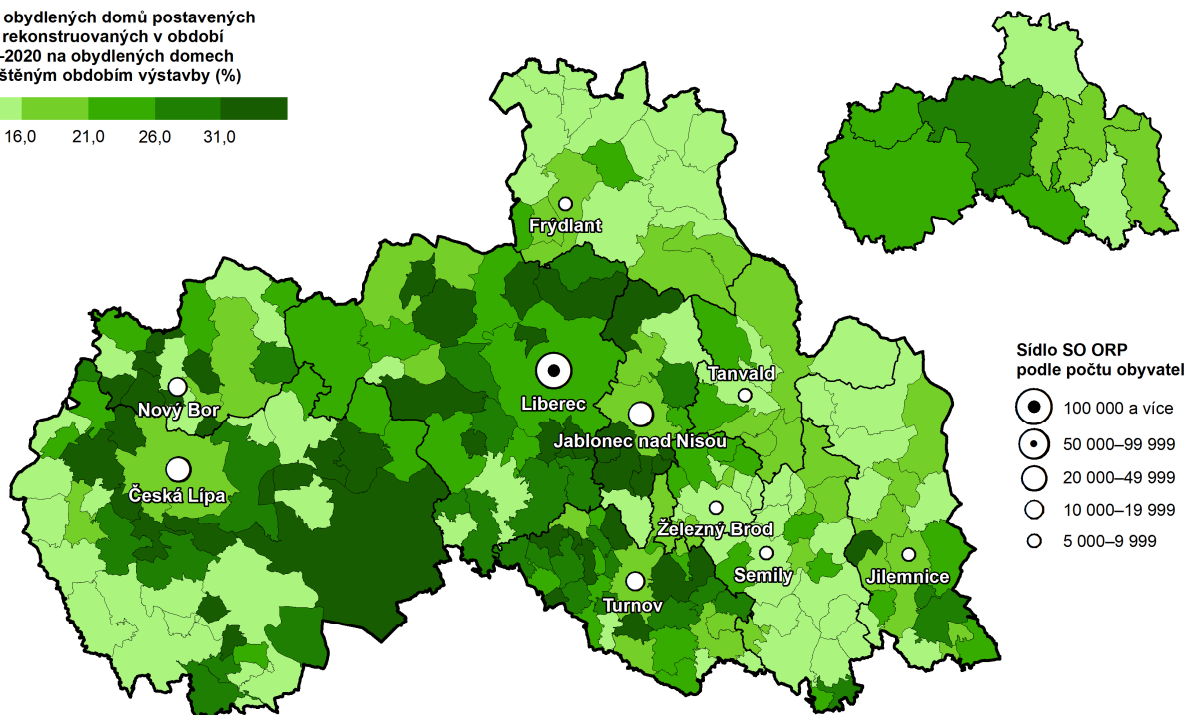
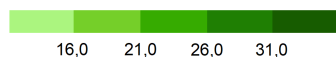

V Libereckém kraji bylo za posledních dvacet let postaveno nebo zrekonstruováno 16 406 obydlených domů s byty, tj. 21,9 % všech sečtených obydlených domů s byty (průměr za Českou republiku 24,5 %), u kterých byl údaj o výstavbě či rekonstrukci zjištěn. Nejčastěji však byly obydlené domy s byty v našem kraji postaveny nebo zrekonstruovány v roce 1919 a dříve (14 797 domů, tj. 19,8 %) a dále v roce 1920–1945 (12 826 domů, tj. 17,1 %). Třetím obdobím nejintenzivnější výstavby či rekonstrukce byly roky 1971–1980 (9 296 domů,

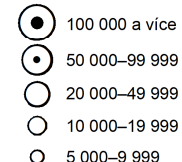
tj. 12,4 %). Struktura obydlených domů s byty podle období jejich výstavby nebo rekonstrukce za celou Českou republiku byla však poměrně odlišná – nejvíce domů bylo realizováno v letech 1946–1970 (300 202 domů, tj. 16,1 % všech obydlených domů s byty), následovaly roky 1920–1945 (279 237 domů, tj. 15,0 %) a 1971–1980 (257 756 domů, tj. 13,8 %).

Obydlené domy s obdobím výstavby nebo rekonstrukce po roce 2000 v obcích a správních obvodech ORP Libereckého kraje

Podíl obydlených domů postavených nebo rekonstruovaných v období 2001–2020 na obydlených domech se zjištěným obdobím výstavby (%)

Sídlo SO ORP podle počtu obyvatel

Hodnota kraje: 21,9 %

Minimální hodnota:
obec – Lišný, SO ORP Železný Brod (4,3 %)
SO ORP – Frýdlant (15,1 %)

Maximální hodnota:
obec – Šimonovice, SO ORP Liberec (80,7 %)
SO ORP – Liberec (27,7 %)

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021

V rámci Libereckého kraje bylo období let 2001–2021 co do výstavby nebo rekonstrukce nejintenzivnější v okrese Liberec (25,5 % obydlených domů s byty), naopak tomu bylo v okrese Semily (18,4 %).

Tab. 7.1.2 Obydlené domy s byty v Libereckém kraji podle stáří a druhu domu

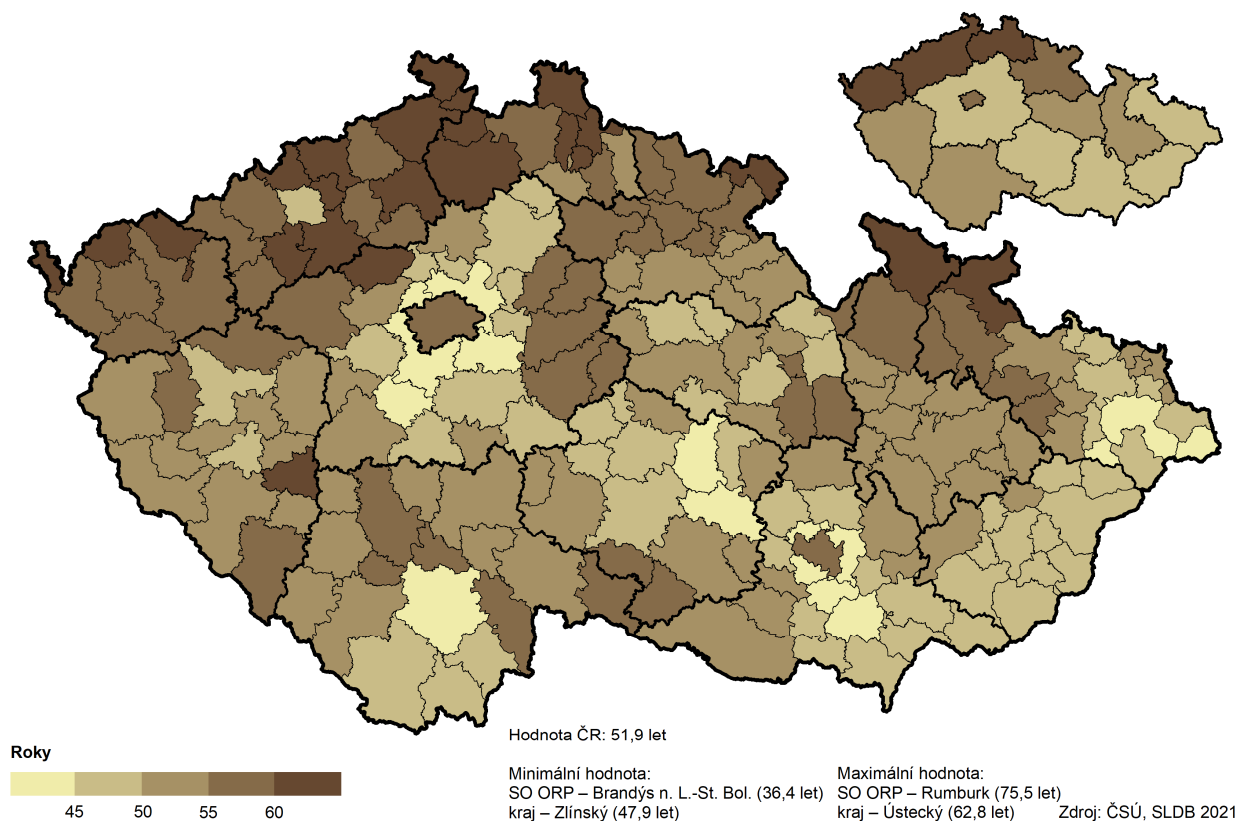
(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	z toho domy podle období výstavby nebo rekonstrukce								Průměrné stáří domů v letech
		1919 a dříve	1920–1945	1946–1970	1971–1980	1981–1990	1991–2000	2001–2010	2011 a později	
Počet										
Obydlené domy s byty	79 337	14 797	12 826	6 608	9 296	8 678	6 310	9 163	7 243	60,5
v tom:										
rodinné domy	67 533	12 527	11 282	4 902	7 195	7 043	5 501	8 389	6 850	59,8
bytové domy	9 720	1 881	1 311	1 587	2 005	1 523	564	513	219	65,0
ostatní budovy	2 084	389	233	119	96	112	245	261	174	60,4
%										
Obydlené domy s byty	100,0	19,8	17,1	8,8	12,4	11,6	8,4	12,2	9,7	x
v tom:										
rodinné domy	100,0	19,7	17,7	7,7	11,3	11,1	8,6	13,2	10,8	x
bytové domy	100,0	19,6	13,7	16,5	20,9	15,9	5,9	5,3	2,3	x
ostatní budovy	100,0	23,9	14,3	7,3	5,9	6,9	15,0	16,0	10,7	x

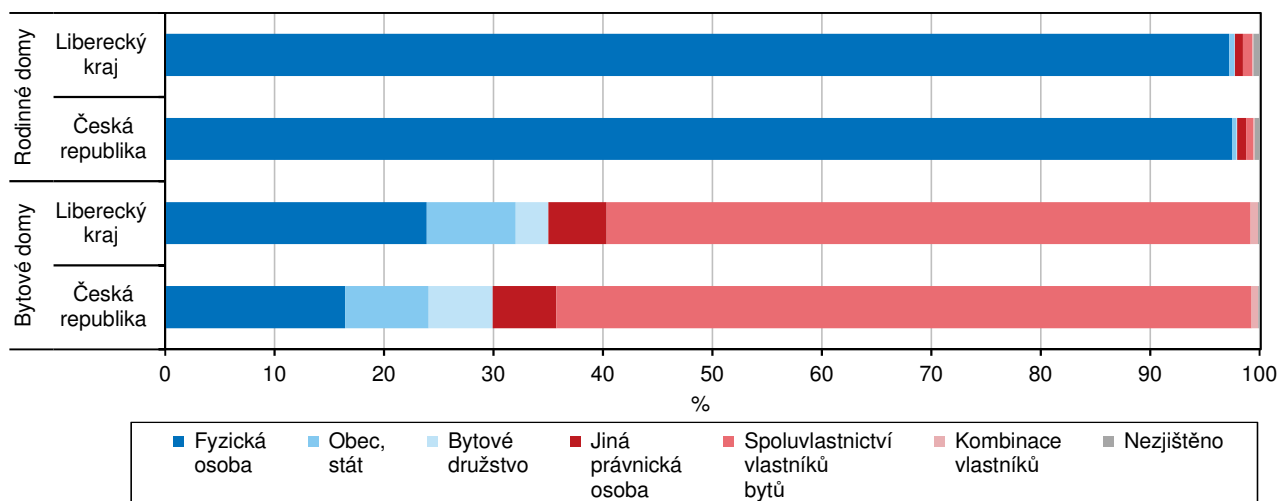
Průměrné stáří obydlých domů s byty v Libereckém kraji dosáhlo 60,5 let, což je o 8,6 roku více než v průměru za Českou republiku. Starší domy vykázal již jen Ústecký kraj (62,8 let). V průměru nejmladší domy se nacházely v kraji Zlínském (47,9 let) a Středočeském (48,0 let). Rodinné domy v našem regionu byly v průměru postaveny před 59,8 roky (v České republice před 51,2 roky), bytové domy byly ještě starší, když jejich průměrné stáří činilo 65,0 let (v České republice 58,4 roky). Rodinné domy byly v rámci kraje nejstarší v okrese Jablonec nad Nisou (63,5 roku), na opačném konci žebříčku se umístily rodinné domy v okrese Semily (54,0 let). Nejvyšší průměrné stáří bytových domů bylo zjištěno v okrese Jablonec nad Nisou (70,5 roku), „nejmladší“ bytové domy vykázal okres Česká Lípa (53,3 roku).

Průměrné stáří obydlých domů ve správních obvodech ORP a krajích

Ve struktuře obydlých domů s byty podle zjištěného vlastníka dominovaly fyzické osoby (87,5 % obydlých domů s byty). Další 8,0 % těchto obydlých domů bylo ve spoluvlastnictví vlastníků jednotek, 2,1 % domů bylo v majetku obcí nebo státu, 1,8 % vlastnila jiná právnická osoba. Zastoupení bytových družstev dosáhlo v tomto sčítání 0,4 % a 0,2 % obydlých domů připadlo na kombinaci vlastníků. V průměru za Českou republiku bylo nepatrně více obydlých domů s byty ve vlastnictví fyzických osob (88,4 %) a bytových družstev (0,7 %). V případě ostatních druhů vlastnictví převyšoval krajský průměr ten republikový – nejvyšší rozdíl byl patrný u spoluvlastnictví vlastníků jednotek (+0,6 p. b.) a domů ve vlastnictví obcí či státu (+0,5 p. b.).

Mezi okresy Libereckého kraje bylo zastoupení fyzických osob v pozici vlastníků obydlých domů s byty nejvyšší na Semilsku (92,5 %). Nejvyšší podíl spoluvlastnictví vlastníků bytových jednotek vykázal okres Liberec (9,8 %). Obce nebo stát byly ve struktuře vlastníků obydlých domů s byty nejvyšší měrou zastoupeny v okrese Česká Lípa (2,7 %), bytová družstva pak v okrese Liberec (0,5 %).

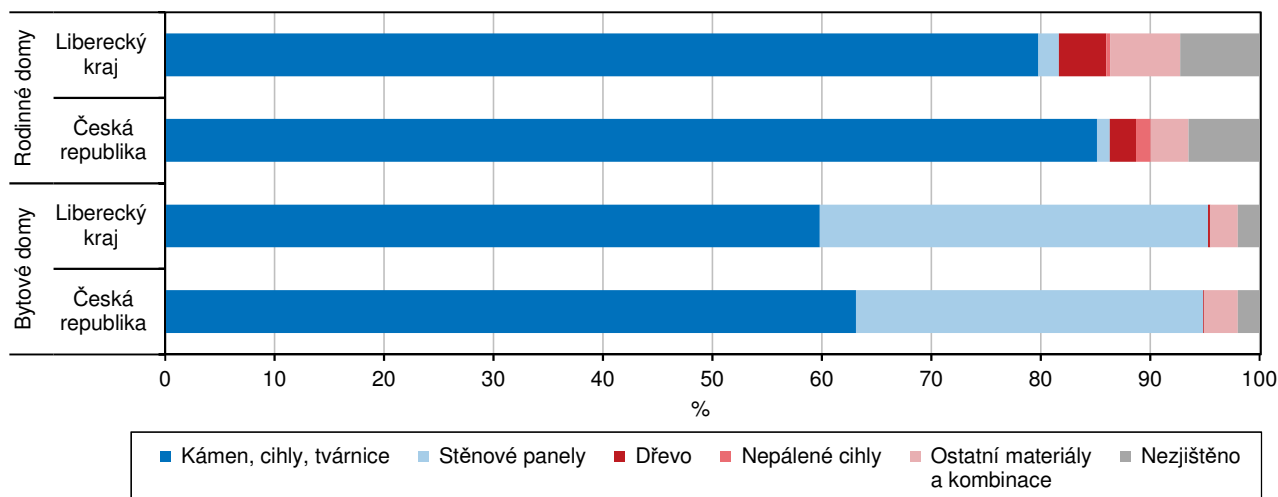
Graf 7.1.2 Obydlené domy s byty podle vlastníka a druhu domu

Z celkového počtu 79 337 obydlých domů s byty bylo 48 498 domů jednobytových (61,1 %) a další více než čtvrtina domů disponovala 2 až 3 byty. Čtyři až devět bytů bylo sečteno v 7,6 % a více než 9 bytů ve 4,9 % obydlých domech s byty. Většina obydlých domů s byty měla 1 až 2 nadzemní podlaží (tj. 84,1 %, 63 657 domů), 3 až 4 podlaží byla evidována u 9 128 domů (12,1 %) a 5 a více podlaží mělo 2 900 domů (3,8 %).

Tab. 7.1.3 Obydlené domy s byty v Libereckém kraji podle druhu, stáří a vlastníka domu

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	z toho		z toho domy podle období výstavby nebo rekonstrukce (%)							
		rodinné domy	bytové domy	1919 a dříve	1920 –1945	1946 –1970	1971 –1980	1981 –1990	1991 –2000	2001 –2010	2011 a později
Obydlené domy s byty	79 337	67 533	9 720	19,8	17,1	8,8	12,4	11,6	8,4	12,2	9,7
v tom podle vlastníka domu:											
fyzická osoba	69 040	65 660	2 325	20,2	17,9	7,7	11,1	10,9	8,6	13,0	10,6
obec, stát	1 654	331	789	24,9	14,6	15,0	9,8	7,9	16,7	8,4	2,7
bytové družstvo	321	28	290	4,0	4,0	24,9	32,7	22,7	3,4	6,2	1,9
jiná právnická osoba	1 429	489	517	30,6	14,6	7,6	16,1	5,9	8,9	9,5	6,8
spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)	6 329	573	5 719	13,2	11,8	18,9	25,2	20,5	4,5	4,2	1,8
kombinace vlastníků	171	88	67	22,1	10,4	4,3	6,7	6,1	14,7	32,5	3,1
nezjištěno	393	364	13	1,9	2,6	2,3	1,9	6,4	6,8	33,1	45,1

Graf 7.1.3 Obydlené domy s byty podle materiálu nosných zdí a druhu domu

Z územního hlediska bylo nejvíce obydlených domů s 1 až 3 byty a zároveň domů s 1 nebo 2 podlažími v oblastech s nejvyšším podílem rodinných domů, tj. v okrese Semily (93,4 %, resp. 90,5 %). Naopak nejvyšší podíl domů se 4 a více byty byl zjištěn v okrese Liberec (15,1 %), nejvyšší zastoupení domů se 3 a více nadzemními podlažími vykázal okres Jablonec nad Nisou (19,3 %).

Z hlediska materiálu nosných zdí byly více než čtyři pětiny obydlených domů s byty ze zjištěných údajů v Libereckém kraji postaveny z kamene, cihel a tvárnice (82,8 %), tj. o 5,2 p. b. pod republikovým průměrem. Stěnové panely byly použity u 6,5 % a dřevo u 4,0 % obydlených domů s byty v kraji. V obou případech se tento materiál v našem regionu využíval ve větší míře, než tomu bylo v průměru za Českou republiku (tj. 4,8 % v případě stěnových panelů, resp. 2,3 % v případě dřeva).

Tab. 7.1.4 Obydlené domy s byty v Libereckém kraji podle druhu, stáří domu a materiálu nosných zdí
(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	z toho		z toho domy podle období výstavby nebo rekonstrukce (%)							
		rodinné domy	bytové domy	1919 a dříve	1920 –1945	1946 –1970	1971 –1980	1981 –1990	1991 –2000	2001 –2010	2011 a později
Obydlené domy s byty	79 337	67 533	9 720	19,8	17,1	8,8	12,4	11,6	8,4	12,2	9,7
v tom podle materiálu nosných zdí:											
kámen, cihly, tvárnice	61 052	53 898	5 814	21,6	19,4	8,9	10,8	9,5	8,9	12,0	9,0
stěnové panely	4 789	1 249	3 449	0,0	-	10,6	35,6	32,5	7,0	8,1	6,1
dřevo	2 964	2 928	16	19,3	5,8	6,5	7,6	10,9	3,6	17,1	29,2
nepálené cihly	241	239	2	60,7	31,4	7,0	-	-	-	0,4	-
ostatní materiály a kombinace	4 663	4 320	245	21,1	6,8	5,6	14,6	19,9	8,4	14,0	9,6
nezjištěno	5 628	4 899	194	2,1	28,7	14,1	10,1	7,1	6,4	19,3	12,2

Z hlediska technické vybavenosti zaostával Liberecký kraj oproti průměru České republiky ve všech základních parametrech. Na kanalizační síť bylo v našem regionu připojeno 48,9 % obydlených domů s byty (podíl za Českou republiku 64,0 %), plyn byl zaveden u 50,5 % domů (podíl za Českou republiku 66,3 %) a ústředním topením bylo vybaveno 68,3 % domů, což je o 5,3 p. b. méně než činil celorepublikový podíl. O něco menší měrou byly krajské obydlené domy s byty se 4 a více nadzemními podlažími vybaveny výtahem (44,4 % těchto domů v kraji, 44,8 % v České republice).

7.2 Charakteristika bytového fondu

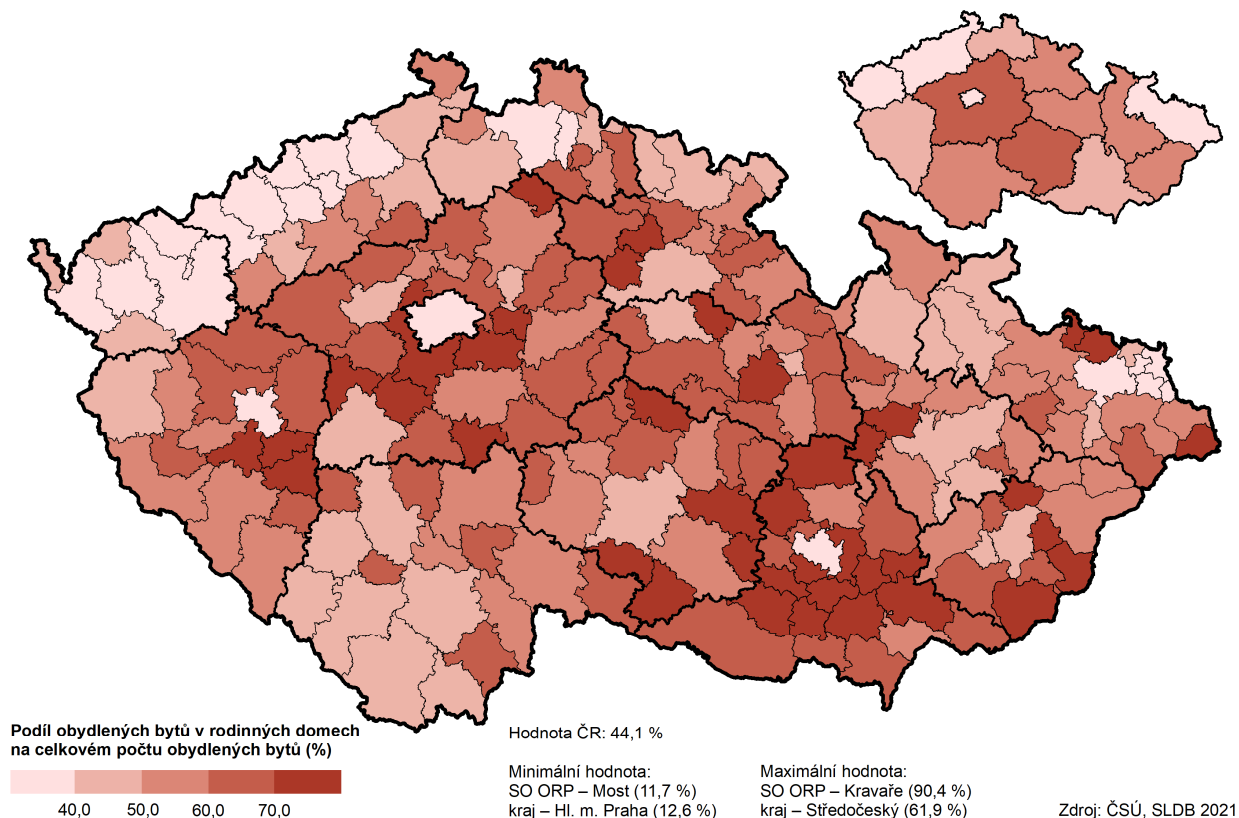
K 26. 3. 2021 bylo v Libereckém kraji sečteno celkem 227 144 bytů, z toho 187 627 bytů bylo obydlených (82,6 %). V porovnání s průměrem České republiky je podíl obydlených bytů v kraji o 1,3 p. b. nižší. Nejvyšší podíl obydlených bytů zaznamenal kraj Ústecký a Moravskoslezský (shodně 87,8 %), s 87,0% podílem následovalo hlavní město Praha. Nejnižší hodnotu pohybující se pod 80% hranicí se vykázal Jihočeský kraj (78,0 %), druhá nejnižší hodnota patří Kraji Vysočina (79,0 %). Liberecký kraj dosáhl na 7. nejvyšší hodnotu.

Tab. 7.2.1 Bytový fond podle okresů

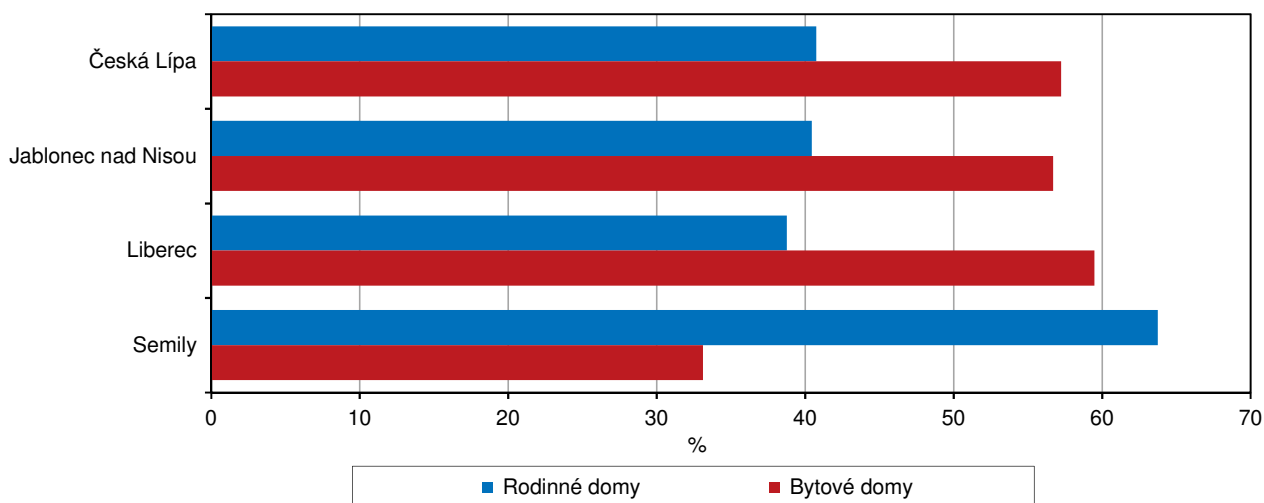
Kraj, okresy	Byty celkem	v tom						Podíl neobydlených bytů z celkového počtu bytů (%)
		obydlené byty			neobydlené byty			
		celkem	z toho (%)		celkem	z toho (%)		
			v rodinných domech	v bytových domech		v rodinných domech	v bytových domech	
Liberecký kraj	227 144	187 627	43,5	54,3	39 517	74,0	25,2	17,4
Česká Lípa	50 924	43 114	40,8	57,2	7 810	72,9	26,6	15,3
Jablonec nad Nisou	48 210	38 874	40,5	56,7	9 336	68,5	30,4	19,4
Liberec	86 802	76 317	38,8	59,5	10 485	68,3	30,8	12,1
Semily	41 208	29 322	63,8	33,1	11 886	84,2	15,2	28,8

Je třeba si uvědomit, že neobydlený byt nemusí představovat prázdný byt. Mnoho lidí dojíždí do práce či školy desítky i stovky kilometrů třeba jen jednou týdně. V místě pracoviště mohou mít k bydlení pronajatý byt, není to však jejich obvyklé bydliště, to je tam, kde mají rodinu a domácnost. Další možností je druhé víkendové bydlení, často se jedná o chalupy nebo apartmánové byty v horských turistických oblastech. Také z tohoto důvodu se okres Semily a ORP Jilemnice umístily v tomto ohledu na prvním místě v republice s 28,8 %, resp. 38,0 % neobydlených bytů.

Obydlené byty v rodinných domech ve správních obvodech ORP a krajích

Graf 7.2.1 Obydlené byty podle druhu domu a okresů Libereckého kraje

Více než 54 % obydlých bytů v našem regionu se nacházelo v bytových domech a stejný podíl byl vykázán i v případě celorepublikového průměru. V tomto ukazateli jsou zřejmé velké regionální rozdíly. S obydlými byty v bytových domech výrazně dominuje hlavní město Praha (86,4 %), zatímco na druhé místo pomyslného

žebříčku se s 67,3% podílem se zařadil Karlovarský kraj. Ještě další 4 kraje vykázaly hodnotu tohoto ukazatele nad 50 %. Na druhé straně žebříčku se umístil Středočeský kraj s 36,6 %, předposlední místo s 37,7 % pak patřilo Kraji Vysočina. Pořadí krajů s počtem bytů v rodinných domech je logicky zcela opačné a pohybuje se v rozmezí od 12,6 % do 61,9 %. Na rodinné domy v Libereckém kraji připadlo 43,5 % obydlených bytů (podíl za Českou republiku 44,1 %), zbývající 2,2 % představovaly obydlené byty v ostatních budovách. Jedná se o vůbec nejvyšší hodnota ze všech krajů, která o 0,6 p. b. převyšuje podíl za Českou republiku. Nejvyšší podíl bytů v rodinných domech na celkovém počtu obydlených bytů byl zjištěn v okrese Semily (63,8 %), zcela naopak tomu bylo v ostatních třech okresech, ve kterých převažují byty v bytových domech. Nejvyšší hodnotu vykázal okres Liberec (59,5 %).

Tab. 7.2.2 Obydlené byty v Libereckém kraji podle druhu a vlastnictví domu

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem		v tom					
			v rodinných domech		v bytových domech		v ostatních budovách	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
Obydlené byty	187 627	100,0	81 582	100,0	101 832	100,0	4 213	100,0
v tom podle vlastníka domu:								
fyzická osoba	93 064	49,7	78 577	96,8	12 869	12,6	1 618	38,6
obec, stát	10 441	5,6	491	0,6	8 276	8,1	1 674	39,9
bytové družstvo	4 457	2,4	38	0,0	4 414	4,3	5	0,1
jiná právnická osoba	7 115	3,8	674	0,8	5 710	5,6	731	17,4
spoluvlastnictví								
vlastníků bytů (jednotek)	70 443	37,6	1 275	1,6	69 027	67,8	141	3,4
kombinace vlastníků	1 602	0,9	138	0,2	1 439	1,4	25	0,6
nezjištěno	505	x	389	x	97	x	19	x

Téměř polovinu obydlených bytů v Libereckém kraji vlastní fyzická osoba. V rámci rodinných domů její zastoupení představuje 96,8 %, zatímco v bytových domech podíl dosáhl pouze 12,6 %. V jejich případě totiž převažuje z více než dvou třetin spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek). Tato forma vlastnictví za všechny obydlené byty tvoří 37,6 %. Mnohem menší zastoupení mají byty ve vlastnictví obce či státu (5,6 %), jiné právnické osoby (3,8 %) nebo bytového družstva (2,4 %). Při srovnání krajů a vlastnictví obydlených bytů fyzickou osobou pouze další čtyři kraje společně s Českou republikou dosahují hodnotu podílu pod 50 %, a to kraj Moravskoslezský, Ústecký, Karlovarský a hlavní město Praha, kde je hodnota výrazně nejmenší (23,0 %). V posledně třech jmenovaných krajích je významně zastoupeno spoluvlastnictví vlastníků jednotek, nejvíce pak v hlavním městě Praze (61,4 %). V Moravskoslezském v Ústeckém kraji a v hlavním městě Praze jsou také vykázány vyšší hodnoty vlastnictví bytů bytovými družstvy, nejvyšší pak v sousedním Ústeckém kraji (9,5 %).

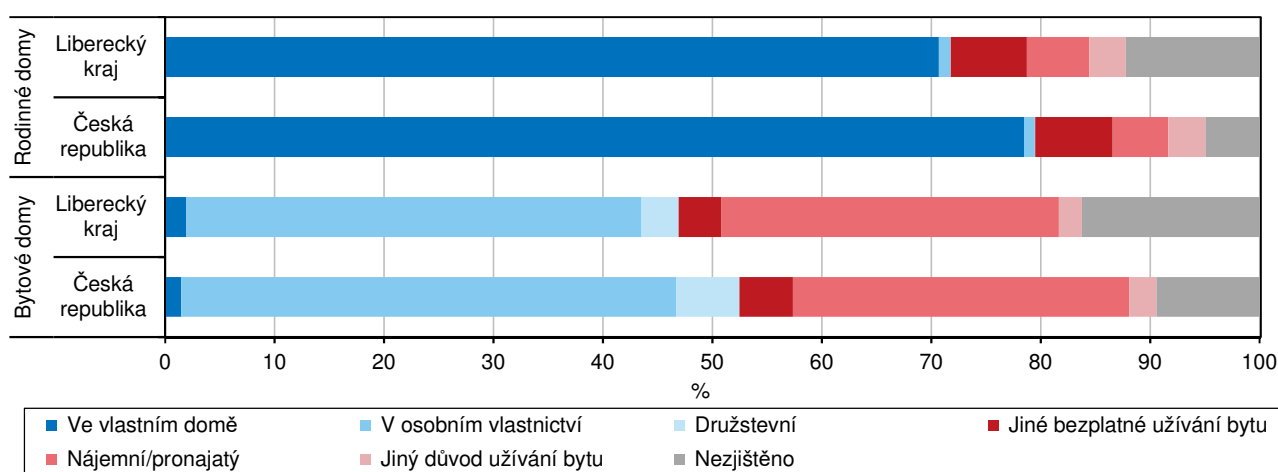
V meziokresním srovnání našeho regionu nejvyšší podíl obydlených bytů ve vlastnictví fyzických osob dosáhl okres Semily (69,1 %), podíl v okrese Česká Lípa, Jablonec nad Nisou a Liberec se pohybuje v rozmezí od 44,0 do 47,0 %. Zastoupení spoluvlastnictví vlastníků bytů je v těchto třech okresech také velmi podobné a nachází se v intervalu mezi 40,5 až 40,9 %, zatímco okres Semily vykázal pouze 21,0% podíl. Nejvyšší podíl obydlených bytů vlastněných obcí či státem a jinou právnickou osobou byl zaznamenán v okrese Česká Lípa (8,4 %, resp. 6,1 %), bytová družstva jsou nejvíce zastoupena v okrese Jablonec nad Nisou (3,0 %).

Z hlediska právního důvodu užívání bytu a zjištěných hodnot bylo 37,7 % obydlených bytů v Libereckém kraji ve vlastním domě, 26,8 % v osobním vlastnictví a 24,0 % bytů představovaly byty nájemní. Nejvyšší podíl bytů ve vlastním domě byl vykázán v oblasti s největším podílem bytů v rodinných domech, tzn. v okrese Semily (54,8 %), zatímco zbývající tři okresy kraje dosáhly hodnoty jen okolo 35 %. Největší podíl bytů v osobním vlastnictví byl zaznamenán v okrese Česká Lípa (30,5 %), nájemní bydlení tvořilo největší část v okrese Liberec (26,3 %). V těchto dvou ukazatelích okres Semily výrazně „zaostává“ za ostatními třemi okresy.

Tab. 7.2.3 Obydlené byty v Libereckém kraji podle druhu domu a právního důvodu užívání bytu

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem		v tom					
			v rodinných domech		v bytových domech		v ostatních budovách	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
Obydlené byty	187 627	100,0	81 582	100,0	101 832	100,0	4 213	100,0
v tom podle právního důvodu užívání bytu:								
ve vlastním domě	64 339	37,7	61 548	80,6	2 107	2,3	684	17,8
v osobním vlastnictví	45 772	26,8	925	1,2	44 792	49,6	55	1,4
družstevní	3 659	2,1	16	0,0	3 642	4,0	1	0,0
jiné bezplatné užívání bytu	10 408	6,1	6 053	7,9	4 224	4,7	131	3,4
nájemní / pronajatý	40 899	24,0	4 983	6,5	33 216	36,8	2 700	70,1
jiný důvod užívání bytu	5 404	3,2	2 881	3,8	2 244	2,5	279	7,2
nezjištěno	17 146	x	5 176	x	11 607	x	363	x

Graf 7.2.2 Obydlené byty podle právního důvodu užívání bytu**Tab. 7.2.4 Obydlené byty v Libereckém kraji podle stáří a druhu domu**

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	z toho v domech podle období výstavby nebo rekonstrukce							
		1919 a dříve	1920 –1945	1946 –1970	1971 –1980	1981 –1990	1991 –2000	2001 –2010	2011 a později
Obydlené byty	187 627	27 243	22 704	22 064	37 594	32 550	14 033	16 168	9 752
v tom:									
v rodinných domech	81 582	16 272	14 544	6 013	9 024	8 486	6 558	9 233	7 322
v bytových domech	101 832	10 296	7 730	15 840	28 421	23 775	6 672	6 263	2 089
v ostatních budovách	4 213	675	430	211	149	289	803	672	341
		%							
Obydlené byty	100,0	15,0	12,5	12,1	20,6	17,9	7,7	8,9	5,4
v tom:									
v rodinných domech	100,0	21,0	18,8	7,8	11,7	11,0	8,5	11,9	9,5
v bytových domech	100,0	10,2	7,6	15,7	28,1	23,5	6,6	6,2	2,1
v ostatních budovách	100,0	18,9	12,0	5,9	4,2	8,1	22,5	18,8	9,6

Nejvíce obydlých bytů v Libereckém kraji je z období 70. a 80. let minulého století (20,6 %, resp. 17,9 %) s tím, že jednoznačně převažují byty v bytových domech. Výraznější zastoupení mají také nejstarší byty do roku 1919 (15,0 %, tj. nejvyšší hodnota ze všech krajů), následováno dalším obdobím do roku 1945 (12,5 %) a v obou obdobích naopak převažují byty v rodinných domech. Za posledních 20 let vzniklo 25 920 bytů (14,2 %), ve kterých se při sčítání bydlelo, a to s převahou v rodinných domech. V mezikrajském srovnání

8 krajů vykazuje nejintenzivnější výstavbu dnes obydlených bytů v poválečném období do roku 1970 a nejvyšší hodnotu vykázal Moravskoslezský kraj (36,4 %). Další čtyři kraje (Kraj Vysočina, Pardubický, Jihočeský a Královéhradecký) mají nejsilnější období výstavby v 70. letech a hlavní město Praha disponuje nejvíce byty z období 1920–1945. Nejintenzivnější výstavbou od roku 2001 dominuje Středočeský kraj (28,0 %). V okrese Česká Lípa se nejvíce bytů stavělo v 80. letech (24,0 %), v okresech Jablonec nad Nisou a Liberec v 70. letech (20,6 %, resp. 20,1 %), zatímco v okrese Semily byla jednou pětinou zastoupena výstavba v poválečném období. Od roku 2001 se nejvíce stavělo v okrese Liberec (16,6 %).

Tab. 7.2.5 Obydlené byty v Libereckém kraji podle stáří, druhu domu a podle počtu obytných místností¹⁾

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	z toho v domech podle období výstavby nebo rekonstrukce							
		1919 a dříve	1920 –1945	1946 –1970	1971 –1980	1981 –1990	1991 –2000	2001 –2010	2011 a později
Rodinné domy									
Obydlené byty z toho s počtem obytných místností s plochou 4 m ² a více (%):	81 582	16 272	14 544	6 013	9 024	8 486	6 558	9 233	7 322
1	1,2	1,8	1,1	0,9	0,8	0,9	1,3	0,8	0,6
2	5,2	7,2	6,0	5,4	3,3	3,2	4,4	3,6	3,3
3	15,0	18,3	18,0	18,9	12,4	9,7	12,2	11,2	12,9
4	26,8	27,7	28,5	29,4	28,5	21,7	22,6	25,7	28,7
5 a více	51,9	44,9	46,4	45,4	55,1	64,5	59,5	58,7	54,4
Bytové domy									
Obydlené byty z toho s počtem obytných místností s plochou 4 m ² a více (%):	101 832	10 296	7 730	15 840	28 421	23 775	6 672	6 263	2 089
1	4,6	5,4	5,7	3,4	4,3	2,0	7,5	13,3	6,5
2	18,9	20,9	21,9	9,0	15,6	21,5	22,6	31,5	33,9
3	25,8	34,4	32,1	38,7	23,1	13,0	26,8	32,3	30,7
4	37,9	27,5	27,5	41,5	43,8	44,2	32,7	16,8	21,5
5 a více	12,8	11,7	12,9	7,4	13,1	19,3	10,4	6,1	7,4

¹⁾ včetně kuchyně

Při sčítání 2021 byl v obydlených bytech zjišťován také počet obytných místností s plochou 4 m² a více. V Libereckém kraji byly včetně kuchyně nejčastěji zastoupeny byty se 4 obytnými místnostmi (55 382 bytů, tj. 32,5 % obydlených bytů, u kterých byla tato skutečnost zjištěna). Jako druhé v pořadí se umístily byty s 5 a více obytnými místnostmi (51 684 bytů, tj. 30,3 %) a na třetí pozici z tohoto pohledu byly zastoupeny byty se 3 místnostmi (35 597 bytů, tj. 20,9 %). Největší byty se nacházely v bytovém fondu okresu Semily, když zde téměř 36 % bytů disponovalo 5 a více místnostmi. Naopak nejmenší byty s 1 nebo 2 obytnými místnostmi tvořily největší část obydlených bytů v okrese Liberec (4,3 %, resp. 13,8 %). Třípokojové byty měly nejvyšší zastoupení v okrese Jablonec nad Nisou (22,5 %) a čtyřpokojové v okrese Česká Lípa (34,8 %).

Tab. 7.2.6 Obydlené byty podle počtu obytných místností a okresů

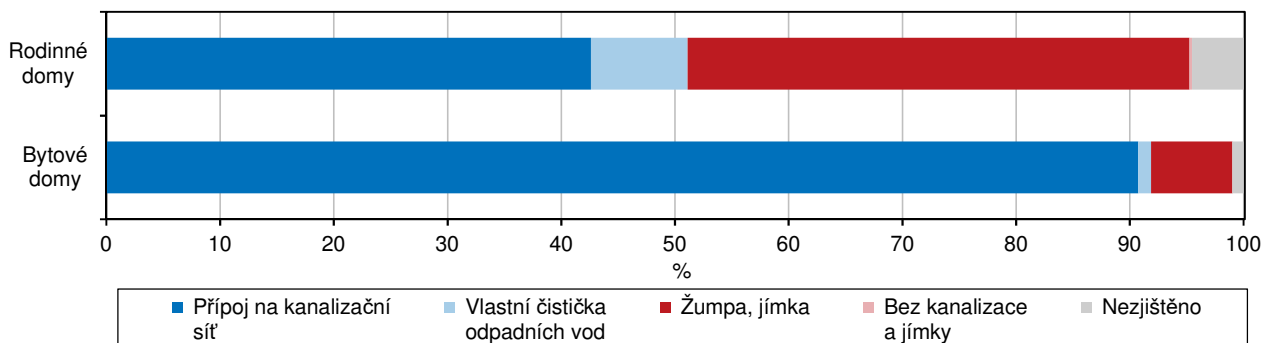
(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

Kraj, okresy	Obydlené byty	z toho podíl bytů podle počtu obytných místností s plochou 4 m ² a více (%) ¹⁾				
		1	2	3	4	5 a více
Liberecký kraj	187 627	3,5	12,8	20,9	32,5	30,3
Česká Lípa	43 114	2,7	12,8	17,7	34,8	32,0
Jablonec nad Nisou	38 874	3,4	13,1	22,5	32,7	28,3
Liberec	76 317	4,3	13,8	21,9	31,8	28,2
Semily	29 322	2,9	10,0	20,8	30,5	35,7

¹⁾ včetně kuchyně

Z analýzy technické vybavenosti obydlených bytů a zjištěných hodnot v Libereckém kraji vyplývá, že 56,0 % obydlených bytů mělo zaveden plyn (průměr České republiky 69,6 %), a to především z veřejné sítě (98,8 %). Méně plynových přípojek do bytu vykázal pouze kraj Jihočeský (46,4 %), nejvíce je plyn využíván v bytech Moravskoslezského kraje (82,9 %).

Graf 7.2.3 Obydlené byty podle způsobu odvádění odpadních vod z domu a druhu domu v Libereckém kraji

Vodovod v bytě byl deklarován v případě 99,4 % bytů, tj. o 0,13 p. b. méně než v úhrnu za Českou republiku. Zde jsou mezi kraji velmi malé rozdíly a hodnota se pohybuje od 99,1 % ve Středočeském kraji do 99,9 % v hlavní městě Praze. I v tomto případě byla převážná většina bytů Libereckého regionu napojena pouze na veřejnou vodovodní síť (91,0 % obydlených bytů napojených na vodovod), napojení na soukromý vodní zdroj bylo uvedeno u 7,0 % bytů, zbývající 2,0 % bytů oba způsoby odběru vody kombinovaly. V těchto případech už jsou mezikrajské rozdíly výraznější, např. hlavní město Praha má přes 99 % bytů napojeno pouze na veřejný vodovod, zatímco Středočeský kraj jen necelých 82 %. Na kanalizaci bylo připojeno 71,2 % obydlených bytů v kraji, což je nejmenší hodnota ze všech krajů. Celorepubliková hodnota dosáhla na 80,8 %. V hlavní městě Praze mají na kanalizaci připojeno 98,4 % obydlených bytů. Liberecký kraj se však může pochlubit největším zastoupením čistění odpadních vod vlastními čističkami (4,6 %, podíl za Českou republiku 2,0 %).

Tab. 7.2.7 Obydlené byty podle technické vybavenosti, druhu domu a okresů

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

Kraj, okresy	Obydlené byty	z toho podíl bytů podle technické vybavenosti (%)							
		plyn zaveden do bytu	vodovod v bytě	v tom			připojení na kanalizaci	vlastní čistička odpadních vod	žumpa, jímka
				pouze z veřejné sítě	pouze ze soukromého zdroje	z veřejné sítě i soukromého zdroje			
Rodinné domy									
Liberecký kraj	81 582	44,6	98,89	82,0	14,2	3,8	44,6	8,9	46,2
Česká Lípa	17 571	38,5	98,90	89,8	7,8	2,4	52,2	5,7	41,8
Jablonec nad Nisou	15 729	51,6	98,90	73,5	21,2	5,3	44,7	11,9	43,2
Liberec	29 589	45,7	98,63	82,4	13,8	3,8	42,5	7,5	49,8
Semily	18 693	42,5	99,30	81,3	14,7	4,0	40,9	11,6	47,2
Bytové domy									
Liberecký kraj	101 832	65,6	99,87	98,5	1,1	0,5	91,6	1,1	7,2
Česká Lípa	24 681	62,9	99,85	99,0	0,5	0,5	95,4	0,9	3,7
Jablonec nad Nisou	22 040	78,7	99,88	97,7	1,8	0,5	90,3	1,6	8,1
Liberec	45 400	58,9	99,87	98,7	0,8	0,5	90,7	0,8	8,5
Semily	9 711	74,0	99,90	98,0	1,6	0,4	89,3	2,2	8,5

Z vnitroregionálního srovnání vyplývá, že nejvyšší podíl obydlených bytů se zavedeným plynem evidoval okres Jablonec nad Nisou (66,8 %), naopak tomu bylo v okrese Česká Lípa (52,6 %). Nejmenší rozdíly byly patrné v případě zavedeného vodovodu – podíl se pohyboval v rozmezí od 99,4 % v okrese Liberec do 99,5 % v okrese Semily. Nejvyšší zastoupení obydlených bytů napojených na kanalizaci vykázal okres Česká Lípa (77,8 %), nejnižší hodnotu ve výši 58,2 % okres Semily, což je zároveň třetí nejnižší hodnota ze všech okresů České republiky. To v případě vlastních čističek odpadních vod je naopak na prvním místě s 8,4 %.

Tab. 7.2.8 Obydlené byty v Libereckém kraji podle způsobu vytápění, energie používané k vytápění a druhu domu

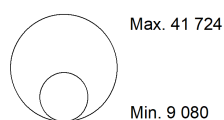
(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	z toho podle způsobu vytápění				z toho podle hlavního zdroje energie používaného k vytápění				
		ústřední dálkové	ústřední domovní	ústřední s vlastním zdrojem (v bytě)	lokální topidla (kamna)	z kotelny mimo dům	uhlí, koks, uhelné brikety	plyn	elektřina	dřevo, dřevěné pelety
Počet										
Obydlené byty	187 627	45 447	50 305	57 364	17 204	45 463	16 511	62 447	18 707	19 084
v tom:										
v rodinných domech	81 582	475	23 487	38 628	10 325	478	14 265	28 440	10 793	16 630
v bytových domech	101 832	44 263	25 355	17 717	6 354	44 275	1 961	32 504	7 233	2 081
v ostatních budovách	4 213	709	1 463	1 019	525	710	285	1 503	681	373
%										
Obydlené byty	100,0	26,0	28,8	32,8	9,8	27,1	9,8	37,2	11,1	11,4
v tom:										
v rodinných domech	100,0	0,6	30,8	50,7	13,6	0,6	18,8	37,5	14,2	21,9
v bytových domech	100,0	46,7	26,7	18,7	6,7	50,0	2,2	36,7	8,2	2,4
v ostatních budovách	100,0	18,5	38,2	26,6	13,7	19,3	7,8	40,9	18,5	10,1

Ve 32,8 % obydlých bytů ze zjištěných údajů v Libereckém kraji bylo vytápění řešeno ústředním topením s vlastním zdrojem (v bytě), ústřední domovní vytápění využívalo 28,8 % a ústřední dálkové pak 26,0 % obydlých bytů. V nejmenší míře pak byla evidována lokální topidla (kamna), a to u 9,8 % bytů. V porovnání s hodnotami za Českou republiku je v našem regionu výrazně méně využíváno ústřední dálkové vytápění (zastoupení za Českou republiku 35,2 %) a také ústřední vytápění s vlastním zdrojem (podíl za Českou republiku 34,4 %).

Obydlené byty podle způsobu vytápění v okresech Libereckého kraje

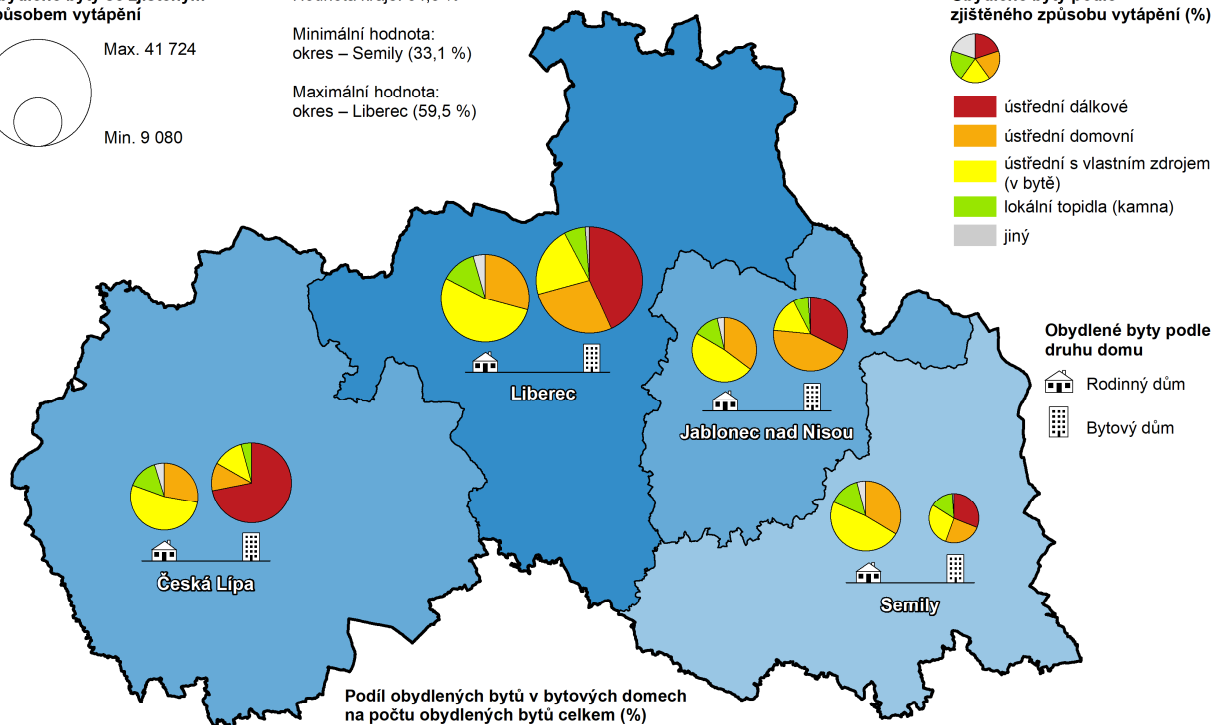
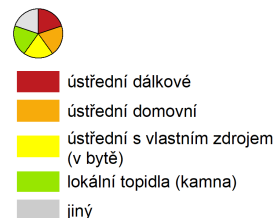
Obydlené byty se zjištěným způsobem vytápění

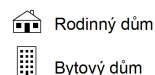
Hodnota kraje: 54,3 %

Minimální hodnota:
okres – Semily (33,1 %)Maximální hodnota:
okres – Liberec (59,5 %)

Obydlené byty podle zjištěného způsobu vytápění (%)

Obydlené byty podle druhu domu

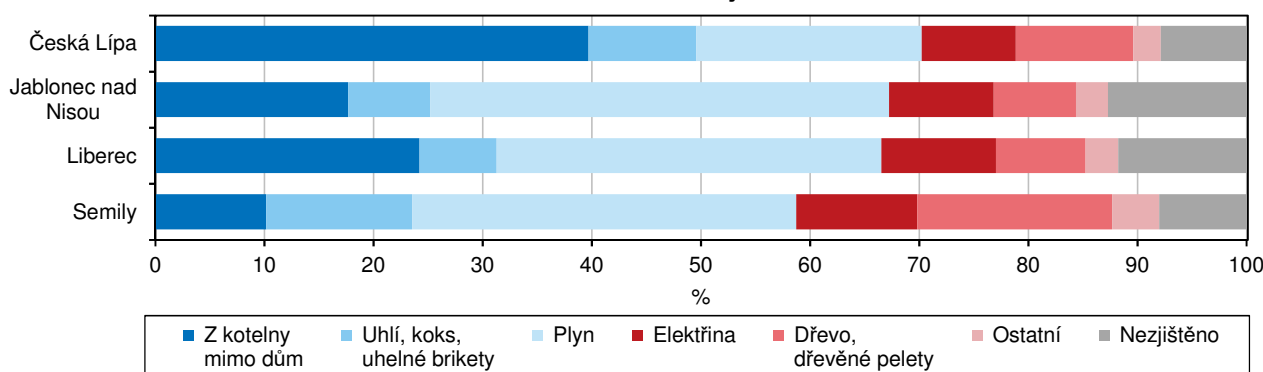
Podíl obydlých bytů v bytových domech na počtu obydlých bytů celkem (%)

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021

Naopak častěji jsou obydlené byty v kraji vytápěny ústředním domovním topením (republikový podíl 9,9 %) a lokálními topidly (republikový podíl 8,2 %). V mezikrajském srovnání lze nalézt poměrně velké rozdíly, zejména u ústředního dálkového vytápění, kde pouze hlavní město Praha těsně překročila 50% hranici a další tři kraje se nacházejí těsně pod ní (Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský). To v Kraji Vysočina a ve Středočeském kraji je pouze přes 21 % obydlených bytů vytápěno tímto způsobem. Ústřední domovní vytápění je nejvíce využíváno v našem kraji, ústřední s vlastním zdrojem (v bytě) v Kraji Vysočina (47,1 %) a lokální topidla v Králové-hradeckém kraji (11,8 %). Při porovnání okresů Libereckého kraje převažuje ústřední dálkové vytápění v okrese Česká Lípa (42,1 % obydlených bytů), v okrese Jablonec nad Nisou má převahu ústřední domovní vytápění (40,1 %) a v okresech Liberec a Semily jsou obydlené byty nejčastěji vytápěny ústředním topením s vlastním zdrojem (33,9 %, resp. 40,7 %). Lokální topidla jsou pak nejčastěji využívána v bytech v okrese Semily (14,8 %), tedy v okrese s největším podílem rodinných domů.

Graf 7.2.4 Obydlené byty podle hlavního zdroje energie používaného k vytápění a okresů Libereckého kraje

Hlavním zdrojem energie používaným k vytápění je v našem regionu plyn (37,2 %), podíl za Českou republiku je jen nepatrně nižší (37,0 % obydlených bytů se zjištěným zdrojem vytápění). Teplo z kotelny mimo dům v Libereckém kraji využívalo 27,1 % obydlených bytů, což bylo o 8,9 p. b. méně než v celorepublikovém průměru. Následovaly obydlené byty topící dřevem či dřevěnými peletami (11,4 % v kraji, 9,2 % v České republice), 11,1 % bytů využívalo k topení elektřinu (9,4 % v České republice) a uhlí, koks nebo uhelné brikety jako hlavní zdroj energie bylo uvedeno v případech 9,8 % obydlených bytů v kraji a 5,8 % bytů v České republice. Z mezikrajského srovnání vyplývá, že plynem se nejvíce topí v Jihomoravském kraji, který jako jediný vykázal více než 50% podíl. Kotelna mimo dům je nejvíce využívána v hlavním městě Praze (53,2 %), elektřina a uhlí ve Středočeském kraji (16,0 %, resp. 10,1 %) a dřevo v Kraji Vysočina (18,9 %).

Z pohledu částí našeho kraje je atypický okres Česká Lípa, ve kterém jednoznačně převažuje teplo z kotelny mimo dům (43,1 %), zatímco plyn k topení využívá jen 22,4 % obydlených bytů. V ostatních třech okresech převažuje topení plynem, nejvíce v okrese Jablonec nad Nisou 48,1 %. Topení dřevem a dřevěnými peletami, elektřinou a uhlím, koksem a uhelnými briketami bylo nejvíce zastoupeno v okrese Semily (19,4 %, resp. 12,0 % a 14,5 %), a to zejména na úkor tepla z kotelny mimo dům.

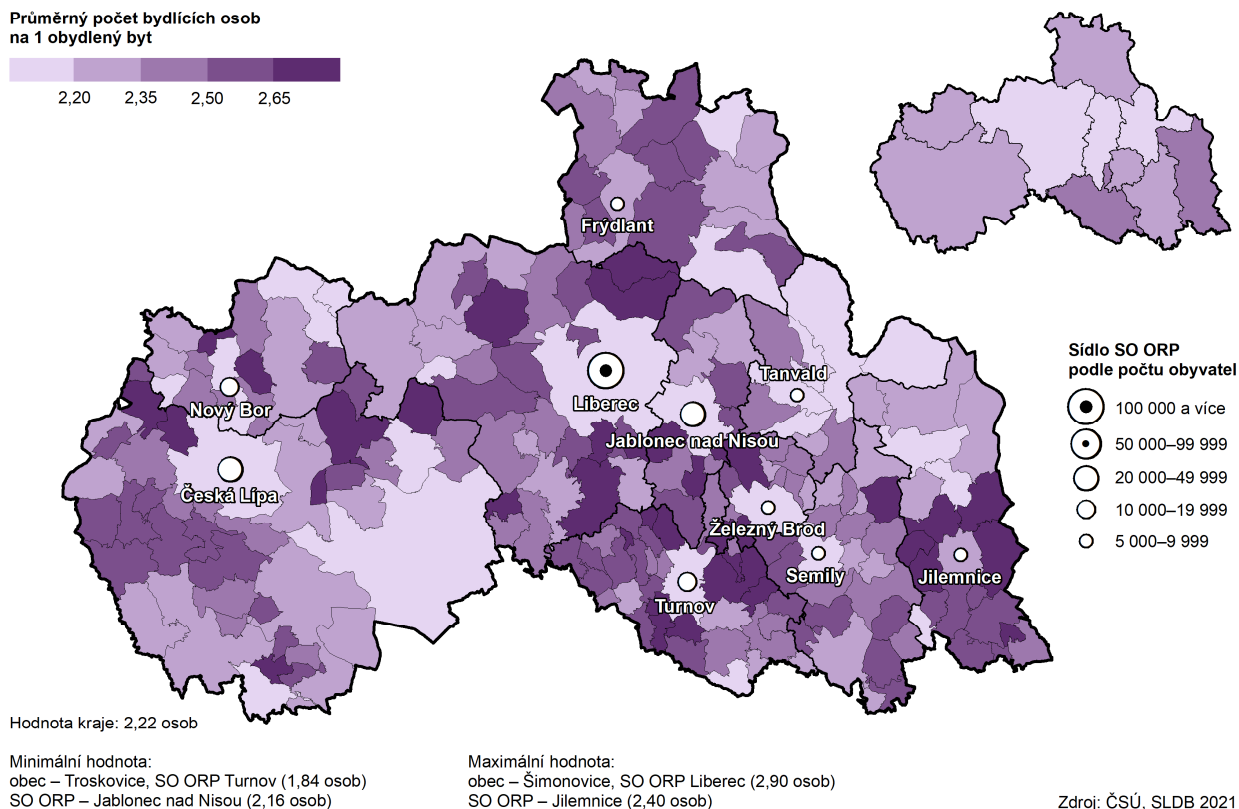
Tab. 7.2.9 Charakteristiky úrovně bydlení v obydlených bytech v Libereckém kraji podle druhu domu

	Osoby bydlící v bytech		Obytné místnosti s plochou 4 m ² a více ¹⁾		Průměrný počet osob na 1 obytnou místnost	Celková plocha (m ²)	
	celkem	na 1 byt	celkem	na 1 byt		na 1 byt	na 1 osobu
Obydlené byty celkem	416 993	2,22	676 331	4,0	0,58	85,3	37,4
v tom:							
v rodinných domech	209 005	2,56	358 746	4,7	0,55	112,1	43,1
v bytových domech	199 940	1,96	306 152	3,4	0,60	63,7	31,5
v ostatních budovách	8 048	1,91	11 433	3,0	0,66	69,0	35,6

¹⁾ včetně kuchyně

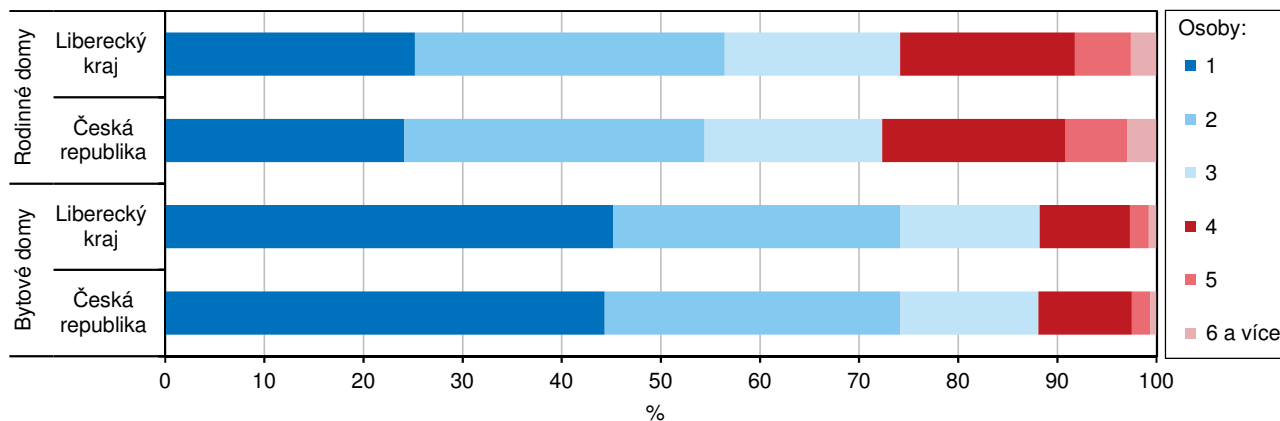
V průměru na 1 obydlý byt pak v Libereckém kraji připadly 4,0 obytné místnosti včetně kuchyně, průměr České republiky činil 3,9 obytných místností. Nejvyšší hodnoty zde dosáhl Kraj Vysočina (4,3 místnosti), následován kraji Zlínským a Středočeským (shodně 4,2 místností). Zdaleka nejmenší hodnotu vykázalo s 3,2 místnostmi hlavní město Praha, s odstupem následují kraje Karlovarský (3,8 místností) a Ústecký (3,9 místností). V rámci okresů našeho kraje se tato hodnota pohybovala mezi 3,9 místnostmi shodně v okrese Jablonec nad Nisou a Liberec do 4,2 místnosti v okrese Semily.

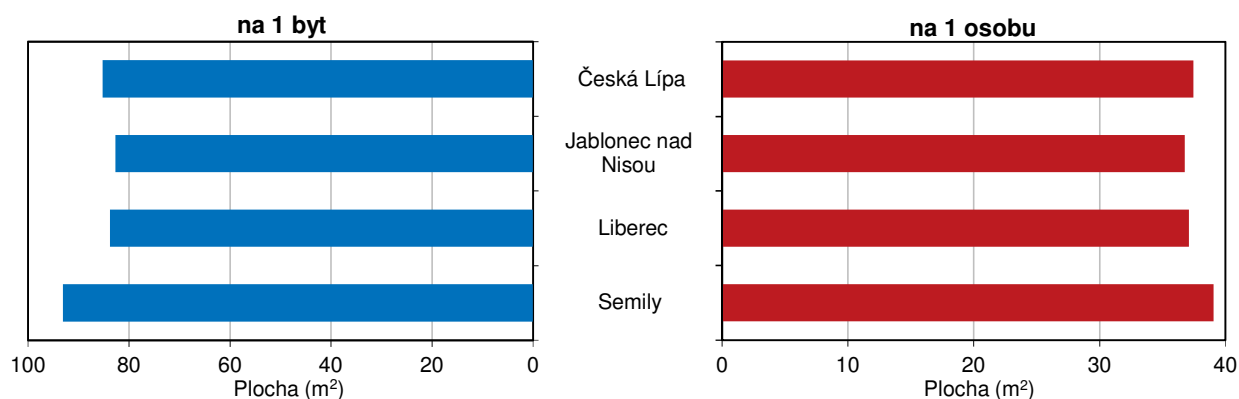
Průměrný počet osob v bytě v obcích a správních obvodech ORP Libereckého kraje

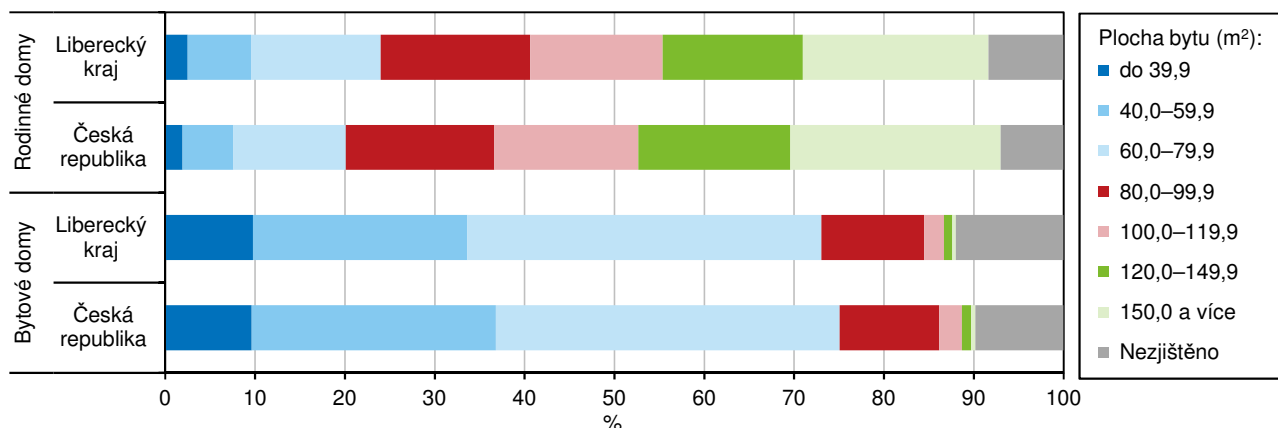
Na 1 obydlý byt v Libereckém kraji v průměru připadly 2,22 osoby, tj. o 0,03 osoby méně než činil průměr České republiky. V rámci mezikrajské ho srovnání se hodnoty tohoto ukazatele pohybují od 2,01 osob v hlavním městě Praze do 2,45 osob v Kraji Vysočina. V rámci našeho regionu nejvyšší hodnoty tento ukazatel dosáhl v okrese Semily (2,34 osob), na opačném konci pomyslného srovnání se s 2,19 osobami, které připadají na 1 obydlý byt, umístil okres Liberec.

Graf 7.2.5 Obydlé byty podle počtu osob v bytě a druhu domu

Graf 7.2.6 Obydlené byty podle průměrné celkové plochy na 1 byt a na 1 osobu a podle okresů Libereckého kraje

Celková plocha na 1 obydlý byt v našem kraji v průměru činila 85,3 m² a byla tak o 2,3 m² menší než průměr za Českou republiku. Podstatně větší průměrnou celkovou plochu na 1 byt vykazovaly byty v rodinných domech (tj. 112,1 m² v kraji, resp. 117,2 m² v České republice) než byty v bytových domech (tj. 63,7 m², resp. 63,5 m²). Největší byty v průměru mají ve Středočeském kraji (99,3 m²) a v Kraji Vysočina (97,9 m²), nejmenší naopak v hlavním městě Praze (71,4 m²) a Karlovarském kraji (80,1 m²). Největší celková plocha na jeden obydlý byt byla zjištěna v okrese Semily (93,1 m²), naopak nejmenší v okrese Jablonec nad Nisou (82,7 m²). V případě rodinných domů se hodnota ukazatele pohybovala od 108,8 m² v okrese Jablonec nad Nisou do 115,8 m² v okrese Česká Lípa. Celková plocha 1 bytu v bytových domech byla největší v okrese Liberec (63,9 m²), nejmenší pak v okrese Semily (63,1 m²).

Graf 7.2.7 Obydlené byty podle druhu domu a celkové plochy bytu**Tab. 7.2.10 Obydlené byty v Libereckém kraji podle druhu domu a celkové plochy bytu**

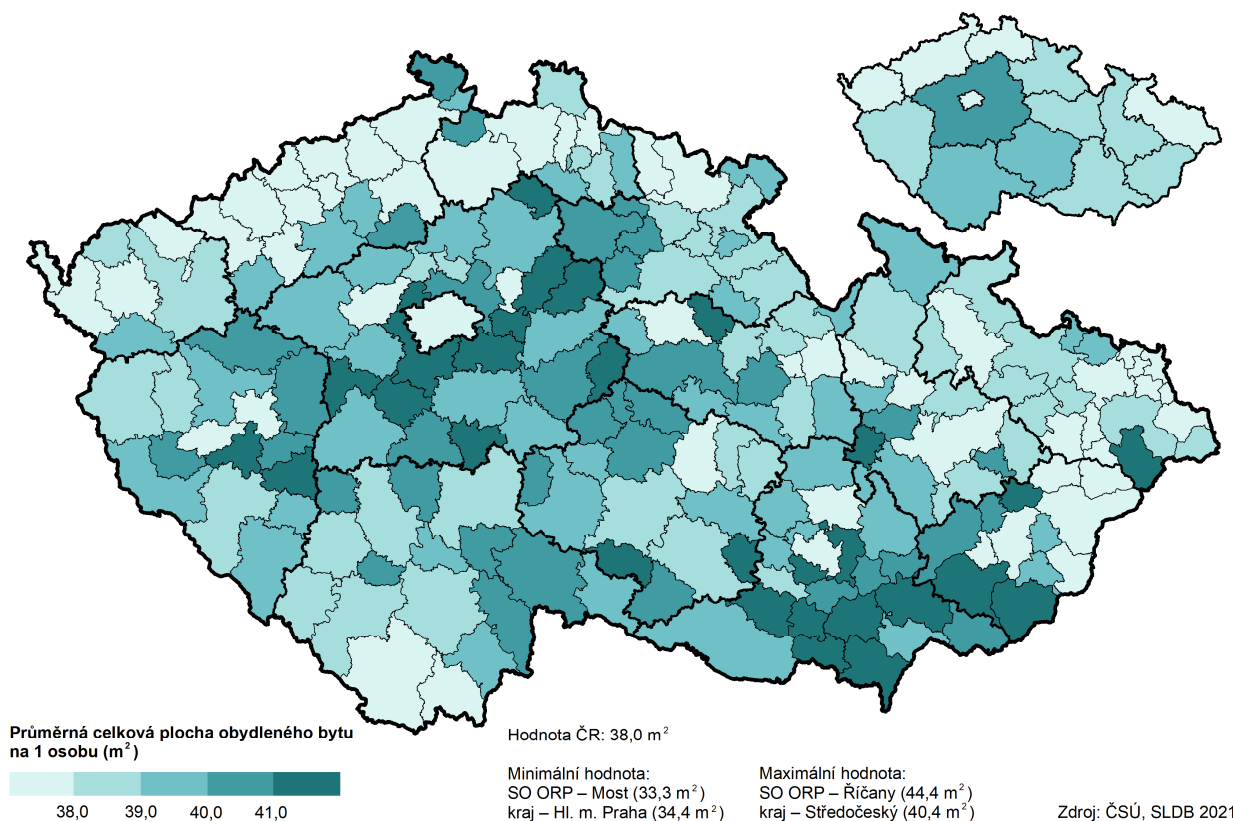
(podíl vypočtený ze zjištěných hodnot)

	Obydlené byty				Struktura obydlých bytů (%)			
	celkem	v tom			celkem	v tom		
		v rodinných domech	v bytových domech	v ostatních budovách		v rodinných domech	v bytových domech	v ostatních budovách
Obydlené byty	187 627	81 582	101 832	4 213	100,0	100,0	100,0	100,0
z toho s celkovou plochou v m ² :								
do 39,9	12 895	2 036	9 945	914	7,7	2,7	11,1	24,1
40,0–59,9	31 041	5 763	24 322	956	18,5	7,7	27,1	25,3
60,0–79,9	52 616	11 773	40 129	714	31,3	15,7	44,8	18,9
80,0–99,9	25 696	13 586	11 635	475	15,3	18,2	13,0	12,5
100,0–119,9	14 582	12 026	2 255	301	8,7	16,1	2,5	8,0
120,0–149,9	13 888	12 742	932	214	8,3	17,0	1,0	5,7
150,0 a více	17 475	16 844	420	211	10,4	22,5	0,5	5,6

Průměrná celková plocha bytu připadající na 1 osobu dosáhla v obydlených bytech v našem kraji 37,4 m², což je nepatrně méně než činil průměr za Českou republiku (38,0 m²). Nejvíce plochy mezi kraji má jedna osoba ve Středočeském kraji (40,4 m²), nejméně v hlavním městě Praze (34,4 m²). V rodinných domech měla 1 osoba v našem regionu k dispozici v průměru 43,1 m² (v České republice 44,0 m²) – nejvíce v okrese Česká Lípa (44,7 m²). Nejmenší plochu v rodinných domech mohly využívat osoby v okrese Jablonec nad Nisou, na které v průměru připadalo 42,0 m². Průměrná celková plocha bytu v bytovém domě v přepočtu na 1 osobu činila v kraji 31,5 m², v České republice byla nepatrně menší, a to o 0,1 m². V rámci okresů kraje se tato plocha pohybovala od 30,8 m² v okrese Česká Lípa do 31,8 m² v okresech Jablonec nad Nisou a Liberec.

Průměrná celková plocha bytu na osobu ve správních obvodech ORP a krajích

8. Dlouhodobý vývoj

V roce 1980 bylo na území Libereckého kraje 169 samostatných obcí. Změnou politického uspořádání po roce 1989 však došlo k uvolnění centrálního řízení, což motivovalo malé obce k opětovnému osamostatnění. V tomto období je tak možné sledovat postupný nárůst počtu obcí Libereckého kraje – mezi sčítáním v roce 1980 a 1991 vzniklo 28 obcí, v průběhu dalších 10 let pak dalších 19 obcí. V následujícím období jedna obec zanikla a při sčítání v roce 2011 a 2021 se počet obcí ustálil na současných 215 obcích.

Tab. 8.1 Vývoj sídelní struktury podle velikostních skupin obcí¹⁾

(do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

	1980		1991		2001		2011		2021	
	počet obcí	podíl bydlících obyvatel (%)	počet obcí	podíl bydlících obyvatel (%)	počet obcí	podíl bydlících obyvatel (%)	počet obcí	podíl bydlících obyvatel (%)	počet obcí	podíl bydlících obyvatel (%)
Liberecký kraj	169	100,0	197	100,0	216	100,0	215	100,0	215	100,0
v tom obce s počtem obyvatel:										
do 199	18	0,7	38	1,3	41	1,3	36	1,2	27	0,9
200–499	36	2,8	51	3,9	62	4,6	59	4,4	67	5,0
500–999	51	8,8	54	8,7	57	9,2	64	10,6	61	10,3
1 000–4 999	49	24,7	39	19,5	41	20,0	41	20,3	45	21,2
5 000–19 999	12	23,0	12	22,5	12	22,0	12	21,1	12	20,2
20 000–49 999	2	16,3	2	20,1	2	19,8	2	18,6	2	18,5
50 000 a více	1	23,7	1	24,0	1	23,1	1	23,8	1	24,0

¹⁾ Obce byly zařazeny do velikostních skupin podle počtu obyvatel zjištěného při příslušném sčítání.

Zatímco zastoupení obcí s 5 000 a více obyvateli v roce 2021 odpovídalo zastoupení v roce 1980, obcí s počtem obyvatel 1 000–4 000 bylo o 4 méně. Velikostní skupiny obcí do 999 obyvatel vykázaly v tomto období nárůst, nejvíce v kategorii 200–499 obyvatel (+ 31 obcí).

Počet obyvatel Libereckého kraje se během čtyř posledních dekád zvýšil o téměř 6 % na 435 220 osob. Nejvyšší nárůst ve výši 3,4 % byl vykázan mezi sčítáními v roce 1980 a 1991. Při porovnávání počtu obyvatel je však potřeba vzít v úvahu i skutečnost, že do roku 2001 jsou údaje o obyvatelstvu uváděny podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle pobytu obvyklého. Z hlediska pohlaví převažují ve struktuře obyvatel kraje dlouhodobě ženy. Jejich podíl na obyvatelstvu však na rozdíl od podílu mužů při každém sčítání klesá – v roce 1980 tvořily ženy 51,4 % obyvatel kraje, zatímco v roce 2021 se jejich zastoupení snížilo na 50,5 %.

Tab. 8.2 Obyvatelstvo v Libereckém kraji podle pohlaví a věku

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

	1980	1991	2001	2011	2021
Obyvatelstvo celkem	411 209	425 120	428 184	432 439	435 220
0–14 let	100 629	91 831	72 177	64 597	71 331
15–64 let	258 650	282 417	301 163	301 267	272 731
65 let a více (včetně nezjištěného věku)	51 930	50 872	54 844	66 575	91 158
Průměrný věk (roky)	.	35,6	38,1	40,7	42,7
Muži celkem	199 686	206 497	208 419	211 537	215 420
0–14 let	51 545	46 839	36 915	33 083	36 478
15–64 let	127 577	140 430	150 472	151 258	140 296
65 let a více let (včetně nezjištěného věku)	20 564	19 228	21 032	27 196	38 646
Ženy celkem	211 523	218 623	219 765	220 902	219 800
0–14 let	49 084	44 992	35 262	31 514	34 853
15–64 let	131 073	141 987	150 691	150 009	132 435
65 let a více let (včetně nezjištěného věku)	31 366	31 644	33 812	39 379	52 512

V časovém horizontu čtyřiceti let můžeme pozorovat změny v zastoupení obyvatel v jednotlivých velikostních skupinách obcí. V roce 1980 byl největší podíl obyvatel zjištěn v obcích s 1 000–4 999 obyvateli (24,7 %). V roce 1991 bylo nejvíce obyvatel sečteno ve skupině obcí s 50 000 obyvateli, kterou reprezentuje pouze město Liberec (24,0 %). Toto prvenství si krajské město i přes mírný pokles podílu na celkovém počtu obyvatel Libereckého kraje udrželo i při sčítání v letech 2001 a 2011. Na úroveň z roku 1991 se město Liberec dostalo opět v roce 2021. Od roku 1991 lze pozorovat setrvalý pozvolný pokles počtu obyvatel v nejmenších obcích do 199 obyvatel a také obcích s 5 000–19 999 obyvateli a 20 000–49 999 obyvateli. Naopak v kategorii obcí s 1 000–4 999 obyvateli byl zaznamenán nárůst počtu obyvatel.

Charakteristickým trendem současného demografického vývoje je stárnutí populace. Mezi krajními hodnocenými roky, tedy roky 1980 a 2021, došlo k 29,1% poklesu počtu dětí do 14 let. Naopak počet obyvatel starších 65 let vzrostl o 75,5 % a počet obyvatel v produktivním věku (tj. 15–64 let) se zvýšil o 5,4 %. Zastoupení dětí do 14 let v populaci Libereckého kraje se tak v uvedeném období snížilo z 24,5 % na 16,4 %, zatímco podíl obyvatel starších 65 let se zvýšil z 12,6 % na 20,9 %. Kontinuální snižování počtu 0–14letých obyvatel kraje navíc započalo již na začátku tohoto období v roce 1980.

Tab. 8.3 Obyvatelstvo ve věku 15 let a více v Libereckém kraji podle pohlaví a rodinného stavu

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

	1980	1991	2001	2011	2021
Obyvatelstvo ve věku 15 let a více celkem¹⁾	310 580	333 289	356 007	367 842	363 889
z toho podle rodinného stavu:					
svobodní/svobodné	.	67 878	91 583	109 829	115 695
ženatí/vdané	205 455	204 395	190 320	175 934	160 340
rozvedení/rozvedené	.	29 171	40 363	50 589	56 997
ovdovělí/ovdovělé	.	31 744	30 957	30 652	29 042
Muži ve věku 15 let a více celkem¹⁾	148 141	159 658	171 504	178 454	178 942
z toho podle rodinného stavu:					
svobodní	.	39 814	52 422	62 429	66 975
ženatí	102 524	102 179	95 025	88 153	80 436
rozvedení	.	12 503	17 510	22 086	25 353
ovdovělí	.	5 096	5 046	5 272	5 153
Ženy ve věku 15 let a více celkem¹⁾	162 439	173 631	184 503	189 388	184 947
z toho podle rodinného stavu:					
svobodné	.	28 064	39 161	47 400	48 720
vdané	102 931	102 216	95 295	87 781	79 904
rozvedené	.	16 668	22 853	28 503	31 644
ovdovělé	.	26 648	25 911	25 380	23 889

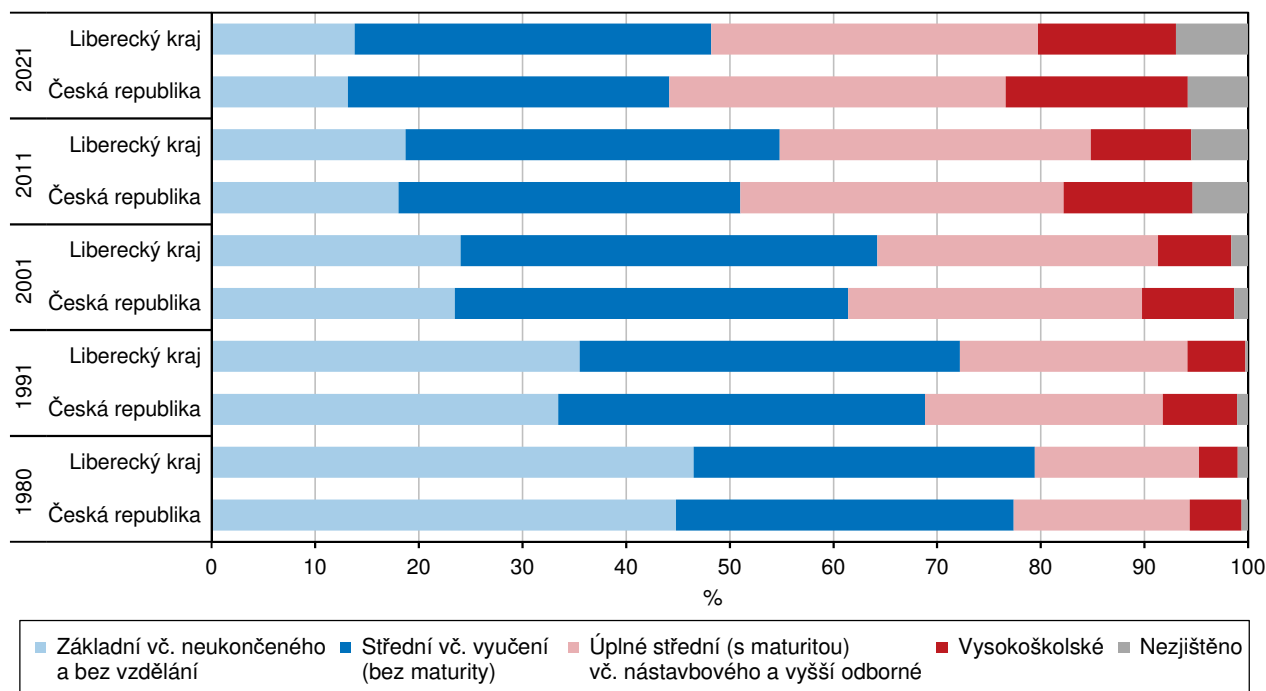
¹⁾ do roku 2011 včetně nezjištěného věku

Změna politického uspořádání po roce 1989 přinesla také řadu společenských změn, které se projevily mimo jiné např. v přístupu k manželství, resp. k jeho odkládání do vyššího věku. V populaci Libereckého kraje starší 15 let tak narůstá podíl svobodných (mezi roky 1991 a 2021 z 20,4 % na 31,8 %) a naopak klesá zastoupení osob ženatých a vdaných (z 61,3 % na 44,1 %). Neméně významnou charakteristikou je také nárůst podílu rozvedených – z 8,8 % na 15,7 %.

Významnou transformací prošla i vzdělanostní struktura obyvatel kraje. Obecně je možné konstatovat, že se vzdělanost obyvatel Libereckého kraje dlouhodobě zvyšuje. Růst vzdělanosti je možné zdůvodnit zvyšováním významu a potřeby vyššího vzdělání a také rozšiřováním příležitostí a podmínek ke vzdělání. Od roku 1980 se podstatně zvýšil podíl osob s úplným středním vzděláním s maturitou (z 15,8 % na 31,3 %) a vysokoškolským vzděláním (z 3,8 % na 13,2 %). Naopak výrazné snížení zaznamenal podíl osob se základním a neukončeným vzděláním (ze 46,5 % na 13,7 %).

Graf 8.1 Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle nejvyššího dosaženého vzdělání

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

Tab. 8.4 Obyvatelstvo ve věku 15 let a více v Libereckém kraji podle pohlaví a nejvyššího dosaženého vzdělání

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

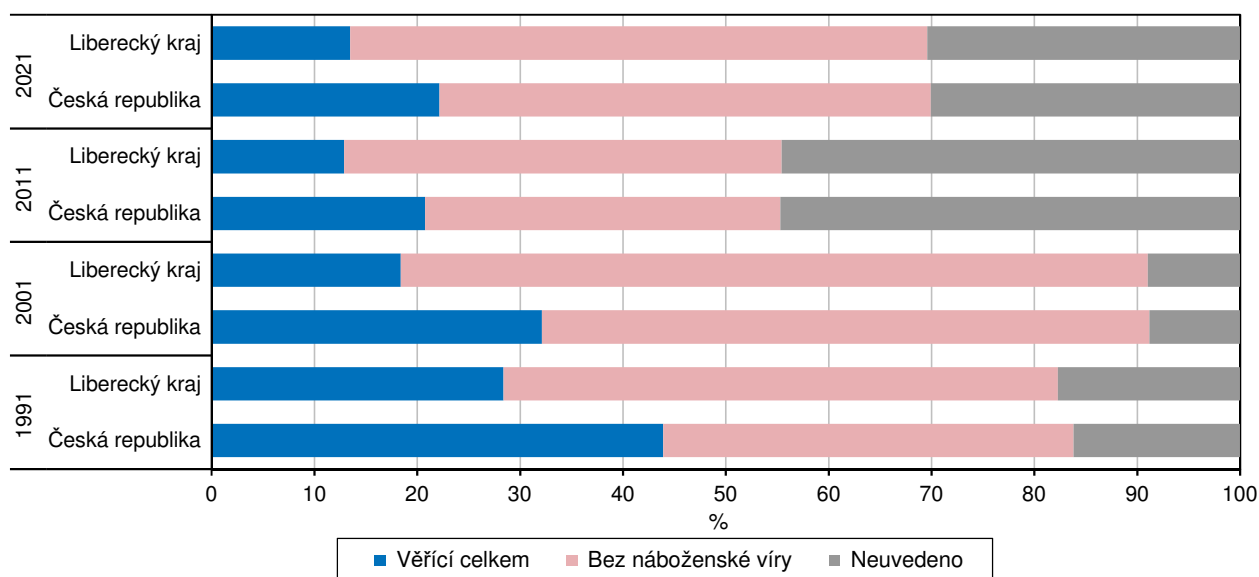
	1980	1991	2001	2011	2021
Obyvatelstvo ve věku 15 let a více celkem¹⁾	310 580	333 289	356 007	367 842	363 889
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:					
bez vzdělání	498	864	1 488	2 015	2 817
základní (vč. neukončeného)	144 281	118 059	85 191	68 502	49 895
střední vč. vyučení (bez maturity)	102 032	122 027	142 578	132 115	124 205
úplné střední (s maturitou) vč. nástavbového a vyšší odborné	49 101	72 935	95 974	109 725	113 803
vysokoškolské	11 651	18 560	25 036	35 465	48 054
nezjištěno	3 017	844	5 740	20 020	25 115
Muži ve věku 15 let a více celkem¹⁾	148 141	159 658	171 504	178 454	178 942
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:					
bez vzdělání	195	414	594	907	1 454
základní (vč. neukončeného)	53 877	43 784	30 452	26 181	20 600
střední vč. vyučení (bez maturity)	61 160	71 096	81 416	75 400	69 985
úplné střední (s maturitou) vč. nástavbového a vyšší odborné	23 999	32 515	41 581	47 003	49 737
vysokoškolské	7 595	11 449	14 352	18 176	22 347
nezjištěno	1 315	400	3 109	10 787	14 819
Ženy ve věku 15 let a více celkem¹⁾	162 439	173 631	184 503	189 388	184 947
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:					
bez vzdělání	303	450	894	1 108	1 363
základní (vč. neukončeného)	90 404	74 275	54 739	42 321	29 295
střední vč. vyučení (bez maturity)	40 872	50 931	61 162	56 715	54 220
úplné střední (s maturitou) vč. nástavbového a vyšší odborné	25 102	40 420	54 393	62 722	64 066
vysokoškolské	4 056	7 111	10 684	17 289	25 707
nezjištěno	1 702	444	2 631	9 233	10 296

¹⁾ do roku 2011 včetně nezjištěného věku

Srovnatelnost vývoje národnostní struktury a podílu věřících v populaci je velmi obtížná a ovlivňuje ji skutečnost, že se jednalo o dobrovolné otázky. V roce 2021 tak možnost neodpovědět využilo více než 30 % obyvatel v případě náboženské víry a přes 34 % obyvatel u národnosti.

Graf 8.2 Obyvatelstvo podle náboženské víry

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

Při porovnání údajů o národnosti v Libereckém kraji je nejčetněji zastoupena česká národnost, ke které se dlouhodobě hlásí více než 90 % obyvatel. Druhou skupinou jsou obyvatelé hlásící se ke slovenské národnosti (1,1 %) a jejich počet však postupně klesá, od roku 1980 o 2,4 p. b. Mezi další více početně zastoupené národnosti v kraji patří německá a polská (shodně po 0,3 %).

V dlouhodobém pohledu je patrný pokles počtu věřících v Libereckém kraji. Zatímco v roce 1991 se za věřící považovalo 34,5 % obyvatel z těch, kteří na tuto otázku odpověděli, v roce 2021 to bylo již jen 19,4 % obyvatel. Také v porovnání s podílem věřících v České republice (22,2 %) je počet věřících v kraji nižší.

Tab. 8.5 Ekonomická aktivita obyvatelstva v Libereckém kraji

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

	1980	1991	2001	2011	2021
Pracovní síla	223 106	231 936	225 154	208 512	225 481
muži	115 448	119 905	122 376	113 033	123 290
ženy	107 658	112 031	102 778	95 479	102 191
v tom:	100,0	97,8	93,0	89,2	94,9
zaměstnaní	223 106	226 873	209 451	185 944	213 877
muži	115 448	116 757	114 105	101 769	117 638
ženy	107 658	110 116	95 346	84 175	96 239
nezaměstnaní	-	5 063	15 703	22 568	11 604
muži	-	3 148	8 271	11 264	5 652
ženy	-	1 915	7 432	11 304	5 952
Osoby mimo pracovní sílu	188 103	193 184	198 387	198 712	203 599
muži	84 238	86 592	83 346	84 124	88 432
ženy	103 865	106 592	115 041	114 588	115 167
z toho nepracující důchodci	62 668	72 417	85 666	94 832	97 447
muži	21 234	25 955	31 064	35 925	39 313
ženy	41 434	46 462	54 602	58 907	58 134
Nezjištěno	-	-	4 643	25 215	6 140
muži	-	-	2 697	14 380	3 698
ženy	-	-	1 946	10 835	2 442

Pracovní síla se v Libereckém kraji v období let 1980–2021 vyvíjela ve vlnách. Zatímco při sčítání v roce 1991 se počet osob zahrnutých mezi pracovní sílu oproti sčítání v roce 1980 zvýšil o 4,0 % na 231 936 osob, při následujících dvou sčítáních byl zaznamenán jeho pokles (mezi roky 1991 a 2001 o 2,9 % a mezi roky 2001 a 2011 o 7,4 %). V roce 2021 pracovní síla čítala 225 481 osob (oproti roku 2011 +8,1 %) a víceméně odpovídala údajům z roku 2001. Ve struktuře pracovní síly v kraji v uvedené časové řadě dominují osoby zaměstnané, jejich podíl se mezi uvedenými roky pohyboval v rozmezí od 89,2 % v roce 2011 do 100,0 % v roce 1980, ve kterém nebyl sečten žádný nezaměstnaný.

Počet osob mimo pracovní sílu během posledních 40 let souvisle narůstal a mezi krajními roky sledovaného období přírůstek dosáhl 8,2 %. Významně se na zvyšování ekonomicky neaktivní části populace podílely především ženy (jednak jako nepracující seniorky, studentky a dále také ženy na mateřské dovolené pobírající rodičovský příspěvek). Jejich počet se od roku 1980 do roku 2021 zvýšil o 10,9 %, zatímco počet ekonomicky neaktivních mužů zaznamenal pouze 5,0% nárůst. V roce 2021 tvořili přibližně 48 % ekonomicky neaktivních nepracujících seniorů, přičemž v roce 1980 jejich podíl představoval pouze 33,3 %. Také v této charakteristice se tak projevuje demografický trend stárnutí populace.

Od roku 2011 jsou zpracovávány pouze údaje týkající se domácností bytových a hospodařících, data za tzv. cenné domácnosti nejsou k dispozici. Informace o vzájemných vztazích jsou získány pouze za hospodařící domácnosti. Srovnatelnost údajů v delším časovém horizontu je tak nemožná.

V roce 2021 bylo v Libereckém kraji sečteno celkem 201 102 hospodařících domácností, tedy o 31,7 % více než v roce 1980. Počet hospodařících domácností dlouhodobě roste, každých deset let v průměru o 7,9 %. Nejvýraznější téměř 10% nárůst počtu domácností byl zaznamenán mezi roky 2011 a 2021, naopak nejnižší přírůstek byl vykázan mezi roky 2001 a 2011 (2,2 %).

Hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou představovaly v roce 1980 necelých 71 % všech hospodařících domácností, v roce 2021 však jejich zastoupení pokleslo na 57,2 %. Snížení jejich podílu způsobilo především poměrně výrazný nárůst domácností jednotlivců, jejich podíl na celkovém počtu hospodařících domácností se zvýšil z 23,8 % v roce 1980 na 39,9 % v roce 2021.

Tab. 8.6 Domácnosti v Libereckém kraji

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

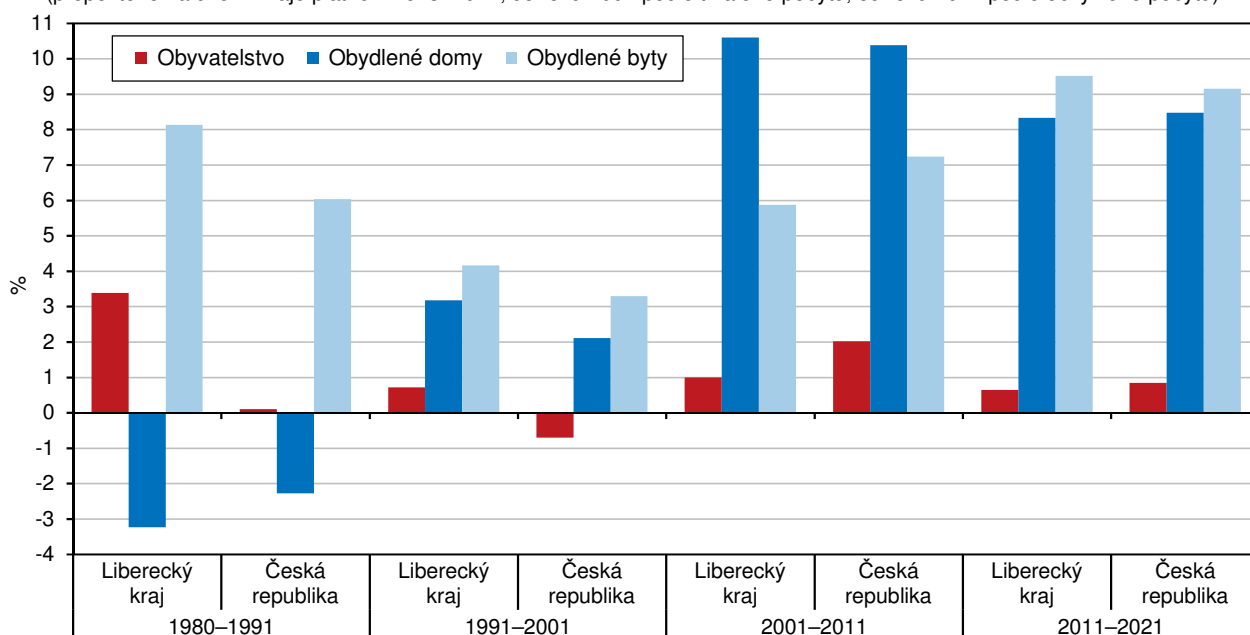
	1980	1991	2001	2011	2021
Hospodařící domácnosti celkem	152 740	165 623	179 357	183 299	201 102
z toho:					
domácnosti jednotlivců	36 312	46 988	56 579	60 916	80 228
tvořené 1 rodinou (rodinné domácnosti)	108 242	115 568	117 071	110 698	115 005
v tom podle typu:					
úplné rodiny	.	.	.	86 063	93 141
bez závislých dětí	.	.	.	50 799	53 287
se závislými dětmi	.	.	.	35 264	39 854
neúplné rodiny	.	.	.	24 635	21 864
bez závislých dětí	.	.	.	11 174	8 096
se závislými dětmi	.	.	.	13 461	13 768

Za posledních deset let se rozrostl počet domácností tvořených jednou rodinou o 3,9 % na 115 005 domácností. Na tomto vývoji se podílely především úplné rodiny, jejich počet se zvýšil o 8,2 %. Počet úplných rodin se závislými dětmi rostl dynamičtěji (+13,0 %) než počet úplných rodin bez závislých dětí (+4,9 %). Naopak počet neúplných rodin se v tomto období snížil o 11,2 % – počet rodin tohoto typu bez závislých dětí se snížil o 27,5 %, naopak počet rodin se závislými dětmi se zvýšil o 2,3 %.

Graf 8.3 Změna hodnot vybraných ukazatelů mezi sčítáními lidu, domů a bytů

(pře počteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

Domovní fond Libereckého kraje v roce 2021 čítal 98 458 domů, tedy o 19,6 % domů více než v roce 1980. Počet obydlých domů se mezi krajními roky zvýšil také o 19,6 %, počet neobydlých domů vzrostl o 19,3 %. V případě podílu obydlých domů na celkovém počtu domů hodnota na začátku i konci sledovaného období dosáhla výše 80,7 %. Pod 80% hranici obydlenost poklesla při sčítání v roce 2001 (78,2 %) a v roce 2011 (79,5 %).

Mezi obydlými domy v každém roce sčítání převažovaly domy rodinné. Jejich podíl se při sčítání v letech 1980 a 1991 dostal na úroveň 79,0 %. Od 90. let minulého století je pak v důsledku útlumu výstavby bytových domů možné sledovat pozvolný nárůst zastoupení rodinných domů, v roce 2021 rodinné domy představovaly již 85,0 % obydlých domů.

Změny ve vlastnické struktuře domovního fondu v 90. letech minulého století souvisely s procesem privatizace a restituce. Jednalo se zejména o změny ve prospěch soukromého vlastnictví. Zatímco v roce 1991 fyzické osoby vlastnily 76,0 % obydlých domů, tak v roce 2021 dokonce 86,9 %. Zastoupení obydlých domů ve vlastnictví státu, popř. obce a bytových družstev, se tak významně snížilo.

Tab. 8.7 Domovní fond v Libereckém kraji

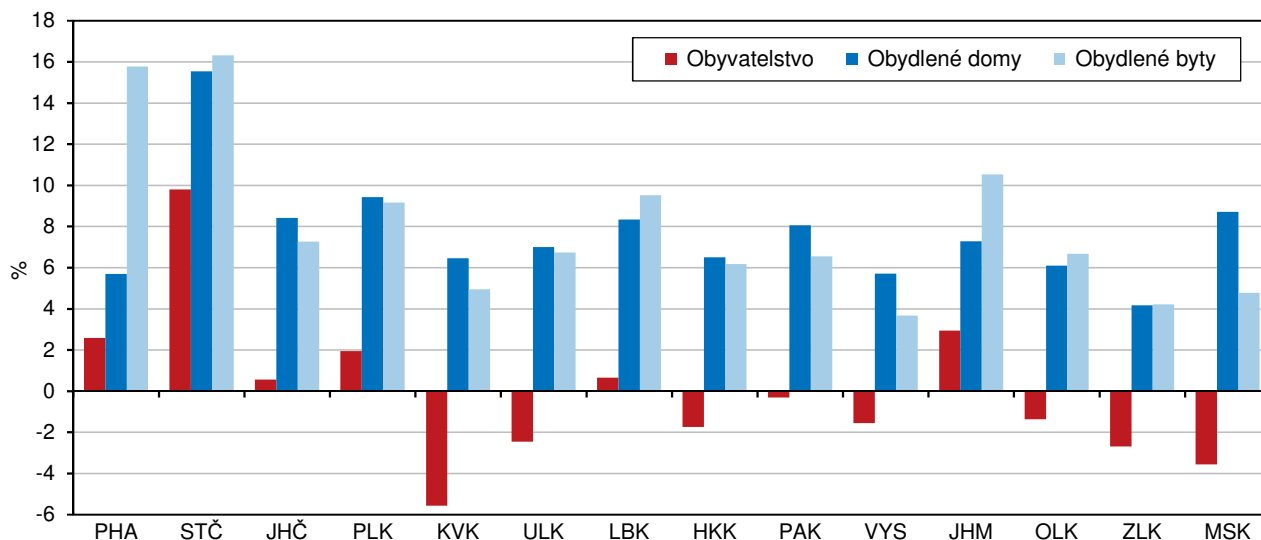
(pře počteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

	1980	1991	2001	2011	2021
Domy celkem	82 353	79 819	84 883	92 345	98 458
obydlé	66 455	64 306	66 347	73 380	79 493
z toho:					
rodinné domy	52 523	50 812	55 014	61 122	67 533
bytové domy	11 724	11 874	9 444	10 240	9 720
z toho podle vlastníka:					
fyzická osoba	51 741	48 847	54 533	60 580	69 065
obec, stát	12 310	12 090	4 197	2 624	1 689
bytové družstvo	1 594	2 526	1 854	1 142	322
spoluvlastnictví vlastníků bytů	.	.	.	4 598	6 329
neobydlé	15 898	15 513	18 536	18 965	18 965

Bytový fond Libereckého kraje podle výsledků sčítání v roce 2021 reprezentovalo 227 144 bytů. Od roku 1980 se tak bytový fond v kraji rozrostl o více než 63 tis. bytů (tj. +38,6 %). Počet bytů tak roste mnohem rychleji než počet obyvatel, který za stejné období zaznamenal pouze 5,8% nárůst. Nejvyšší přírůstek bytů byl zjištěn mezi roky 2011 a 2021, a to o 10,7 %. Ačkoliv absolutní počet obydlených bytů v časové řadě 1980–2021 souvisle rostl, podíl obydlených bytů na celkovém počtu bytů v tomto období (s výjimkou roku 1991) klesal na 82,6 % při posledním sčítání. Vývoj podílu neobydlených bytů s výjimkou roku 1991 zcela logicky postupně narůstal.

Graf 8.4 Změna hodnot vybraných ukazatelů v krajích mezi roky 2011 a 2021

(přepočteno na území krajů platné k 26. 3. 2021; podle obvyklého pobytu)

Se změnou politické situace po roce 1989 došlo také ke změně v případě bytové výstavby. Zatímco osmdesátá léta byla obdobím, kdy stát výstavbu nových bytových domů podporoval, v devadesátých letech byl tento typ výstavby prakticky ukončen. Více možností pro financování vlastního bydlení (hypoteční úvěry, stavební spoření) se pak projevilo ve vyšším zájmu o výstavbu rodinných domů. Zatímco do roku 1991 se podíl bytů v bytových domech zvyšoval až na 53,4 %, v následujících dvaceti letech postupně poklesal na 44,8 %. Podíl bytů v rodinných domech se postupně zvyšuje, při posledním sčítání představovaly 43,5 % obydleného bytového fondu.

Tab. 8.8 Bytový fond v Libereckém kraji

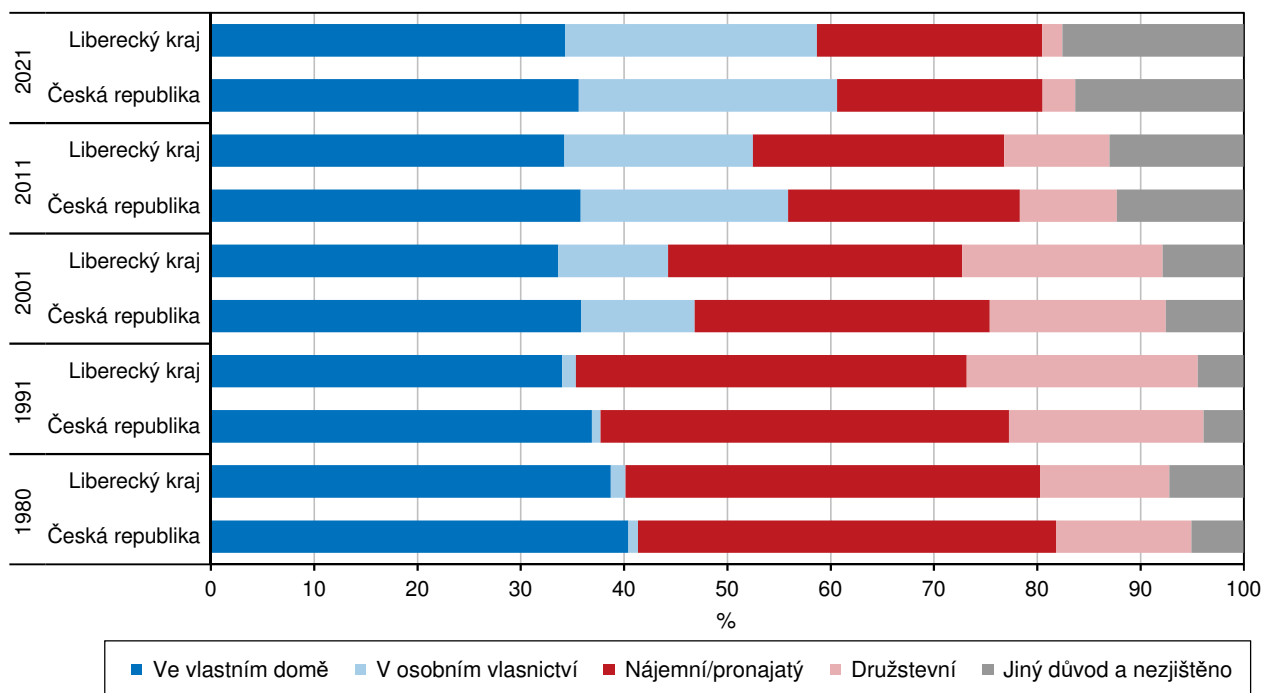
(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

	1980	1991	2001	2011	2021
Byty celkem	163 845	174 710	189 241	205 187	227 144
obydlené	143 681	155 363	161 830	171 328	187 627
z toho podle druhu domu:					
v rodinných domech	65 321	59 950	67 108	73 080	81 582
v bytových domech	75 467	93 320	92 460	95 032	101 832
z toho podle právního důvodu užívání bytu:					
ve vlastním domě	55 628	52 834	54 457	58 670	64 339
v osobním vlastnictví	2 079	2 066	17 212	31 235	45 772
nájemní/pronajatý	57 673	58 796	46 070	41 712	40 899
družstevní	17 946	34 772	31 386	17 433	3 659
z toho podle převažujícího způsobu vytápění:					
ústřední dálkové nebo domovní	53 573	77 483	109 928	129 486	95 752
ústřední s vlastním zdrojem (v bytě)	20 662	39 427	18 167	16 568	57 364
lokální topidla (kamna)	68 485	37 100	26 861	17 365	17 204
počet osob na 1 obydlený byt	2,85	2,72	2,61	2,46	2,22
neobydlené	20 164	19 347	27 411	33 859	39 517

Graf 8.5 Obydlené byty podle právního důvodu užívání bytu

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

Změny v právním důvodu užívání bytu souvisejí stejně jako změny ve vlastnictví domů především s politickými změnami po roce 1989. Obecně je možné říci, že pro osmdesátá léta bylo charakteristické družstevní vlastnictví bytů. Tyto byty se po roce 1989 postupně transformovaly především na byty v osobním vlastnictví. Od roku 1991 se tak podíl bytů v osobním vlastnictví zvýšil o 23,1 procentních bodů na 24,4 % v roce 2021. Naproti tomu ve struktuře bytového fondu významně pokleslo zastoupení bytů nájemních (o 16,0 procentních bodů na 21,8 %) a bytů družstevních (o 20,4 procentní body na 2,0 %).

Podíl obydlých bytů vytápěných prostřednictvím ústředního dálkového nebo domovního topení se postupně zvyšoval až na 75,6 % v roce 2011, v roce 2021 nastal zlom a tímto způsobem bylo vytápěno pouze 51,0 % obydlých bytů. Do popředí se dostává ústřední vytápění s vlastním zdrojem (v bytě), které bylo v roce 2021 používáno v 30,6 % obydlých bytů. Na významu během posledních čtyřiceti let ztratilo vytápění pomocí kamen, 47,7% podíl vykázaný v roce 1980 poklesl na 9,2 % v roce 2021.

Od roku 1980 dochází k postupnému poklesu počtu osob v bytě. Zatímco na začátku období obývalo byt v průměru 2,85 osob, v roce 2021 se tento počet snížil o 21,9 % na 2,22 osob.

Metodické vysvětlivky

Obyvatelstvo

Údaj o **počtu obyvatel** ve výsledcích SLDB 2021 zahrnuje všechny obvykle bydlící obyvatele České republiky.

Místo obvyklého pobytu je definováno jako místo, kde osoba převážně pobývá, tráví dobu svého každodenního odpočinku bez ohledu na dočasnou nepřítomnost z důvodu rekreace, návštěv, pracovních cest, pobytu ve zdravotnickém zařízení apod., a kde je členem konkrétní domácnosti.

Pro zahrnutí osoby do obvykle bydlícího obyvatelstva České republiky je rozhodující kritérium délky pobytu nejméně 12 měsíců, příp. úmysl dlouhodobého pobytu.

Pro odvození místa obvyklého pobytu osoby byla určující deklaráce na sčítacím formuláři týkající se faktického bydliště osoby (bez ohledu na místo trvalého pobytu, resp. povoleného přechodného pobytu); vyhodnocovány byly i další informace o faktickém bydlišti před rokem, údaje o místě trvalého pobytu, resp. povoleného přechodného pobytu, a místě sečtení.

Osoby v zařízeních jsou osoby s místem obvyklého pobytu ve všech typech ubytovacích zařízení sloužících k ubytování většího počtu osob (např. penziony pro důchodce, dětské domovy, ubytovny, věznice apod.).

Osoby bydlící mimo byty a zařízení jsou osoby s místem obvyklého pobytu v nouzových obydlích, mobilních objektech, rekreačních chatách, chalupách nebo v obytných domech, ale mimo byty (ubytování v nebytovém prostoru).

Osoby bez domova jsou osoby, které na sčítacím formuláři deklarovaly způsob bydlení „Žádné obydlí (bez domova)“. Za místo obvyklého pobytu je u osoby bez domova, v souladu s mezinárodními doporučeními, považováno místo sečtení.

Údaje o **státním občanství** jsou přebírané z registru obyvatel. **Cizinci** jsou obyvatelé s cizím státním občanstvím bez občanství České republiky. Osoby s dvojitým nebo vícenásobným státním občanstvím se zařazují do jednoho státního občanství podle pořadí Česká republika, jiný členský stát EU, jiná země v Evropě, jiná země mimo Evropu.

Národnost vyplnil každý podle svého rozhodnutí. Bylo možné uvedení až dvou národností nebo neuvedení žádné (údaj byl nepovinný).

Jako **mateřský jazyk** se uváděl jazyk, kterým se sčítanou osobou v dětství hovořila matka nebo osoby, které jí vychovaly (tj. první jazyk, kterým se sčítaná osoba učila mluvit.) Bylo možné uvést i dva mateřské jazyky.

Vyplnění údaje o **náboženské víře** bylo pro respondenty dobrovolné a v odpovědi mohli deklarovat, zda jsou věřící a slovním zápisem uvést náboženský směr, hnutí, církev nebo společnost, ke které se hlásí, nebo zda jsou bez náboženské víry.

Rodinný stav je stav de jure, tedy právní manželský stav osoby. Rozdíl mezi součtem za jednotlivé kategorie rodinného stavu a celkovým počtem představují kromě osob s nezjištěným rodinným stavem také osoby s registrovaným partnerstvím.

Registrované partnerství je stav de jure, tedy právní stav – registrované partnerství osob stejného pohlaví uzavřené podle zákona č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství, anebo dle jiných právních předpisů v zahraničí.

Počet živě narozených dětí byl při sčítání zjišťován pouze u žen ve věku 15 a více let. Zahrnuje všechny děti živě narozené do rozhodného okamžiku sčítání (v manželství i mimo manželství), i když některé z dětí později zemřelo.

Nejvyšší dosažené vzdělání bylo zjišťováno pouze u osob ve věku 15 a více let podle nejvyšší ukončené školy. Údaje uvedené na sčítacím formuláři byly doplněny o informace o vzdělání z administrativních zdrojů. Osoby, které získaly vzdělání v soukromé nebo zahraniční vzdělávací instituci bez akreditace MŠMT, uváděly odpovídající stupeň vzdělání ve vzdělávacím systému ČR.

Místem bydliště v době narození se rozumělo místo obvyklého pobytu v době narození sčítané osoby, tj. první bydliště, kde sčítaná osoba žila hned po narození.

Místo a druh registrovaného pobytu byly pro účely sčítání převzaty ze systémů Ministerstva vnitra. Týká se občanů ČR a také cizinců s registrovaným pobytem v Česku. Místo registrovaného pobytu není vždy totožné s místem obvyklého pobytu osoby zjišťovaným ve sčítání.

Pracovní sílu (osoby ekonomicky aktivní) představují osoby zaměstnané (pracující) a nezaměstnané.

Mezi **zaměstnané** patří všechny osoby ve věku 15 a více let, které v rozhodný okamžik sčítání měly formální vazbu k zaměstnání nebo pracovaly alespoň 1 h týdně za mzdu, plat, nebo jiný druh odměny. Zahrnuti jsou rovněž pracující důchodci, pracující žáci a studenti a osoby na mateřské dovolené (28 resp. 37 týdnů).

Osoby s formální vazbou k zaměstnání jsou zaměstnanci a osoby s podnikatelským oprávněním, bez ohledu na délku pracovního úvazku, charakter pracovní aktivity (trvalý, dočasný) nebo druh pracovního poměru, dohody či smlouvy.

Nezaměstnané jsou všechny osoby ve věku 15 a více let, které byly v rozhodný okamžik sčítání bez práce a zároveň si práci hledaly (prostřednictvím Úřadu práce nebo jiným způsobem).

Osoby **mimo pracovní sílu** (osoby ekonomicky neaktivní) jsou osoby, které nepatří mezi zaměstnané ani nezaměstnané. Jsou to nepracující důchodci, ostatní nepracující osoby s vlastním zdrojem obživy, osoby na rodičovské dovolené, nepracující žáci a studenti, osoby v domácnosti, děti předškolního věku a ostatní závislé osoby.

U zaměstnaných osob bylo zjišťováno **postavení v zaměstnání, zaměstnání a odvětví ekonomické činnosti** podle současného zaměstnání, v případě více zaměstnání podle hlavního.

Postavení v zaměstnání bylo zjišťováno výhradně z administrativních zdrojů (IS ČSSZ, údaje GFŘ, RES).

Zaměstnavatelé jsou podnikatelé se zaměstnanci. *Osoby pracující na vlastní účet* jsou podnikatelé bez zaměstnanců. *Zaměstnanci* mají placená zaměstnanecká místa.

Jako **zaměstnání** (profese) se uváděla konkrétní vykonávaná práce, resp. pracovní pozice zaměstnané osoby.

Odvětví ekonomické činnosti bylo zjišťováno jako druh ekonomické činnosti zaměstnavatele, resp. předmět podnikání.

Dojíždka

Otázku týkající se **místa pracoviště/školy** vyplňovali pouze zaměstnaní (pracující) a žáci a studenti. Žáci a studenti, kteří při studiu zároveň pracují, vyplňovali adresu místa pracoviště.

U místa pracoviště se uváděla adresa místa výkonu práce (nikoliv např. sídla firmy).

Osoby, které neměly pevné místo pracoviště, ale pracovní dobu začínaly na stejné adrese (např. pracovníci v dopravě – řidiči aj.), uváděly místo nástupu do zaměstnání. Osoby, které místo výkonu zaměstnání často mění, uvedly „zaměstnání bez stálého pracoviště“.

Otázku na **frekvenci dojížděky do práce nebo školy** vyplňovali všichni zaměstnaní, žáci a studenti s výjimkou osob, které uvedly, že pracují/studují na adrese obvyklého pobytu, a osob bez stálého místa pracoviště. Osoby dojíždějící do práce/školy z jiného místa, než je adresa obvyklého pobytu, jsou zahrnuty v kategorii „z jiného místa než z obvyklého bydliště“.

Otázku na **dopravní prostředek** používaný k cestě do práce nebo školy vyplňovali všichni zaměstnaní a žáci a studenti kromě osob pracujících/studujících na adrese obvyklého pobytu. Bylo možné uvést jeden hlavní dopravní prostředek, tj. používaný k nejdelsí části cesty, a nejvýše dva další ke zbytku cesty.

Osoby **vyjíždějící/dojíždějící do zaměstnání a škol** jsou zaměstnaní (pracující) nebo žáci a studenti, jejichž místo pracoviště nebo školy bylo na jiné adrese, než je adresa jejich obvyklého pobytu. Mezi vyjíždějící/dojíždějící tedy nejsou zahrnuty osoby pracující/studující na adrese obvyklého pobytu, osoby se zaměstnáním bez stálého pracoviště a osoby s nezjištěným místem pracoviště/školy.

Domácnosti

Domácnosti jsou tvořeny osobami se společným místem obvyklého pobytu žijícími v jednom bytě nebo jiném obydlí. Údaje o domácnostech byly zpracovány podle zápisů příbuzenských a jiných vztahů na sčítacím formuláři, které byly doplněny o informace z administrativních zdrojů ministerstva vnitra.

Bytovou domácnost tvoří osoby žijící společně v jednom bytě.

Hospodařící domácnost tvoří osoby, které společně hospodaří, tj. společně hradí výdaje domácnosti, jako je strava, náklady na bydlení aj. Společné hospodaření se vztahuje i na děti, které do příslušné domácnosti patří, i když samy na výdaje domácnosti nepřispívají. Hospodařící domácnost může být typu:

- **Domácnost rodinná tvořená 1 úplnou rodinou** – zahrnuje manželský pár, neformální soužití druha a družky – tzv. faktické manželství, registrované partnerství, příp. neformální soužití osob stejného pohlaví – tzv. faktické partnerství, a to ve všech případech s dětmi nebo bez dětí
- **Domácnost rodinná tvořená 1 neúplnou rodinou** – jeden z rodičů s alespoň jedním dítětem
- **Domácnost rodinná tvořená 2 a více rodinami**
- **Domácnost nerodinná vícečlenná** – dvě nebo více osob příbuzných i nepříbuzných, společně hospodařících, které netvoří rodinnou domácnost; mezi nerodinné vícečlenné domácnosti patří také domácnost prarodiče s vnoučaty (kromě prarodičů tvořících pár – úplnou rodinu)
- **Domácnost jednotlivce**

Součástí rodinných domácností tvořených 1 rodinou mohou být i další jednotlivé osoby, pokud s rodinou společně hospodaří.

Hospodařící domácnosti byly zpracovány za osoby bydlící v bytech, mimo byty a také za rodiny, příp. vícečlenné nerodinné domácnosti v zařízení. Jednotlivé osoby žijící v zařízení a osoby bez domova nejsou do počtu hospodařících domácností zahrnuty.

Ve výsledcích sčítání jsou hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou tříděny mimo jiné podle počtu závislých dětí. Závislé dítě je každá osoba v domácnosti tvořené 1 rodinou, jejíž postavení v domácnosti je „dítě“, není zahrnuta mezi pracovní sílu a zároveň je ve věku 0–25 let.

Byty

V rámci sčítání byl za všechny osoby, resp. domácnosti zjišťován jejich **způsob bydlení / typ obydlí**. Kromě bytu se v případě osob rozlišuje i bydlení v ubytovacím zařízení, různé způsoby bydlení mimo bytový fond v jiných objektech a prostorách (rekreační objekt, nouzové obydlí, mobilní obydlí apod.) a osoby bez domova (bez obydlí).

Další charakteristiky bydlení byly zjišťovány pouze za obydlené byty.

Byt je uzavřený soubor místností, popřípadě jedna místnost, které splňují požadavky na bydlení a jsou k bydlení určeny.

Obydlený byt je byt, ve kterém má alespoň jedna osoba obvyklý pobyt.

Neobydlený byt je byt, ve kterém nemá žádná osoba obvyklý pobyt.

Právní důvod užívání bytu charakterizuje status užívání z hlediska uživatele bytu, tedy domácnosti, která v bytě bydlí.

Byt ve vlastním domě je byt, jehož uživatel je současně vlastníkem nebo spoluvlastníkem domu.

Byt v osobním vlastnictví je byt, jehož uživatel je samostatně veden v katastru nemovitostí jako vlastník jednotky.

Jiné bezplatné užívání bytu je bezplatné užívání většinou na základě rodinných vazeb nebo dohody uživatele bytu a vlastníka bytu či domu. Uživatel bytu nemá uzavřenou nájemní smlouvu, ale náklady na bydlení a provoz domácnosti (elektřina, plyn, voda, odvoz odpadu) si může hradit.

Byt nájemní/pronajatý je užíván na základě nájemní smlouvy; zahrnuje i případy osob bydlících v podnájmu v pronajatém bytě.

Byt družstevní je byt ve vlastnictví družstva, přičemž uživatel bytu je současně členem družstva.

Jiný důvod užívání bytu zahrnuje všechny ostatní případy než výše uvedené právní důvody užívání bytu (např. dříve samostatně rozlišované byty služební, domovnické aj.)

Obytná místnost je místnost bytu (např. obývací pokoj, ložnice, jídelna, kuchyně), která je určena k bydlení a má podlahovou plochu alespoň 4 m².

Celková plocha bytu je plocha měřená uvnitř obvodových stěn bytu, uváděná v m² a zaokrouhlená na celé číslo. Zahrnuje plochu všech obytných místností i dalších částí bytu (příslušenství, předsíň apod.). Nezahrnuje plochu dalších prostor příslušejících k bytu, jako jsou neobyvatelné sklepy nebo půdy, terasy, balkóny, lodžie (ani zasklené).

Ústřední dálkové vytápění je vytápění z kotelny umístěné mimo dům, zpravidla pro více domů.

Ústřední domovní vytápění je vytápění z kotelny/kotle v domě, zpravidla vytápí 2 a více bytů v domě.

Ústřední vytápění s vlastním zdrojem je vytápění zřízené pouze pro jeden byt, je napojeno na jeden tepelný zdroj (kotel) a je obsluhováno uživatelem bytu přímo. Tento způsob vytápění zahrnuje i vytápění u rodinných domů s jedním bytem, bez ohledu na umístění zdroje (kotel v některé místnosti bytu nebo např. ve sklepě).

Jako **lokální topidla/kamna** se označuje vytápění zdroji tepla, umístěnými v jednotlivých místnostech bytu. Zahrnuje všechny druhy kamen či zdrojů tepla, bez ohledu na užívané palivo (tedy např. i akumulární kamna, WAW, přímotopy, krby).

Údaj **poloha bytu v domě** označuje podlaží, na němž se nacházejí (hlavní) vstupní dveře do bytu. V případě bytu v podkroví se podkroví považuje za další řádné podlaží/poschodí.

Domy

Do **počtu domů** jsou zahrnuty všechny domy určené k bydlení, tj. objekty s byty (bytem) a objekty obsahující jiné prostory určené k bydlení nebo dlouhodobějšímu ubytování, jako jsou ubytovací zařízení. Do počtu domů tak patří kromě rodinných a bytových domů i provozní budovy s bytem (např. škola s bytem) a různá zařízení určená k bydlení – např. domovy mládeže, internáty, dětské domovy, ústavy sociální péče, domovy důchodců, penziony pro důchodce, kláštery a konventy, azylová zařízení pro cizince, ubytovny apod.

Obydlený dům je dům určený k bydlení, ve kterém má alespoň jedna osoba obvyklý pobyt.

Neobydlený dům je dům určený k bydlení, ve kterém nemá žádná osoba obvyklý pobyt. Do počtu neobydlených domů jsou zahrnuty všechny domy s byty a všechny domy s ubytovacím zařízením bez bytu, pokud jsou určeny k bydlení. Neobydlené objekty bez bytů, příp. se zařízením sloužícím pouze ke krátkodobému ubytování (hotely, turistické ubytovny, nemocnice apod.) nejsou do počtu neobydlených domů zahrnuty.

Podle **druhu domu** se rozlišují:

- rodinný dům – má maximálně tři samostatné byty a převažujícím účelem využití domu je bydlení. Rodinný dům může být samostatný, dvojdomek (společná část obvodové zdi s rodinným domem na sousedící parcele) nebo řadový (alespoň tři rodinné domy k sobě přiléhají částí obvodové zdi). Nepatří sem jedno- až tříbytové budovy se zařízením určeným k bydlení či s převažujícím využitím k jinému účelu.
- bytový dům – má čtyři a více bytů, přístupných zpravidla ze společné chodby nebo schodiště, a převažujícím účelem využití domu je bydlení, počet podlaží není určující. Nepatří sem čtyř- a vícebytové budovy se zařízením určeným k bydlení či s převažujícím využitím k jinému účelu.
- ostatní budovy – zahrnují všechny další druhy budov kromě rodinných a bytových domů.

Vlastníkem domu je fyzická nebo právnická osoba, případně jejich kombinace. Údaje o vlastnické struktuře domovního fondu byly převzaty z dat katastru nemovitostí platných k 26. 3. 2021. Rozhodující je forma vlastnictví, nikoliv počet vlastníků. Typ vlastníka – fyzická osoba – zahrnuje i případy více spoluvlastníků domu, pokud to jsou fyzické osoby (např. společné jmění manželů). Spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek) zahrnuje pouze případy, kdy je celý dům ve spoluvlastnictví fyzických či právnických osob, které jsou vedeny v katastru nemovitostí jako vlastníci konkrétních vymezených jednotek typu byt či skupina bytů. Typ vlastníka – jiná právnická osoba – se vyskytuje u domů patřících jiným právnickým osobám, než jsou bytová družstva, obce či stát. Kombinace vlastníků zahrnuje ostatní případy spoluvlastnictví domu více vlastníky různého typu, kteří zároveň nejsou v katastru nemovitostí uvedeni jako vlastníci jednotek (např. fyzické a jiné právnické osoby, obce a bytového družstva apod.).

Obdobím výstavby nebo rekonstrukce se rozumí období, kdy byl dům dostavěn a předán do užívání (kolaudace), případně proběhla jeho významná rekonstrukce spojená s modernizací bytů, přístavbou/nástavbou nových podlaží či bytů, která vyžadovala kolaudační souhlas.

Při určování převažujícího **materiálu nosných zdí** se nepřihlíží k materiálu základů ani příček. Za nosné zdi domu se považují ty, které nesou stropy a střechu; jsou to zpravidla všechny vnější zdi (kromě skeletových konstrukcí). Kategorie „kamen, cihly, tvárnice“ zahrnuje rovněž kombinace těchto tří materiálů.

Způsob odvádění odpadních vod z domu vypovídá o tom, zda má dům domovní přípojku na kanalizační síť (veřejnou), vlastní domácí čističku odpadních vod, žumpu, jímku či septik, nebo zda je dům bez kanalizace a jímky (přímý odpad do terénu či vodoteče). Rozhodujícím kritériem pro zařazení do jednotlivých kategorií je způsob likvidace splaškových, nikoliv dešťových vod.

Výtah v domě charakterizuje vybavenost domu osobním výtahem (výtahem využitelným pro přepravu osob). Je-li v domě pouze nákladní výtah, který uživatelé bytů nemohou běžně užívat (např. v provozních budovách), je dům zařazen do kategorie „bez výtahu“.

Ústřední dálkové vytápění je vytápění z kotelny umístěné mimo dům, zpravidla pro více domů.

Ústřední domovní vytápění je vytápění z kotelny/kotle v domě, zpravidla vytápí 2 a více bytů v domě.

Domy **bez ústředního topení** jsou domy bez ústředního dálkového a ústředního domovního vytápění. Jednotlivé byty mohou být vytápěny ústředním topením s vlastním zdrojem pouze pro daný byt nebo jiným způsobem, případně jsou bez vytápění.

Srovnatelnost výsledků sčítání 2021 a 2011

Výsledky SLDB 2021 jsou stejně jako v případě **SLDB 2011** zpracovány a publikovány **za obvykle bydlící obyvatelstvo**, resp. tříděny podle místa obvyklého pobytu osob. Údaje těchto dvou sčítání jsou tak metodicky srovnatelné.

Oproti tomu při předcházejících sčítáních v letech 1961–2001 probíhalo veškeré zpracování a publikování výsledků podle místa trvalého pobytu osob, případně podle místa dlouhodobého pobytu. Srovnatelnost s údaji těchto starších sčítání je proto omezená. Zpracování údajů podle místa obvyklého pobytu osoby se totiž promítá do všech věcných okruhů zpracovaných dat. Je určující jak pro územní identifikaci a třídění, tak pro zpracování domácností, určení obydlenosti bytu a domu a pro zpracování charakteristik s vazbami na území či porovnávání adres, jako jsou bydliště jeden rok před sčítáním, bydliště v době narození a dojíždka do místa pracoviště nebo školy.

Pojem **registrovaný pobyt** v SLDB 2021 odpovídá pojmu trvalý nebo dlouhodobý pobyt v SLDB 2011. Zahrnuje trvalý pobyt občana ČR, trvalý pobyt cizince a různé druhy dlouhodobého pobytu cizince registrované v systémech Ministerstva vnitra.

Údaje o **státním občanství** jsou v SLDB 2021 zpravidla, není-li uvedeno jinak, publikovány za všechny obyvatele České republiky podle jednoho státního občanství. Osoby s dvojitým nebo vícenásobným státním občanstvím mají odvozeno toto jedno (hlavní) státní občanství podle pořadí: Česká republika, jiný členský stát EU, jiná země v Evropě, jiná země mimo Evropu. Ve výsledcích SLDB 2011 byly údaje za osoby s jedním státním občanstvím a dvojitým státním občanstvím uváděny zvlášť, přičemž údaj o dvojitým občanství zahrnoval pouze kombinace Česká republika a jiný stát.

Údaje o **národnosti** byly v SLDB 2021 kromě jedné deklarované národnosti zpracovány i za kombinace všech samostatně kódovaných národností. Ve výstupech SLDB 2021 jsou přednostně uváděny údaje o národnosti v novém pojetí – úhrnné počty všech osob (s jednou nebo dvěma národnostmi), které danou národnost uvedly, buď jako jedinou nebo v kombinaci s jinou národností. Osoby, které uvedly dvě národnosti, jsou tak započteny v údajích u obou národností. Ve sčítání 2011 a dříve byly zpracovány jen údaje za vybrané kombinace národností, srovnatelný údaj tohoto typu proto není z předchozích sčítání možné získat, přestože metodické pojetí otázky na národnost bylo stejné.

Rovněž údaje o **mateřském jazyce** byly v SLDB 2021 zpracovány kromě jednotlivých jazyků i za kombinace všech samostatně kódovaných jazyků. Ve výstupech SLDB 2021 jsou přednostně uváděny údaje o mateřském jazyce v novém pojetí – úhrnné počty všech osob (s jedním nebo dvěma mateřskými jazyky), které daný jazyk

vedly, buď jako jediný nebo v kombinaci s jiným jazykem. Osoby, které uvedly dva mateřské jazyky, jsou tak započteny v údajích u obou jazyků. Stejně jako v případě národnosti byly ve sčítání 2011 a dříve zpracovány jen údaje za vybrané kombinace jazyků, srovnatelný údaj tohoto typu proto není z předchozích sčítání možné získat, přestože metodické pojetí otázky na mateřský jazyk bylo stejné.

Oproti SLDB 2011 byly údaje o **náboženské víře** v SLDB 2021 samostatně zjišťovány a publikovány za rozšířený seznam konkrétních církví, hnutí, náboženských společností a směrů, včetně kategorií pro zápisy přesvědčení jako např. ateismus, agnosticismus, animismus. Osoby, které označily, že jsou věřící – hlásící se k církvi, náboženské společnosti apod., ale konkrétní církve, společnost ani směr neuvedly, jsou ve výsledcích uváděny v samostatné kategorii „věřící hlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru – neuvedená církev, náboženská společnost nebo směr“. Ve výsledcích sčítání 2011 byly tyto osoby zahrnuty mezi „věřící – nehlásící se k žádné církvi ani náboženské společnosti“.

Nejvyšší dosažené vzdělání bylo v rámci zjišťování při SLDB 2021 členěno do kategorií, které umožňují převod údajů na odpovídající úroveň platné klasifikace ISCED 2011 (Mezinárodní klasifikace vzdělání) nebo na údaje srovnatelné s výsledky sčítání 2011. Údaje „nástavbové/zkrácené studium“ a „pomaturitní studium“ rozlišované při SLDB 2021 byly v SLDB 2011 zjišťovány jako jediná kategorie „nástavbové studium (vč. pomaturitního studia)“. Obdobně kategorie „konzervatoř (ukončena absolutoriem)“ a „vyšší odborné vzdělání (DiS.)“ zjišťované v SLDB 2021 samostatně byly v SLDB 2011 zahrnuty ve společné skupině „vyšší odborné vzdělání (absolutorium)“.

Nejvyšší dosažené vzdělání v SLDB 2021 podle klasifikace ISCED 2011

bez vzdělání	ISCED 0
neukončené základní vzdělání	ISCED 1
základní vzdělání	ISCED 2
střední nebo vyučení (bez maturity)	ISCED 3
úplné střední všeobecné (s maturitou)	
úplné střední odborné (s maturitou)	
nástavbové / zkrácené studium (s maturitou), absolvování dvou nebo více oborů středních škol	ISCED 4
pomaturitní studium	
konzervatoř (ukončena absolutoriem)	ISCED 5
vyšší odborné vzdělání (DiS.)	ISCED 6
bakalářské (Bc., BcA.)	
magisterské (Ing., Mgr., MUDr., JUDr., PhDr. aj.)	ISCED 7
doktorské (Ph.D., ThD., CSc., DrSc.)	ISCED 8

V údajích o **ekonomické aktivitě** došlo v souladu s mezinárodní metodikou ke změně terminologie. V SLDB 2021 je užíván pojem „pracovní síla“ pro osoby označované dříve jako „osoby ekonomicky aktivní“ a „osoby mimo pracovní sílu“ namísto „osoby ekonomicky neaktivní“.

Při sčítání 2021 se, na rozdíl od SLDB 2011, kromě zařazení osoby do jednotlivých kategorií podle ekonomické aktivity zjišťovalo na sčítacím formuláři i odpracování alespoň jedné hodiny týdně a využity byly rovněž údaje o ekonomické aktivitě z administrativních zdrojů. Údaje o ekonomické aktivitě ze sčítání 2011 a 2021 proto nejsou plně srovnatelné.

V rámci SLDB 2021 byla nově zjišťována kategorie „osoby na rodičovské dovolené“. Při SLDB 2011 mohly být tyto osoby zahrnuty v různých kategoriích – jako osoby s vlastním zdrojem obživy (s rodičovským příspěvkem), nebo osoby v domácnosti a ostatní závislé osoby. Ve srovnání se SLDB 2011 není již při sčítání 2021

rozlišována kategorie „nezaměstnaní hledající první zaměstnání“, k dispozici jsou pouze údaje za nezaměstnané celkem.

Údaje o zaměstnání, postavení v zaměstnání a odvětví ekonomické činnosti byly v SLDB 2021 zjišťovány výhradně za osoby zaměstnané podle jejich současného hlavního zaměstnání. Při SLDB 2011 byl údaj zjišťován rovněž za nezaměstnané podle posledního vykonávaného zaměstnání.

V údajích o **postavení v zaměstnání** v SLDB 2021 již nejsou rozlišovány kategorie „členové produkčních družstev“ a „pomáhající rodinní příslušníci“.

Údaj o **místě pracoviště/školy** a navazující údaje o dojížděci jsou v SLDB 2021 sledovány u zaměstnaných (pracujících) žáků a studentů podle místa pracoviště, stejně jako u ostatních zaměstnaných. V SLDB 2011 však žáci a studenti, kteří při studiu zároveň pracovali, uváděli údaje o místě školy a dojížděci do školy. Srovnatelnost údajů za dojížděku je i z důvodu dalších metodických změn omezená.

Frekvence dojížděky do zaměstnání a školy byla při SLDB 2011 sledována pouze u meziobecní dojížděky, zjišťovány byly navíc odlišné kategorie než u SLDB 2021.

Jako **dopravní prostředek** používaný při cestě do práce nebo školy bylo při SLDB 2011 možné určit nejvýše tři dopravní prostředky bez rozlišení jejich významu. Při SLDB 2021 byl naproti tomu zjišťován zvlášť hlavní dopravní prostředek a nejvýše dva doplňkové – vedlejší dopravní prostředky.

Metodika odvození údajů za **hospodařící domácnosti** na základě místa obvyklého pobytu společně žijících a společně hospodařících osob byla v SLDB 2021 zachována. Informace o vztazích mezi osobami byly ovšem oproti SLDB 2011 zjišťovány na sčítacím formuláři odlišným způsobem (úplná matice vztahů) a využity byly i údaje z administrativních zdrojů. Kromě získání přesnějších údajů tím mohla být ovlivněna i srovnatelnost údajů s výsledky SLDB 2011.

Domácnost prarodičů-partnerů s vnoučaty je v SLDB 2021 zahrnuta mezi rodinné domácnosti – úplné rodiny. V roce 2011 patřily tyto případy do kategorie vícečlenná nerodinná domácnost-prarodič/prarodiče s vnoučaty.

Údaje o **velikosti bytu** (plocha a počet místností) byly při sčítání 2021 zjišťovány odlišným, zjednodušeným způsobem než v roce 2011. V SLDB 2021 byla zjišťována pouze celková plocha bytu, nikoli obytná plocha, ani plocha jednotlivých typů místností.

Obytná místnost v SLDB 2021 je místnost určená k bydlení, s plochou 4 m² a více. Do počtu obytných místností se započítává i kuchyně, pokud je samostatnou místností. Vybavení bytu kuchyní nebo kuchyňským koutem bylo proto zjišťováno samostatně. Při sčítání 2011 byla za standardní obytnou místnost považována místnost s plochou 8 m² a více, menší obytné místnosti s plochou 4 až 8 m² byly zjišťovány samostatně, jiné bylo i rozlišení kuchyně a kuchyňského koutu.

V údajích o zavedení **plynu** do bytu odpovídá kategorie „bez plynu“ ze SLDB 2011 součtu kategorií „pouze plynové tlakové lahve“ a „bez přívodu plynu“ v SLDB 2021.

V údajích o zavedení **vodovodu** do bytu i do domu v SLDB 2021 je navíc oproti předchozímu sčítání k dispozici i kategorie „z veřejné sítě i soukromého zdroje vody“ současně.

V údajích o **způsobu vytápění** bytu je v SLDB 2021 odlišně vymezena kategorie „ústřední s vlastním zdrojem pro daný byt“, kdy není rozhodující umístění zdroje, ale skutečnost, že slouží pouze pro tento byt a uživatel bytu jej může obsluhovat přímo. Do roku 2011 byla užívána kategorie „ústřední s vlastním zdrojem v bytě“ – tzv. etážové topení, kdy je zdroj (kotel) umístěn přímo v bytě. Odlišné posuzování u rodinných domů s 1 bytem představuje významný rozdíl mezi SLDB 2011 a 2021 v údajích pro kategorie „ústřední domovní“ a „ústřední s vlastním zdrojem pro byt“.

Zdroj energie užívané k vytápění byl v SLDB 2021 zjišťován detailněji; kromě rozšíření seznamu rozlišovaných kategorií byl zjišťován hlavní zdroj energie a k němu nejvýše dva další vedlejší zdroje energie.

Poloha bytu v domě označuje v SLDB 2021 podlaží, na němž se nacházejí (hlavní) vstupní dveře do bytu. Při sčítání 2011 se v případě bytu umístěného ve více podlažích uvádělo nižší, s výjimkou zvláštní kategorie „přízemí a 1. patro“, využívané zejména u rodinných domů.

Obydlenost domů a bytů je při SLDB 2021 odvozena od počtu obvykle bydlících osob stejně jako v SLDB 2011, nejsou však již zjišťovány důvody neobydlenosti.

Při SLDB 2021 byl pro rozlišení **druhu domu** na rodinný dům nebo bytový dům určující počet bytů, nepřihlíželo se k počtu podlaží jako v SLDB 2011.

Údaj o **způsobu vytápění domu** byl v SLDB 2021 odvozen z údajů o způsobu vytápění za byty v domě. Oproti SLDB 2011 je omezen na zjišťování ústředního topení, není rozlišován zdroj energie u kotelny v domě.

TABULKOVÁ PŘÍLOHA

1. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle krajů

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Česká republika	v tom kraje						
		Hl. město Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
Území, sídelní struktura								
Rozloha (km ²)	78 871	496	10 928	10 058	7 649	3 310	5 339	3 163
Počet obcí	6 258	1	1 144	624	501	134	354	215
z toho se statutem města	608	1	84	56	57	38	59	39
Podíl městského obyvatelstva (%)	68,7	100,0	50,6	63,6	66,7	81,5	78,7	77,0
Počet obyvatel v obcích:								
do 199 obyvatel	178 213	-	25 640	26 875	18 569	2 104	5 908	3 866
s 200–999 obyvateli	1 615 675	-	321 318	125 288	103 368	37 563	103 874	66 431
s 1 000–4 999 obyvateli	2 374 108	-	475 811	167 868	167 855	65 420	143 246	92 078
Počet částí obcí	15 104	112	2 807	1 989	1 538	528	1 154	768
Počet základních sídelních jednotek	23 583	953	3 810	2 683	1 983	839	1 912	1 146
Hustota zalidnění (osoby/km ²)	133,4	2 622,8	129,5	62,8	76,0	84,3	147,8	137,6
Obyvatelstvo								
Počet obyvatel	10 524 167	1 301 432	1 415 463	631 803	581 436	279 103	789 098	435 220
z toho ženy	5 337 619	667 983	712 922	319 635	292 557	140 993	400 133	219 800
Obyvatelstvo podle věku:								
0–14 let	1 691 760	199 369	253 371	101 258	90 994	42 586	126 959	71 331
15–64 let	6 684 359	863 086	895 370	395 965	369 496	177 136	499 753	272 731
65 let a více	2 148 048	238 977	266 722	134 580	120 946	59 381	162 386	91 158
Průměrný věk	42,7	41,4	41,6	43,2	43,0	43,6	42,7	42,7
Obyvatelstvo podle rodinného stavu:								
svobodní	4 508 591	620 315	605 675	261 096	243 009	120 805	348 677	187 026
ženatí, vdané	4 007 342	443 874	551 874	249 647	225 808	96 847	273 757	160 340
rozvedení	1 233 112	150 163	161 441	73 632	68 817	40 439	107 753	56 997
ovdovělí	720 575	70 478	90 001	45 357	40 445	19 852	56 193	29 042
Obyvatelstvo podle národnosti ¹⁾ :								
česká	6 415 104	803 153	903 714	406 844	363 670	169 040	493 604	271 797
moravská	556 641	7 651	4 921	2 434	1 083	591	1 502	1 053
slezská	31 301	945	459	117	75	27	70	73
slovenská	162 578	31 987	22 453	6 406	7 596	5 745	9 886	5 607
ukrajinská	92 892	33 099	16 199	3 921	7 476	2 552	4 877	3 793
neuveďeno	3 321 058	369 317	457 574	209 289	195 099	95 771	271 809	148 601
Obyvatelstvo podle náboženské víry:								
věřící, hlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru	1 374 285	150 695	115 570	75 579	47 467	19 088	39 557	28 648
věřící, nehlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru	960 201	136 397	107 081	62 275	45 159	20 082	47 189	30 136
bez náboženské víry	5 027 141	645 956	767 306	282 437	301 315	151 389	462 065	244 171
neuveďeno	3 162 540	368 384	425 506	211 512	187 495	88 544	240 287	132 265
Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle nejvyššího dosaženého vzdělání:								
celkem	8 832 407	1 102 063	1 162 092	530 545	490 442	236 517	662 139	363 889
bez vzdělání	56 100	3 916	6 682	3 052	3 037	2 779	7 794	2 817
základní vč. neukončeného	1 107 860	85 743	141 349	67 839	64 163	39 915	110 309	49 895
střední vč. vyučení (bez maturity)	2 736 983	187 884	354 022	177 523	162 010	81 345	223 213	124 205
úplné střední (s maturitou) včetně								
nástavbového a pomaturitního	2 729 091	361 420	378 109	164 649	151 830	66 737	189 331	108 828
vyšší odborné, konzervatoř	138 588	24 906	20 836	8 322	7 896	3 062	8 024	4 975
vysokoškolské	1 552 407	371 351	196 805	79 899	70 888	22 803	68 782	48 054
nezjištěno	511 378	66 843	64 289	29 261	30 618	19 876	54 686	25 115

¹⁾ osoby, které uvedly dvě národnosti, jsou započteny v obou národnostech

v tom kraje							
Králové- hradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho- moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
Území, sídelní struktura							
4 759	4 519	6 796	7 188	5 272	3 963	5 431	Rozloha (km ²)
448	451	704	673	402	307	300	Počet obcí
48	38	35	50	31	30	42	z toho se statutem města
65,9	61,4	56,2	62,4	57,2	59,0	73,8	Podíl městského obyvatelstva (%)
							Počet obyvatel v obcích:
14 679	13 899	40 459	14 187	6 944	2 759	2 324	do 199 obyvatel
119 631	123 730	131 785	193 882	110 751	101 102	76 952	s 200–999 obyvateli
109 550	114 327	98 833	323 477	188 700	176 047	250 896	s 1 000–4 999 obyvateli
1 076	992	1 404	907	768	438	623	Počet částí obcí
1 577	1 381	1 867	1 668	1 217	983	1 564	Počet základních sídelních jednotek
113,1	112,9	73,2	166,6	117,6	142,4	214,1	Hustota zalidnění (osoby/km ²)
Obyvatelstvo							
538 303	510 037	497 661	1 197 651	619 788	564 331	1 162 841	Počet obyvatel
272 286	257 091	250 293	608 098	315 893	287 185	592 750	z toho ženy
							Obyvatelstvo podle věku:
84 677	82 756	79 198	193 674	98 164	87 299	180 124	0–14 let
333 200	319 764	312 024	762 972	388 906	354 350	739 606	15–64 let
120 426	107 517	106 439	241 005	132 718	122 682	243 111	65 let a více
43,6	42,9	43,4	42,4	43,3	43,8	43,3	Průměrný věk
							Obyvatelstvo podle rodinného stavu:
221 061	211 715	201 102	514 296	259 618	227 837	486 359	svobodní
210 863	203 365	210 339	466 437	240 240	231 580	442 371	ženatí, vdané
65 509	56 611	48 514	128 686	72 374	60 010	142 166	rozvedení
38 781	36 328	36 402	80 747	45 503	43 246	88 200	ovdovělí
							Obyvatelstvo podle národnosti ¹⁾ :
345 197	325 534	307 458	629 566	358 007	324 192	713 328	česká
1 693	5 993	32 696	268 988	84 235	92 213	51 588	moravská
87	112	85	883	1 161	238	26 969	slezská
5 577	4 938	3 363	21 094	7 474	6 938	23 514	slovenská
3 416	3 029	2 196	7 821	1 601	1 197	1 715	ukrajinská
180 134	170 031	159 950	339 415	194 420	167 780	361 868	neuveдено
							Obyvatelstvo podle náboženské víry:
49 754	61 583	103 776	230 654	89 593	155 475	206 846	věřící, hlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru
42 249	41 788	49 016	134 443	63 065	64 469	116 852	věřící, nehlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru
279 746	248 712	189 326	495 772	281 458	182 575	494 913	bez náboženské víry
166 554	157 954	155 543	336 782	185 672	161 812	344 230	neuveдено
							Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle nejvyššího dosaženého vzdělání:
453 626	427 281	418 463	1 003 977	521 624	477 032	982 717	celkem
2 711	2 656	2 045	4 947	3 633	2 524	7 507	bez vzdělání
57 514	53 808	51 793	121 166	66 923	61 957	135 486	základní vč. neukončeného
154 031	149 516	153 400	301 905	174 363	164 718	328 848	střední vč. vyučení (bez maturity)
143 910	132 997	130 037	304 647	160 512	146 065	290 019	úplně střední (s maturitou) včetně nástavbového a pomaturitního
7 113	7 375	6 922	15 190	7 209	5 855	10 903	vyšší odborné, konzervatoř
63 077	58 987	56 276	207 890	81 795	74 338	151 462	vysokoškolské
25 270	21 942	17 990	48 232	27 189	21 575	58 492	nezjištěno

1. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle krajů

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Česká republika	v tom kraje						
		Hl. město Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
Počet obyvatel s místem bydliště v době narození v obci obvyklého pobytu	5 304 731	699 027	588 701	302 741	278 528	129 091	393 366	211 929
Počet obyvatel s místem bydliště k 26. 3. 2020 v obci obvyklého pobytu	9 973 254	1 236 317	1 324 216	598 956	549 237	262 201	747 572	412 416
Obyvatelstvo podle způsobu bydlení:								
v bytech	10 104 385	1 261 930	1 346 510	607 511	552 931	263 589	754 677	416 993
v zařízeních	187 578	23 624	25 204	10 214	11 387	6 269	14 676	8 729
mimo byty a zařízení	228 478	15 267	43 529	13 875	17 051	9 136	19 436	9 369
osoby bez domova	3 726	611	220	203	67	109	309	129
		Ekonomická aktivita						
Pracovní síla	5 563 258	766 484	758 515	327 520	308 362	142 659	400 698	225 481
zaměstnaní	5 290 071	733 840	726 887	314 154	295 810	130 956	369 950	213 877
pracující důchodci	565 811	76 668	74 609	35 759	32 686	14 052	43 622	24 145
pracující žáci a studenti	231 574	49 745	29 391	12 628	11 481	3 893	13 507	7 526
osoby na mateřské dovolené	40 097	5 822	5 815	2 404	2 192	789	2 386	1 494
ostatní zaměstnaní	4 452 589	601 605	617 072	263 363	249 451	112 222	310 435	180 712
nezaměstnaní	273 187	32 644	31 628	13 366	12 552	11 703	30 748	11 604
Osoby mimo pracovní sílu	4 830 885	512 729	642 233	297 036	265 235	129 541	372 082	203 599
nepracující důchodci	2 281 067	209 297	274 052	144 722	129 457	63 847	179 712	97 447
ostatní s vlastním zdrojem obživy	15 176	3 733	2 099	782	708	428	1 075	543
žáci, studenti	1 465 320	167 620	211 476	88 670	77 980	37 784	111 319	61 204
osoby na rodičovské dovolené	218 485	23 920	30 872	13 406	12 027	5 212	15 246	9 204
osoby v domácnosti, děti předškolního věku, ostatní závislé osoby	850 837	108 159	123 734	49 456	45 063	22 270	64 730	35 201
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání:								
zaměstnanci	4 027 988	517 049	552 556	235 802	226 188	91 750	285 240	164 434
zaměstnavatelé	53 454	4 261	7 315	3 539	2 935	1 543	4 249	2 246
osoby pracující na vlastní účet	718 346	135 918	107 754	42 230	34 339	15 419	41 190	29 244
nezjištěno	490 283	76 612	59 262	32 583	32 348	22 244	39 271	17 953
Zaměstnaní podle vybraných odvětví ekonomické činnosti:								
zemědělství, lesnictví a rybářství	167 161	5 098	22 526	18 118	12 073	3 989	9 034	5 044
průmysl	1 441 816	71 810	178 482	93 405	95 791	38 539	114 981	77 884
stavebnictví	364 113	43 741	49 419	24 295	18 955	8 625	27 004	13 873
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	589 747	86 917	91 219	34 022	30 980	14 225	37 478	21 423
doprava a skladování	318 954	41 512	54 638	17 523	20 113	8 697	27 948	11 023
ubytování, stravování a pohostinství	190 065	33 003	24 545	12 527	9 618	8 773	12 102	7 708
vzdělávání	362 219	51 158	47 594	21 407	18 689	7 897	24 916	14 221
zdravotní a sociální péče	408 594	54 227	51 565	23 102	22 333	11 452	30 363	15 096
nezjištěno	41 917	7 866	4 909	2 739	2 186	1 462	3 595	1 855
Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání:								
zákonodárci a řídící pracovníci	264 676	49 052	41 617	14 266	12 650	5 515	15 911	9 599
specialisté	991 028	226 007	134 418	48 352	46 008	16 552	51 914	32 501
techničtí a odborní pracovníci	858 593	134 179	125 114	48 507	46 142	17 772	56 434	32 684
úředníci	366 646	59 550	59 422	18 916	20 657	8 107	24 677	13 423
pracovníci ve službách a prodeji	678 471	84 095	90 974	41 653	36 767	21 567	51 928	26 997
kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	52 986	2 142	7 346	5 455	3 414	1 324	2 972	1 780
řemeslníci a opraváři	610 941	40 524	75 606	42 934	38 215	16 798	43 701	27 620
obsluha strojů a zařízení, montéři	645 114	31 941	82 752	42 467	43 978	20 125	57 432	32 415
pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	228 405	20 857	27 217	14 913	13 068	7 636	19 402	9 861
zaměstnanci v ozbrojených silách	21 970	1 213	2 996	2 351	838	184	1 281	779
nezjištěno	571 241	84 280	79 425	34 340	34 073	15 376	44 298	26 218

v tom kraje							
Králové- hradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho- moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
265 801	256 307	267 527	632 602	317 785	310 222	651 104	Počet obyvatel s místem bydliště v době narození v obci obvyklého pobytu
510 207	484 370	474 184	1 138 379	588 048	537 510	1 109 641	Počet obyvatel s místem bydliště k 26. 3. 2020 v obci obvyklého pobytu
518 778	491 076	478 472	1 151 283	595 703	544 801	1 120 131	Obyvatelstvo podle způsobu bydlení:
9 356	10 005	9 102	20 108	10 131	9 239	19 534	v bytech
10 015	8 807	10 009	25 826	13 642	10 077	22 439	v zařízeních
154	149	78	434	312	214	737	mimo byty a zařízení
							osoby bez domova
Ekonomická aktivita							
277 717	265 515	255 419	634 700	317 949	290 840	591 399	Pracovní síla
266 948	255 984	246 077	603 968	301 779	278 753	551 088	zaměstnaní
31 739	28 430	25 913	66 442	29 284	30 048	52 414	pracující důchodci
10 099	9 409	9 086	28 686	12 446	10 182	23 495	pracující žáci a studenti
1 942	1 960	1 936	4 861	2 312	2 201	3 983	osoby na mateřské dovolené
223 168	216 185	209 142	503 979	257 737	236 322	471 196	ostatní zaměstnaní
10 769	9 531	9 342	30 732	16 170	12 087	40 311	nezaměstnaní
255 448	240 313	239 083	551 760	295 909	269 184	556 733	Osoby mimo pracovní sílu
126 868	116 553	118 636	259 538	146 073	135 918	278 947	nepracující důchodci
551	475	452	1 487	702	588	1 553	ostatní s vlastním zdrojem obživy
75 596	72 210	70 161	164 674	87 418	78 238	160 970	žáci, studenti
11 050	11 104	11 090	26 715	13 059	11 975	23 605	osoby na rodičovské dovolené
41 383	39 971	38 744	99 346	48 657	42 465	91 658	osoby v domácnosti, děti předškolního věku, ostatní závislé osoby
206 861	201 687	193 381	461 317	236 853	218 150	436 720	Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání:
3 008	2 629	2 917	6 012	3 461	3 260	6 079	zaměstnanci
36 597	31 700	31 853	79 882	34 821	36 742	60 657	zaměstnavatelé
20 482	19 968	17 926	56 757	26 644	20 601	47 632	osoby pracující na vlastní účet nezjištěno
11 032	10 923	17 307	19 096	11 942	8 822	12 157	Zaměstnaní podle vybraných odvětví ekonomické činnosti:
85 440	85 724	84 234	151 961	90 881	99 886	172 798	zemědělství, lesnictví a rybářství
17 720	17 816	18 276	46 109	21 476	21 356	35 448	průmysl
29 054	26 739	24 648	67 331	33 207	31 234	61 270	stavebnictví
14 549	14 908	12 909	32 759	18 001	12 556	31 818	velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel
9 513	7 249	7 011	20 868	9 933	9 409	17 806	doprava a skladování
18 454	17 540	16 003	44 502	22 208	19 039	38 591	ubytování, stravování a pohostinství
22 817	18 805	18 974	47 114	25 307	20 780	46 659	vzdělávání
1 569	1 499	1 660	4 190	2 040	1 806	4 541	zdravotní a sociální péče
12 204	11 871	10 646	30 596	13 284	13 192	24 273	nezjištěno
43 226	40 574	36 547	127 750	50 229	44 722	92 228	Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání:
40 948	40 158	37 930	98 692	47 073	43 982	88 978	zákonodárci a řídicí pracovníci
18 130	17 170	14 315	41 580	19 102	15 467	36 130	specialisté
34 561	31 269	30 729	76 538	39 955	35 029	76 409	techničtí a odborní pracovníci
3 274	3 093	5 027	6 736	3 561	2 713	4 149	úředníci
33 744	34 286	36 814	70 772	39 662	41 571	68 694	pracovníci ve službách a prodeji
37 769	36 854	37 062	65 104	40 374	40 072	76 769	kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství
12 251	11 835	11 636	25 964	14 741	13 324	25 700	řemeslníci a opraváři
908	1 667	1 239	2 262	3 702	868	1 682	obsluha strojů a zařízení, montéři
29 933	27 207	24 132	57 974	30 096	27 813	56 076	pomocní a nekvalifikovaní pracovníci
							zaměstnanci v ozbrojených silách
							nezjištěno

1. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle krajů

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Česká republika	v tom kraje						
		Hl. město Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
Míra ekonomické aktivity (%) ²⁾	63,9	71,0	66,1	62,6	63,9	62,1	62,0	63,0
muži	71,2	77,7	73,2	70,0	71,1	68,6	69,1	70,3
ženy	57,0	64,7	59,2	55,5	56,9	55,9	55,4	56,0
Míra zaměstnanosti (%) ³⁾	60,8	67,9	63,3	60,0	61,3	57,0	57,3	59,8
muži	67,9	74,6	70,4	67,4	68,5	63,3	64,2	67,1
ženy	54,0	61,7	56,5	53,0	54,3	51,1	50,7	52,7
Vyjíždějící z adresy bydliště do zaměstnání ⁴⁾								
Vyjíždějící do zaměstnání celkem	3 642 644	496 421	505 933	208 298	208 122	86 657	247 769	142 059
v rámci obce	1 539 021	447 273	95 086	73 895	79 032	28 077	84 536	57 122
do jiné obce okresu	1 110 573	-	159 920	88 006	55 458	32 258	93 894	47 590
do jiného okresu kraje	486 879	-	60 712	24 216	52 307	9 737	31 584	16 917
do jiného kraje	431 973	45 072	186 833	12 926	10 695	5 477	27 145	18 551
do zahraničí	74 198	4 076	3 382	9 255	10 630	11 108	10 610	1 879
Vyjíždějící do zaměstnání 5x týdně a častěji	2 603 661	301 673	347 265	155 710	156 213	63 391	171 907	104 724
Vyjíždějící podle vybraného hlavního dopravního prostředku:								
automobil (řidič i spolucestující)	2 057 724	146 013	322 100	132 818	133 893	57 300	158 560	85 577
MHD	530 890	253 765	32 942	12 686	20 727	4 585	22 147	12 141
autobus (kromě MHD)	199 755	5 537	32 897	10 929	9 557	5 137	14 944	9 705
vlak	116 155	5 449	32 451	3 719	5 470	1 653	7 240	2 998
jízdni kolo	133 629	7 017	12 585	10 554	5 142	1 284	4 066	2 982
pouze pěšky	356 109	34 511	38 596	23 523	18 756	10 660	23 684	18 238
Vyjíždějící z obce podle věku:								
15–24 let	154 340	3 709	27 824	9 799	9 941	4 469	12 869	7 000
25–34 let	414 483	12 925	76 217	25 680	26 379	10 843	31 329	16 797
35–44 let	567 608	13 203	118 006	35 695	34 614	14 653	42 593	22 703
45–54 let	581 666	10 854	113 203	37 483	34 963	17 155	46 601	23 639
55–64 let	332 692	6 371	62 085	22 331	19 944	9 832	25 773	12 715
65 let a více	52 834	2 086	13 512	3 415	3 249	1 628	4 068	2 083
Vyjíždějící z obce podle odvětví:								
zemědělství, lesnictví a rybnářství	62 769	759	9 113	6 585	4 542	1 417	3 205	1 498
průmysl	753 776	11 941	105 217	47 893	51 916	21 758	62 554	39 117
stavebnictví	92 269	2 227	15 837	7 210	5 604	2 842	7 939	2 858
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	220 423	8 919	53 121	13 071	11 950	5 454	14 731	7 337
doprava a skladování	147 360	6 935	35 360	8 401	9 813	4 526	14 624	4 668
vzdělávání	132 361	2 379	25 911	9 077	7 125	2 872	9 350	5 017
zdravotní a sociální péče	180 155	2 962	34 604	11 008	10 568	5 554	13 658	6 480
nezjištěno	4 698	239	683	442	440	303	456	208
Vyjíždějící z adresy bydliště do školy ⁵⁾								
Vyjíždějící do školy celkem	1 430 899	163 718	207 329	87 061	76 322	35 389	107 189	59 905
vyjíždějící 5x týdně a častěji	807 336	94 912	124 641	47 349	43 690	17 278	52 900	31 928
vyjíždějící z obce	559 831	7 529	114 309	41 212	32 088	14 766	40 393	23 135
Vyjíždějící podle vybraného hlavního dopravního prostředku:								
automobil (řidič i spolucestující)	175 753	12 270	37 904	12 623	11 577	4 877	13 103	7 635
MHD	192 188	56 062	23 935	7 040	8 223	2 865	11 307	6 056
autobus (kromě MHD)	215 399	1 832	31 909	17 324	12 423	5 015	12 075	9 050
vlak	89 033	1 826	15 479	5 091	5 424	2 233	6 877	3 139
jízdni kolo	7 200	532	936	513	182	46	141	153
pouze pěšky	248 120	35 855	28 282	13 577	11 571	5 396	16 569	10 719

2) podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných na počtu všech osob ve věku 15 let a více se zjištěnou ekonomickou aktivitou

3) podíl počtu zaměstnaných na počtu všech osob ve věku 15 let a více se zjištěnou ekonomickou aktivitou

4) nezahrnuje osoby pracující na adrese obvyklého bydliště, osoby bez stálého pracoviště a osoby s nezjištěným místem pracoviště; včetně pracujících žáků a studentů

5) nezahrnuje osoby studující na adrese obvyklého bydliště a osoby s nezjištěným místem školy; bez pracujících žáků a studentů

v tom kraje							
Králové- hradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho- moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
61,9	62,8	61,5	63,9	61,7	61,5	61,1	Míra ekonomické aktivity (%) ²⁾
69,3	70,2	69,2	71,7	69,2	69,5	68,1	muži
54,8	55,5	54,0	56,6	54,6	53,9	54,5	ženy
59,5	60,5	59,2	60,8	58,5	59,0	56,9	Míra zaměstnanosti (%) ³⁾
66,8	67,9	67,0	68,5	65,9	66,8	63,6	muži
52,6	53,3	51,7	53,5	51,6	51,5	50,6	ženy
Vyjíždějící z adresy bydliště do zaměstnání ⁴⁾							
179 293	176 387	168 717	427 293	209 771	194 484	391 440	Vyjíždějící do zaměstnání celkem
64 705	61 411	57 784	185 188	75 863	64 895	164 154	v rámci obce
75 941	73 041	75 819	104 127	92 602	92 373	119 544	do jiné obce okresu
18 925	18 447	14 942	110 125	21 869	19 386	87 712	do jiného okresu kraje
18 373	22 113	18 369	18 474	17 408	15 505	15 032	do jiného kraje
1 349	1 375	1 803	9 379	2 029	2 325	4 998	do zahraničí
134 117	131 095	127 712	307 457	158 599	148 644	295 154	Vyjíždějící do zaměstnání 5x týdně a častěji
							Vyjíždějící podle vybraného hlavního dopravního prostředku:
110 425	105 234	110 330	229 439	119 971	118 241	227 823	automobil (řidič i spolucestující)
7 474	7 283	6 702	73 406	12 445	12 060	52 527	MHD
10 054	9 397	10 614	26 883	13 716	14 561	25 824	autobus (kromě MHD)
5 361	7 451	3 583	17 785	8 595	4 615	9 785	vlak
12 787	14 260	4 844	15 555	16 604	11 753	14 196	jízdní kolo
21 209	20 874	22 345	38 133	25 769	21 353	38 458	pouze pěšky
							Vyjíždějící z obce podle věku:
8 712	9 160	8 681	17 154	9 459	9 448	16 115	15–24 let
22 314	22 856	22 425	49 574	26 617	25 150	45 377	25–34 let
29 626	30 790	28 819	67 414	35 765	33 778	59 949	35–44 let
32 232	31 586	30 721	65 370	37 518	36 143	64 198	45–54 let
18 672	17 988	18 110	37 353	21 899	22 292	37 327	55–64 let
3 032	2 596	2 177	5 240	2 650	2 778	4 320	65 let a více
							Vyjíždějící z obce podle odvětví:
4 427	4 672	6 732	7 766	4 720	3 220	4 113	zemědělství, lesnictví a rybářství
45 431	45 208	44 563	81 814	49 281	56 439	90 644	průmysl
4 269	4 835	5 048	12 026	6 057	6 180	9 337	stavebnictví
11 123	10 845	9 616	26 707	13 031	13 118	21 400	velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel
6 421	6 876	6 296	15 096	8 555	6 066	13 723	doprava a skladování
7 720	7 734	6 808	16 071	9 293	8 381	14 623	vzdělávání
10 708	9 709	9 641	21 449	12 526	10 792	20 496	zdravotní a sociální péče
162	211	179	538	229	205	403	nezjištěno
Vyjíždějící z adresy bydliště do školy ⁵⁾							
72 551	71 080	68 607	161 377	85 549	77 242	157 580	Vyjíždějící do školy celkem
40 936	40 992	39 960	94 713	48 599	42 990	86 448	vyjíždějící 5x týdně a častěji
33 420	33 894	33 023	61 188	37 049	33 976	53 849	vyjíždějící z obce
							Vyjíždějící podle vybraného hlavního dopravního prostředku:
9 638	9 124	9 296	14 651	9 064	8 001	15 990	automobil (řidič i spolucestující)
5 073	4 520	3 400	25 568	7 200	6 562	24 377	MHD
14 142	14 005	17 699	27 019	15 775	16 859	20 272	autobus (kromě MHD)
5 998	6 774	4 248	9 799	7 452	5 177	9 516	vlak
644	720	158	840	936	713	686	jízdní kolo
12 520	12 586	12 234	30 359	16 146	13 469	28 837	pouze pěšky

1. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle krajů

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Česká republika	v tom kraje						
		Hl. město Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
Domácnosti								
Hospodařící domácnosti celkem	4 813 103	658 001	612 940	284 812	267 112	135 416	377 305	201 102
v tom domácnosti:								
rodinné	2 844 045	328 604	387 087	173 495	159 327	74 081	211 945	117 614
tvořené 1 rodinou	2 773 930	323 764	376 494	169 007	155 522	72 498	207 583	115 005
úplné rodiny	2 265 340	260 252	310 388	138 597	128 573	57 199	163 922	93 141
z toho:								
bez závislých dětí	1 297 544	146 641	165 459	80 298	75 271	33 941	95 519	53 287
se závislými dětmi	967 796	113 611	144 929	58 299	53 302	23 258	68 403	39 854
sezdané páry	692 168	76 942	103 277	42 665	37 637	14 952	44 233	27 440
nesezdaná soužití	275 628	36 669	41 652	15 634	15 665	8 306	24 170	12 414
bydlící v bytech	2 233 846	258 816	303 437	136 458	125 753	55 986	161 375	91 766
neúplné rodiny	508 590	63 512	66 106	30 410	26 949	15 299	43 661	21 864
z toho:								
bez závislých dětí	206 152	24 622	26 195	12 548	11 170	5 573	14 612	8 096
se závislými dětmi	302 438	38 890	39 911	17 862	15 779	9 726	29 049	13 768
osamělý otec	39 952	5 112	6 002	2 335	2 169	1 145	3 465	1 820
osamělá matka	262 486	33 778	33 909	15 527	13 610	8 581	25 584	11 948
bydlící v bytech	494 846	62 448	63 482	29 617	25 933	14 819	42 506	21 297
tvořené 2 a více rodinami	70 115	4 840	10 593	4 488	3 805	1 583	4 362	2 609
nerodinné	1 969 058	329 397	225 853	111 317	107 785	61 335	165 360	83 488
domácnosti vícečlenné	88 722	21 118	9 800	4 146	4 659	2 150	5 865	3 260
domácnosti jednotlivců	1 880 336	308 279	216 053	107 171	103 126	59 185	159 495	80 228
z toho nepracující důchodci	701 701	79 076	79 333	43 175	38 872	22 422	61 564	30 853
Domácnosti jednotlivců podle věku osoby:								
do 39 let	483 001	109 773	51 310	24 497	26 093	13 599	39 013	19 514
40–64 let	709 417	108 195	85 154	40 997	39 129	23 958	62 402	30 918
65 let a více	687 918	90 311	79 589	41 677	37 904	21 628	58 080	29 796
Domy								
Domy celkem	2 317 276	106 154	398 487	174 815	142 762	48 308	144 024	98 458
obydlené	1 952 668	98 217	331 341	133 404	115 802	42 406	123 776	79 493
rodinné domy	1 709 845	61 178	306 925	119 074	101 299	32 507	101 292	67 533
bytové domy	207 540	34 399	19 547	11 798	12 403	8 727	19 813	9 720
neobydlené	364 608	7 937	67 146	41 411	26 960	5 902	20 248	18 965
Průměrné stáří obydlých domů (roky)	51,9	56,6	47,9	50,6	52,9	60,5	62,8	60,5
Obydlené domy s byty celkem	1 949 232	97 925	330 842	133 206	115 558	42 303	123 516	79 337
Obydlené domy s byty podle vlastníka:								
fyzická osoba	1 715 803	66 699	304 157	118 476	101 962	33 139	103 921	69 040
obec, stát	30 715	884	3 641	2 804	2 372	1 052	2 804	1 654
bytové družstvo	13 201	2 958	1 033	903	248	47	2 137	321
spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)	144 125	21 494	15 843	8 103	8 891	6 899	11 333	6 329
Obydlené domy s byty podle materiálu nosných zdí:								
kámen, cihly, tvárnice	1 607 312	75 925	273 722	113 381	94 880	33 678	97 219	61 052
stěnové panely	87 567	10 778	10 419	4 734	5 226	4 086	9 944	4 789
dřevo	41 162	832	8 935	1 596	1 871	856	2 514	2 964
Obydlené domy s byty podle technické vybavenosti:								
přípoj na kanalizační síť	1 202 281	89 116	195 195	87 672	67 328	30 285	79 384	36 865
vodovod	1 911 033	96 839	321 716	130 137	112 719	41 240	120 727	77 152
plyn	1 278 602	86 184	179 222	61 862	69 298	26 721	77 484	39 394
výtah ⁶⁾	56 214	16 422	3 421	2 941	2 887	1 900	5 466	2 349
Bydlící osoby v domech celkem	10 316 020	1 290 372	1 374 643	619 488	563 355	270 271	772 465	426 924
v domech s byty	10 104 385	1 261 930	1 346 510	607 511	552 931	263 589	754 677	416 993
v rodinných domech	5 183 735	204 070	917 510	348 932	295 685	95 195	296 971	209 005

⁶⁾ v domě se 4 a více nadzemními podlažími

v tom kraje							
Králové- hradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho- moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
Domácnosti							
244 683	224 265	210 806	529 939	280 121	245 325	541 276	Hospodařící domácnosti celkem
							v tom domácnosti:
147 973	140 228	137 474	323 350	170 521	155 266	317 080	rodinné
144 387	136 628	132 891	313 064	166 342	150 510	310 235	tvořené 1 rodinou
119 158	113 778	111 762	256 692	136 049	124 044	251 785	úplné rodiny
							z toho:
70 100	65 421	65 723	145 859	79 211	71 992	148 822	bez závislých dětí
49 058	48 357	46 039	110 833	56 838	52 052	102 963	se závislými dětmi
35 430	35 710	35 699	82 057	41 512	40 251	74 363	sezdané páry
13 628	12 647	10 340	28 776	15 326	11 801	28 600	nesezdaná soužití
117 861	112 612	110 158	253 211	134 511	122 813	249 089	bydlící v bytech
25 229	22 850	21 129	56 372	30 293	26 466	58 450	neúplné rodiny
							z toho:
10 196	9 630	9 950	25 168	12 740	12 736	22 916	bez závislých dětí
15 033	13 220	11 179	31 204	17 553	13 730	35 534	se závislými dětmi
2 018	1 801	1 603	3 982	2 290	1 856	4 354	osamělý otec
13 015	11 419	9 576	27 222	15 263	11 874	31 180	osamělá matka
24 617	22 320	20 457	54 893	29 477	25 902	57 078	bydlící v bytech
3 586	3 600	4 583	10 286	4 179	4 756	6 845	tvořené 2 a více rodinami
96 710	84 037	73 332	206 589	109 600	90 059	224 196	nerodinné
3 785	3 460	2 785	11 188	4 540	3 497	8 469	domácnosti vícečlenné
92 925	80 577	70 547	195 401	105 060	86 562	215 727	domácnosti jednotlivců
38 576	32 988	31 018	73 154	43 949	37 801	88 920	z toho nepracující důchodci
							Domácnosti jednotlivců podle věku osoby:
21 300	18 794	14 702	52 741	23 444	17 874	50 347	do 39 let
33 922	29 972	26 529	71 539	39 834	32 927	83 941	40–64 let
37 703	31 811	29 316	71 121	41 782	35 761	81 439	65 let a více
Domy							
142 677	137 176	143 143	276 562	145 651	147 205	211 854	Domy celkem
116 863	113 293	114 230	241 367	126 126	125 469	190 881	obydlené
103 494	102 415	104 741	217 044	112 416	116 014	163 913	rodinné domy
10 853	8 861	7 661	20 634	11 594	7 763	23 767	bytové domy
25 814	23 883	28 913	35 195	19 525	21 736	20 973	neobydlené
55,2	50,8	48,9	49,7	53,2	47,9	49,6	Průměrné stáří obydlých domů (roky)
116 677	113 094	114 056	241 023	125 898	125 251	190 546	Obydlené domy s byty celkem
							Obydlené domy s byty podle vlastníka:
104 289	101 842	104 061	216 987	112 595	115 375	163 260	fyzická osoba
1 971	1 866	1 552	3 391	1 830	984	3 910	obec, stát
489	403	611	720	523	186	2 622	bytové družstvo
7 556	7 158	6 068	15 850	8 701	7 039	12 861	spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)
							Obydlené domy s byty podle materiálu nosných zdí:
97 566	97 173	99 485	202 251	100 276	102 240	158 464	kámen, cihly, tvárnice
3 756	3 045	3 146	7 263	4 483	3 839	12 059	stěnové panely
2 603	2 117	1 703	3 256	2 327	3 246	6 342	dřevo
							Obydlené domy s byty podle technické vybavenosti:
64 207	61 799	69 780	173 146	79 498	81 646	86 360	přípoj na kanalizační síť
114 273	111 237	112 239	237 301	123 970	123 258	188 225	vodovod
62 573	76 146	71 905	202 281	93 201	92 101	140 230	plyn
1 924	1 882	1 472	5 462	2 450	1 605	6 033	výtah ⁶⁾
527 721	501 886	485 657	1 175 217	607 756	555 473	1 144 792	Bydlící osoby v domech celkem
518 778	491 076	478 472	1 151 283	595 703	544 801	1 120 131	v domech s byty
307 207	308 045	319 232	659 302	339 342	355 628	527 611	v rodinných domech

1. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle krajů

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Česká republika	v tom kraje						
		Hl. město Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
		Byty						
Byty celkem	5 340 033	721 332	681 857	340 663	302 349	148 516	402 467	227 144
obydlené	4 480 139	627 705	561 642	265 601	247 030	125 299	353 285	187 627
v rodinných domech	1 974 855	79 161	347 422	135 662	116 018	38 274	119 410	81 582
v bytových domech	2 431 918	542 548	205 814	124 217	126 799	84 279	228 215	101 832
neobydlené	859 894	93 627	120 215	75 062	55 319	23 217	49 182	39 517
Obydlené byty podle vlastníka domu:								
fyzická osoba	2 144 411	143 916	354 172	140 741	125 333	44 420	140 754	93 064
obec, stát	221 882	8 885	20 085	18 152	15 522	7 594	17 441	10 441
bytové družstvo	183 432	49 881	11 231	10 487	1 790	493	33 573	4 457
spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)	1 742 419	384 782	161 494	88 990	98 178	68 709	144 851	70 443
Obydlené byty podle právního důvodu užívání:								
ve vlastním domě	1 595 698	63 124	276 434	108 336	92 920	31 200	96 529	64 339
v osobním vlastnictví	1 121 375	219 058	106 306	59 399	63 803	45 028	90 612	45 772
nájemní/pronajatý	890 802	200 753	74 312	46 435	45 716	25 106	77 275	40 899
družstevní	140 821	35 107	8 916	8 267	1 562	665	26 124	3 659
Obydlené byty podle technické vybavenosti:								
plyn zaveden do bytu	3 075 471	456 862	314 121	121 487	166 879	92 519	254 401	102 954
vodovod v bytě	4 140 064	572 942	514 599	246 425	226 658	112 387	316 876	170 290
přípoj na kanalizační síť	3 537 533	607 887	395 548	210 562	186 836	109 241	293 786	129 720
žumpa, jímka	744 079	8 975	129 926	42 051	45 395	11 914	45 153	44 021
Obydlené byty podle způsobu vytápění:								
ústřední dálkové	1 497 007	303 405	112 147	84 168	75 798	58 153	166 332	45 447
ústřední domovní	848 838	112 037	112 188	50 101	47 623	19 517	51 552	50 305
ústřední s vlastním zdrojem (v bytě)	1 465 315	115 272	234 219	87 220	83 958	30 781	87 909	57 364
lokální topidla/kamna v jednotlivých místnostech	348 104	59 359	49 459	22 968	19 238	7 080	22 040	17 204
Obydlené byty podle energie používané k vytápění:								
z kotleny mimo dům	1 497 565	303 513	112 219	84 211	75 818	58 159	166 385	45 463
uhlí, koks, uhelné brikety	240 623	916	52 245	22 598	19 884	6 516	22 967	16 511
plyn	1 542 132	206 715	192 484	61 503	79 726	31 845	91 179	62 447
elektřina	390 376	51 700	82 888	25 652	17 471	8 504	23 963	18 707
dřevo, dřevěné pelety	381 536	1 832	49 081	43 298	27 572	7 807	17 248	19 084
Počet osob na 1 obydlí byt	2,26	2,01	2,40	2,29	2,24	2,10	2,14	2,22
v rodinných domech	2,62	2,58	2,64	2,57	2,55	2,49	2,49	2,56
v bytových domech	1,97	1,93	2,01	2,00	1,97	1,94	1,96	1,96
Počet osob na 1 obytnou místnost								
4 m ² a více (včetně kuchyně)	0,59	0,65	0,59	0,57	0,57	0,57	0,56	0,58
v rodinných domech	0,56	0,56	0,56	0,54	0,55	0,53	0,53	0,55
v bytových domech	0,62	0,67	0,65	0,59	0,61	0,60	0,59	0,60
Celková plocha v m ² na 1 osobu	38,0	34,4	40,4	39,1	38,4	37,0	36,9	37,4
v rodinných domech	44,0	44,9	44,9	44,6	44,3	45,9	45,0	43,1
v bytových domech	31,4	32,3	30,3	31,5	31,3	31,7	31,3	31,5
Celková plocha v m ² na 1 byt	87,6	71,4	99,3	91,4	88,1	80,1	80,8	85,3
v rodinných domech	117,2	117,1	120,6	116,4	114,7	116,2	113,9	112,1
v bytových domech	63,5	64,5	62,8	64,6	63,5	63,4	62,8	63,7
Počet obytných místností								
4 m ² a více na 1 byt ⁷⁾	3,94	3,20	4,20	4,14	4,00	3,80	3,89	3,97
v rodinných domech	4,79	4,67	4,79	4,79	4,74	4,80	4,76	4,71
v bytových domech	3,25	2,98	3,20	3,45	3,33	3,34	3,43	3,38
Počet hospodařících domácností na 1 byt	1,04	1,03	1,04	1,03	1,03	1,03	1,02	1,03

⁷⁾ včetně kuchyně

v tom kraje							
Králové- hradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho- moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
Byty							
282 400	255 990	246 827	572 539	309 906	274 838	573 205	Byty celkem
228 569	209 133	195 098	490 005	259 885	226 219	503 041	obydlené
120 443	117 215	117 596	244 512	130 133	131 219	196 208	v rodinných domech
103 782	88 023	73 545	237 966	124 779	91 114	299 005	v bytových domech
53 831	46 857	51 729	82 534	50 021	48 619	70 164	neobydlené
							Obydlené byty podle vlastníka domu:
130 612	119 809	118 773	258 447	137 699	132 246	204 425	fyzická osoba
10 644	10 652	9 492	33 669	11 663	7 529	40 113	obec, stát
4 648	3 655	4 766	6 738	6 026	1 601	44 086	bytové družstvo
77 007	70 343	58 405	179 484	98 184	81 084	160 465	spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)
							Obydlené byty podle právního důvodu užívání:
96 649	94 902	96 800	200 629	105 851	108 706	159 279	ve vlastním domě
51 152	47 564	42 204	116 150	66 674	56 397	111 256	v osobním vlastnictví
38 684	31 191	23 218	93 783	43 167	26 798	123 465	nájemní/pronajatý
3 687	3 255	3 845	5 535	4 804	1 349	34 046	družstevní
							Obydlené byty podle technické vybavenosti:
127 964	143 176	122 067	398 804	195 365	165 152	413 720	plyn zaveden do bytu
211 916	196 273	184 728	460 447	244 183	213 729	468 611	vodovod v bytě
161 280	146 434	142 258	409 211	201 321	174 331	369 118	přípoj na kanalizační síť
50 320	50 985	42 773	66 912	49 017	42 105	114 532	žumpa, jímka
							Obydlené byty podle způsobu vytápění:
63 091	50 601	39 341	129 507	71 211	57 246	240 560	ústřední dálkové
40 722	39 991	39 421	94 069	52 193	51 817	87 302	ústřední domovní
79 898	87 264	87 844	196 771	100 340	87 776	128 699	ústřední s vlastním zdrojem (v bytě)
25 597	16 696	15 817	38 345	19 632	15 715	18 954	lokální topidla/kamna v jednotlivých místnostech
							Obydlené byty podle energie používané k vytápění:
63 142	50 621	39 359	129 567	71 235	57 264	240 609	z kotleny mimo dům
19 518	14 680	18 024	4 569	10 024	5 053	27 118	uhlí, koks, uhelné brikety
70 259	84 891	72 429	242 479	107 010	96 720	142 445	plyn
27 378	15 722	15 038	42 575	19 651	16 109	25 018	elektrína
25 720	25 682	34 892	31 680	31 381	33 626	32 633	dřevo, dřevěné pelety
2,27	2,35	2,45	2,35	2,29	2,41	2,23	Počet osob na 1 obydlí byt
2,55	2,63	2,71	2,70	2,61	2,71	2,69	v rodinných domech
1,96	2,00	2,07	2,01	1,99	2,00	1,94	v bytových domech
							Počet osob na 1 obytnou místnost
0,57	0,58	0,58	0,60	0,58	0,58	0,58	4 m ² a více (včetně kuchyně)
0,55	0,56	0,56	0,57	0,56	0,56	0,56	v rodinných domech
0,60	0,61	0,62	0,65	0,61	0,61	0,59	v bytových domech
38,7	38,8	39,3	38,5	38,6	38,8	37,0	Celková plocha v m ² na 1 osobu
43,2	43,1	43,6	44,0	43,8	43,0	43,2	v rodinných domech
31,9	31,3	30,4	31,1	31,6	30,9	31,1	v bytových domech
89,6	92,8	97,9	92,2	89,9	95,0	83,9	Celková plocha v m ² na 1 byt
111,6	115,0	119,9	120,1	115,4	118,0	117,4	v rodinných domech
63,9	63,9	64,0	63,9	63,9	63,0	61,5	v bytových domech
							Počet obytných místností
4,06	4,12	4,29	3,99	4,04	4,24	3,95	4 m ² a více na 1 byt ⁷⁾
4,69	4,74	4,88	4,79	4,74	4,90	4,87	v rodinných domech
3,33	3,33	3,40	3,19	3,34	3,35	3,35	v bytových domech
1,04	1,04	1,04	1,04	1,04	1,05	1,04	Počet hospodařících domácností na 1 byt

2. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle okresů Libereckého kraje

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Kraj celkem	v tom okresy	
		Česká Lípa	Jablonec nad Nisou
Území, sídelní struktura			
Rozloha (km ²)	3 163	1 073	439
Počet obcí	215	57	35
z toho se statutem města	39	11	9
Podíl městského obyvatelstva (%)	77,0	78,8	79,8
Počet obyvatel v obcích:			
do 199 obyvatel	3 866	1 644	295
s 200–999 obyvateli	66 431	16 909	10 920
s 1 000–4 999 obyvateli	92 078	23 805	22 186
Počet částí obcí	768	197	120
Počet základních sídelních jednotek	1 146	291	219
Hustota zalidnění (osoby/km ²)	137,6	94,1	203,8
Obyvatelstvo			
Počet obyvatel	435 220	100 959	89 446
z toho ženy	219 800	50 648	45 366
Obyvatelstvo podle věku:			
0–14 let	71 331	16 411	14 709
15–64 let	272 731	64 211	55 210
65 let a více	91 158	20 337	19 527
Průměrný věk	42,7	42,5	43,2
Obyvatelstvo podle rodinného stavu:			
svobodní	187 026	43 955	38 241
ženatí, vdané	160 340	35 567	32 664
rozvedení	56 997	14 188	12 305
ovdovělí	29 042	6 826	5 895
Obyvatelstvo podle národnosti ¹⁾ :			
česká	271 797	61 190	56 433
moravská	1 053	260	210
slezská	73	19	8
slovenská	5 607	1 194	1 276
ukrajinská	3 793	438	774
neuvedeno	148 601	35 930	29 988
Obyvatelstvo podle náboženské víry:			
věřící, hlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru	28 648	4 815	5 673
věřící, nehlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru	30 136	5 789	6 458
bez náboženské víry	244 171	58 872	50 167
neuvedeno	132 265	31 483	27 148
Počet obyvatel s místem bydliště v době narození v obci obvyklého pobytu	211 929	44 339	43 730
Počet obyvatel s místem bydliště k 26. 3. 2020 v obci obvyklého pobytu	412 416	95 359	84 777
Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle nejvyššího dosaženého vzdělání:			
celkem	363 889	84 548	74 737
bez vzdělání	2 817	811	601
základní vč. neukončeného	49 895	13 067	10 391
střední vč. vyučení (bez maturity)	124 205	31 913	24 968
úplné střední (s maturitou) včetně nástavbového a pomaturitního	108 828	23 550	22 826
vyšší odborné, konzervatoř	4 975	958	1 002
vysokoškolské	48 054	7 923	9 768
nezjištěno	25 115	6 326	5 181

¹⁾ osoby, které uvedly dvě národnosti, jsou započteny v obou národnostech

v tom okresy		
Liberec	Semily	
Území, sídelní struktura		
989	662	Rozloha (km ²)
59	64	Počet obcí
11	8	z toho se statutem města
83,0	55,8	Podíl městského obyvatelstva (%)
Počet obyvatel v obcích:		
707	1 220	do 199 obyvatel
19 911	18 691	s 200–999 obyvateli
28 310	17 777	s 1 000–4 999 obyvateli
247	204	Počet částí obcí
349	287	Počet základních sídelních jednotek
176,1	106,6	Hustota zalidnění (osoby/km ²)
Obyvatelstvo		
174 225	70 590	Počet obyvatel
88 321	35 465	z toho ženy
Obyvatelstvo podle věku:		
28 993	11 218	0–14 let
110 053	43 257	15–64 let
35 179	16 115	65 let a více
42,2	44,0	Průměrný věk
Obyvatelstvo podle rodinného stavu:		
76 078	28 752	svobodní
63 851	28 258	ženatí, vdané
22 456	8 048	rozvedení
11 003	5 318	ovdovělí
Obyvatelstvo podle národnosti ¹⁾ :		
109 461	44 713	česká
456	127	moravská
38	8	slezská
2 519	618	slovenská
2 164	417	ukrajinská
58 167	24 516	neuveдено
Obyvatelstvo podle náboženské víry:		
11 458	6 702	věřící, hlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru
12 327	5 562	věřící, nehlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru
98 661	36 471	bez náboženské víry
51 779	21 855	neuveдено
88 650	35 210	Počet obyvatel s místem bydliště v době narození v obci obvyklého pobytu
165 097	67 183	Počet obyvatel s místem bydliště k 26. 3. 2020 v obci obvyklého pobytu
145 232	59 372	Počet obyvatel s místem bydliště v době narození v obci obvyklého pobytu
		celkem
1 096	309	bez vzdělání
18 849	7 588	základní vč. neukončeného
46 233	21 091	střední vč. vyučení (bez maturity)
43 932	18 520	úplně střední (s maturitou) včetně nástavbového a pomaturitního
1 945	1 070	vyšší odborné, konzervatoř
22 708	7 655	vysokoškolské
10 469	3 139	nezjištěno

2. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle okresů Libereckého kraje

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Kraj celkem	v tom okresy	
		Česká Lípa	Jablonec nad Nisou
Obyvatelstvo podle způsobu bydlení:			
v bytech	416 993	95 807	85 366
v zařízeních	8 729	2 409	1 876
mimo byty a zařízení	9 369	2 719	2 166
osoby bez domova	129	24	38
Ekonomická aktivita			
Pracovní síla	225 481	51 810	45 629
zaměstnaní	213 877	49 095	43 077
pracující důchodci	24 145	5 601	5 419
pracující žáci a studenti	7 526	1 404	1 459
osoby na mateřské dovolené	1 494	335	278
ostatní zaměstnaní	180 712	41 755	35 921
nezaměstnaní	11 604	2 715	2 552
Osoby mimo pracovní sílu	203 599	47 457	42 633
nepracující důchodci	97 447	22 901	20 731
ostatní s vlastním zdrojem obživy	543	121	108
žáci, studenti	61 204	14 314	12 467
osoby na rodičovské dovolené	9 204	2 063	1 938
osoby v domácnosti, děti předškolního věku, ostatní závislé osoby	35 201	8 058	7 389
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání:			
zaměstnanci	164 434	38 880	32 247
zaměstnavatelé	2 246	518	489
osoby pracující na vlastní účet	29 244	5 604	6 590
nezjištěno	17 953	4 093	3 751
Zaměstnaní podle vybraných odvětví ekonomické činnosti:			
zemědělství, lesnictví a rybářství	5 044	1 192	683
průmysl	77 884	21 253	15 458
stavebnictví	13 873	2 832	2 922
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	21 423	4 240	4 565
doprava a skladování	11 023	2 547	1 985
ubytování, stravování a pohostinství	7 708	1 476	1 883
vzdělávání	14 221	2 987	2 708
zdravotní a sociální péče	15 096	3 063	3 097
nezjištěno	1 855	398	390
Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání:			
zákonodárci a řídící pracovníci	9 599	1 796	2 098
specialisté	32 501	5 931	6 502
techničtí a odborní pracovníci	32 684	6 424	6 742
úředníci	13 423	3 051	2 630
pracovníci ve službách a prodeji	26 997	6 022	5 770
kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	1 780	423	229
řemeslníci a opraváři	27 620	6 896	5 790
obsluha strojů a zařízení, montéři	32 415	9 375	5 963
pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	9 861	2 899	1 767
zaměstnanci v ozbrojených silách	779	126	137
nezjištěno	26 218	6 152	5 449
Míra ekonomické aktivity (%) ²⁾	63,0	62,5	62,0
muži	70,3	69,6	69,4
ženy	56,0	55,6	55,1
Míra zaměstnanosti (%) ³⁾	59,8	59,2	58,6
muži	67,1	66,4	65,9
ženy	52,7	52,2	51,6

²⁾ podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných na počtu všech osob ve věku 15 let a více se zjištěnou ekonomickou aktivitou³⁾ podíl počtu zaměstnaných na počtu všech osob ve věku 15 let a více se zjištěnou ekonomickou aktivitou

v tom okresy		
Liberec	Semily	
167 307	68 513	Obyvatelstvo podle způsobu bydlení:
3 230	1 214	v bytech
3 634	850	v zařízeních
54	13	mimo byty a zařízení
		osoby bez domova
Ekonomická aktivita		
92 103	35 939	Pracovní síla
87 300	34 405	zaměstnaní
9 014	4 111	pracující důchodci
3 496	1 167	pracující žáci a studenti
643	238	osoby na mateřské dovolené
74 147	28 889	ostatní zaměstnaní
4 803	1 534	nezaměstnaní
79 428	34 081	Osoby mimo pracovní sílu
36 593	17 222	nepracující důchodci
230	84	ostatní s vlastním zdrojem obživy
24 427	9 996	žáci, studenti
3 731	1 472	osoby na rodičovské dovolené
14 447	5 307	osoby v domácnosti, děti předškolního věku, ostatní závislé osoby
67 347	25 960	Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání:
729	510	zaměstnanci
11 618	5 432	zaměstnavatelé
7 606	2 503	osoby pracující na vlastní účet nezjištěno
1 515	1 654	Zaměstnaní podle vybraných odvětví ekonomické činnosti:
29 027	12 146	zemědělství, lesnictví a rybářství
6 014	2 105	průmysl
9 073	3 545	stavebnictví
4 572	1 919	velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel
2 898	1 451	doprava a skladování
6 180	2 346	ubytování, stravování a pohostinství
6 311	2 625	vzdělávání
872	195	zdravotní a sociální péče nezjištěno
4 103	1 602	Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání:
14 944	5 124	zákonodárci a řídící pracovníci
14 464	5 054	specialisté
5 716	2 026	techničtí a odborní pracovníci
10 759	4 446	úředníci
602	526	pracovníci ve službách a prodeji kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství
10 062	4 872	řemeslníci a opraváři
11 886	5 191	řemeslníci a opraváři
3 664	1 531	obsluha strojů a zařízení, montéři
464	52	pomocní a nekvalifikovaní pracovníci
10 636	3 981	zaměstnanci v ozbrojených silách nezjištěno
64,6	61,1	Míra ekonomické aktivity (%) ²⁾
72,0	68,7	muži
57,6	53,8	ženy
61,2	58,5	Míra zaměstnanosti (%) ³⁾
68,6	66,0	muži
54,2	51,2	ženy

2. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle okresů Libereckého kraje

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Kraj celkem	v tom okresy	
		Česká Lípa	Jablonec nad Nisou
Vyjíždějící z adresy bydliště do zaměstnání⁴⁾			
Vyjíždějící do zaměstnání celkem	142 059	32 111	28 675
v rámci obce	57 122	9 994	10 135
do jiné obce okresu	47 590	12 656	8 266
do jiného okresu kraje	16 917	1 831	7 771
do jiného kraje	18 551	7 137	2 161
do zahraničí	1 879	493	342
Vyjíždějící do zaměstnání 5x týdně a častěji	104 724	24 449	20 811
Vyjíždějící podle vybraného hlavního dopravního prostředku:			
automobil (řidič i spolucestující)	85 577	20 801	16 929
MHD	12 141	1 255	2 121
autobus (kromě MHD)	9 705	3 132	1 893
vlak	2 998	473	830
jízdni kolo	2 982	581	443
pouze pěšky	18 238	3 791	4 229
Vyjíždějící z obce podle věku:			
15–24 let	7 000	1 948	1 482
25–34 let	16 797	4 343	3 549
35–44 let	22 703	5 959	4 960
45–54 let	23 639	6 037	5 217
55–64 let	12 715	3 333	2 823
65 let a více	2 083	497	509
Vyjíždějící z obce podle odvětví:			
zemědělství, lesnictví a rybářství	1 498	386	199
průmysl	39 117	11 723	7 640
stavebnictví	2 858	669	683
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	7 337	1 551	1 816
doprava a skladování	4 668	1 262	970
vzdělávání	5 017	1 140	1 151
zdravotní a sociální péče	6 480	1 436	1 595
nezjištěno	208	52	46
Vyjíždějící z adresy bydliště do školy⁵⁾			
Vyjíždějící do školy celkem	59 905	13 883	12 157
vyjíždějící 5x týdně a častěji	31 928	6 846	6 612
vyjíždějící z obce	23 135	5 921	4 906
Vyjíždějící podle vybraného hlavního dopravního prostředku:			
automobil (řidič i spolucestující)	7 635	1 610	1 486
MHD	6 056	817	1 310
autobus (kromě MHD)	9 050	2 551	1 494
vlak	3 139	679	750
jízdni kolo	153	18	22
pouze pěšky	10 719	2 343	2 476

⁴⁾ nezahrnuje osoby pracující na adrese obvyklého bydliště, osoby bez stálého pracoviště a osoby s nezjištěným místem pracoviště; včetně pracujících žáků a studentů

⁵⁾ nezahrnuje osoby studující na adrese obvyklého bydliště a osoby s nezjištěným místem školy; bez pracujících žáků a studentů

v tom okresy		
Liberec	Semily	
Vyjíždějící z adresy bydliště do zaměstnání ⁴⁾		
58 335	22 938	Vyjíždějící do zaměstnání celkem
30 478	6 515	v rámci obce
18 156	8 512	do jiné obce okresu
4 786	2 529	do jiného okresu kraje
4 058	5 195	do jiného kraje
857	187	do zahraničí
42 866	16 598	Vyjíždějící do zaměstnání 5x týdně a častěji
		Vyjíždějící podle vybraného hlavního dopravního prostředku:
32 861	14 986	automobil (řidič i spolucestující)
8 392	373	MHD
3 222	1 458	autobus (kromě MHD)
1 282	413	vlak
1 115	843	jízdní kolo
6 928	3 290	pouze pěšky
		Vyjíždějící z obce podle věku:
2 292	1 278	15–24 let
5 716	3 189	25–34 let
7 530	4 254	35–44 let
7 753	4 632	45–54 let
3 919	2 640	55–64 let
647	430	65 let a více
		Vyjíždějící z obce podle odvětví:
385	528	zemědělství, lesnictví a rybářství
12 675	7 079	průmysl
1 049	457	stavebnictví
2 437	1 533	velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel
1 526	910	doprava a skladování
1 621	1 105	vzdělávání
2 026	1 423	zdravotní a sociální péče
84	26	nezjištěno
Vyjíždějící z adresy bydliště do školy ⁵⁾		
23 994	9 871	Vyjíždějící do školy celkem
13 043	5 427	vyjíždějící 5x týdně a častěji
7 150	5 158	vyjíždějící z obce
		Vyjíždějící podle vybraného hlavního dopravního prostředku:
3 074	1 465	automobil (řidič i spolucestující)
3 499	430	MHD
2 612	2 393	autobus (kromě MHD)
1 124	586	vlak
60	53	jízdní kolo
4 320	1 580	pouze pěšky

2. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle okresů Libereckého kraje

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Kraj celkem	v tom okresy	
		Česká Lípa	Jablonec nad Nisou
Domácnosti			
Hospodařící domácnosti celkem	201 102	46 631	41 772
v tom domácnosti:			
rodinné	117 614	27 228	24 182
tvořené 1 rodinou	115 005	26 602	23 678
úplné rodiny	93 141	21 329	18 996
z toho:			
bez závislých dětí	53 287	12 264	10 950
se závislými dětmi	39 854	9 065	8 046
sezdané páry	27 440	5 906	5 505
nesezdaná soužití	12 414	3 159	2 541
bydlící v bytech	91 766	20 960	18 668
neúplné rodiny	21 864	5 273	4 682
z toho:			
bez závislých dětí	8 096	1 914	1 685
se závislými dětmi	13 768	3 359	2 997
osamělý otec	1 820	488	365
osamělá matka	11 948	2 871	2 632
bydlící v bytech	21 297	5 099	4 547
tvořené 2 a více rodinami	2 609	626	504
nerodinné	83 488	19 403	17 590
domácnosti vícečlenné	3 260	761	642
domácnosti jednotlivců	80 228	18 642	16 948
z toho nepracující důchodci	30 853	7 130	6 757
Domácnosti jednotlivců podle věku osoby:			
do 39 let	19 514	4 660	3 808
40–64 let	30 918	7 399	6 623
65 let a více	29 796	6 583	6 517
Domy			
Domy celkem	98 458	21 258	19 309
obydlené	79 493	17 524	15 405
rodinné domy	67 533	14 854	12 749
bytové domy	9 720	2 207	2 076
neobydlené	18 965	3 734	3 904
Průměrné stáří obydlých domů (roky)	60,5	60,8	64,3
Obydlené domy s byty celkem	79 337	17 484	15 377
Obydlené domy s byty podle vlastníka:			
fyzická osoba	69 040	15 086	13 217
obec, stát	1 654	474	362
bytové družstvo	321	50	56
spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)	6 329	1 467	1 365
Obydlené domy s byty podle materiálu nosných zdí:			
kámen, cihly, tvárnice	61 052	12 629	11 959
stěnové panely	4 789	1 247	843
dřevo	2 964	808	645
Obydlené domy s byty podle technické vybavenosti:			
přípoj na kanalizační síť	36 865	9 342	7 151
vodovod	77 152	16 896	15 011
plyn	39 394	7 794	8 695
výtah ⁶⁾	2 349	656	561
Bydlící osoby v domech celkem	426 924	98 290	87 504
v domech s byty	416 993	95 807	85 366
v rodinných domech	209 005	44 686	40 145

⁶⁾ v domě se 4 a více nadzemními podlažími

v tom okresy		
Liberec	Semily	
Domácnosti		
81 308	31 391	Hospodařící domácnosti celkem
		v tom domácnosti:
46 769	19 435	rodinné
45 741	18 984	tvořené 1 rodinou
37 086	15 730	úplné rodiny
		z toho:
20 941	9 132	bez závislých dětí
16 145	6 598	se závislými dětmi
11 277	4 752	sezdané páry
4 868	1 846	nesezdaná soužití
36 544	15 594	bydlící v bytech
8 655	3 254	neúplné rodiny
		z toho:
3 073	1 424	bez závislých dětí
5 582	1 830	se závislými dětmi
690	277	osamělý otec
4 892	1 553	osamělá matka
8 445	3 206	bydlící v bytech
1 028	451	tvořené 2 a více rodinami
34 539	11 956	nerodinné
1 403	454	domácnosti vícečlenné
33 136	11 502	domácnosti jednotlivců
12 009	4 957	z toho nepracující důchodci
		Domácnosti jednotlivců podle věku osoby:
8 627	2 419	do 39 let
12 602	4 294	40–64 let
11 907	4 789	65 let a více
Domy		
33 049	24 842	Domy celkem
29 143	17 421	obydlené
24 088	15 842	rodinné domy
4 342	1 095	bytové domy
3 906	7 421	neobydlené
62,0	54,3	Průměrné stáří obydlých domů (roky)
29 072	17 404	Obydlené domy s byty celkem
		Obydlené domy s byty podle vlastníka:
24 741	15 996	fyzická osoba
473	345	obec, stát
155	60	bytové družstvo
2 847	650	spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)
		Obydlené domy s byty podle materiálu nosných zdí:
22 442	14 022	kámen, cihly, tvárnice
2 274	425	stěnové panely
1 065	446	dřevo
		Obydlené domy s byty podle technické vybavenosti:
13 329	7 043	přípoj na kanalizační síť
28 290	16 955	vodovod
15 000	7 905	plyn
	167	výtah ⁶⁾
171 379	69 751	Bydlící osoby v domech celkem
167 307	68 513	v domech s byty
76 645	47 529	v rodinných domech

2. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle okresů Libereckého kraje

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Kraj celkem	v tom okresy	
		Česká Lípa	Jablonec nad Nisou
		Byty	
Byty celkem	227 144	50 924	48 210
obydlené	187 627	43 114	38 874
v rodinných domech	81 582	17 571	15 729
v bytových domech	101 832	24 681	22 040
neobydlené	39 517	7 810	9 336
Obydlené byty podle vlastníka domu:			
fyzická osoba	93 064	18 962	18 148
obec, stát	10 441	3 619	2 456
bytové družstvo	4 457	371	1 177
spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)	70 443	17 421	15 761
Obydlené byty podle právního důvodu užívání:			
ve vlastním domě	64 339	13 735	12 477
v osobním vlastnictví	45 772	11 842	10 685
nájemní/pronajatý	40 899	9 788	8 275
družstevní	3 659	280	831
Obydlené byty podle technické vybavenosti:			
plyn zaveden do bytu	102 954	22 120	25 485
vodovod v bytě	170 290	38 921	35 531
přípoj na kanalizační síť	129 720	32 646	27 210
žumpa, jímka	44 021		
Obydlené byty podle způsobu vytápění:			
ústřední dálkové	45 447	17 117	6 876
ústřední domovní	50 305	7 396	14 534
ústřední s vlastním zdrojem (v bytě)	57 364	11 648	10 671
lokální topidla/kamna v jednotlivých místnostech	17 204	3 447	3 315
Obydlené byty podle energie používané k vytápění:			
z kotelny mimo dům	45 463	17 120	6 876
uhlí, koks, uhelné brikety	16 511	4 263	2 925
plyn	62 447	8 902	16 336
elektrina	18 707	3 718	3 727
dřevo, dřevěné pelety	19 084	4 640	2 934
Počet osob na 1 obydlí byt	2,22	2,22	2,20
v rodinných domech	2,56	2,54	2,55
v bytových domech	1,96	2,01	1,95
Počet osob na 1 obytnou místnost			
4 m ² a více (včetně kuchyně)	0,58	0,56	0,58
v rodinných domech	0,55	0,53	0,56
v bytových domech	0,60	0,59	0,59
Celková plocha v m ² na 1 osobu	37,4	37,5	36,8
v rodinných domech	43,1	44,7	42,0
v bytových domech	31,5	30,8	31,8
Celková plocha v m ² na 1 byt	85,3	85,2	82,7
v rodinných domech	112,1	115,8	108,8
v bytových domech	63,7	63,4	63,7
Počet obytných místností 4 m ² a více na 1 byt ⁷⁾	3,97	4,06	3,90
v rodinných domech	4,71	4,87	4,64
v bytových domech	3,38	3,50	3,39
Počet hospodařících domácností na 1 byt	1,03	1,03	1,03

⁷⁾ včetně kuchyně

v tom okresy		
Liberec	Semily	
Byty		
86 802	41 208	Byty celkem
76 317	29 322	obydlené
29 589	18 693	v rodinných domech
45 400	9 711	v bytových domech
10 485	11 886	neobydlené
		Obydlené byty podle vlastníka domu:
35 790	20 164	fyzická osoba
2 706	1 660	obec, stát
2 230	679	bytové družstvo
31 140	6 121	spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)
		Obydlené byty podle právního důvodu užívání:
23 183	14 944	ve vlastním domě
19 167	4 078	v osobním vlastnictví
18 100	4 736	nájemní/pronajatý
1 985	563	družstevní
		Obydlené byty podle technické vybavenosti:
40 056	15 293	plyn zaveden do bytu
68 596	27 242	vodovod v bytě
53 506	16 358	přípoj na kanalizační síť žumpa, jímka
		Obydlené byty podle způsobu vytápění:
18 474	2 980	ústřední dálkové
19 951	8 424	ústřední domovní
23 858	11 187	ústřední s vlastním zdrojem (v bytě)
6 385	4 057	lokální topidla/kamna v jednotlivých místnostech
		Obydlené byty podle energie používané k vytápění:
18 486	2 981	z kotelny mimo dům
5 401	3 922	uhlí, koks, uhelné brikety
26 889	10 320	plyn
8 015	3 247	elektřina
6 266	5 244	dřevo, dřevěné pelety
2,19	2,34	Počet osob na 1 obydlený byt
2,59	2,54	v rodinných domech
1,94	1,98	v bytových domech
		Počet osob na 1 obytnou místnost
0,59	0,57	4 m ² a více (včetně kuchyně)
0,56	0,56	v rodinných domech
0,61	0,60	v bytových domech
37,1	39,1	Celková plocha v m ² na 1 osobu
43,1	42,4	v rodinných domech
31,8	31,2	v bytových domech
83,7	93,1	Celková plocha v m ² na 1 byt
113,5	109,5	v rodinných domech
63,9	63,1	v bytových domech
3,86	4,19	Počet obytných místností 4 m ² a více na 1 byt ⁷⁾
4,69	4,66	v rodinných domech
3,32	3,37	v bytových domech
1,03	1,04	Počet hospodařících domácností na 1 byt

3. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Libereckého kraje

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Kraj celkem	v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností				
		Česká Lípa	Frýdlant	Jablonec nad Nisou	Jilemnice	Liberec
Území, sídelní struktura						
Rozloha (km ²)	3 163	872	349	157	279	578
Počet obcí	215	41	18	12	21	28
z toho se statutem města	39	8	4	3	3	7
Podíl městského obyvatelstva (%)	77,0	79,9	68,0	88,3	43,4	88,6
Počet obyvatel v obcích:						
do 199 obyvatel	3 866	1 325	-	-	161	386
s 200–999 obyvateli	66 431	12 475	6 293	5 104	4 981	9 646
s 1 000–4 999 obyvateli	92 078	14 151	10 148	6 103	10 836	16 924
Počet částí obcí	768	160	39	43	56	171
Počet základních sídelních jednotek	1 146	230	59	93	83	249
Hustota zalidnění (osoby/km ²)	137,6	86,1	67,8	355,2	76,2	250,7
Obyvatelstvo						
Počet obyvatel	435 220	75 119	23 696	55 693	21 225	144 998
z toho ženy	219 800	37 567	11 857	28 273	10 568	73 705
Obyvatelstvo podle věku:						
0–14 let	71 331	12 379	3 919	9 243	3 339	24 135
15–64 let	272 731	48 251	14 747	34 771	12 925	91 869
65 let a více	91 158	14 489	5 030	11 679	4 961	28 994
Průměrný věk	42,7	42,0	42,7	42,7	44,2	42,1
Obyvatelstvo podle rodinného stavu:						
svobodní	187 026	33 150	10 384	24 204	8 655	63 552
ženatí, vdané	160 340	26 164	8 678	19 863	8 702	52 758
rozvedení	56 997	10 575	2 907	7 880	2 229	18 982
ovdovělí	29 042	4 880	1 653	3 502	1 593	8 966
Obyvatelstvo podle národnosti ¹⁾ :						
česká	271 797	44 887	14 184	35 272	13 565	91 866
moravská	1 053	208	41	141	41	403
slezská	73	16	1	6	1	35
slovenská	5 607	986	284	797	158	2 170
ukrajinská	3 793	382	62	539	50	2 047
neuvezeno	148 601	26 907	8 874	18 448	7 381	47 320
Obyvatelstvo podle náboženské víry:						
věřící, hlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru	28 648	3 540	1 485	3 580	2 551	9 649
věřící, nehlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru	30 136	4 174	1 450	4 015	1 715	10 492
bez náboženské víry	244 171	43 981	13 186	31 535	10 496	82 268
neuvezeno	132 265	23 424	7 575	16 563	6 463	42 589
Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle nejvyššího dosaženého vzdělání:						
celkem	363 889	62 740	19 777	46 450	17 886	120 863
bez vzdělání	2 817	624	275	409	83	799
základní vč. neukončeného	49 895	9 978	3 364	6 230	2 447	14 952
střední vč. vyučení (bez maturity)	124 205	23 636	8 234	14 470	6 506	36 319
úplné střední (s maturitou) včetně nástavbového a pomaturitního	108 828	17 167	4 812	14 641	5 512	37 677
vyšší odborné, konzervatoř	4 975	668	207	673	316	1 665
vysokoškolské	48 054	5 817	1 337	6 814	2 205	20 806
nezjištěno	25 115	4 850	1 548	3 213	817	8 645

1) osoby, které uvedly dvě národnosti, jsou započteny v obou národnostech

v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností					
Nový Bor	Semily	Tanvald	Turnov	Železný Brod	
Území, sídelní struktura					
201	230	191	233	74	Rozloha (km ²)
16	22	10	36	11	Počet obcí
3	3	5	2	1	z toho se statutem města
75,7	59,2	84,1	47,7	49,0	Podíl městského obyvatelstva (%)
					Počet obyvatel v obcích:
319	245	-	1 135	295	do 199 obyvatel
4 434	8 268	2 119	9 414	3 697	s 200–999 obyvateli
9 654	2 810	11 709	7 767	1 976	s 1 000–4 999 obyvateli
37	68	27	129	38	Počet částí obcí
61	95	62	164	50	Počet základních sídelních jednotek
128,6	107,5	103,1	139,9	158,0	Hustota zalidnění (osoby/km ²)
Obyvatelstvo					
25 840	24 736	19 653	32 558	11 702	Počet obyvatel
13 081	12 435	9 945	16 419	5 950	z toho ženy
					Obyvatelstvo podle věku:
4 032	3 996	3 079	5 293	1 916	0–14 let
15 960	15 095	11 989	20 122	7 002	15–64 let
5 848	5 645	4 585	7 143	2 784	65 let a více
43,8	44,0	44,3	43,4	44,1	Průměrný věk
					Obyvatelstvo podle rodinného stavu:
10 805	10 249	8 361	12 990	4 676	svobodní
9 403	9 564	6 976	13 425	4 807	ženatí, vdané
3 613	2 914	2 843	3 706	1 348	rozvedení
1 946	1 932	1 416	2 316	838	ovdovělí
					Obyvatelstvo podle národnosti ¹⁾ :
16 303	15 369	12 185	20 779	7 387	česká
52	43	48	58	18	moravská
3	2	2	7	-	slezská
208	236	333	304	131	slovenská
56	115	67	315	160	ukrajinská
9 023	8 891	6 827	10 993	3 937	neuvezeno
					Obyvatelstvo podle náboženské víry:
1 275	2 349	1 115	2 255	849	věřící, hlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru
1 615	1 967	1 391	2 412	905	věřící, nehlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru
14 891	12 568	10 943	17 974	6 329	bez náboženské víry
8 059	7 852	6 204	9 917	3 619	neuvezeno
					Počet obyvatel s místem bydliště v době narození v obci obvyklého pobytu
21 808	20 740	16 574	27 265	9 786	celkem
187	137	139	118	46	bez vzdělání
3 089	2 801	2 761	3 049	1 224	základní vč. neukončeného
8 277	7 633	6 386	9 223	3 521	střední vč. vyučení (bez maturity)
6 383	6 223	4 377	8 899	3 137	úplně střední (s maturitou) včetně nástavbového a pomaturitního
290	348	169	508	131	vyšší odborné, konzervatoř
2 106	2 392	1 432	3 988	1 157	vysokoškolské
1 476	1 206	1 310	1 480	570	nezjištěno

3. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Libereckého kraje

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Kraj celkem	v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností				
		Česká Lípa	Frýdlant	Jablonec nad Nisou	Jilemnice	Liberec
Počet obyvatel s místem bydliště v době narození v obci obvyklého pobytu	211 929	32 959	11 443	28 482	10 919	75 129
Počet obyvatel s místem bydliště k 26. 3. 2020 v obci obvyklého pobytu	412 416	70 924	22 409	52 905	20 224	137 562
Obyvatelstvo podle způsobu bydlení:						
v bytech	416 993	71 089	22 920	53 208	20 633	139 185
v zařízeních	8 729	1 940	219	1 218	381	2 872
mimo byty a zařízení	9 369	2 070	551	1 235	208	2 893
osoby bez domova	129	20	6	32	3	48
Ekonomická aktivita						
Pracovní síla	225 481	38 849	11 782	28 818	10 753	77 401
zaměstnaní	213 877	36 988	10 904	27 274	10 271	73 586
pracující důchodci	24 145	4 146	1 023	3 378	1 103	7 679
pracující žáci a studenti	7 526	1 027	301	973	396	3 112
osoby na mateřské dovolené	1 494	260	77	177	80	544
ostatní zaměstnaní	180 712	31 555	9 503	22 746	8 692	62 251
nezaměstnaní	11 604	1 861	878	1 544	482	3 815
Osoby mimo pracovní sílu	203 599	34 923	11 539	26 094	10 332	65 319
nepracující důchodci	97 447	16 465	5 727	12 281	5 271	29 661
ostatní s vlastním zdrojem obživy	543	82	27	61	19	198
žáci, studenti	61 204	10 666	3 310	7 838	3 100	20 344
osoby na rodičovské dovolené	9 204	1 573	484	1 234	415	3 132
osoby v domácnosti, děti předškolního věku, ostatní závislé osoby	35 201	6 137	1 991	4 680	1 527	11 984
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání:						
zaměstnanci	164 434	29 853	8 488	20 466	7 544	56 662
zaměstnavatelé	2 246	353	101	281	201	602
osoby pracující na vlastní účet	29 244	3 774	1 359	4 051	1 780	9 848
nezjištěno	17 953	3 008	956	2 476	746	6 474
Zaměstnaní podle vybraných odvětví ekonomické činnosti:						
zemědělství, lesnictví a rybářství	5 044	954	433	339	635	925
průmysl	77 884	16 410	4 541	9 473	3 466	23 308
stavebnictví	13 873	2 065	736	1 831	740	5 109
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	21 423	3 122	840	3 020	1 053	7 978
doprava a skladování	11 023	1 972	618	1 188	471	3 832
ubytování, stravování a pohostinství	7 708	1 060	323	1 019	645	2 513
vzdělávání	14 221	2 156	793	1 741	670	5 241
zdravotní a sociální péče	15 096	2 150	700	2 018	881	5 439
nezjištěno	1 855	294	145	236	48	706
Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání:						
zákonodárci a řídicí pracovníci	9 599	1 233	362	1 337	474	3 608
specialisté	32 501	4 255	1 161	4 506	1 440	13 395
techničtí a odborní pracovníci	32 684	4 683	1 387	4 553	1 451	12 623
úředníci	13 423	2 310	586	1 748	565	4 949
pracovníci ve službách a prodeji	26 997	4 466	1 369	3 494	1 479	9 090
kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	1 780	320	185	118	221	359
řemeslníci a opraváři	27 620	5 121	1 586	3 405	1 553	8 032
obsluha strojů a zařízení, montéři	32 415	7 520	2 280	3 537	1 498	9 190
pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	9 861	2 277	571	1 056	411	2 970
zaměstnanci v ozbrojených silách	779	91	43	93	13	411
nezjištěno	26 218	4 712	1 374	3 427	1 166	8 959

v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností					
Nový Bor	Semily	Tanvald	Turnov	Železný Brod	
11 380	12 861	8 470	14 503	5 783	Počet obyvatel s místem bydliště v době narození v obci obvyklého pobytu
24 435	23 573	18 467	30 770	11 147	Počet obyvatel s místem bydliště k 26. 3. 2020 v obci obvyklého pobytu
24 718	24 053	18 636	31 361	11 190	Obyvatelstvo podle způsobu bydlení:
469	345	538	632	115	v bytech
649	333	475	560	395	v zařízeních
4	5	4	5	2	mimo byty a zařízení
					osoby bez domova
Ekonomická aktivita					
12 961	12 411	9 706	16 933	5 867	Pracovní síla
12 107	11 867	8 961	16 274	5 645	zaměstnaní
1 455	1 533	1 090	1 904	834	pracující důchodci
377	398	277	508	157	pracující žáci a studenti
75	75	54	112	40	osoby na mateřské dovolené
10 200	9 861	7 540	13 750	4 614	ostatní zaměstnaní
854	544	745	659	222	nezaměstnaní
12 534	12 107	9 680	15 350	5 721	Osoby mimo pracovní sílu
6 436	6 152	5 051	7 491	2 912	nepracující důchodci
39	35	25	39	18	ostatní s vlastním zdrojem obživy
3 648	3 509	2 601	4 527	1 661	žáci, studenti
490	506	411	726	233	osoby na rodičovské dovolené
1 921	1 905	1 592	2 567	897	osoby v domácnosti, děti předškolního věku, ostatní závislé osoby
9 027	8 983	6 689	12 533	4 189	Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání:
165	144	112	205	82	zaměstnanci
1 830	1 780	1 431	2 489	902	zaměstnavatelé
1 085	960	729	1 047	472	osoby pracující na vlastní účet
					nezjištěno
238	626	189	580	125	Zaměstnaní podle vybraných odvětví ekonomické činnosti:
4 843	3 943	3 122	6 367	2 411	zemědělství, lesnictví a rybářství
767	747	651	849	378	průmysl
1 118	1 235	913	1 622	522	stavebnictví
575	759	475	867	266	velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel
416	367	674	542	149	doprava a skladování
831	868	499	1 039	383	ubytování, stravování a pohostinství
913	911	680	1 097	307	vzdělávání
104	80	99	95	48	zdravotní a sociální péče
					nezjištěno
563	507	431	820	264	Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání:
1 676	1 631	997	2 657	783	zákonodárci a řídicí pracovníci
1 741	1 668	1 201	2 593	784	specialisté
741	670	480	1 062	312	techničtí a odborní pracovníci
1 556	1 613	1 526	1 776	628	úředníci
103	185	58	189	42	pracovníci ve službách a prodeji
1 775	1 672	1 299	2 265	912	kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství
1 855	1 868	1 342	2 388	937	řemeslníci a opraváři
622	590	426	699	239	obsluha strojů a zařízení, montéři
35	23	25	27	18	pomocní a nekvalifikovaní pracovníci
1 440	1 440	1 176	1 798	726	zaměstnanci v ozbrojených silách
					nezjištěno

3. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Libereckého kraje

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Kraj celkem	v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností				
		Česká Lípa	Frýdlant	Jablonec nad Nisou	Jilemnice	Liberec
Míra ekonomické aktivity (%) ²⁾	63,0	63,3	60,7	63,1	60,6	65,3
muži	70,3	70,4	67,9	70,5	67,2	72,6
ženy	56,0	56,3	53,7	56,1	53,9	58,3
Míra zaměstnanosti (%) ³⁾	59,8	60,2	56,2	59,7	57,9	62,0
muži	67,1	67,5	63,7	67,1	64,4	69,4
ženy	52,7	53,1	48,9	52,8	51,3	55,1
Vyjíždějící z adresy bydliště do zaměstnání ⁴⁾						
Vyjíždějící do zaměstnání celkem	142 059	24 010	7 440	18 040	6 775	48 849
v rámci obce	57 122	8 179	1 337	8 347	1 589	28 960
do jiné obce okresu	47 590	8 379	5 599	3 061	2 644	11 899
do jiného okresu kraje	16 917	1 131	123	5 154	221	3 871
do jiného kraje	18 551	6 002	269	1 258	2 254	3 384
do zahraničí	1 879	319	112	220	67	735
Vyjíždějící do zaměstnání 5x týdně a častěji	104 724	18 505	5 728	13 082	4 647	35 558
Vyjíždějící podle vybraného hlavního dopravního prostředku:						
automobil (řidič i spolucestující)	85 577	15 381	4 607	9 998	4 621	26 716
MHD	12 141	1 116	133	1 936	70	8 242
autobus (kromě MHD)	9 705	2 259	885	851	373	2 219
vlak	2 998	385	447	352	94	804
jízdni kolo	2 982	467	185	280	323	847
pouze pěšky	18 238	2 813	626	3 181	857	6 185
Vyjíždějící z obce podle věku:						
15–24 let	7 000	1 425	607	787	429	1 561
25–34 let	16 797	3 220	1 190	2 021	979	4 193
35–44 let	22 703	4 279	1 552	2 644	1 319	5 472
45–54 let	23 639	4 155	1 727	2 612	1 515	5 470
55–64 let	12 715	2 422	906	1 364	840	2 715
65 let a více	2 083	330	121	265	104	478
Vyjíždějící z obce podle odvětví:						
zemědělství, lesnictví a rybářství	1 498	299	108	101	176	214
průmysl	39 117	8 877	3 171	3 633	2 193	8 605
stavebnictví	2 858	462	199	382	160	806
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	7 337	1 026	449	970	523	1 819
doprava a skladování	4 668	928	378	515	239	1 071
vzdělávání	5 017	736	362	655	355	1 135
zdravotní a sociální péče	6 480	853	440	822	504	1 442
nezjištěno	208	36	24	27	10	58
Vyjíždějící z adresy bydliště do školy ⁵⁾						
Vyjíždějící do školy celkem	59 905	10 285	3 191	7 611	3 050	20 037
vyjíždějící 5x týdně a častěji	31 928	4 996	1 557	4 231	1 541	10 944
vyjíždějící z obce	23 135	4 116	1 544	2 649	1 646	4 961
Vyjíždějící podle vybraného hlavního dopravního prostředku:						
automobil (řidič i spolucestující)	7 635	1 119	286	917	422	2 573
MHD	6 056	632	100	1 148	85	3 362
autobus (kromě MHD)	9 050	1 701	543	630	803	1 804
vlak	3 139	547	421	295	212	656
jízdni kolo	153	14	14	8	29	41
pouze pěšky	10 719	1 808	434	1 763	429	3 841

²⁾ podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných na počtu všech osob ve věku 15 let a více se zjištěnou ekonomickou aktivitou

³⁾ podíl počtu zaměstnaných na počtu všech osob ve věku 15 let a více se zjištěnou ekonomickou aktivitou

⁴⁾ nezahrnuje osoby pracující na adrese obvyklého bydliště, osoby bez stálého pracoviště a osoby s nezjištěným místem pracoviště; včetně pracujících žáků a studentů

⁵⁾ nezahrnuje osoby studující na adrese obvyklého bydliště a osoby s nezjištěným místem školy; bez pracujících žáků a studentů

v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností					
Nový Bor	Semily	Tanvald	Turnov	Železný Brod	
60,4	60,5	59,5	62,7	60,6	Míra ekonomické aktivity (%) ²⁾
67,4	68,4	66,7	70,7	67,8	muži
53,7	52,8	52,6	55,1	53,8	ženy
56,4	57,8	54,9	60,3	58,3	Míra zaměstnanosti (%) ³⁾
63,3	65,7	62,1	68,3	65,8	muži
49,9	50,2	48,1	52,6	51,2	ženy
Vyjíždějící z adresy bydliště do zaměstnání ⁴⁾					
8 101	7 825	5 767	11 272	3 980	Vyjíždějící do zaměstnání celkem
1 815	2 240	1 057	2 948	650	v rámci obce
4 277	3 424	3 339	3 272	1 696	do jiné obce okresu
700	660	929	2 949	1 179	do jiného okresu kraje
1 135	1 446	372	2 020	411	do jiného kraje
174	55	70	83	44	do zahraničí
5 944	5 660	4 019	8 532	3 049	Vyjíždějící do zaměstnání 5x týdně a častěji
					Vyjíždějící podle vybraného hlavního dopravního prostředku:
5 420	4 871	3 539	7 712	2 712	automobil (řidič i spolucestující)
139	114	121	216	54	MHD
873	618	480	660	487	autobus (kromě MHD)
88	183	390	186	69	vlak
114	253	94	369	50	jízdní kolo
978	1 214	677	1 373	334	pouze pěšky
					Vyjíždějící z obce podle věku:
523	453	378	581	256	15–24 let
1 123	1 096	814	1 581	580	25–34 let
1 680	1 394	1 178	2 292	893	35–44 let
1 882	1 573	1 382	2 340	983	45–54 let
911	914	834	1 287	522	55–64 let
167	155	124	243	96	65 let a více
					Vyjíždějící z obce podle odvětví:
87	199	48	229	37	zemědělství, lesnictví a rybnářství
2 846	2 341	2 067	3 774	1 610	průmysl
207	141	158	224	119	stavebnictví
525	498	471	756	300	velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel
334	369	263	418	153	doprava a skladování
404	376	244	552	198	vzdělávání
583	492	447	653	244	zdravotní a sociální péče
16	8	11	12	6	nezjištěno
Vyjíždějící z adresy bydliště do školy ⁵⁾					
3 598	3 465	2 546	4 486	1 636	Vyjíždějící do školy celkem
1 850	1 908	1 211	2 713	977	vyjíždějící 5x týdně a častěji
1 805	1 735	1 222	2 576	881	vyjíždějící z obce
					Vyjíždějící podle vybraného hlavního dopravního prostředku:
491	431	273	870	253	automobil (řidič i spolucestující)
185	108	94	289	53	MHD
850	903	307	1 027	482	autobus (kromě MHD)
132	215	360	227	74	vlak
4	12	5	21	5	jízdní kolo
535	595	419	665	230	pouze pěšky

3. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Libereckého kraje

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Kraj celkem	v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností				
		Česká Lípa	Frýdlant	Jablonec nad Nisou	Jilemnice	Liberec
Domácnosti						
Hospodařící domácnosti celkem	201 102	34 635	10 714	26 237	9 213	68 310
v tom domácnosti:						
rodinné	117 614	20 121	6 482	14 947	5 850	38 754
tvořené 1 rodinou	115 005	19 661	6 261	14 665	5 708	37 999
úplné rodiny	93 141	15 722	5 102	11 670	4 752	30 688
z toho:						
bez závislých dětí	53 287	8 972	2 998	6 601	2 766	17 229
se závislými dětmi	39 854	6 750	2 104	5 069	1 986	13 459
sezdané páry	27 440	4 353	1 353	3 475	1 465	9 485
nesezdaná soužití	12 414	2 397	751	1 594	521	3 974
bydlící v bytech	91 766	15 457	5 048	11 516	4 721	30 242
neúplné rodiny	21 864	3 939	1 159	2 995	956	7 311
z toho:						
bez závislých dětí	8 096	1 397	463	1 020	426	2 526
se závislými dětmi	13 768	2 542	696	1 975	530	4 785
osamělý otec	1 820	359	99	218	85	571
osamělá matka	11 948	2 183	597	1 757	445	4 214
bydlící v bytech	21 297	3 796	1 136	2 916	937	7 133
tvořené 2 a více rodinami	2 609	460	221	282	142	755
nerodinné	83 488	14 514	4 232	11 290	3 363	29 556
domácnosti vícečlenné	3 260	587	148	425	123	1 222
domácnosti jednotlivců	80 228	13 927	4 084	10 865	3 240	28 334
z toho nepracující důchodci	30 853	5 182	1 725	4 179	1 452	10 011
Domácnosti jednotlivců podle věku osoby:						
do 39 let	19 514	3 621	912	2 572	604	7 547
40–64 let	30 918	5 564	1 573	4 218	1 217	10 753
65 let a více	29 796	4 742	1 599	4 075	1 419	10 034
Domy						
Domy celkem	98 458	14 077	6 463	9 289	8 940	24 735
obydlené	79 493	11 855	5 460	8 213	5 544	22 241
rodinné domy	67 533	9 841	4 889	6 499	5 028	17 836
bytové domy	9 720	1 685	428	1 418	342	3 860
neobydlené	18 965	2 222	1 003	1 076	3 396	2 494
Průměrné stáří obydlých domů (roky)	60,5	60,5	74,3	66,3	51,2	59,8
Obydlené domy s byty celkem	79 337	11 825	5 451	8 192	5 542	22 183
Obydlené domy s byty podle vlastníka:						
fyzická osoba	69 040	9 974	4 933	6 841	5 028	18 457
obec, stát	1 654	388	187	119	132	258
bytové družstvo	321	44	2	50	1	151
spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)	6 329	1 101	209	969	247	2 602
Obydlené domy s byty podle materiálu nosných zdí:						
kámen, cihly, tvárnice	61 052	8 486	4 303	6 420	4 285	16 995
stěnové panely	4 789	1 012	315	515	122	1 899
dřevo	2 964	448	129	318	168	871
Obydlené domy s byty podle technické vybavenosti:						
přípoj na kanalizační síť	36 865	6 506	1 626	4 507	1 749	11 432
vodovod	77 152	11 438	5 254	8 040	5 377	21 637
plyn	39 394	4 635	1 994	5 781	1 572	12 464
výtah ⁶⁾	2 349	572	63	419	38	896
Bydlící osoby v domech celkem	426 924	73 026	23 141	54 568	20 958	142 896
v domech s byty	416 993	71 089	22 920	53 208	20 633	139 185
v rodinných domech	209 005	30 017	14 519	21 287	15 280	57 937

⁶⁾ v domě se 4 a více nadzemními podlažími

v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností					
Nový Bor	Semily	Tanvald	Turnov	Železný Brod	
Domácnosti					
11 996	11 151	9 280	14 301	5 265	Hospodařící domácnosti celkem
					v tom domácnosti:
7 107	6 705	5 314	9 092	3 242	rodinné
6 941	6 559	5 203	8 867	3 141	tvořené 1 rodinou
5 607	5 405	4 134	7 435	2 626	úplné rodiny
					z toho:
3 292	3 119	2 526	4 263	1 521	bez závislých dětí
2 315	2 286	1 608	3 172	1 105	se závislými dětmi
1 553	1 600	1 016	2 333	807	sezdané páry
762	686	592	839	298	nesezdaná soužití
5 503	5 371	4 054	7 309	2 545	bydlící v bytech
1 334	1 154	1 069	1 432	515	neúplné rodiny
					z toho:
517	539	410	588	210	bez závislých dětí
817	615	659	844	305	se závislými dětmi
129	87	84	135	53	osamělý otec
688	528	575	709	252	osamělá matka
1 303	1 139	1 037	1 408	492	bydlící v bytech
166	146	111	225	101	tvořené 2 a více rodinami
4 889	4 446	3 966	5 209	2 023	nerodinné
174	179	122	203	77	domácnosti vícečlenné
4 715	4 267	3 844	5 006	1 946	domácnosti jednotlivců
1 948	1 859	1 581	2 038	878	z toho nepracující důchodci
					Domácnosti jednotlivců podle věku osoby:
1 039	928	808	1 113	370	do 39 let
1 835	1 578	1 551	1 896	733	40–64 let
1 841	1 761	1 485	1 997	843	65 let a více
Domy					
7 181	8 312	5 369	10 366	3 726	Domy celkem
5 669	5 867	3 670	8 170	2 804	obydlené
5 013	5 310	2 988	7 554	2 575	rodinné domy
522	382	493	436	154	bytové domy
1 512	2 445	1 699	2 196	922	neobydlené
61,5	57,2	64,8	53,4	60,7	Průměrné stáří obydlých domů (roky)
5 659	5 861	3 665	8 157	2 802	Obydlené domy s byty celkem
					Obydlené domy s byty podle vlastníka:
5 112	5 378	3 105	7 628	2 584	fyzická osoba
86	144	148	106	86	obec, stát
6	31	6	30	-	bytové družstvo
366	181	305	265	84	spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)
					Obydlené domy s byty podle materiálu nosných zdí:
4 143	4 714	2 720	6 748	2 238	kámen, cihly, tvárnice
235	135	224	244	88	stěnové panely
360	123	205	248	94	dřevo
					Obydlené domy s byty podle technické vybavenosti:
2 836	2 044	1 407	3 880	878	přípoj na kanalizační síť
5 458	5 711	3 535	7 965	2 737	vodovod
3 159	2 584	1 525	4 600	1 080	plyn
84	68	103	67	39	výtah ⁶⁾
25 264	24 363	19 279	32 113	11 316	Bydlící osoby v domech celkem
24 718	24 053	18 636	31 361	11 190	v domech s byty
14 669	15 775	8 909	22 767	7 845	v rodinných domech

3. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Libereckého kraje

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Kraj celkem	v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností				
		Česká Lípa	Frýdlant	Jablonec nad Nisou	Jilemnice	Liberec
Byty						
Byty celkem	227 144	36 278	11 584	28 178	13 863	72 511
obydlené	187 627	32 021	9 939	24 611	8 589	64 289
v rodinných domech	81 582	11 716	5 745	8 350	5 903	22 254
v bytových domech	101 832	19 651	3 919	15 738	2 384	41 016
neobydlené	39 517	4 257	1 645	3 567	5 274	8 222
Obydlené byty podle vlastníka domu:						
fyzická osoba	93 064	12 592	6 289	10 102	6 099	27 877
obec, stát	10 441	3 117	1 219	803	487	1 433
bytové družstvo	4 457	334	3	1 129	1	2 209
spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)	70 443	13 570	2 051	11 799	1 812	28 727
Obydlené byty podle právního důvodu užívání:						
ve vlastním domě	64 339	9 131	4 441	6 594	4 781	17 443
v osobním vlastnictví	45 772	9 240	1 279	7 994	1 224	17 634
nájemní/pronajatý	40 899	7 830	2 320	5 204	1 145	15 648
družstevní	3 659	249	3	768	-	1 971
Obydlené byty podle technické vybavenosti:						
plyn zaveden do bytu	102 954	15 293	3 426	18 816	2 204	35 951
vodovod v bytě	170 290	28 806	8 831	22 451	8 034	57 845
přípoj na kanalizační síť	129 720	25 133	4 693	19 096	3 794	48 178
žumpa, jímka	44 021	5 380	4 399	3 843	3 373	12 676
Obydlené byty podle způsobu vytápění:						
ústřední dálkové	45 447	14 711	2 347	3 960	738	15 841
ústřední domovní	50 305	4 775	2 165	10 244	2 849	17 382
ústřední s vlastním zdrojem (v bytě)	57 364	7 758	3 183	6 713	2 705	19 798
lokální topidla/kamna v jednotlivých místnostech	17 204	2 303	1 144	1 471	1 461	4 958
Obydlené byty podle energie používané k vytápění:						
z kotelny mimo dům	45 463	14 712	2 347	3 960	739	15 853
uhlí, koks, uhelné brikety	16 511	3 139	1 992	890	1 712	3 093
plyn	62 447	5 039	1 721	12 416	1 577	24 663
elektrina	18 707	2 686	927	2 002	1 317	6 819
dřevo, dřevěné pelety	19 084	3 326	1 694	1 104	2 122	4 152
Počet osob na 1 obydlý byt	2,22	2,22	2,31	2,16	2,40	2,16
v rodinných domech	2,56	2,56	2,53	2,55	2,59	2,60
v bytových domech	1,96	2,03	2,02	1,96	2,01	1,94
Počet osob na 1 obytnou místnost						
4 m ² a více (včetně kuchyně)	0,58	0,57	0,57	0,58	0,57	0,59
v rodinných domech	0,55	0,54	0,54	0,56	0,56	0,57
v bytových domech	0,60	0,59	0,63	0,60	0,62	0,60
Celková plocha v m ² na 1 osobu	37,4	36,3	38,4	36,1	39,6	36,7
v rodinných domech	43,1	43,9	43,3	41,9	42,3	43,0
v bytových domech	31,5	30,4	29,0	31,9	31,1	32,0
Celková plocha v m ² na 1 byt	85,3	82,6	90,9	80,0	96,6	81,9
v rodinných domech	112,1	114,7	111,5	108,3	110,9	113,6
v bytových domech	63,7	63,3	60,5	64,4	63,6	64,2
Počet obytných místností 4 m ² a více na 1 byt ⁷⁾	3,97	4,00	4,17	3,82	4,29	3,79
v rodinných domech	4,71	4,85	4,77	4,62	4,72	4,67
v bytových domech	3,38	3,52	3,33	3,39	3,33	3,32
Počet hospodařících domácností na 1 byt	1,03	1,03	1,04	1,03	1,05	1,03

7) včetně kuchyně

v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností					
Nový Bor	Semily	Tanvald	Turnov	Železný Brod	
Byty					
14 646	14 302	12 401	16 972	6 409	Byty celkem
11 093	10 396	8 568	13 332	4 789	obydlené
5 855	6 221	3 554	8 955	3 029	v rodinných domech
5 030	3 837	4 583	4 030	1 644	v bytových domech
3 553	3 906	3 833	3 640	1 620	neobydlené
					Obydlené byty podle vlastníka domu:
6 370	6 826	4 066	9 683	3 160	fyzická osoba
502	876	841	371	792	obec, stát
37	404	48	292	-	bytové družstvo
3 851	1 988	3 141	2 727	777	spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)
					Obydlené byty podle právního důvodu užívání:
4 604	5 115	2 811	6 983	2 436	ve vlastním domě
2 602	1 373	2 153	1 767	506	v osobním vlastnictví
1 958	1 820	1 998	1 969	1 007	nájemní/pronajatý
31	355	62	219	1	družstevní
					Obydlené byty podle technické vybavenosti:
6 827	5 949	3 860	8 138	2 490	plyn zaveden do bytu
10 115	9 632	7 804	12 329	4 443	vodovod v bytě
7 513	5 510	5 247	8 156	2 400	přípoj na kanalizační síť
2 647	3 602	2 517	3 818	1 766	žumpa, jímka
					Obydlené byty podle způsobu vytápění:
2 406	429	2 864	2 102	49	ústřední dálkové
2 621	3 213	1 944	3 036	2 076	ústřední domovní
3 890	4 228	2 034	5 514	1 541	ústřední s vlastním zdrojem (v bytě)
1 144	1 530	1 039	1 509	645	lokální topidla/kamna v jednotlivých místnostech
					Obydlené byty podle energie používané k vytápění:
2 408	429	2 864	2 102	49	z kotelny mimo dům
1 124	1 293	950	1 411	907	uhlí, koks, uhelné brikety
3 863	4 296	1 970	5 181	1 721	plyn
1 032	1 044	988	1 331	561	elektřina
1 314	1 886	965	1 858	663	dřevo, dřevěné pelety
2,23	2,31	2,18	2,35	2,34	Počet osob na 1 obydlí byt
2,51	2,54	2,51	2,54	2,59	v rodinných domech
1,92	1,97	1,94	1,97	1,88	v bytových domech
					Počet osob na 1 obytnou místnost
0,54	0,57	0,57	0,57	0,57	4 m ² a více (včetně kuchyně)
0,52	0,56	0,56	0,55	0,56	v rodinných domech
0,57	0,59	0,58	0,60	0,59	v bytových domech
40,9	38,3	36,9	39,9	38,5	Celková plocha v m ² na 1 osobu
46,4	41,9	42,4	43,1	41,5	v rodinných domech
32,4	31,5	31,4	31,0	31,2	v bytových domech
92,8	90,4	82,1	96,3	91,8	Celková plocha v m ² na 1 byt
117,8	108,0	108,0	112,1	109,0	v rodinných domech
63,5	63,2	62,6	63,0	60,1	v bytových domech
4,21	4,12	3,89	4,25	4,19	Počet obytných místností 4 m ² a více na 1 byt ⁷⁾
4,90	4,60	4,59	4,69	4,72	v rodinných domech
3,42	3,42	3,44	3,37	3,25	v bytových domech
1,03	1,04	1,03	1,04	1,05	Počet hospodařících domácností na 1 byt

4. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle měst nad 5 000 obyvatel**Libereckého kraje**

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Liberec	Jablonec nad Nisou	Česká Lípa	Turnov	Nový Bor	Semily	Hrádek nad Nisou	Frydlant
Rozloha (km ²)	106,1	31,4	66,1	22,7	19,4	16,3	48,5	31,6
Počet částí obce	33	8	14	13	5	4	9	3
Počet základních sídelních jednotek	94	53	48	26	28	17	25	17
Hustota obyvatelstva (osoby/km ²)	983,5	1 417,5	543,0	627,1	588,1	490,4	156,8	229,6
Počet obyvatel	104 340	44 486	35 890	14 242	11 433	7 998	7 611	7 255
z toho ženy	53 515	22 833	18 394	7 364	5 911	4 136	3 821	3 689
Obyvatelstvo podle věku:								
0–14 let	16 868	7 163	5 945	2 118	1 676	1 258	1 279	1 186
15–64 let	66 240	27 712	23 380	8 806	6 973	4 807	4 830	4 467
65 let a více	21 232	9 611	6 565	3 318	2 784	1 933	1 502	1 602
Průměrný věk	42,2	43,0	41,6	44,2	44,8	44,6	41,9	42,9
Počet obyvatel s místem bydliště v době narození v obci obvyklého pobytu	56 755	24 328	17 297	7 020	5 302	4 124	4 348	3 853
Obyvatelstvo podle náboženské víry:								
věřící	15 218	6 211	3 802	2 250	1 392	1 417	786	863
bez náboženské víry	58 708	25 059	21 176	7 749	6 515	3 980	4 435	4 183
neuvedeno	30 414	13 216	10 912	4 243	3 526	2 601	2 390	2 209
Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle nejvyššího dosaženého vzdělání:								
základní vč. neukončeného	10 173	5 059	4 391	1 351	1 311	964	1 086	908
střední vč. vyučení (bez maturity)	23 922	11 400	10 470	3 759	3 509	2 323	2 535	2 318
úplně střední (s maturitou) včetně nástavbového a pomaturitního	28 109	11 897	8 879	4 117	2 987	2 018	1 616	1 752
vysokoškolské	16 927	5 435	3 188	1 941	1 082	827	445	533
Pracovní síla	56 169	23 020	19 017	7 458	5 713	3 928	3 901	3 607
zaměstnaní	53 342	21 724	18 116	7 148	5 303	3 729	3 707	3 371
zaměstnanci	41 117	16 476	14 962	5 616	3 929	2 822	2 837	2 603
zaměstnavatelé	413	215	164	95	75	49	27	36
osoby pracující na vlastní účet	7 032	3 003	1 630	977	792	504	454	403
nezaměstnaní	2 827	1 296	901	310	410	199	194	236
Osoby mimo pracovní sílu	46 345	20 808	16 192	6 649	5 549	3 967	3 579	3 562
z toho nepracující důchodci	21 280	10 031	7 477	3 420	3 003	2 087	1 659	1 753
Zaměstnaní podle vybraných odvětví ekonomické činnosti:								
průmysl	15 646	7 631	7 902	2 749	2 128	1 170	1 599	1 282
stavebnictví	3 664	1 401	943	321	301	249	247	213
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	6 003	2 458	1 707	733	505	380	372	299
vzdělávání	3 947	1 367	1 101	496	378	309	186	285
zdravotní a sociální péče	4 155	1 642	1 251	526	398	333	189	272
Míra ekonomické aktivity (%) ¹⁾	65,6	62,8	65,0	62,2	59,6	59,2	62,9	60,3
muži	73,0	70,5	72,4	70,8	66,6	66,9	71,2	66,8
ženy	58,7	55,7	58,1	54,4	53,2	52,2	54,8	54,2
Vyjíždějící v rámci obce do zaměstnání celkem ²⁾	26 470	8 059	6 126	2 427	1 047	1 021	731	612
Vyjíždějící z obce do zaměstnání celkem ³⁾	8 462	6 188	4 874	2 246	2 368	1 340	1 576	1 613
vyjíždějící 5x týdně a častěji	5 462	4 210	3 651	1 600	1 713	895	1 158	1 199
Dojíždějící do obce do zaměstnání celkem	18 015	6 652	6 829	5 184	1 755	1 527	1 405	1 104
Vyjíždějící do školy celkem ⁴⁾	14 004	5 822	4 886	1 820	1 575	1 122	1 055	984
vyjíždějící 5x týdně a častěji	7 506	3 153	2 067	944	751	502	489	411
vyjíždějící z obce	1 627	1 443	760	494	594	280	370	263

1) podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných na počtu všech osob ve věku 15 let a více se zjištěnou ekonomickou aktivitou

2) nezahrnuje osoby pracující na adrese obvyklého bydliště, osoby bez stálého pracoviště a osoby s nezjištěným místem pracoviště; včetně pracujících žáků a studentů

3) nezahrnuje osoby pracující v obci obvyklého bydliště, osoby bez stálého pracoviště a osoby s nezjištěným místem pracoviště; včetně pracujících žáků a studentů

4) nezahrnuje osoby studující na adrese obvyklého bydliště a osoby s nezjištěným místem školy; bez pracujících žáků a studentů

Mimoň	Chrastava	Tanvald	Železný Brod	Lomnice nad Popelkou	Jilemnice	Doksy	
15,5	27,5	12,4	22,5	25,6	13,9	74,9	Rozloha (km ²)
8	8	3	12	12	3	8	Počet částí obce
18	19	12	24	15	12	25	Počet základních sídelních jednotek
394,1	221,8	468,0	254,7	211,7	378,6	69,1	Hustota obyvatelstva (osoby/km ²)
6 101	6 091	5 825	5 734	5 415	5 247	5 177	Počet obyvatel
3 070	3 071	2 975	2 961	2 709	2 667	2 637	z toho ženy
							Obyvatelstvo podle věku:
984	1 081	888	844	845	817	802	0–14 let
3 785	3 845	3 469	3 398	3 322	3 228	3 135	15–64 let
1 332	1 165	1 468	1 492	1 248	1 202	1 240	65 let a více
42,9	41,3	45,2	45,4	44,2	44,0	44,3	Průměrný věk
3 003	2 998	2 560	3 025	3 045	2 629	2 408	Počet obyvatel s místem bydliště v době narození v obci obvyklého pobytu
							Obyvatelstvo podle náboženské víry:
551	738	794	963	829	1 008	564	věřící
3 629	3 585	3 176	2 965	2 925	2 646	2 944	bez náboženské víry
1 921	1 768	1 855	1 806	1 661	1 593	1 669	neuveveno
							Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle nejvyššího dosaženého vzdělání:
878	798	870	689	568	519	588	základní vč. neukončeného
2 093	1 962	1 936	1 830	1 612	1 380	1 684	střední vč. vyučení (bez maturity)
1 286	1 368	1 203	1 471	1 423	1 513	1 289	úplné střední (s maturitou) včetně
372	431	390	483	606	701	486	nástavbového a pomaturitního
3 058	3 202	2 766	2 834	2 736	2 743	2 573	vysokoškolské
2 914	3 040	2 522	2 723	2 636	2 617	2 424	Pracovní síla
2 412	2 405	1 958	2 008	2 054	2 026	1 853	zaměstnaní
28	24	26	39	30	52	33	zaměstnanci
256	374	322	445	355	341	342	zaměstnavatelé
144	162	244	111	100	126	149	osoby pracující na vlastní účet
2 920	2 799	2 968	2 821	2 643	2 474	2 534	nezaměstnaní
1 488	1 243	1 645	1 552	1 361	1 242	1 342	Osoby mimo pracovní sílu
							z toho nepracující důchodci
							Zaměstnaní podle vybraných odvětví ekonomické činnosti:
1 531	1 234	885	1 204	948	897	923	průmysl
112	211	181	184	159	152	133	stavebnictví
196	322	287	259	317	284	241	velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel
188	178	152	187	202	183	154	vzdělávání
134	175	227	149	192	320	118	zdravotní a sociální péče
61,2	65,1	57,1	58,9	60,3	62,3	59,8	Míra ekonomické aktivity (%) ¹⁾
69,6	72,4	64,2	66,8	68,8	67,9	68,1	muži
53,2	58,1	50,5	51,6	52,1	57,0	52,0	ženy
358	425	349	452	727	794	310	Vyjíždějící v rámci obce do zaměstnání celkem ²⁾
1 728	1 683	1 347	1 409	891	894	1 331	Vyjíždějící z obce do zaměstnání celkem ³⁾
1 375	1 274	943	1 080	597	594	1 014	vyjíždějící 5x týdně a častěji
454	1 308	785	477	832	1 964	414	Dojíždějící do obce do zaměstnání celkem
821	889	764	749	721	770	681	Vyjíždějící do školy celkem
296	417	359	397	351	342	326	vyjíždějící 5x týdně a častěji
242	314	298	299	254	237	296	vyjíždějící z obce

4. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle měst nad 5 000 obyvatel**Libereckého kraje**

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Liberec	Jablonec nad Nisou	Česká Lípa	Turnov	Nový Bor	Semily	Hrádek nad Nisou	Frýdlant
Hospodařící domácnosti celkem	50 711	21 502	17 243	6 653	5 527	3 788	3 489	3 373
v tom domácnosti:								
tvořené 1 rodinou	27 084	11 628	9 440	3 866	3 056	2 044	2 032	1 953
úplné rodiny	21 535	9 089	7 376	3 133	2 396	1 603	1 645	1 573
bez závislých dětí	12 279	5 239	4 177	1 869	1 448	956	920	912
se závislými dětmi	9 256	3 850	3 199	1 264	948	647	725	661
neúplné rodiny	5 549	2 539	2 064	733	660	441	387	380
bez závislých dětí	1 858	845	704	281	233	185	145	137
se závislými dětmi	3 691	1 694	1 360	452	427	256	242	243
tvořené 2 a více rodinami	448	196	145	67	57	42	51	48
vícečlenné domácnosti	975	346	313	100	81	62	46	48
domácnosti jednotlivců	22 204	9 332	7 345	2 620	2 333	1 640	1 360	1 324
Průměrný počet členů hospodařící domácnosti	2,02	2,03	2,05	2,10	2,03	2,07	2,17	2,13
Domy celkem	13 214	5 653	3 660	3 139	2 214	1 446	1 641	1 512
obydlené	12 556	5 294	3 455	2 779	1 998	1 232	1 510	1 364
Obydlené domy s byty celkem	12 509	5 280	3 441	2 775	1 994	1 231	1 510	1 361
rodinné domy	9 027	3 827	2 470	2 376	1 673	1 008	1 320	1 165
Průměrné stáří obydlých domů (roky)	60,4	69,2	56,3	57,2	57,5	58,3	74,0	69,2
Obydlené domy podle vlastníka:								
fyzická osoba	9 590	4 117	2 548	2 479	1 704	1 056	1 340	1 191
obec, stát	93	70	61	29	32	43	28	44
bytové družstvo	117	45	6	25	3	21	1	-
spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)	2 182	893	658	193	218	83	106	99
Byty celkem	52 985	22 610	16 906	7 374	6 807	4 280	3 782	3 514
obydlené	48 201	20 357	16 141	6 327	5 160	3 534	3 213	3 181
v rodinných domech	11 779	5 183	3 042	2 943	1 988	1 200	1 642	1 424
v bytových domech	35 735	14 800	12 804	3 208	3 113	2 227	1 523	1 663
Obydlené byty podle právního důvodu užívání:								
ve vlastním domě	9 176	4 013	2 353	2 271	1 567	997	1 292	1 116
v osobním vlastnictví	15 477	7 679	6 888	1 325	1 665	791	650	802
nájemní/pronajatý	13 098	4 688	4 238	1 511	1 125	899	657	770
družstevní	1 756	691	34	194	20	322	-	-
Obydlené byty podle technické vybavenosti:								
plyn zaveden do bytu	28 428	16 782	11 943	5 320	4 109	2 979	2 422	1 694
vodovod v bytě	43 331	18 629	14 614	5 908	4 780	3 291	2 855	2 931
přípoj na kanalizační síť	40 470	17 507	15 324	5 711	4 679	2 828	2 246	2 290
Obydlené byty podle počtu obytných místností 4 m ² a více ⁵⁾ :								
1	2 139	684	439	227	183	101	127	143
2	7 179	2 899	2 491	705	603	403	386	363
3	10 159	4 407	2 387	1 381	901	851	634	623
4	14 180	6 379	5 800	1 926	1 535	1 054	829	912
5 a více	9 705	4 228	3 492	1 655	1 542	876	913	890
Celková plocha v m ² na 1 osobu	35,7	34,9	33,6	37,1	39,4	35,6	35,7	36,6
v rodinných domech	42,8	41,3	44,4	42,6	47,4	42,1	40,4	42,7
v bytových domech	32,4	31,9	30,4	30,9	32,6	31,3	28,9	29,6
Celková plocha v m ² na 1 byt	76,6	75,0	73,3	82,8	84,5	78,2	83,7	82,5
v rodinných domech	112,1	104,3	112,9	106,0	118,2	108,3	104,6	109,5
v bytových domech	64,4	64,2	63,6	61,9	62,2	62,2	60,2	59,6

⁵⁾ včetně kuchyně

Mimoň	Chrastava	Tanvald	Železný Brod	Lomnice nad Popelkou	Jilemnice	Doksy	
2 849	2 672	2 850	2 757	2 486	2 427	2 373	Hospodařící domácnosti celkem
							v tom domácnosti:
1 615	1 625	1 532	1 536	1 445	1 393	1 399	tvořené 1 rodinou
1 281	1 342	1 171	1 242	1 215	1 105	1 114	úplné rodiny
774	749	749	766	703	628	678	bez závislých dětí
507	593	422	476	512	477	436	se závislými dětmi
334	283	361	294	230	288	285	neúplné rodiny
123	90	143	111	108	119	107	bez závislých dětí
211	193	218	183	122	169	178	se závislými dětmi
54	54	36	39	30	28	44	tvořené 2 a více rodinami
44	41	34	38	40	41	41	vícečlenné domácnosti
1 136	952	1 248	1 144	971	965	889	domácnosti jednotlivců
							Průměrný počet členů hospodařící
2,12	2,26	2,01	2,06	2,16	2,14	2,16	domácnosti
1 207	1 231	1 004	1 357	1 601	1 135	1 397	Domy celkem
1 113	1 162	770	1 083	1 261	987	1 137	obydlené
1 110	1 160	770	1 082	1 260	986	1 134	Obydlené domy s byty celkem
916	976	598	943	1 145	813	970	rodinné domy
74,7	65,1	70,5	62,2	57,7	50,6	58,0	Průměrné stáří obydlí (roky)
							Obydlené domy podle vlastníka:
930	1 014	619	955	1 162	844	995	fyzická osoba
109	23	13	57	15	19	16	obec, stát
15	-	-	-	1	-	-	bytové družstvo
42	108	105	52	55	107	113	spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)
2 895	2 774	3 200	3 117	3 106	2 777	2 639	Byty celkem
2 664	2 489	2 652	2 565	2 334	2 304	2 128	obydlené
1 098	1 237	695	1 109	1 351	973	1 189	v rodinných domech
1 506	1 166	1 903	1 408	912	1 238	879	v bytových domech
							Obydlené byty podle právního důvodu
							užívání:
872	998	558	891	1 136	809	896	ve vlastním domě
180	575	1 042	424	427	728	515	v osobním vlastnictví
1 088	485	564	844	382	429	355	nájemní/pronajatý
110	-	-	-	13	-	-	družstevní
							Obydlené byty podle technické vybavenosti:
418	1 806	1 808	2 030	1 806	1 050	1 091	plyn zaveden do bytu
2 439	2 267	2 416	2 379	2 174	2 187	1 994	vodovod v bytě
2 258	1 612	1 989	1 835	1 809	2 030	1 804	přípoj na kanalizační síť
							Obydlené byty podle počtu obytných
							místností 4 m ² a více ⁴⁾ :
60	71	94	70	84	90	57	1
272	284	288	349	220	294	178	2
383	465	579	542	429	468	415	3
979	726	907	777	722	729	579	4
748	729	548	628	716	604	758	5 a více
36,4	34,8	34,4	36,7	38,7	37,0	39,1	Celková plocha v m ² na 1 osobu
41,0	39,0	40,7	41,8	41,9	42,7	44,8	v rodinných domech
31,7	29,0	31,1	31,4	32,6	31,2	30,0	v bytových domech
82,6	84,1	73,6	80,2	90,0	83,7	91,2	Celková plocha v m ² na 1 byt
107,6	104,4	107,3	105,4	106,9	109,8	112,3	v rodinných domech
64,2	63,0	60,6	60,3	66,3	64,2	63,2	v bytových domech

5. Vývoj vybraných ukazatelů Libereckého kraje podle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů v letech 1980–2021

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021;
do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

	1980	1991	2001	2011	2021
	Sídelní struktura				
Obce celkem	169	197	216	215	215
v tom počet obcí ¹⁾ :					
do 199 obyvatel	18	38	41	36	27
s 200–499 obyvateli	36	51	62	59	67
s 500–999 obyvateli	51	54	57	64	61
s 1 000–4 999 obyvateli	49	39	41	41	45
s 5 000–19 999 obyvateli	12	12	12	12	12
s 20 000–49 999 obyvateli	2	2	2	2	2
s 50 000 a více obyvateli	1	1	1	1	1
v tom počet obyvatel v obcích ¹⁾ :					
do 199 obyvatel	2 760	5 453	5 427	5 270	3 866
s 200–499 obyvateli	11 582	16 508	19 708	19 066	21 550
s 500–999 obyvateli	36 175	36 898	39 498	45 844	44 881
s 1 000–4 999 obyvateli	101 375	82 902	85 791	87 611	92 078
s 5 000–19 999 obyvateli	94 740	95 802	94 085	91 310	88 129
s 20 000–49 999 obyvateli	67 103	85 590	84 573	80 584	80 376
s 50 000 a více obyvateli	97 474	101 967	99 102	102 754	104 340
	Obyvatelstvo				
Počet obyvatel	411 209	425 120	428 184	432 439	435 220
muži	199 686	206 497	208 419	211 537	215 420
ženy	211 523	218 623	219 765	220 902	219 800
Obyvatelstvo podle věku					
muži					
0–14 let	51 545	46 839	36 915	33 083	36 478
15–64 let	127 577	140 430	150 472	151 258	140 296
65 let a více (včetně nezjištěného věku)	20 564	19 228	21 032	27 196	38 646
ženy					
0–14 let	49 084	44 992	35 262	31 514	34 853
15–64 let	131 073	141 987	150 691	150 009	132 435
65 let a více (včetně nezjištěného věku)	31 366	31 644	33 812	39 379	52 512
Obyvatelstvo podle národnosti ²⁾ :					
česká	380 885	395 559	399 917	300 472	263 495
moravská	.	2 154	573	473	453
slezská	.	106	41	23	22
slovenská	17 752	14 970	8 743	6 053	3 188
polská	1 914	2 073	1 924	1 363	863
německá	7 097	5 325	3 722	1 774	732
romská	.	2 230	615	295	211
neuveдено	857	171	7 728	112 857	148 601
Obyvatelstvo podle vztahu k náboženské víře:					
věřící celkem	.	120 770	78 818	55 721	58 784
bez náboženské víry	.	229 143	311 002	183 970	244 171
neuveдено	.	75 207	38 364	192 713	132 265

¹⁾ obce byly zařazeny do velikostních skupin podle počtu obyvatel zjištěného při příslušném sčítání

²⁾ zahrnuje pouze osoby s jednou uvedenou národností

5. Vývoj vybraných ukazatelů Libereckého kraje podle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů v letech 1980–2021

(přečteno na území kraje platné k 26. 3. 2021;
do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

pokračování

	1980	1991	2001	2011	2021
Obyvatelstvo ve věku 15 let a více (vč. nezjištěno)	310 580	333 289	356 007	367 842	363 889
z toho podle rodinného stavu:					
muži					
svobodní	.	39 814	52 422	62 429	66 975
ženatí	102 524	102 179	95 025	88 153	80 436
rozvedení	.	12 503	17 510	22 086	25 353
ovdovělí	.	5 096	5 046	5 272	5 153
ženy					
svobodné	.	28 064	39 161	47 400	48 720
vdané	102 931	102 216	95 295	87 781	79 904
rozvedené	.	16 668	22 853	28 503	31 644
ovdovělé	.	26 648	25 911	25 380	23 889
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:					
bez vzdělání	498	864	1 488	2 015	2 817
základní vč. neukončeného	144 281	118 059	85 191	68 502	49 895
střední vč. vyučení (bez maturity)	102 032	122 027	142 578	132 115	124 205
úplné střední (s maturitou) vč. pomaturitního a nástavbového a vyšší odborné vč. konzervatoře	49 101	72 935	95 974	109 725	113 803
vysokoškolské	11 651	18 560	25 036	35 465	48 054
nezjištěno	3 017	844	5 740	20 020	25 115
Ekonomická aktivita					
Pracovní síla	223 106	231 936	225 154	208 512	225 481
muži	115 448	119 905	122 376	113 033	123 290
ženy	107 658	112 031	102 778	95 479	102 191
v tom:					
zaměstnaní	223 106	226 873	209 451	185 944	213 877
muži	115 448	116 757	114 105	101 769	117 638
ženy	107 658	110 116	95 346	84 175	96 239
nezaměstnaní	-	5 063	15 703	22 568	11 604
muži	-	3 148	8 271	11 264	5 652
ženy	-	1 915	7 432	11 304	5 952
Osoby mimo pracovní sílu	188 103	193 184	198 387	198 712	203 599
muži	84 238	86 592	83 346	84 124	88 432
ženy	103 865	106 592	115 041	114 588	115 167
z toho nepracující důchodci	62 668	72 417	85 666	94 832	97 447
muži	21 234	25 955	31 064	35 925	39 313
ženy	41 434	46 462	54 602	58 907	58 134
Ekonomická aktivita nezjištěna	-	-	4 643	25 215	6 140
muži	-	-	2 697	14 380	3 698
ženy	-	-	1 946	10 835	2 442
Hospodařící domácnosti					
Hospodařící domácnosti celkem	152 740	165 623	179 357	183 299	201 102
z toho:					
domácnosti jednotlivců	36 312	46 988	56 579	60 916	80 228
tvořené 1 rodinou	108 242	115 568	117 071	110 698	115 005
Rodinné domácnosti podle typu:					
úplné rodiny	.	.	.	86 063	93 141
bez závislých dětí	.	.	.	50 799	53 287
se závislými dětmi	.	.	.	35 264	39 854
neúplné rodiny	.	.	.	24 635	21 864
bez závislých dětí	.	.	.	11 174	8 096
se závislými dětmi	.	.	.	13 461	13 768

5. Vývoj vybraných ukazatelů Libereckého kraje podle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů v letech 1980–2021

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021;
do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

dokončení

	1980	1991	2001	2011	2021
	Domy				
Domy celkem	82 353	79 819	84 883	92 345	98 458
v tom:					
obydlené	66 455	64 306	66 347	73 380	79 493
neobydlené	15 898	15 513	18 536	18 965	18 965
Z obydlých domů:					
rodinné domy	52 523	50 812	55 014	61 122	67 533
bytové domy	11 724	11 874	9 444	10 240	9 720
Podíl rodinných domů (%)	79,0	79,0	82,9	83,3	85,0
Obydlené domy podle vlastníka:					
fyzická osoba	51 741	48 847	54 533	60 580	69 065
obec, stát	12 310	12 090	4 197	2 624	1 689
bytové družstvo	1 594	2 526	1 854	1 142	322
spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)	.	.	.	4 598	6 329
	Byty				
Byty celkem	163 845	174 710	189 241	205 187	227 144
v tom:					
obydlené	143 681	155 363	161 830	171 328	187 627
neobydlené	20 164	19 347	27 411	33 859	39 517
Podíl neobydlených bytů (%)	12,3	11,1	14,5	16,5	17,4
Obydlené byty podle druhu domu:					
v rodinných domech	65 321	59 950	67 108	73 080	81 582
v bytových domech	75 467	93 320	92 460	95 032	101 832
Podíl bytů v rodinných domech (%)	45,5	38,6	41,5	42,7	43,5
Obydlené byty podle právního důvodu užívání:					
ve vlastním domě	55 628	52 834	54 457	58 670	64 339
v osobním vlastnictví	2 079	2 066	17 212	31 235	45 772
nájemní/pronajatý	57 673	58 796	46 070	41 712	40 899
družstevní	17 946	34 772	31 386	17 433	3 659
Obydlené byty podle způsobu vytápění:					
ústřední dálkové nebo domovní	53 573	77 483	109 928	129 486	95 752
ústřední s vlastním zdrojem (v bytě)	20 662	39 427	18 167	16 568	57 364
lokální topidla (kamna)	68 485	37 100	26 861	17 365	17 204
Počet osob na 1 obydlý byt	2,85	2,72	2,61	2,46	2,22

